

Jaarrapport

Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V.

2021

Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. is geregistreerd bij de Kamer van Koophandel onder nummer 08077009

achmea

BESTUURSVERSLAG	4
VERSLAG VAN DE RAAD VAN COMMISSARISSEN	12
GECONSOLIDEERDE JAARREKENING	15
Geconsolideerd overzicht van de financiële positie	16
Geconsolideerde winst- en verliesrekening	17
Geconsolideerd overzicht van het totaalresultaat	18
Geconsolideerd mutatieoverzicht van het totaal eigen vermogen	19
Geconsolideerd kasstroomoverzicht	20
Algemeen.....	21
1. Algemene waarderingsgrondslagen	21
2. Kapitaal- en risicomangement	27
Toelichting onderdelen Balans en Winst- en verliesrekening	49
3. Vastgoedbeleggingen	49
4. Beleggingen	50
5. Verplichtingen gerelateerd aan verzekeringscontracten en aandeel herverzekeraars in verzekeringsverplichtingen ...	54
6. Reële waarde hiërarchie	58
7. Netto verdiende premies.....	64
8. Beleggingsopbrengsten.....	65
9. Netto lasten uit verzekeringscontracten	66
Overige toelichtingen	67
10. Geassocieerde deelnemingen	67
11. Latente belastingvorderingen en -verplichtingen	67
12. Vorderingen en overlopende activa	68
13. Liquide middelen.....	69
14. Eigen vermogen toekomend aan houders van eigen vermogensinstrumenten in de vennootschap	69
15. Overige voorzieningen	70
16. Financiële verplichtingen	71
17. Overige opbrengsten.....	72
18. Bedrijfskosten.....	72
19. Overige lasten	73
20. Vennootschapsbelasting	73
21. Netto overig totaalresultaat	74
22. Hedge accounting	74
23. Niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen	75
24. Kredietkwaliteit financiële activa	76
25. Overdracht van financiële activa en zekerheden	80
26. Belangen in dochtermaatschappijen.....	81
27. Transacties met verbonden partijen	82
28. Gebeurtenissen na balansdatum	86

ENKELVOUDIGE JAARREKENING	88
Enkelvoudig overzicht van de financiële positie	89
Enkelvoudige winst- en verliesrekening	90
Enkelvoudig overzicht van het totaalresultaat	91
Enkelvoudig mutatieoverzicht van het totaal eigen vermogen	92
Enkelvoudig kasstroomoverzicht	93
Algemeen	94
1. Algemene waarderingsgrondslagen	94
2. Kapitaal- en risicomangement.....	94
Toelichting onderdelen Balans en Winst- en verliesrekening	95
3. Dochtermaatschappijen en Geassocieerde deelnemingen	95
4. Vastgoedbeleggingen	96
5. Beleggingen	97
6. Verplichtingen gerelateerd aan verzekeringscontracten en aandeel herverzekeraars in verzekeringsverplichtingen	100
7. Reële waarde hiërarchie	100
8. Netto verdiende premies.....	103
9. Beleggingsopbrengsten.....	104
10. Netto lasten uit verzekeringscontracten	105
Overige toelichtingen	106
11. Latente belastingvorderingen en -verplichtingen	106
12. Vorderingen en overlopende activa	107
13. Liquide middelen.....	107
14. Eigen vermogen	107
15. Overige voorzieningen	107
16. Financiële verplichtingen	108
17. Overige opbrengsten.....	108
18. Bedrijfskosten.....	108
19. Overige lasten	109
20. Vennootschapsbelasting	109
21. Netto overig totaalresultaat	110
22. Hedge accounting	110
23. Niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen	110
24. Kredietkwaliteit financiële activa.....	111
25. Overdracht van financiële activa en zekerheden	115
26. Transacties met verbonden partijen	116
27. Statutaire vestiging.....	117
28. Gebeurtenissen na balansdatum	117
29. Voorstel inzake bestemming van het resultaat.....	117
OVERIGE INFORMATIE	119
Statutaire regeling inzake bestemming van het resultaat	119
controleverklaring van de onafhankelijke accountant	120

1. ALGEMEEN

Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. heeft als doel de uitoefening van het pensioen- en levensverzekeringsbedrijf. De producten die gevoerd worden zijn pensioen- en levensverzekeringen voor pensioenverzekeringsovereenkomsten en individuele levensverzekeringen. Bij deze producten draagt de vennootschap het verzekeringsrisico en komt het beleggingsrisico geheel of gedeeltelijk voor rekening en risico van de polishouder.

Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. is een serviceorganisatie die bestaat uit een gesloten portefeuille (service-book) met pensioen- en particuliere levensverzekeringen, en een open portefeuille (open book) met overlijdensrisicoverzekeringen (ORV) en Direct Ingaande Pensioen & Lijfrente Verzekeringen (DIP/DIL)

Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. helpt klanten via bancaire (Interpolis), intermediaire (Avéro Achmea) en directe (Woonfonds FBTO en Centraal Beheer) kanalen.

2. ORGANISATIESTRUCTUUR

JURIDISCHE STRUCTUUR

Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. maakt onderdeel uit van de Achmea Groep. Achmea B.V. bezit 100% van de aandelen van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V.

Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. is gevestigd in Apeldoorn, Nederland. De volgende vennootschappen (dochters van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V.) en fondsen worden 100% meegeconsolideerd in de jaarrekening van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. per 31 december 2021. Waar geen percentage staat vermeld is sprake van een 100% aandelenbelang:

- Achmea Woninghypotheken B.V., Zeist (95%)
- Achmea Woninghypotheken II B.V., Zeist
- Achmea Vastgoed Beheer B.V., Apeldoorn
- Woonalliantie Woerden C.V., Amsterdam (97% en 1% via Vastgoed Beheer B.V.)
- Achmea Investment Management Grondstoffen Fonds, Zeist (12% eigen rekening en 80% via Rekening en Risico Polishouders)

Fusie AP&L Beleggingen B.V.

In december 2021 is AP&L Beleggingen B.V. gefuseerd met Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. De 4% belangen die AP&L Beleggingen B.V. hield zijn overgedragen aan Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. De fusie is toegelicht onder de Algemene Waarderingsgrondslagen binnen de Enkelvoudige Jaarrekening.

Overdracht aandelenkapitaal binnen de groep

In mei 2021 heeft Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. een 25% deelnemingsbelang in Achmea Woninghypotheken III B.V. overgenomen van Achmea Schadeverzekeringen N.V., zie onderstaande belangen. Op hetzelfde moment heeft Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. een 5% deelnemingsbelang in Achmea Woninghypotheken B.V. overgedragen aan Achmea Schadeverzekeringen N.V.

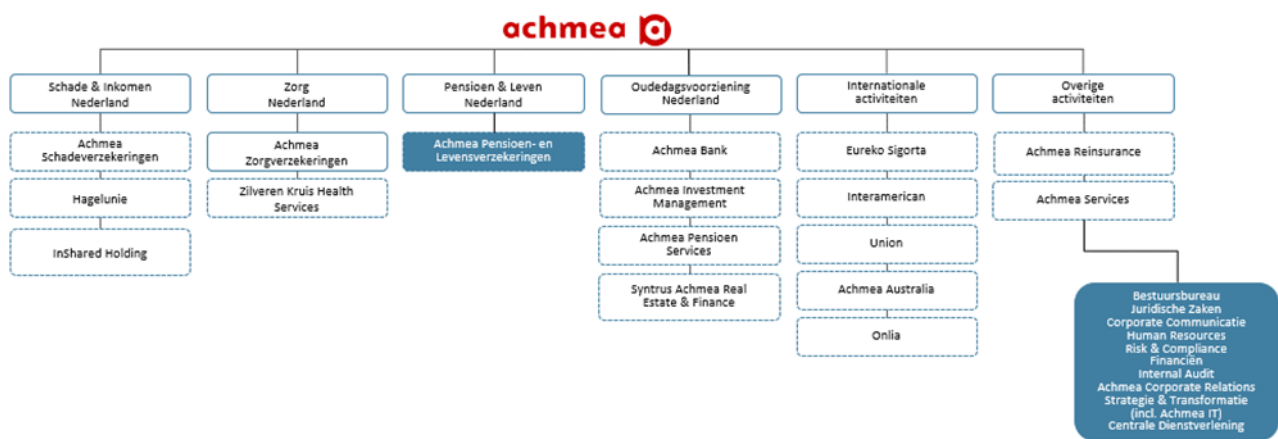
Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. heeft verder belang in de volgende vennootschappen en fondsen:

- Life Sciences Partners B.V., Amsterdam (80%)
- Life Sciences Partners II B.V., Amsterdam (30%)
- Life Sciences Partners III B.V., Amsterdam (7%)
- Verheijen Resins Beheer B.V., Druten (30%)
- Achmea Investment Management Green Bond fund, Zeist (45%)
- Achmea Investment Management Global Defensive Equities, Zeist (50%)
- Achmea Investment Management Euro Corporate Bond Fund, Zeist (48%)
- Achmea Woninghypotheken III B.V., Zeist (25%)

Met uitzondering van de fondsen en Achmea Woninghypotheken III B.V. worden deze belangen verantwoord onder de Aandelen en soortgelijke beleggingen, omdat deze worden aangehouden voor beleggingsdoeleinden en Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. geen control heeft over deze vennootschappen. De fondsen en Achmea Woninghypotheken III B.V. worden verantwoord als geassocieerde deelneming.

ORGANISATORISCHE STRUCTUUR

In het volgende organogram wordt inzicht gegeven in de wijze waarop de activiteiten binnen de Achmea Groep zijn ingericht. De activiteiten van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. en haar dochters maken hier onderdeel uit.

De primaire activiteiten voor Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. en haar dochters vinden plaats in Pensioen & Leven Nederland.

Ondersteunende diensten zoals huisvesting, ICT, financiële administratie en facilitaire dienstverlening worden uitgevoerd door uitvoerende staven en shared service diensten van de Achmea Groep. Dit geldt tevens voor de ondersteunende activiteiten met betrekking tot het personeel. De werknemers die werkzaam zijn voor Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. zijn in dienst van Achmea Interne Diensten N.V.

3. STRATEGIE

Strategie van Achmea

Als onderdeel van de vernieuwde visie 'Duurzaam Samen Leven' is de strategie 'De Kracht van Samen' het afgelopen jaar aangescherpt. Met deze strategie is Achmea er voor al haar stakeholders: haar klanten, medewerkers, partners en de maatschappij. Door de krachten te bundelen, zowel intern tussen bedrijfsonderdelen als met externe partners. Verder investeren in innovatie, technologie en data om haar klanten optimaal te kunnen blijven bedienen. Achmea helpt hen te verduurzamen en (klimaat)schade te voorkomen met producten, diensten en inzichten. Achmea's strategie is erop gericht nog meer de schaal- en synergievoordelen vanuit één Achmea te benutten. Vanuit een vereenvoudigde purpose heeft Achmea als groep een gedeelde missie en gezamenlijke ambitie.

De ontwikkelingen in de omgeving vragen om een versnelling. Waarmee Achmea zich vandaag kan onderscheiden, is morgen gemeengoed. Nieuwe toetreders zetten de toon met disruptieve dienstverlening en dagen Achmea als gevestigde partij uit op tal van terreinen. Dat vraagt van Achmea een constante focus op verbetering, ontwikkeling en vernieuwing om toonaangevend te blijven en haar klanten onderscheidend te blijven bedienen.

Om de realisatie van Achmea's strategie te versnellen, is in 2021 een aantal groepsbrede initiatieven uitgewerkt. Met initiatieven gericht op efficiency, kostenbesparingen en groei maakt Achmea het bedrijf slagvaardiger, wordt er meer synergie gecreëerd en worden de schaalvoordelen van Achmea groep beter benut. De komende jaren worden deze initiatieven geïmplementeerd.

De betrokkenheid en bevoegenheid van alle Achmea-collega's is cruciaal om de strategie te verwezenlijken. Achmea biedt met een onbeperkt opleidingsbudget alle ruimte om te leren, we versterken de vaardigheden op het terrein van data en technologie en vergroten de bewustwording van onze coöperatieve identiteit. Ook biedt Achmea medewerkers een omgeving waar ze kunnen bijdragen aan het oplossen van maatschappelijke vraagstukken. Zo stimuleert Achmea ondernemerschap en innovatie vanuit haar visie. Daarbij ontwikkelt Achmea nieuwe werkvormen die thuiswerken faciliteren. Met de vernieuwde Achmea-waarden (bevlogen, eigentijds, ambitieus, trots en slagvaardig) wordt ingezet op het verder uitbouwen en benutten van de vakkundigheid.

Achmea streeft ernaar de financiële resultaten verder te verbeteren, meer kapitaal te genereren en - ondersteund door balansoptimalisaties - meer kapitaal vrij te maken. Achmea brengt versnelling aan in de strategie met de formulering van groepsbrede initiatieven die erop gericht zijn om dingen slimmer, sneller en efficiënter te doen. Daardoor ontstaat er meer ruimte om te investeren in groei en innovatie. Zo blijft Achmea financieel sterk, flexibel en weerbaar; rekening houdend met wie ze zijn. En met voldoende voorzichtigheid om de volatiliteit van de financiële markten en van onze resultaten op te kunnen vangen.

Focus Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V.

Achmea Pensioen- en Levensverzekering N.V. wil er voor haar klanten zijn op momenten dat het er echt toe doet. De beste klantbediening tegen zo laag mogelijk kosten staat hierbij centraal.

We dragen bij

We werken aan een duurzaam verantwoord rendement, ondanks de te verwachten, langzame terugloop van onze portefeuille. De verplichtingen, met name vanuit het service-boek pensioen hebben een lange uitloop. We hebben blijvende aandacht voor balansoptimalisatie, kapitaalmodellen en de robuustheid van onze solvabiliteit.

We genereren

We genereren klantgeluk door een betere (digitale) klantbediening. We maken het onze klanten steeds gemakkelijker. Verbeteringen voeren we mede uit op basis van input van onze klanten. Zo dragen wij bij aan de beste klantbediening.

We leveren

Onze omgeving verandert snel. We blijven sturen op het verlagen van onze kosten zodat deze in lijn blijven met de omvang van onze portefeuille. We doen dit door te investeren in het terugdringen van het aantal administratiesystemen en het doorvoeren van digitalisering en procesoptimalisatie, met als doel vereenvoudiging en standaardisatie. Klantgeluk én lagere kosten gaan hand in hand.

We groeien

We streven naar groei van ons open-boek met capital-light producten. We hebben uitdagende ambities op onze uitkeringsproducten en Overlijdensrisicoverzekeringen. We werken hierbij nauw samen met onze merken Centraal Beheer, FBTO en Interpolis. Hiermee bundelen we onze krachten. De Kracht van Samen.

We leren

De betrokkenheid van onze medewerkers stijgt elk jaar, ondanks dat de organisatie kleiner wordt en we elk jaar afscheid nemen van collega's. Medewerkers Pensioen & Leven geven ook blijk van waardering voor de investering in ruimte en middelen die wij doen om elke dag weer te verbeteren. Voor de klant, voor de maatschappij en voor elkaar.

We zijn integer

Wij komen onze klantafspraken na, ook op de lange termijn. Dit doen wij op een betrouwbare en integere manier. We zijn transparant naar klanten en toezichthouders. Het voldoen aan Wet en regelgeving stellen wij als prioriteit.

Toekomstige ontwikkelingen

We leven in een wereld waarin nieuwe technologie, demografische ontwikkelingen en economische en politieke veranderingen leiden tot nieuwe mogelijkheden en kansen. Er is sprake van een uitdagende omgeving waar we steeds opnieuw op de veranderende omstandigheden moeten inspelen. Dit bepaalt mede onze strategische keuzes en de snelheid waarmee we onze strategie realiseren. Daarnaast blijven we aandacht houden voor de impact van externe ontwikkelingen zoals de uitwerking van de nieuwe pensioenwetgeving. De ontwikkeling van de omzet en rentabiliteit is mede afhankelijk van de hiervoor genoemde aspecten en omstandigheden.

Wij blijven investeren in de ontwikkeling van nieuwe proposities en dienstverlening aan onze klanten, waarbij we tegelijkertijd oog houden voor verdere balansoptimalisatie. Omvangrijke investeringen op dit gebied hebben wij op dit moment niet gepland.

4. ONTWIKKELINGEN GEDURENDE HET BOEKJAAR EN RESULTATEN

KENGETALLEN

(€ MILJOEN)

	2021	2020	Δ
Bruto geschreven premies	864	1.009	-14%
Bedrijfskosten	144	149	-3%
Resultaat voor belasting	392	251	56%

BRUTO PREMIES

In 2021 zijn de bruto geschreven premies met 14% gedaald tot €864 miljoen (2020: €1.009 miljoen). De omzet komt voor €628 miljoen van het service-book en €236 miljoen van het open-book.

In 2021 was de totale premieomzet vanuit onze service-book pensioenportefeuille €69 miljoen (2020: €136 miljoen). De totale premieomzet van het service-book levenportefeuille bedroeg €559 miljoen (2020: €606 miljoen). Op deze portefeuilles worden in lijn met de strategie geen nieuwe verzekeringscontracten meer afgesloten. De daling van de premie-inkomsten is daarmee in lijn met de verwachting en het gevolg van natuurlijk portefeuilledeverloop.

De open-book portefeuille kende een lichte stijging van de premieomzet uit overlijdensrisicoverzekeringen tot €66 miljoen (2020: €62 miljoen). In 2021 bedroeg de productie van direct ingaande lijfrentes en pensioenen €170 miljoen (2020: €205 miljoen).

BEDRIJFSKOSTEN

De bedrijfskosten waren in 2021 €144 miljoen en daarmee lager dan in 2020 (€149 miljoen). De kosten bewegen daarmee in lijn met de verwachting waarbij eerdere kostenverlagingsinitiatieven en IT investeringen hebben geleid tot kostenreducties.

RESULTAAT VOOR BELASTING

In 2021 is het Resultaat voor belasting gestegen tot €392 miljoen (2020: €251 miljoen). De stijging wordt primair gedreven door de gunstige ontwikkeling van de financiële markten in 2021. Dit heeft geleid tot een stijging van het renteresultaat.

Het renteresultaat is in 2021 met €140 miljoen toegenomen ten opzichte van 2020 door hogere waarderingen op vastgoedbeleggingen en hogere realisaties op aandelen.

Het technisch resultaat is in 2021 met €6 miljoen gestegen ten opzichte van vorig jaar. Dit verschil is met name veroorzaakt door een hoger sterfteresultaat.

Bestuursverslag

VERKORTE BALANS

(€ MILJOEN)

	31 DECEMBER 2021	31 DECEMBER 2020	Δ
Beleggingen, Geassocieerde deelnemingen en Vastgoedbeleggingen	54.136	57.526	-3.390
Overige activa	1.141	1.464	-323
Totaal activa	55.277	58.990	-3.713
Eigen vermogen inclusief aandeel derden	4.439	4.202	237
Verplichtingen gerelateerd aan verzekeringscontracten	44.232	47.519	-3.287
Overige verplichtingen	6.606	7.269	-663
Totaal passiva	55.277	58.990	-3.713

BELEGGINGEN

De Beleggingen, Geassocieerde deelnemingen en Vastgoedbeleggingen zijn per saldo afgenomen met €3,4 miljard. De afname is voornamelijk het gevolg van de marktontwikkelingen in 2021. De hogere rentes hebben geleid tot een lagere waardering van de rentederivaten en vastrentende waarden daartegenover staan hogere aandelenkoersen welke een positief effect hebben op de waardering van onze aandelenportefeuille. De afname wordt versterkt door een daling van de portefeuille hetgeen past bij een service-book strategie.

VERPLICHTINGEN GERELATEERD AAN VERZEKERINGSCONTRACTEN

De Verplichtingen gerelateerd aan verzekeringscontracten zijn afgenomen met €3,3 miljard. Dit komt door de ontwikkelingen op de financiële markten (€-1,4 miljard) en doordat de uitkeringen hoger zijn dan de premieomzet als gevolg van de service-book strategie (€-2,3 miljard). Deze afname wordt deels gecompenseerd door de oprenting (€0,5 miljard).

OVERIGE VERPLICHTINGEN

De Overige verplichtingen zijn afgenomen met €0,7 miljard. Als gevolg van de marktontwikkelingen zijn onze derivaten verplichtingen afgenomen met €1,3 miljard. Hiertegenover staat dat het belang derden in gesepareerde beleggingsdepots met €0,5 miljard is toegenomen.

EIGEN VERMOGEN INCLUSIEF AANDEEL DERDEN

Het Eigen vermogen inclusief minderheidsbelang is toegenomen met €0,2 miljard door een positief resultaat boekjaar, deze toename is inclusief een dividenduitkering in 2021 van €0,2 miljard.

5. KAPITAAL- EN RISICOMANAGEMENT

Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. heeft als financiële dienstverlener te maken met verschillende risico's, waaronder verzekeringsrisico's, marktrisico's, tegenpartijrisico's, liquiditeitsrisico's, operationele risico's, frauderisico's, compliance risico's en strategische risico's. Het ingerichte kapitaal- en risicomanagement raamwerk zorgt ervoor dat Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. risico's tijdig onderkent, weloverwogen beheerst en over voldoende kapitaal beschikt. Indien nodig worden aanpassingen doorgevoerd in het raamwerk of wordt actief bijgestuurd op de risicopositie.

Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. beschikt eind 2021 met een solvabiliteitsratio van 180% (eind 2020: 166%) over een solide Solvency II kapitaalpositie. De samenstelling van het risicoprofiel en de geïdentificeerde belangrijkste risico's zijn in 2021 grotendeels ongewijzigd gebleven.

In de Toelichting 2 Kapitaal- en risicomanagement in de jaarrekening is een meer uitgebreide beschrijving van het risicoprofiel en het kapitaal- en risicomanagementbeleid van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. opgenomen.

6. CORPORATE GOVERNANCE

INLEIDING

Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. maakt onderdeel uit van de Achmea Groep waarvan Achmea B.V. de (uiteindelijke) moedermaatschappij is.

STANDGEGEVENS VAN DE VENNOOTSCHAP

Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. is een naamloze vennootschap, statutair gevestigd in Apeldoorn, en houdt kantoor aan de Laan van Malkenschoten 20 te Apeldoorn. De vennootschap heeft ten doel de uitoefening van het levensverzekeringsbedrijf in de zin van de Wet op het financieel toezicht.

Het maatschappelijk aandelenkapitaal van de vennootschap bedraagt €458.540 en bestaat uit aandelen van €454,- nominaal, waarvan 1.003 aandelen geplaatst en volgestort (geplaatst aandelenkapitaal €455.362). De aandelen luiden op naam. Achmea B.V. houdt 100% van de aandelen in het kapitaal van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V.

NALEVING CODES

Achmea houdt zich aan een aantal relevante governance codes: de Gedragscode Verzekeraars en de meerderheid van de principes uit de Nederlandse Corporate Governance Code. Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. houdt zich daarnaast aan de Code Rechtstreeks Verzekerde Regelingen.

Naleving Gedragscode Verzekeraars

De Gedragscode Verzekeraars is opgesteld aan de hand van de in 2018 vastgestelde kernwaarden: ‘omgaan met risico’s’, ‘mogelijk maken’ en ‘maatschappelijk betrokken zijn’. In de Gedragscode Verzekeraars zijn onderscheidende principes opgenomen over onder meer het zorgvuldig behandelen van klanten en permanente educatie van bestuurders en interne toezichthouders. Deze Gedragscode (actuele versie juni 2018) overkoepelt bestaande en nieuwe zelfregulering van de branche met algemene bepalingen, zoals kernwaarden en gedragsregels. Verzekeraars geven op basis van de Gedragscode vanuit hun eigen bedrijfsvisie nader invulling aan hun maatschappelijke rol. Achmea geeft daar invulling aan door middel van o.a. de Achmea purpose, waarin duurzaamheid en maatschappelijke betrokkenheid een prominent rol spelen en heeft dat verankerd in haar processen en in de Achmea Gedragscode.

Naleving Code Rechtstreeks Verzekerde Regelingen

De Principes voor Goed Pensioenfondsbestuur zijn erop gericht om de kwaliteit, de zorgvuldigheid en de transparantie van pensioenuitvoerders op een hoger plan te brengen. De principes zijn verankerd in de Pensioenwet. Nadere invulling van goed (pensioen)bestuur is opgenomen in de Code Rechtstreeks verzekerde regelingen van het Verbond van Verzekeraars en de Stichting van de Arbeid. De Code Rechtstreeks verzekerde regelingen wordt nageleefd door Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. en is een aanvulling op wet- en regelgeving en zelfregulering, waaronder de Gedragscode Verzekeraars. Jaarlijks publiceert Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. haar Rapportage Intern toezicht in het kader van naleving Code Rechtstreeks verzekerde regelingen. Deze rapportage vindt u op de Achmea website www.achmea.nl/duurzaamheid.

Naleving Nederlandse Corporate Governance Code

Sinds 1 januari 2004 zijn beursgenoteerde ondernemingen in Nederland verplicht te rapporteren over de naleving van de Nederlandse Corporate Governance Code (de Code), volgens het principe “pas toe of leg uit”.

Het doel van de Code is het met of in relatie tot wet- en regelgeving bewerkstelligen van een deugdelijk en transparant stelsel van checks and balances binnen Nederlandse beursgenoteerde vennootschappen en het daartoe reguleren van de verhoudingen tussen het bestuur, de Raad van Commissarissen en de Algemene Vergadering. Naleving van de Code draagt bij aan het vertrouwen in goed en verantwoord bestuur van vennootschappen en hun inbedding in de maatschappij. De Code is voor het eerst vastgesteld in 2003 en gewijzigd in 2008 en 2016.

Achmea B.V. heeft in de vorm van uitgegeven obligaties beursgenoteerd schuld papier maar is geen beursgenoteerde onderneming en dat zelfde geldt voor al haar verzekeringsdochters zoals Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. Achmea heeft de meerderheid van de principes van de Corporate Governance Code vrijwillig overgenomen en verankerd in zijn ondernemingsbestuur. Waar van toepassing, leeft Achmea de principes en best practice-bepalingen nagenoeg volledig na.

Corporate governance wordt in belangrijke mate op groepsniveau bepaald en vormgegeven door het opzetten en inrichten van een groepsbrede governance structuur alsook het bepalen van groepsbreed beleid. Voor verdere details over de Corporate Governance wordt verwezen naar het Achmea jaarrapport 2021 op de Achmea website www.achmea.nl.

Corporate governance voor Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V., is daardoor in belangrijke mate onderworpen aan de werkingssfeer van de corporate governance van Achmea. Waar relevant zijn specifieke aandachtspunten die van belang zijn voor de invulling van corporate governance voor Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. hieronder nader toegelicht.

CORPORATE GOVERNANCE OP HET NIVEAU VAN ACHMEA PENSIOEN- EN LEVENSVZERZEKERINGEN N.V.

Verantwoordelijkheden en rol in de Corporate Governance

Het bestuur van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. bestond tot 12 oktober 2021 uit de heren R. Otto en M.A.N. Lamie. Sinds 12 oktober 2021 bestaat het bestuur van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. uit mevrouw D.C. de Kluis en de heer M.A.N. Lamie. Het statutaire bestuur van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V., wordt ondersteund door een aantal niet-statutaire directieleden: de heer M. Perquin (Divisievoorzitter Pensioen & Leven), de heer A.M.P.J. Heuvelmans (Directeur Financiën & Risk), de heer P. van Overbeek (Directeur Leven), de heer M. van Duuren (Directeur IT-keten Pensioen & Leven), mevrouw C. Vergouw (Divisievoorzitter Interpolis) en de heer A. Spijkman (Divisievoorzitter Centraal Beheer).

De Raad van Commissarissen van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. is verantwoordelijk voor het toezicht op en de advisering van het bestuur. Het reglement van de Raad van Commissarissen past bij deze taakstelling. Daarin is ook vastgelegd dat de Raad van Commissarissen Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. goedkeuring dient te verlenen aan de jaarrekening van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. Ook het uitkeren van dividenden uit Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. heeft goedkeuring nodig van de RvC Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V.

Samenstelling en diversiteit

De statutaire directie van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. bestaat uit twee leden.

De Raad van Commissarissen van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. telt acht commissarissen. De leden van de Raad van Commissarissen van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. zijn tevens lid van de Raad van Commissarissen van Achmea B.V.

Bij de invulling van een vacature is het streven om een evenwichtige mix van vaardigheden in de Raad van Commissarissen te bewaren terwijl er tegelijkertijd voor wordt gezorgd dat de nieuw te benoemen commissaris ook over de conform de vastgestelde profielschets vereiste kennis en ervaring beschikt. Commissarissen worden geselecteerd en benoemd aan de hand van een profielschets van de vereiste professionele achtergrond, opleiding, (internationale) ervaring, vaardigheden, diversiteit en onafhankelijkheid. De huidige samenstelling van de Raad van Commissarissen is zodanig dat de commissarissen door de mix van aanwezige ervaring en deskundigheid op gepaste wijze aan hun verplichtingen kunnen voldoen. Naast diversiteit in kennis, expertise en leeftijd streeft Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. naar een goede man/vrouw-diversiteit. Per 31 december 2021 bestaat de Raad van Commissarissen uit vijf mannen en drie vrouwen. Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. voldoet daarmee aan het wettelijke streefcijfer voor man/vrouw-diversiteit in de Raad van Commissarissen. Alle commissarissen voldoen ten aanzien van het door hen beklede aantal commissariaten aan de Wet bestuur en toezicht.

De Raad van Commissarissen van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. bestond per 31 december 2021 uit de heer J. van den Berg (voorzitter), de heer W.H. de Weijer (vice-voorzitter), mevrouw M.R. van Dongen, mevrouw P.H.M. Hofsté, de heer T.R. Bercx (lid vanaf 13 oktober 2021), mevrouw A.C.W. Sneller, de heer A.M. Kloosterman en de heer R.Th. Wijmenga. Niettegenstaande de eigen toezichhoudende taken van de Raad van Commissarissen, functioneert deze Raad van Commissarissen binnen het geheel van het Groepstoezicht van de Raad van Commissarissen van Achmea B.V.

Onafhankelijkheid

Alle commissarissen van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. vervullen hun taken zonder last en ruggespraak. Voor een gedetailleerde verantwoording over de naleving van de Corporate Governance Code op het criterium onafhankelijkheid wordt verwezen naar het Achmea jaarrapport 2021 op de Achmea website www.achmea.nl.

Commissies Raad van Commissarissen

De Raad van Commissarissen van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. heeft gezien de positie binnen de groepsstructuur geen eigen subcommissies. De drie subcommissies van de Raad van Commissarissen van Achmea B.V. zijn het Audit & Risk Committee, de Remuneratie Commissie en de Selectie & Benoemingscommissie. Het Audit & Risk Committee van Achmea vervult een voorbereidende rol bij de besluitvorming van de Raad van Commissarissen van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V.

7. GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM

Het verloop van de gebeurtenissen in Oekraïne, internationale maatregelen en de economische impact hiervan op de financiële markten en de inflatie worden nadrukkelijk gevolgd. De omvang van de beleggingen die Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. in Oekraïne, Rusland en Belarus houdt is zeer beperkt.

Zeist, 7 april 2022

De bestuurders van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V.,

D.C. (Daphne) de Kluis

M.A.N. (Michel) Lamie

VERSLAG VAN DE RAAD VAN COMMISSARISSEN

ALGEMEEN

De Raad van Commissarissen van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. vervult haar taken vanuit verschillende rollen, waaronder de rol van toezichthouder en van adviseur (gevraagd en ongevraagd advies). In het reglement van de Raad van Commissarissen van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. is vastgelegd hoe de taken en bevoegdheden van de Raad van Commissarissen van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. zich verhouden tot die van Raad van Commissarissen van Achmea B.V.

BELANGRIJKSTE ACTIVITEITEN VAN DE RAAD VAN COMMISSARISSEN

De Raad van Commissarissen van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. is in 2021 acht keer in vergadering bij elkaar gekomen. Deze vergaderingen zijn bijgewoond door het statutaire bestuur van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V.

De onderwerpen op de reguliere agenda waren de kwartaalrapportages, de Risk Management en Compliancerapportages en de rapportage Intern Toezicht Code Rechtstreeks Verzekeringen Regelingen Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V.

Aan de hand van de bespreking van de Risk Management & Compliance rapportages is uitvoerig over het risicomanagement proces binnen Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. gesproken, waarbij ook de voortgang van de Risk & Compliance prioriteiten aan de orde kwam. Ook is de interne beheersing van de compliance en operationele risico's, waaronder naleving van de regels inzake privacy (AVG), zorgplicht en Customer Due Diligence alsmede de thema's uitbesteding en cybersecurity uitgebreid behandeld. De Raad van Commissarissen onderschrijft het belang dat het bestuur hecht aan de interne beheersing, waarbij uiteraard wordt voldaan aan de geldende wet- en regelgeving.

De Regular Supervisory Report 2020 van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V., het Actuariële Functierapport 2020 en de Systematische Integriteits Risicoanalyse 2021 zijn besproken in de Raad. Daarnaast zijn de actualiteiten binnen de markt en de divisie, risico management, Klant Belang Centraal, de rationalisatie van systemen en procedures in het kader van beleggingsverzekeringen onderwerp van gesprek geweest.

De continuïteit en financiële gezondheid van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. was bij elke vergadering onderwerp van gesprek. Aandacht werd besteed aan de impact van de volatiliteit van de financiële markten mede door de effecten van Covid-19, de solvabiliteit, marktrisicobudget, de performance van beleggingen, balansoptimalisatie, schaalbaarheid van kosten, impact van de lage rente, renterisicobeheersing en de kapitaal hedge, de strategie, innovatie en het zijn van een service organisatie. De Raad van Commissarissen heeft verder gesproken over de voortgang van de Strategie 2025 en van de speerpunten die zijn geformuleerd voor de strategische periode De Kracht van Samen. De verwachtingen van Achmea's stakeholders, waaronder natuurlijk klanten, staan daarbij centraal zowel ten aanzien van de waarde die Achmea aan hen biedt, als Achmea's bijdrage aan de samenleving.

De Raad heeft tot tevredenheid geconstateerd dat een goed resultaat is behaald in 2021. Dit is met name gedreven door gunstige ontwikkeling op vastgoed- en aandelenmarkten. De premieomzet overlijdensrisicoverzekeringen is gegroeid en de operationele kosten zijn verder verlaagd.

De Raad heeft geconstateerd dat met een enorme inzet en focus de dienstverlening aan klanten geborgd is in het tweede Covid-19 jaar, waarbij medewerkers grotendeels hebben thuisgewerkt in 2021. Dit heeft ertoe geleid dat de klanttevredenheid op peil is gebleven en soms zelf is gestegen.

RELATIE MET DE EXTERNE ACCOUNTANT

De onafhankelijke externe accountantsorganisatie van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. is dezelfde als van de Achmea Groep. Contact met de onafhankelijke externe accountant verloopt grotendeels via het Audit & Risk Committee. Bij de bespreking van het bestuursverslag en jaarrekening is de onafhankelijke externe accountant in de vergadering van de Raad van Commissarissen aanwezig om de bevindingen van de accountant toe te lichten.

Verslag van de Raad van Commissarissen

Vanwege het aflopen van de aanstellingstermijn van PwC als externe accountant heeft in 2019 de benoeming van Ernst & Young (EY) plaatsgevonden voor Achmea B.V. en alle dochterondernemingen, door de Algemene Vergadering van Achmea B.V. voor de financiële jaren 2021 tot en met 2025. De Raad van Commissarissen en het Audit & Risk Committee hebben een goede samenwerking met de accountant EY. De transitie van PwC naar EY is ondanks de beperkingen door Covid-19-maatregelen goed verlopen. Er is sprake van een goede en transparante relatie.

SAMENSTELLING RAAD VAN COMMISSARISSSEN

De Raad van Commissarissen van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. bestaat uit acht leden. De in de onderstaande tabel vermelde benoemingstermijnen gelden voor de termijn van de Raad van Commissarissen van Achmea B.V. en zijn tevens van toepassing op de Raad van Commissarissen van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V.

SAMENSTELLING RAAD VAN COMMISSARISSSEN PER 31 DECEMBER 2021

NAAM	NATIONALITEIT	GESLACHT	FUNCTIE	TERMIJN	JAAR VAN EERSTE BENOEMING	LOPENDE TERMIJN
J. van den Berg (1964)	Nederlands	Man	Voorzitter	Eerste	2018	2018-2022
W.H. de Weijer (1953)	Nederlands	Man	Vice-voorzitter	Tweede	2016	2020-2024
T.R. Bercx (1963)	Nederlands	Man	Lid	Eerste	2021	2021-2025
M.R. van Dongen (1969)	Nederlands	Vrouw	Lid	Eerste	2020	2020-2024
P.H.M. Hofsté (1961)	Nederlands	Vrouw	Lid	Tweede	2015	2019-2023
A.M. Kloosterman (1956)	Nederlands	Man	Lid	Eerste	2019	2019-2024
A.C.W. Sneller (1965)	Nederlands	Vrouw	Lid	Tweede	2013	2017-2021
R.Th. Wijmenga (1957)	Nederlands	Man	Lid	Tweede	2015	2019-2023

SAMENSTELLING BESTUUR

De heer R. Otto is in oktober 2021 op gevolgd door mevrouw D.C. de Kluis als bestuurder van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. Het bestuur van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. bestaat daarmee uit mevrouw D.C. de Kluis en de heer M.A.N. Lamie. Het statutaire bestuur van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V., wordt ondersteund door een aantal niet-statutaire directieleden de heer M. Perquin (Divisievoorzitter Pensioen & Leven), de heer A.M.P.J. Heuvelmans (Directeur Financiën & Risk), alsmede de heer P. van Overbeek (Directeur Leven), de heer M. van Duuren (Directeur IT-keten Pensioen & Leven), mevrouw C. Vergouw (Divisievoorzitter Interpolis) en de heer A. Spijkman (Divisievoorzitter Centraal Beheer).

PERMANENTE EDUCATIE

De leden van de Raad van Commissarissen van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V., volgen een programma van permanente educatie. Dit programma heeft tot doel de deskundigheid van commissarissen op peil te houden en waar nodig te verbreden. In 2021 zijn vier permanente educatiesessies (PE-sessies) georganiseerd voor de leden van de Raad van Commissarissen. In de verschillende PE-sessies is ingegaan op de regelgeving rondom IFRS 9 en IFRS 17, het mededingingsrecht, duurzaamheidswetgeving, digitalisering bij verzekeraars.

DANKWOORD

Na 2020 werd ook 2021 in belangrijke mate beheerst door de effecten van Covid-19. Met een grote inzet en toewijding is de dienstverlening aan klanten geborgd waarbij tegelijkertijd medewerkers een groot deel van het jaar thuis hebben gewerkt. Wij willen graag deze gelegenheid gebruiken om het directieteam, de Ondernemingsraad en alle medewerkers te bedanken voor hun enorme inzet en passie waarmee dit mogelijk is gemaakt.

Ook wil de Raad van Commissarissen graag mevrouw Lückerrath, die na een periode van 10 jaar op 13 april 2021 als commissaris van Achmea B.V. en daarmee ook als commissaris van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. terug is getreden danken voor de zeer gewaardeerde, waardevolle bijdrage.

Verslag van de Raad van Commissarissen

Tevens zijn wij de heer Veenman, die na een periode van 12 jaar op 13 april 2021 als commissaris van Achmea B.V. en daarmee ook als commissaris van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. na een zittingsperiode van bijna negen jaar, terugtreedt, bijzonder dankbaar voor zijn zeer gewaardeerde, grote inzet gedurende de afgelopen jaren als commissaris waarvan een deel ook als voorzitter van de Raad van Commissarissen. Hij heeft zich met veel tijd, energie en daadkracht ingezet voor onze coöperatieve groep en de ontwikkeling van Achmea en Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V.

Zeist, 7 april 2022

De Raad van Commissarissen van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V.,

J. (Jan) van den Berg, Voorzitter
W.H. (Wim) de Weijer, Vice-voorzitter
T.R. (Tjahny) Bercx
M.R. (Miriam) van Dongen
P.H.M. (Petri) Hofsté
A.M. (Lex) Kloosterman
A.C.W. (Lineke) Sneller
R.Th. (Roel) Wijmenga

GECONSOLIDEERD OVERZICHT VAN DE FINANCIËLE POSITIE

(VOOR BESTEMMING VAN HET RESULTAAT)

(€ MILJOEN)

	TOELICHTING	31 DECEMBER 2021	31 DECEMBER 2020
Activa			
Geassocieerde deelnemingen	10	154	138
Vastgoedbeleggingen	3	988	930
Beleggingen	4		
Beleggingen voor eigen rekening		37.737	41.269
Beleggingen voor rekening en risico van polishouders		15.257	15.189
Latente belastingvorderingen	11	670	731
Aandeel herverzekeraars in verzekeringsverplichtingen	5	73	95
Vorderingen en overlopende activa	12	297	279
Liquide middelen	13	101	359
Totaal activa		55.277	58.990
Eigen vermogen			
Eigen vermogen toekomend aan houders van eigen vermogensinstrumenten in de vennootschap	14	4.403	4.201
Minderheidsbelang		36	1
Totaal eigen vermogen		4.439	4.202
Verplichtingen			
Verplichtingen gerelateerd aan verzekeringscontracten	5		
Verzekeringsverplichtingen eigen rekening		29.618	32.771
Verzekeringsverplichtingen waarbij polishouders beleggingsrisico dragen		14.614	14.748
Overige voorzieningen	15	2	2
Financiële verplichtingen	16	5.496	4.861
Derivaten	4	1.072	2.384
Verschuldigde vennootschapsbelasting		36	22
Totaal verplichtingen		50.838	54.788
Totaal eigen vermogen en verplichtingen		55.277	58.990

GECONSOLIDEERDE WINST- EN VERLIESREKENING

		(€ MILJOEN)	
	TOELICHTING	2021	2020
Bruto geschreven premies		864	1.009
Herverzekeringspremies		-19	-21
Netto verdiende premies	7	845	988
Opbrengsten uit geassocieerde deelnemingen		31	9
Beleggingsopbrengsten	8	780	3.039
Overige opbrengsten	17	3	5
Totale baten		1.659	4.041
Bruto lasten uit verzekeringscontracten		1.123	3.641
Aandeel herverzekeraars		-5	-4
Netto lasten uit verzekeringscontracten	9	1.118	3.637
Rente en vergelijkbare lasten		5	5
Bedrijfskosten	18	144	149
Overige lasten	19		-1
Totale lasten		1.267	3.790
Resultaat voor belasting		392	251
Vennootschapsbelasting naar het resultaat		96	60
Vennootschapsbelasting effect tariefswijziging		-29	-101
Totaal vennootschapsbelasting	20	67	-41
Nettoresultaat		325	292
Nettoresultaat toekomend aan:			
Houders van eigen vermogensinstrumenten in de vennootschap		320	292
Minderheidsaandeelhouders		5	

GECONSOLIDEERD OVERZICHT VAN HET TOTAALRESULTAAT

		(€ MILJOEN)	
	TOELICHTING	2021	2020
Posten die niet worden gereclassificeerd naar de Winst- en verliesrekening			
Posten die kunnen worden gereclassificeerd naar de Winst- en verliesrekening ^{1,2}			
Ongerealiseerde waardeveranderingen bij financiële instrumenten geassocieerd met 'Beschikbaar voor verkoop'		-413	613
Mutaties van de voorziening voor Voorziening voor oprenting verzekeringsverplichtingen uit hoofde van ongerealiseerde beleggingsopbrengsten		561	-620
Reclassificatie naar de Winst- en verliesrekening als Voorziening voor oprenting verzekeringsverplichtingen uit hoofde van gerealiseerde beleggingsopbrengsten		258	242
Waardeveranderingen uit financiële instrumenten 'Beschikbaar voor verkoop' gereclassificeerd naar de Winst- en verliesrekening bij verkoop		-329	-294
Bijzondere waardeverminderingen financiële instrumenten 'Beschikbaar voor verkoop' gereclassificeerd naar de Winst- en verliesrekening bij verkoop		4	26
		81	-33
Netto overig totaalresultaat	21	81	-33
Nettoresultaat		325	292
Totaalresultaat		406	259
Totaalresultaat toekomend aan:			
Houders van eigen vermogensinstrumenten in de vennootschap		370	259
Minderheidsbelang		36	

^{1.} Binnen dit overzicht is de netto positie (na belastingen) weergegeven.

^{2.} Verantwoord als onderdeel van de Herwaarderingsreserve.

GECONSOLIDEERD MUTATIEOVERZICHT VAN HET TOTAAL EIGEN VERMOGEN

(€ MILJOEN)

	AANDELEN KAPITAAL / AGIO	HERWAAR- DERINGS- RESERVE	OVERIGE RESERVES	RESULTAAT OVER HET BOEKJAAR	SUBTOTAAL EIGEN VERMOGEN ¹	MINDERHEIDS- BELANG	TOTAAL EIGEN VERMOGEN
Balans 1 januari 2020	1.836	598	1.193	314	3.941	1	3.942
Netto overig totaalresultaat		-33			-33		-33
Nettoresultaat				292	292		292
Totaalresultaat		-33		292	259		259
Bestemming van reserves		-31	346	-314	1		1
Balans 31 december 2020	1.836	534	1.539	292	4.201	1	4.202
Netto overig totaalresultaat		81			81		81
Nettoresultaat				320	320	5	325
Totaalresultaat		81		320	401	5	406
Bestemming van reserves		74	219	-292	1		1
Dividendbetalingen			-200		-200		-200
Overige mutaties ²						30	30
Balans 31 december 2021	1.836	689	1.558	320	4.403	36	4.439

^{1.} Het Subtotaal eigen vermogen betreft het Eigen vermogen toekomend aan houders van eigen vermogensinstrumenten in de vennootschap.

^{2.} Overige mutaties betreft de verkoop van een deel van het belang van de dochtermaatschappij Achmea Woninghypotheken B.V.

Voor meer informatie over het Eigen vermogen zie Toelichting 14.

In juni 2021 heeft Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. ten laste van de overige reserves een bedrag van €200 miljoen uitgekeerd aan de aandeelhouder van de vennootschap.

GECONSOLIDEERD KASSTROOMOVERZICHT

	TOELICHTING	2021	2020
(€ MILJOEN)			
Kasstroom uit operationele activiteiten			
Resultaat voor belasting		392	251
<i>Aanpassingen voor items zonder kasstromen en herrubriceringen:</i>			
(On)gerealiseerde waardeveranderingen op Beleggingen, inclusief resultaten vreemde valuta, mutatie voorziening voor oninbaarheid, opgelopen rente en amortisatie.		364	-1.860
Opbrengsten uit Geassocieerde deelnemingen		-5	-9
		751	-1.618
<i>Mutaties in operationele activa en verplichtingen:</i>			
Mutaties in Vorderingen en overlopende activa (exclusief overlopende acquisitiekosten) en Overige schulden opgenomen onder Financiële verplichtingen		-130	732
Mutaties in Verplichtingen gerelateerd aan verzekeringscontracten na aftrek aandeel herverzekeraars		-2.516	176
Mutaties in Overige voorzieningen		0	-3
Mutaties in Geassocieerde deelnemingen die gekwalificeerd zijn als beleggingen		0	-25
Mutaties in Vastgoedbeleggingen		60	129
Mutaties in Beleggingen		1.615	942
		-971	1.951
<i>Operationele kasstromen niet begrepen in het resultaat voor belasting:</i>			
Ontvangen/betaalde vennootschapsbelasting		-26	-231
		-26	-231
Totaal Kasstroom uit operationele activiteiten		-246	102
Kasstroom uit investeringsactiviteiten			
Aankopen van Geassocieerde deelnemingen en andere investeringen (na aftrek van liquide middelen)		-11	
		-11	
Kasstroom uit financieringsactiviteiten			
Dividenden en couponbetalingen aan de aandeelhouders van AP&L		-200	
Financiering door minderheidsaandeelhouders		169	
Mutatie in minderheidsbelang		30	
		-1	
Netto kasstroom		-258	102
Netto liquide middelen per 1 januari		359	257
Netto liquide middelen per 31 december		101	359
Liquide middelen omvatten de volgende posten:			
Kas- en banksaldi	13	101	359
Liquide middelen per 31 december		101	359

In de kasstromen uit operationele activiteiten over 2021 zijn ontvangen rente van €730 miljoen (2020: €713 miljoen), ontvangen dividenden van €42 miljoen (2020: €43 miljoen) en betaalde rente van €5 miljoen (2020 €5 miljoen) inbegrepen.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

ALGEMEEN

A. ALGEMENE INFORMATIE

Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. is een naamloze vennootschap, opgericht naar Nederlands recht en statutair gevestigd in Apeldoorn. Het hoofdkantoor is gevestigd aan de Laan van Malkenschoten 20 in Apeldoorn.

Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. maakt onderdeel uit van de Achmea Groep. Achmea B.V. bezit 100% van de aandelen van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. is als financiële dienstverlener actief als verzekeraar op het gebied van pensioen- en levensverzekeringen.

Onderlinge verhoudingen met maatschappijen van de Achmea Groep zijn opgenomen onder de beleggingen, de vorderingen en overlopende activa en de financiële verplichtingen. Nadere toelichting wordt gegeven in Toelichting 27 'Transacties met verbonden partijen'.

1. ALGEMENE WAARDERINGSGRONDSLAGEN

B. GOEDKEURING JAARREKENING

De geconsolideerde jaarrekening van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. voor het jaar eindigend op 31 december 2021 is goedgekeurd voor publicatie in overeenstemming met het besluit van de bestuurders op 7 april 2022. Op dezelfde datum adviseerde de Raad van Commissarissen de Algemene Vergadering om de jaarrekening ongewijzigd vast te stellen. De bestuurders kunnen besluiten om de jaarrekening te wijzigen zolang deze nog niet is vastgesteld door de Algemene Vergadering. De Algemene Vergadering kan besluiten om de jaarrekening niet vast te stellen, maar mag deze niet wijzigen.

C. BASIS VOOR DE PRESENTATIE

De geconsolideerde jaarrekening van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. is opgesteld in overeenstemming met de International Financial Reporting Standards zoals van kracht per 31 december 2021 en aangenomen door de Europese Unie (hierna te noemen: EU en EU-IFRS). De geconsolideerde jaarrekening van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. voldoet aan de wettelijke bepalingen zoals opgenomen in artikel 2:362 lid 9 BW. Alle bedragen in de geconsolideerde jaarrekening zijn in miljoenen euro's, tenzij anderszins vermeld. De activa en verplichtingen in de balans zijn ingedeeld naar liquiditeit. Indien in deze geconsolideerde jaarrekening de definitie balans is genoemd, wordt hiermee het overzicht van de financiële positie bedoeld.

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling. In de jaarrekening zijn de materiële risico's en onzekerheden vermeld die relevant zijn inzake de verwachting van de continuïteit van de vennootschap voor een periode van twaalf maanden na opstelling van de jaarrekening.

In de primaire geconsolideerde overzichten zijn posten van een vergelijkbare aard samengevoegd. In de toelichting worden deze verder uitgelicht indien deze van relatieve betekenis zijn voor Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. Relatieve betekenis is hierbij beoordeeld op basis van zowel kwantitatieve als kwalitatieve criteria. De kwantitatieve criteria zijn gericht op de totalen voor de betreffende categorie in de primaire overzichten en de relatieve betekenis van de post hierin. Indien de post kwantitatief van betekenis is wordt deze verder toegelicht (conform de vereiste IFRS toelichtingen). Indien de post kwantitatief van niet relatieve betekenis is, heeft Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. op basis van kwalitatieve criteria, waaronder specifiek belang voor een gebruiker van de jaarrekening, vastgesteld of toelichtingen noodzakelijk zijn. Indien een post kwalitatief van betekenis is, wordt deze verder toegelicht conform de IFRS vereisten. Indien een post zowel kwalitatief als kwantitatief geen relatieve betekenis heeft, is de toelichting in overeenstemming met de uitgangspunten ten aanzien van het Disclosure Initiative van de International Accounting Standard Board (IASB) en gerelateerde materialiteit uitgangspunten, zoveel mogelijk beperkt.

Daarnaast heeft Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. de toelichtingen gesplitst in het hoofdstuk 'Toelichting onderdelen Balans en Winst- en verliesrekening' en 'Overige toelichtingen'. De toelichtingen die betrekking hebben op de activiteiten van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. met een verzekeringskarakter zijn opgenomen in 'Toelichting onderdelen Balans en

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

Winst- en verliesrekening' en de resterende toelichtingen die wel voldoen aan de criteria voor kwantitatieve en kwalitatieve relatieve betekenis in het hoofdstuk 'Overige toelichtingen'.

D. WIJZIGINGEN IN DE VERSLAGGEVING

In 2021 zijn de volgende nieuwe standaarden, wijzigingen of interpretaties van de IASB van kracht geworden. Deze hebben geen significante impact op het Totaal eigen vermogen per 31 december 2021, Nettoresultaat over het boekjaar 2021 en vergelijkende cijfers van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V.:

- Amendments to IFRS 4 Insurance Contracts - deferral of IFRS 9;
- Interest Rate Benchmark Reform (IBOR) - Phase II (amendments to IFRS 9, IAS 39, IFRS 7, IFRS 4 and IFRS 16);
- Amendments to IFRS 16 Leases: Covid-19-Related Rent Concessions beyond 30 June 2021..

E. WIJZIGINGEN IN STANDAARDEN EN AANPASSINGEN MET EEN TOEKOMSTIGE TOEPASSINGSDATUM

De volgende standaarden en interpretaties met een toekomstige toepassingsdatum zijn gepubliceerd in 2021 of in eerdere jaren en zijn niet door Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. toegepast bij het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening 2021. Deze betreffen:

IFRS 9 Financial Instruments

IFRS 9 kent een gewijzigd model voor de classificatie van financiële activa. Dit model wordt ingegeven door de kasstroomeigenschappen van een actief en het bedrijfsmodel waarbinnen een actief wordt gehouden. Ten aanzien van financiële verplichtingen zijn de wijzigingen als gevolg van IFRS 9 beperkt en wordt voor het merendeel van de financiële instrumenten de huidige geamortiseerde kostprijs waardering behouden. Als onderdeel van IFRS 9 heeft de IASB voor het bepalen van bijzondere waardeverminderingen een model voor verwachte kredietverliezen geïntroduceerd. Bij dit model moet bij eerste opname van een financieel instrument al rekening worden gehouden met verwachte kredietverliezen. In het geval van een significante verslechtering van de kredietkwaliteit van het financieel instrument zal er rekening gehouden moeten worden met verwachte kredietverliezen over de gehele looptijd. Tenslotte introduceert IFRS 9 een model voor hedge accounting dat de boekhoudkundige verwerking in lijn brengt met risicobeheeractiviteiten.

De standaard is in werking getreden op 1 januari 2018, waarbij verzekeraars toepassing mogen uitstellen.

Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. stelt toepassing van IFRS 9 standaard uit tot de implementatie van IFRS 17 in 2023. De vereiste toelichtingen in het kader van dit uitstel zijn opgenomen in Toelichting 24 Kredietkwaliteit financiële activa.

Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. beoordeelt momenteel het effect van deze standaard, waarbij rekening wordt gehouden met de interactie met de huidige standaard voor verzekeringscontracten (en de voorgestelde wijzigingen daarin) en ook de toekomstige standaard voor de verslaglegging van verzekeringscontracten (IFRS 17).

IFRS 17 Insurance contracts

IFRS 17 geeft uniforme grondslagen voor de opname, waardering, presentatie en toelichting van verzekeringscontracten. Het doel van de standaard is ervoor te zorgen dat de jaarrekening van een entiteit die verzekeringscontracten uitgeeft het effect van contracten binnen het toepassingsgebied van IFRS 17 op de financiële positie, prestaties en kasstromen getrouw wordt weergegeven en dat de vergelijkbaarheid met andere entiteiten die IFRS toepassen wordt vergroot. De standaard treedt in werking voor boekjaren die beginnen op of na 1 januari 2023, waarbij een eerdere toepassing is toegestaan. Per 31 december 2021 is IFRS 17 goedgekeurd voor gebruik in de EU. In december 2021 heeft de IASB een aanpassing van IFRS 17 doorgevoerd (IFRS 17 en IFRS 9—Vergelijkende cijfers). Op grond van deze aanpassing mogen entiteiten die verzekeringscontracten uitgeven de vergelijkende cijfers voor de beleggingen bepalen op basis van de onder IFRS 9 gehanteerde classificatie en waardering. Per 31 december 2021 is deze wijziging in IFRS 17 nog niet goedgekeurd voor gebruik in de EU.

Na publicatie van de oorspronkelijk standaard in 2017 is Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. een implementatietraject gestart, waarbij rekening wordt gehouden met de interactie met de toekomstige standaard voor financiële instrumenten (IFRS 9).

Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. verwacht dat de eerste toepassing van deze standaard een significante impact heeft op de geconsolideerde jaarrekening van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. omdat de waardering en de

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

resultaatbepaling van verzekeringscontracten in combinatie met de waardering en resultaatbepaling van financiële instrumenten wezenlijk anders wordt.

In 2021 zijn de implementatie- en testwerkzaamheden op onze administratieve systemen voor de nieuwe verslaggevingsstandaarden IFRS 9 en IFRS 17 voortgezet. Tevens zijn de eerste analyses van de impact van de implementatie van IFRS 9 en 17 voor delen van de portefeuille uitgevoerd. Daarnaast zijn er voorlopige keuzes gemaakt op de belangrijkste beleidsbeslissingen. Deze worden in 2022 nader verfijnd in navolging van de analyses van de voorlopige cijfers onder IFRS 9 en 17. Hierdoor is het te vroeg om de daadwerkelijke impact op het totaal vermogen en het resultaat te kwantificeren.

Overige aanpassingen met een toekomstige ingangsdatum

Gedurende 2021 heeft de EU de volgende wijzigingen met een toekomstige toepassingsdatum goedgekeurd, welke bij toepassing geen impact hebben op het Totaal eigen vermogen, het Nettoresultaat en geen of beperkte impact op de presentatie en toelichting van Achmea:

Amendments to IFRS 3 Business Combinations; IAS 16 Property, Plant and Equipment; IAS 37 Provisions, Contingent Liabilities, and Contingent Assets; and Annual Improvements 2018-2020 (ingangsdatum 1 januari 2022).

Naast de bovengenoemde (wijzigingen in) standaarden, zijn er standaarden gepubliceerd met een toekomstige toepassingsdatum of (wijzigingen) in eerdere jaren die niet door Achmea zijn toegepast bij het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening 2021. Omdat deze wijzigingen in de standaarden geen impact hebben op het Totaal eigen vermogen, het Nettoresultaat of geen of beperkte impact hebben op de presentatie en toelichting van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. worden deze niet verder toegelicht.

Het betreft de volgende wijzigingen die per 31 december 2021 nog niet waren goedgekeurd voor gebruik in de EU:

- Amendments to IAS 1: Presentation of Financial Statements: Classification of Liabilities as Current or Non-current en Classification of Liabilities as Current or Non-current - Deferral of Effective Date (ingangsdatum 1 januari 2023);
- Amendments to IAS 1 Presentation of Financial Statements: Disclosure of Accounting Policies (ingangsdatum 1 januari 2023);
- Amendments to IAS 8 Accounting Policies, Changes in Accounting Estimates and Errors: Definition of Accounting Estimates (ingangsdatum 1 januari 2023);
- Amendments to IAS 12 Income Taxes: Deferred Tax related to Assets and Liabilities arising from a Single Transaction (ingangsdatum 1 januari 2023).

F. AANPASSINGEN MET BETREKKING TOT WAARDERINGSGRONDSLAGEN, CORRECTIES OVER EERDERE PERIODES EN WIJZIGINGEN IN PRESENTATIE

In 2021 zijn geen materiële aanpassingen met betrekking tot waarderingsgrondslagen, wijzigingen in presentatie en correcties over eerdere periodes doorgevoerd ten opzichte van de geconsolideerde jaarrekening 2020 van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V., anders dan de hierna beschreven aanpassing.

Vanaf 2021 worden de beleggingen in het geconsolideerd overzicht van de financiële positie uitgesplitst naar de categorieën Beleggingen voor eigen rekening en Beleggingen voor rekening en risico van polishouders. Tevens zijn de Verplichtingen gerelateerd aan verzekeringscontracten uitgesplitst naar Verzekeringsverplichtingen eigen rekening en Verzekeringsverplichtingen waarbij polishouders beleggingsrisico dragen. Daarnaast wordt vanaf 2021 het aandeel herverzekeraars in de schadelast separaat gepresenteerd in de winst-en-verliesrekening en niet meer gesaldeerd binnen de netto lasten uit verzekeringscontracten. Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. heeft deze aanpassingen gedaan ten behoeve van het inzicht voor de gebruiker. Deze wijzigingen in presentatie hebben geen impact op het Nettoresultaat en Totaal eigen vermogen. De vergelijkende cijfers zijn aangepast.

Vanaf 2021 worden in het kasstroomoverzicht onder de mutaties in operationele activa en verplichtingen de mutaties in Vastgoedbeleggingen, Beleggingen en Geassocieerde deelnemingen die gekwalificeerd zijn als beleggingen gepresenteerd. Gelijktijdig zijn onder de operationele kasstromen niet begrepen in het resultaat voor belasting de posten aankopen en desinvesteringen van Vastgoedbeleggingen en Beleggingen en Geassocieerde deelnemingen die gekwalificeerd zijn als beleggingen verwijderd. Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. heeft deze aanpassing gedaan om de presentatie in het kasstroomoverzicht meer in

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

overeenstemming te brengen met de presentatie van de gerelateerde balansposten. Deze wijziging in presentatie heeft geen impact op de omvang van de operationele kasstromen. De vergelijkende cijfers zijn aangepast

In 2021 is de benaming van voorziening Winstdeling en kortingen voor polishouders voor het levenbedrijf, zoals opgenomen in toelichting 5 Verplichtingen gerelateerde aan verzekeringscontracten, gewijzigd naar Voorziening voor oprenting verzekeringsverplichtingen. Deze wijziging is een betere typering van het karakter van de post als gevolg van de langdurig lage rentes. Deze voorziening omvat momenteel voornamelijk bedragen die voortkomen uit de waardering van bepaalde vastrentende beleggingen en derivaten tegen reële waarde die worden gehouden om het renterisico inherent aan de gerelateerde verzekeringsverplichtingen te beperken. (On-)gerealiseerde winsten en verliezen die samenhangen met de waardering van deze beleggingen worden overgeboekt naar Voorziening voor oprenting verzekeringsverplichtingen.

G. SCHATTINGSWIJZIGINGEN

Bij het opstellen van deze geconsolideerde jaarrekening worden schattingen en aannames gebruikt (bijvoorbeeld voor een aantal in de balans opgenomen activa en verplichtingen en de verantwoorde baten en lasten in de verslagleggingsperiode). De werkelijke uitkomst kan afwijken van deze schattingen. Bij het opstellen van deze geconsolideerde jaarrekening zijn de aard van gehanteerde aannames en schattingen bij het toepassen van de waarderingsgrondslagen van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. en de belangrijkste bronnen voor schattingsonzekerheden dezelfde als bij de geconsolideerde jaarrekening van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. over 2020. De bandbreedte waarbinnen aannames en schattingen kunnen fluctueren is in de Covid-19-pandemie toegenomen alhoewel in minder mate dan aan begin van de pandemie in 2020. Dit is hoofdzakelijk van toepassing bij niet-beursgenoteerde beleggingen en bij de Verplichtingen gerelateerd aan verzekeringscontracten. De belangrijkste schattingsonzekerheden en schattingswijzigingen zijn opgenomen in de toelichting op de balansposten.

H. CONSOLIDATIE

Basis voor de consolidatie

Alle dochtermaatschappijen, geassocieerde deelnemingen van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. zijn opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. op basis van de hierna genoemde uitgangspunten.

Dochtermaatschappijen

Dochtermaatschappijen zijn entiteiten waarover Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. control heeft. Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. heeft control over een entiteit wanneer Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. overhevig is aan of recht heeft op variabele opbrengsten op grond van haar betrokkenheid bij de entiteit en deze opbrengsten kan beïnvloeden door de control die zij over de entiteit heeft. De beoordeling van control is gebaseerd op de economische realiteit van de relatie tussen Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. en de entiteit en houdt rekening met bestaande en potentiële praktisch uitvoerbare stemrechten ('substantive rights'). Hierbij moet Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. de praktische mogelijkheid hebben om haar recht uit te oefenen. Belangen van derden in deze entiteiten worden gepresenteerd als Minderheidsbelang onder het Totaal eigen vermogen.

De uitkomst van de beoordeling of er sprake is van (power to) control hangt af van het doel en de inrichting van de entiteit, wat de relevante activiteiten zijn (die bepalend zijn voor het resultaat van de entiteit), hoe beslissingen worden genomen en of Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. in staat is de relevante activiteiten direct te sturen. Voor het uitvoeren van deze beoordeling definieert Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. de meest relevante activiteit als de mogelijkheid om het strategische beleid van de entiteit te bepalen. De uitkomst van de analyse is ook afhankelijk van de vraag of Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. is blootgesteld aan variabele opbrengsten op grond van haar betrokkenheid bij de entiteit en of Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. haar macht over de entiteit kan gebruiken om invloed uit te oefenen op de opbrengsten. Als een entiteit activiteiten uitvoert ten behoeve van het algemeen belang en niet alleen ten behoeve van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. en/of haar klanten, wordt verondersteld dat Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. geen macht over de entiteit kan gebruiken om invloed uit te oefenen op de opbrengsten. Andere aannames kunnen leiden tot een verschillende uitkomst van de beoordeling van control.

Door Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. beheerde beleggingsfondsen, waarin Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. een belang heeft, worden geconsolideerd in de geconsolideerde jaarrekening als Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. control heeft. Bij de beoordeling of er sprake is van control wordt rekening

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

gehouden met alle belangen die Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. heeft in het beleggingsfonds, ongeacht of het financiële risico met betrekking tot de beleggingen wordt gedragen door Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. of de polishouders. Uitzondering hierop is wanneer het fonds voldoet aan de definitie van een 'silo' (dat wil zeggen, er is sprake van afgescheiden activa, verplichtingen en/of vermogen binnen de desbetreffende entiteit) of wanneer, onder strikte voorwaarden en omstandigheden, er een direct verband kan worden verondersteld tussen de polishouder en het fonds. Bij consolidatie van een beleggingsfonds wordt een verplichting opgenomen voor zover Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. wettelijk verplicht is om participaties van derden terug te kopen. De verplichting is in de geconsolideerde jaarrekening opgenomen onder Financiële Verplichtingen. Waar dit niet het geval is, zijn de overige participaties van derden opgenomen als Minderheidsbelangen. De activa die zijn toegewezen aan participaties van derden zijn opgenomen als Beleggingen – Beleggingen eigen rekening. Participaties die door Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. worden gehouden namens polishouders zijn in de geconsolideerde jaarrekening opgenomen als Beleggingen - Beleggingen voor rekening en risico van polishouders.

Geassocieerde deelnemingen

Entiteiten waarover Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. invloed van betekenis uitoefent worden verantwoord op basis van de equity-methode. In de regel wordt uitgegaan van invloed van betekenis wanneer de deelneming in het gewone aandelenkapitaal of stemrechten (met inbegrip van potentiële stemrechten) tussen de 20% en 50% ligt.

Intercompany transacties

Transacties tussen Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. en haar dochters zijn in de geconsolideerde jaarrekening geëlimineerd. Winsten en verliezen op grond van transacties met geassocieerde deelnemingen zijn geëlimineerd naar rato van de omvang van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V.'s belang in de geassocieerde deelneming of joint venture. Met uitzondering van de bedrijfskosten, die volgens kostprijs worden doorbelast, zijn de intercompany transacties marktconform.

Bedrijfscombinaties van entiteiten onder gemeenschappelijke leiding

Voor de verslaglegging van bedrijfscombinaties van entiteiten of business onder gemeenschappelijke leiding hanteert Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. de 'pooling of interest'-methode in geval van een (juridische) fusie en 'carry over' methode (overdracht gebaseerd op de boekwaarde) in geval van een overname. Dergelijke transacties hebben geen effect op het Nettoresultaat en het Totaal eigen vermogen van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V.

I. VERSLAGGEVINGSRAAMWERK

In deze paragraaf zijn de algemene waarderingsgrondslagen opgenomen. Alle activa en verplichtingen worden gewaardeerd tegen de reële waarde, tenzij een andere grondslag wordt genoemd in de waarderingsgrondslagen. De specifieke waarderingsgrondslagen die van toepassing zijn op een bepaalde post in de geconsolideerde jaarrekening zijn opgenomen bij de toelichting van de betreffende post.

Geconsolideerd kasstroomoverzicht

Het geconsolideerde kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode met een onderverdeling naar kasstromen uit operationele activiteiten, investeringsactiviteiten en financieringsactiviteiten. Liquide middelen bestaan uit kas- en banksaldi en direct opvraagbare deposito's. Rekening courantschulden, die direct opeisbaar zijn en een integraal onderdeel vormen van het kasbeheer van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V., zijn opgenomen als een onderdeel van de Liquide middelen. In de totale kasstroom uit operationele activiteiten is het Resultaat vóór belasting gecorrigeerd voor posten in de Winst- en verliesrekening en mutaties in de operationele activa en verplichtingen die niet daadwerkelijk leiden tot kasstromen in het boekjaar. Vanwege de aard van de operationele activiteiten van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. zijn kasstromen met betrekking tot Vastgoedbeleggingen, Beleggingen, Verplichtingen gerelateerd aan verzekeringscontracten en Financiële verplichtingen opgenomen als onderdeel van de Totale kasstroom uit operationele activiteiten.

Valutakoersverschillen

De geconsolideerde jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's, de functionele valuta en de presentatievaluta van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V.

Transacties in valuta anders dan de functionele valuta worden omgerekend naar de functionele valuta tegen de op de transactiedatum geldende wisselkoersen.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

Valutakoersverschillen die voortvloeien uit de afwikkeling van transacties in vreemde valuta's en uit de omrekening op balansdatum van monetaire activa en verplichtingen in andere valuta's dan de functionele valuta worden opgenomen in het Nettoresultaat. Uitzondering hierop zijn valutakoersverschillen die zijn verwerkt in het Totaal eigen vermogen als onderdeel van kwalificerende cashflow hedges of een kwalificerende netto-investering in een buitenlandse entiteit. Zie de specifieke waarderingsgrondslagen per post voor meer details over de verantwoording van valutakoersverschillen voor specifieke activa en verplichtingen.

Opname in de balans van financiële instrumenten

Op het moment dat Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. contractpartij wordt bij een financieel instrument (dat wil zeggen op de transactiedatum), neemt Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. het instrument op in de balans tegen de reële waarde inclusief transactiekosten (tenzij het financiële instrument is geclassificeerd als 'Tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de Winst- en verliesrekening').

Niet langer in de balans opnemen van financiële instrumenten

Een financieel actief (of een deel van een financieel actief) wordt niet langer in de balans opgenomen wanneer de contractuele rechten op het ontvangen van kasstromen uit het financiële actief zijn vervallen of wanneer Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. nagenoeg alle economische risico's en voordelen van het actief heeft overgedragen.

Tevens wordt een actief niet langer in de balans opgenomen indien Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. geen beschikkingsmacht meer heeft over het actief, ook in het geval dat Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. de verbonden economische risico's en voordelen van een actief niet overdraagt of deze behoudt.

In het geval van overdrachten waarbij de beschikkingsmacht over bepaalde activa blijft, zullen deze activa in de balans van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. opgenomen blijven tot het belang waarvoor Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. betrokken blijft. Het belang waarvoor Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. betrokken blijft wordt bepaald door de mate waarin Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. blootstaat aan veranderingen in de waarde van het actief. Bij realisatie wordt het verschil tussen de verkoopopbrengst en de boekwaarde opgenomen in de Winst- en verliesrekening als een gerealiseerde winst of verlies. De cumulatieve ongerealiseerde winsten en verliezen die tot dat moment werden opgenomen in het Totaal Eigen vermogen, worden dan overgeboekt van het Totaal Eigen vermogen naar de Winst- en verliesrekening.

Ten aanzien van financiële verplichting geldt dat deze van de balans afgaan wanneer de verplichting tenietgaat, met andere woorden, wanneer de in het contract vastgelegde verbintenis wordt nagekomen, ontbonden dan wel afloopt.

Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. hanteert de gemiddelde kostprijsmethode bij het niet langer in de balans op te nemen financieel actief en verplichting.

Saldere van financiële activa en verplichtingen

Financiële activa en verplichtingen worden gesaldeerd en tegen het nettobedrag in de balans verantwoord, wanneer Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V.:

- Een direct afdwingbaar juridisch recht heeft om de opgenomen bedragen te salderen; en
- Voornemens is om hetzij op netto basis te verrekenen hetzij de realisatie van het actief en de verrekening van de verplichting gelijktijdig te laten plaatsvinden.

Bijzondere waardevermindering

Er is sprake van een bijzondere waardevermindering indien de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde. De realiseerbare waarde is de hoogste van de reële waarde van een actief minus de verkoopkosten en de bedrijfswaarde. Op elk rapportagemoment beoordeelt Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. of er aanwijzingen zijn voor een mogelijke bijzondere waardevermindering van een actief en of het noodzakelijk is een bijzondere waardevermindering op te nemen. Bijzondere waardeverminderingen van Beleggingen worden in de Winst- en verliesrekening opgenomen onder Beleggingsopbrengsten - Gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen. Alle overige bijzondere waardeverminderingen worden in de Winst- en verliesrekening opgenomen onder Overige lasten. Bijzondere waardeverminderingen op een actief die in voorgaande jaren zijn verantwoord, worden teruggenomen indien objectief kan worden vastgesteld dat de oorzaak voor bijzondere waardevermindering is verdwenen of niet langer bestaat. Indien dit het geval is, wordt de boekwaarde van het actief verhoogd tot de realiseerbare waarde. Deze verhoging van de balanswaarde in verband met de terugname, mag niet leiden tot een hogere balanswaarde van het actief dan voor het moment van de bijzondere waardevermindering. De verhoging als gevolg van de terugname van een bijzondere waardevermindering wordt verantwoord in de Winst- en verliesrekening (onder Beleggingsopbrengsten - Gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen voor vastrentende beleggingen en onder Overige lasten voor de overige terugnames).

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

Bijzondere waardeverminderingen op aandelen geclassificeerd als 'Beschikbaar voor verkoop' worden niet teruggenomen via de Winst- en verliesrekening. Nadien optredende veranderingen in de reële waarde worden opgenomen in de Herwaarderingsreserve (onderdeel van het Totaal Eigen vermogen). Voor meer details met betrekking tot de specifieke waarderingsgrondslagen voor bijzondere waardevermindering wordt verwezen naar de waarderingsgrondslagen zoals opgenomen bij de toelichtingen.

J. BELANGRIJKSTE AANNAMES EN SCHATTINGEN VOOR WAARDERING

Voor de waardering van bepaalde posten in de jaarrekening maakt Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. gebruik van aannames en schattingen met betrekking tot toekomstige resultaten of overige ontwikkelingen, inclusief de waarschijnlijkheid, het realisatiemoment of bedragen van toekomstige transacties of gebeurtenissen. Inherent aan schattingen is dat de feitelijke resultaten materieel kunnen afwijken. Belangrijke schattingen die betrekking hebben op een bepaalde balanspost zijn ook opgenomen bij de toelichting op de balanspost.

K. EFFECTEN COVID-19

Covid-19 is een structurele factor gebleken, met ingrijpende impact op de maatschappij, onze klanten en onze bedrijfsvoering. Meer informatie over de onzekerheden en risico's als gevolg van Covid-19 en de wijze waarop Achmea deze mitigeert is opgenomen in Toelichting 2 Kapitaal- en risicomanagement.

Bij het opmaken van de jaarrekening 2021 zijn schattingen gemaakt en aannames gedaan waarbij rekening is gehouden met de meest recente ontwikkelingen en inzichten rondom de Covid-19-pandemie voor zover die nadere informatie geven over de toestand op balansdatum.

Voor een nadere uiteenzetting over impact en onzekerheden verwijzen wij naar de volgende toelichtingen: Vastgoedbeleggingen (Toelichting 3) en Reële waarde Hiërarchie (Toelichting 6).

2. KAPITAAL- EN RISICOMANAGEMENT

Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. maakt onderdeel uit van de Achmea Groep en valt onder de werkingssfeer van de algemene kapitaal- en risicomanagementstructuur binnen Achmea.

Effectief kapitaal- en risicomanagement is essentieel voor de continuïteit van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. en voor het in stand houden van een duurzame relatie met haar klanten en andere stakeholders. Kapitaalmanagement zorgt ervoor dat Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. voldoende kapitaal heeft om op de korte en lange termijn de belangen van alle stakeholders te waarborgen. Risicomanagement betreft het identificeren en beoordelen van risico's, het vaststellen en implementeren van maatregelen en de bewaking en rapportage van risico's. Uitgangspunt hierbij is het nemen van afgewogen besluiten over de te nemen risico's bij het behalen van de bedrijfsdoelstellingen van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V.

Kapitaal- en risicomanagement vullen elkaar aan en vragen om een geïntegreerde aanpak. Zo wordt het risicoprofiel gekwantificeerd met een door het college van toezichthouders goedgekeurd partieel intern model dat ook wordt gebruikt voor de berekening van het vereist kapitaal ('Solvency Capital Requirement, SCR). Met betrekking tot de risico's heeft Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. haar risicobereidheid bepaald en uitgangspunten ten aanzien van kapitaal nemen daarbij een belangrijke plaats in. Jaarlijks worden de risico- en de solvabiliteitspositie in de Own Risk & Solvency Assessment (ORSA) in onderlinge samenhang beoordeeld.

In deze toelichting wordt het kapitaal- en risicomanagement binnen Achmea toegelicht aan de hand van de volgende onderdelen:

A. Ontwikkelingen in 2021, B. Kapitaalpositie, C. Risicoprofiel, D. Risicomanagement systeem, E. Verzekeringsrisico, F. Marktrisico, G. Tegenpartijrisico, H. Liquiditeitsrisico, I. Operationeel risico, J. Compliance risico en K. Kapitaalmanagement..

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

A. ONTWIKKELINGEN IN 2021

Deze paragraaf bevat een overzicht van de belangrijkste ontwikkelingen in 2021 op het gebied van kapitaal- en risicomanagement, zowel ten aanzien van veranderingen in de kapitaal- en risicopositie als ontwikkelingen in het risicomanagementsysteem waarmee deze kapitaal- en risicopositie wordt beheerst.

De Raad van Bestuur en de directies van de bedrijfsonderdelen voeren jaarlijks met de Strategische Risico Analyse een integrale beoordeling uit van de belangrijkste risicothema's. De samenstelling van het risicoprofiel, waaronder de geïdentificeerde belangrijkste risicothema's bij het realiseren van de strategie, zijn in 2021 grotendeels ongewijzigd gebleven. In onderdeel C Risicoprofiel is een volledige beschrijving van het risicoprofiel opgenomen. In deze paragraaf wordt nader ingegaan op de actuele ontwikkelingen op het gebied van duurzaamheid en klimaatverandering, Covid-19, inflatie en het risicomanagementsysteem

Duurzaamheid en klimaatverandering

Achmea heeft in 2021 haar visie Duurzaam Samen Leven gepresenteerd. Hierbij is ook het waardecreatiemodel geactualiseerd en zijn de ambities van Achmea op het gebied van duurzaamheid vastgelegd in het ambitiestatement Duurzaamheid. Vanuit Risk Management perspectief zijnde duurzaamheidsrisico's nader in kaart gebracht en wordt de beheersing ervan verder geïntegreerd in het risicomanagementsysteem. Duurzaamheidsrisico's raken alle ESG-elementen (Environmental, Social en Governance) en hebben betrekking op Achmea als verzekeraar, Achmea als financier en op de eigen bedrijfsvoering.

In 2021 is aandacht besteed aan het vergroten van het inzicht in de fysieke risico's en transitierisico's van de klimaatverandering op Achmea. Hierbij is ook aandacht besteed aan de verbetering van de risicomodellen en de onderliggende basisgegevens. Als onderdeel van de jaarlijkse risico en solvabiliteitsbeoordelingsrapportage (ORSA) zijn voor zowel de Groep als de individuele verzekeringsentiteiten kwalitatieve en kwantitatieve analyses uitgevoerd inzake klimaat gerelateerde risico's (waaronder stress- en scenario testing).

De impact van fysieke risico's speelt bij levensverzekeringen vooral op langere termijn. Transitierisico's zijn met name van toepassing bij de beleggingen en financieringen.

Covid-19

Covid-19 is een structurele factor gebleken, met ingrijpende impact op de maatschappij, onze klanten en onze bedrijfsvoering. De (middel-) lange termijn verwachtingen inzake Covid-19 blijven onzeker. Zolang het virus nog onder ons is, is er risico op economische schade en kan er onrust ontstaan op de financiële markten.

In 2021 is er geen sprake geweest van een majeure negatieve impact van Covid-19 op het resultaat en de solvabiliteit van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V.

Inflatie

In de tweede helft van 2021 zijn de inflatie en inflatieverwachtingen gestegen. Onderliggend is er een aantal ontwikkelingen aan te wijzen als oorzaak, waaronder geopolitieke spanningen, spanningen op de energiemarkt en verstoringen in de (wereldwijde) distributieketens als gevolg van lokale maatregelen ter bestrijding van de Covid-19 pandemie. Nu de inflatie toeneemt, is een belangrijke vraag of dit tijdelijk is of niet. De centrale banken acteren verschillend mede gebaseerd op hun inschatting van de onderliggende oorzaken en hun doelstellingen. De ECB gaat er voorsnog vanuit dat de inflatie op termijn zal terugkeren naar het gewenste niveau van 2%. Er is echter ook een kans dat de genoemde oorzaken tot een structureel hogere inflatie leiden. Achmea monitort de ontwikkelingen nauwgezet en onderzoekt de mogelijkheid en de wenselijkheid om inflatierisico af te dekken.

Risicomanagement systeem

In 2021 is de herinrichting van de Risk & Compliance organisatie, die in 2020 was doorgevoerd, verder gestroomlijnd. Met deze herinrichting zijn de verantwoordelijkheden van de sleutelfuncties éénduidig belegd bij de afdelingen Compliance, Risk Management en Actuarial, zowel op groepsniveau als voor de Nederlandse onder toezicht staande verzekeringsentiteiten. De activiteiten op het gebied van risicobeheersing worden structureel getoetst op aanpak en effectiviteit, inclusief monitoring vanuit De Nederlandsche Bank uit hoofde van haar Actuele Toezichtsmethodiek. Overall wordt de interne governance van Achmea als volwassen beoordeeld, waarbij de risicobeheersing adequaat is.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

Achmea hanteert een goedgekeurd partieel intern model voor de Solvency II bepaling van het marktrisico. Deze interne modellen geven Achmea beter inzicht in de risico's, waardoor deze beter beheerst kunnen worden.

De modellen worden periodiek geëvalueerd en verbeterd. In 2021 is een grote modelaanpassing doorgevoerd op het partieel intern model voor marktrisico; waar bij het onderdeel aandelen- en vastgoedrisico de risicobepaling beter aansluit bij de historische data. Zie onderdeel C Risicoprofiel voor een volledige beschrijving van het partieel intern model.

B. KAPITAALPOSITIE

Kapitaalmanagement bij Achmea is gebaseerd op het wettelijke kader, economische grondslagen en uitgangspunten van rating bureaus. Het wettelijke kader wordt bepaald door IFRS zoals door de Europese Unie goedgekeurd en Solvency II. Zoals vastgelegd in de risicobereidheid en het kapitaalbeleid van Achmea streeft Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. bij Solvency II naar een doelratio van minimaal 130%.

Per 31 december 2021 is Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. voldoende gekapitaliseerd volgens de wettelijke vereisten.

De kapitaalvereisten voor verzekeraars zijn onderhevig aan Solvency II, het solvabiliteitsregime voor verzekeraars dat in de Europese Unie van kracht is.

SOLVABILITEITSRATIO

	(€ MILJOEN)	
	31 DECEMBER 2021	31 DECEMBER 2020
Toegestaan Solvency II eigen vermogen	3.946	4.152
Vereist kapitaal	2.188	2.505
Surplus	1.758	1.647
Ratio (%)	180%	166%

Voor de berekening van het vereist kapitaal hanteert Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. als risicomodel een goedgekeurd partieel intern model. Voor een nadere toelichting over het partieel intern model en een overzicht met de opbouw van het vereist kapitaal wordt verwezen naar onderdeel C Risicoprofiel.

De Solvency II ratio is met 14%-pt gestegen naar 180% (31 december 2020: 166%). De verbeterde kapitaalpositie wordt met name veroorzaakt door de gestegen rente en de positieve impact van de ingekomen hypothekenspread.

In onderstaande tabel is de opbouw van het toegestaan Solvency II eigen vermogen opgenomen. Zie onderdeel K Kapitaalmanagement voor de gehanteerde kapitaalinstrumenten. Dit vermogen dient als buffer om risico's en financiële verliezen op te kunnen vangen.

TOEGESTAAN SOLVENCY II EIGEN VERMOGEN

	(€ MILJOEN)	
	31 DECEMBER 2021	31 DECEMBER 2020
Tier 1	3.618	3.776
Tier 2		
Tier 3	328	376
Totaal toegestaan Solvency II eigen vermogen	3.946	4.152

Het toegestaan Solvency II eigen vermogen is afgenomen door een aanpassing van inflatie en kostenaanname. De daling wordt deels gecompenseerd door een positieve waardeontwikkeling van aandelen. De gestegen rentes zorgen voor een daling van het toegestaan Solvency II eigen vermogen.

De opbouw van het eigen vermogen onder de Solvency II regelgeving is niet gelijk aan het eigen vermogen onder IFRS. Bij de bepaling van de solvabiliteit voor Solvency II is sprake van waarderingsverschillen en de impact van mogelijke restricties. De opbouw van het toegestaan Solvency II eigen vermogen en de aansluiting met het IFRS eigen vermogen is in de onderstaande tabel weergegeven.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

AANSLUITING TUSSEN HET IFRS EIGEN VERMOGEN EN TOEGESTAAN SOLVENCY II EIGEN VERMOGEN

(€ MILJOEN)

	31 DECEMBER 2021	31 DECEMBER 2020
IFRS eigen vermogen	4.403	4.201
Solvency II herwaarderingen en reclassificaties	50	429
Niet kwalificeerbaar eigen vermogen en verwachte dividenden	-507	-478
Toegestaan Solvency II eigen vermogen	3.946	4.152

De Solvency II herwaarderingen en reclassificaties van €50 miljoen (2020: €429 miljoen) zijn het gevolg van het verschil in waardering en presentatie tussen IFRS en Solvency II. De Solvency II herwaarderingen betreft posten waarvan de waarderingmethode onder IFRS en Solvency II afwijkt. Onder Solvency II worden activa en passiva gepresenteerd op economische waarde, terwijl IFRS naast marktwaarde ook andere waarderinggrondslagen kent zoals geamortiseerde kostprijs.

Niet-kwalificeerbaar eigen vermogen en verwachte dividenden omvat wijzigingen in de beschikbaarheid van het eigen vermogen van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. in overeenstemming met de Solvency II regelgeving.

Belangrijkste aannames en schattingen bij de Solvency II berekening

Bij de Solvency II berekening (inclusief toegestaan Solvency II eigen vermogen) maakt Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. gebruik van aannames en schattingen met betrekking tot toekomstige resultaten of overige ontwikkelingen, inclusief de waarschijnlijkheid, het realisatiemoment of de bedragen van toekomstige transacties of gebeurtenissen. Inherent aan schattingen is dat de realisaties materieel kunnen verschillen. Een deel van deze aannames en schattingen komt overeen met de aannames en schattingen zoals genoemd onder Toelichting 1 Algemene waarderinggrondslagen J (Belangrijkste aannames en schattingen voor waardering) en de waarderinggrondslagen en toelichting zoals opgenomen bij de specifieke posten in de geconsolideerde jaarrekening. Ten behoeve van de Solvency II berekening (inclusief toegestaan Solvency II eigen vermogen) wordt in aanvulling hierop of in plaats hiervan een aantal additionele schattingen gehanteerd.

De belangrijkste additionele schattingen zijn:

- Toepassing van interne modellen op basis van onderliggende assumpties en eigen risico inschattingen.
- Kasstromen gehanteerd bij de bepaling van de marktwaarde van de Verplichtingen gerelateerd aan verzekeringscontracten en Aandeel herverzekeraars in verzekeringsverplichtingen. Onder schattingen uit hoofde van kasstromen zijn mede opgenomen de verwachte premie-inkomsten en schaden gerelateerd aan deze premie-inkomsten; deze verwachtingen zijn mede gebaseerd op aannames op het gebied van sterfte, schade, verval, arbeidsongeschiktheid, kosten en rente.
- Economische waarde van niet uit de balans blijvende verplichtingen.
- Geprojecteerde fiscale resultaten (na schok) en analyse van toekomstige realisaties.
- De compensatiemogelijkheden van uitgestelde belastingen.

De finale omvang van de gerapporteerde Solvency II cijfers is onderhevig aan beoordeling door De Nederlandsche Bank als onderdeel van het toezichtproces van de toezichhoudende autoriteiten en als gevolg daarvan kunnen interpretaties wijzigen.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

C. RISICOPROFIEL

Het risicoprofiel en de risicoclassificatie van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. als financiële dienstverlener bestaat uit onderstaande hoofd risico's:

Financieel	
Verzekeringsrisico	Door het productenaanbod als verzekeraar loopt Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. levensrisico's als gevolg van verschillen tussen verwachtingen en werkelijke ontwikkelingen of onwaarschijnlijke gebeurtenissen.
Marktrisico	Als financiële dienstverlener loopt Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. marktrisico, vanwege haar beleggingsportefeuille, hypothecaire leningen, minimumgaranties en winstdeling (levensverzekeringen) en overige investeringen. Hieronder vallen renterisico, aandelenrisico, vastgoedrisico, spreadrisico, valutarisico en marktconcentratierisico. Marktrisico speelt hierbij vooral als de ontwikkeling van activa afwijkt van de ontwikkeling van de passiva.
Tegenpartijrisico	Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. loopt tegenpartijrisico op het gebied van beleggingen, treasury, herverzekering, tussenpersonen en polishouders.
Liquiditeitsrisico	Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. loopt liquiditeitsrisico bij de verzekeringsactiviteiten
Solvabiliteitsrisico	Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. loopt het risico dat zij op langere termijn niet aan de aangevane (verzekerings)verplichtingen kan voldoen. Op kortere termijn loopt Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. het risico van het niet voldoen aan de solvabiliteitsvereisten van de toezichthouder.
Niet-financieel	
Operationeel risico	Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. loopt het risico van verlies ten gevolge van ontoereikende of falende interne processen, medewerkers of systemen, of van externe gebeurtenissen. Tot de belangrijkste operationele risico's behoren de risico's rond informatiebeveiliging en cybercriminaliteit, risico's bij uitbesteding van processen aan externe partijen, risico's samenhangend met het digitaliseren van onze dienstverlening en aansprakelijkheidsclaims uit producten en diensten.
Compliance risico	Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. loopt het risico op het niet naleven of niet tijdig implementeren van aankomende wet- en regelgeving wat kan leiden tot juridische of bestuurlijke sancties met als gevolg substantiële financiële verliezen of reputatieschade. Compliance risico is een op zichzelf staand risico en wordt in de wet en de praktijk als risicoklasse onderscheiden en vraagt haar eigen specifieke beheersing. Tot de belangrijkste compliance risico's behoren de risico's gerelateerd aan Zorgplicht, Productontwikkeling, Ken uw Client, Privacy (naleving Algemene Verordening Gegevensbescherming), Integriteit en Fraudebeheersing en Mededinging.

Daarnaast loopt Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. strategische risico's. Dit betreffen specifieke risicogebeurtenissen die betrekking hebben op de realiseerbaarheid van de strategie van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. Deze risicogebeurtenissen zijn opgenomen in het overzicht van de belangrijke risicothema's in de volgende paragraaf.

Een beschrijving van het algemene risicoprofiel van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. volgt hierna aan de hand van de SCR uitkomsten onder Solvency II.

Kwantitatief risicoprofiel

Het vereist kapitaal geeft een kwantificering van het risicoprofiel. Voor de berekening van het vereist kapitaal onder Solvency II hanteert Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. als risicomodel een door het college van toezichthouders goedgekeurd partieel intern model.

Scope partieel intern model

In het partieel intern model worden de risico's berekend met een intern model danwel met de standaardformule van Solvency II. De scope van het interne model is het marktrisico voor de risico's met betrekking tot rente-, aandelen-, vastgoed en spreadrisico.

Uitkomsten partieel intern model

In onderstaande tabel is een overzicht opgenomen van het risicoprofiel van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. aan de hand van de SCR-uitkomsten onder Solvency II zoals berekend met het partieel intern model.

(€ MILJOEN)

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

VEREIST KAPITAAL SOLVENCY II

	31 DECEMBER 2021	31 DECEMBER 2020
Marktrisico	1.467	1.700
Tegenpartijrisico	82	111
Levenrisico	1.873	2.006
Diversificatie	-743	-845
Basis vereist kapitaal	2.679	2.972
Verliescompensatievermogen van uitgestelde belastingen (LAC DT)	-574	-569
Verliescompensatievermogen van verwachte winsten voor het interne model (LAC EP)	-81	-75
Operationeel risico	164	177
Vereist kapitaal	2.188	2.505

In overeenstemming met de Solvency II regelgeving is bij de berekening van het vereist kapitaal rekening gehouden met het verliescompensatievermogen (LAC). Bij verliezen kan een deel hiervan worden gecompenseerd met de LAC EP en LAC DT.

Een groot deel van het vereist kapitaal komt direct voort uit het productenaanbod en wordt gevormd door het levenrisico. Het vereist kapitaal is afgenomen door de gestegen rente deze leidt tot een lagere marktwaarde en duratie van beleggingen en verplichtingen waardoor het renterisico afneemt. Verder zorgt de gestegen rente ook voor een lager levenrisico. Een aanpassing van het intern model voor het aandelen- en vastgoedrisico heeft het marktrisico verlaagd.

Belangrijke risicothema's

Onderstaand is een aantal belangrijke risicothema's beschreven, waarbij er geen sprake is van een specifieke rangschikking. Deze risicothema's worden jaarlijks met de directies van de bedrijfsonderdelen en de Raad van Bestuur geïdentificeerd en beoordeeld op de genomen maatregelen. Deze risicothema's kenmerken zich door hun specifieke karakter die bij het optreden zonder genomen beheersingsmaatregelen een grote impact kunnen hebben. Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. volgt deze risicothema's nauwlettend als onderdeel van de periodieke bewaking van het risicoprofiel en het jaarlijkse risico- en solvabiliteitsbeoordelingsrapport (Own Risk and Solvency Assessment). De algehele risicobeheersing is adequaat, wat betekent dat risico's inzichtelijk worden gemaakt en dat de risicobeheersingsmaatregelen zodanig effectief zijn dat de restrisico's tot een acceptabel niveau worden gereduceerd.

Belangrijke risicothema's	Toelichting	Beheersingsmaatregelen
Toekomstige verdienmodel	Het is belangrijk dat Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. tijdig haar processen en producten/diensten vernieuwt en aanpast op nieuwe ontwikkelingen. Nieuwe ontwikkelingen hebben betrekking onder meer duurzaamheid en klimaatverandering, de mogelijkheid dat andere aanbieders nieuwe distributie-, product- en/of dienstverleningsmodellen introduceren, doordat als gevolg van technologische ontwikkelingen bepaalde risico's niet of minder voorkomen. Hierbij geldt onder andere dat de Covid-19 pandemie tot wijzigingen kan leiden in de maatschappij, klantenbehoeften, gedragspatronen en economie waardoor voor Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. (naast kansen) ook mogelijke negatieve effecten kunnen ontstaan op de bedrijfsvoering en de commerciële positie.	De genoemde ontwikkelingen worden nauwgezet gevolgd. Er zijn diverse groepsbrede initiatieven op het gebied van technologie, klantbediening en dienstverlening, op propositieontwikkeling en innovaties. Doelstelling is om synergie en efficiency te vergroten en het bedrijfsresultaat van Achmea structureel te verhogen.
Duurzaamheid en klimaatverandering	Risico's met betrekking tot duurzaamheid en klimaatverandering zijn te onderscheiden in fysieke risico's en transitierisico's bij de verzekeringen, bij de beleggingen en bij de bedrijfsvoering van Achmea. Deze risico's kunnen een negatieve impact hebben op o.a. de beleggingsopbrengsten. Tevens bestaat het risico dat de mogelijkheden voor nieuwe producten en diensten voor onze klanten niet volledig worden benut ten opzichte van de concurrentie.	De initiatieven gericht op het bereiken van onze doelstellingen m.b.t. duurzaamheid en klimaatverandering zijn samengebracht in één centraal programma 'Achmea Samen Duurzaam', waarmee de volledigheid en consistentie bij de te nemen maatregelen wordt geborgd. Een centrale projectorganisatie en expertgroep ondersteunen de bedrijfsonderdelen hierbij. Risicobeheersingsmaatregelen zijn o.a. het aanpassen van het product- en dienstenaanbod, aanscherpen van premiestelling en voorwaarden en herverzekering.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

Wet- en regelgeving en politieke ontwikkelingen	Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. heeft met veel wet- en regelgeving te maken. Het risico bestaat dat de bedrijfsvoering, verdienmodel en meer specifiek de solvabiliteitsvereisten van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. worden geraakt door de politiek en wijzigende wet- en (fiscale) regelgeving en/of door het anders organiseren van solidariteit in de samenleving. Dit risico raakt alle productlijnen van Achmea. Daarnaast loopt Achmea een reputatierisico wanneer niet wordt voldaan aan (aankomende) wet- en regelgeving.	Ontwikkelingen in wet- en regelgeving worden nauwgezet gevolgd zodat hier tijdig op geanticipeerd kan worden. In 2021 is in het bijzonder aandacht besteed aan actuele wet- en regelgeving op het gebied van duurzaamheid en klimaat (inclusief externe rapportages) alsmede de implementatie van IFRS 9 en IFRS17.
Langlevenrisico	In verband met lange looptijden van pensioen- en levencontracten loopt Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. langlevensrisico. Door bijvoorbeeld doorbraken in de medische wetenschap en veranderende leefstijl gewoontes kan het toekomstige uitkeringspatroon van de leven- en pensioenactiviteiten sterk veranderen.	Het langlevensrisico wordt bewaakt door een actief productbeheer voor het spreiden van de leven- en pensioenportefeuille.
Financiële markten	Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. heeft als financiële dienstverlener, vanwege haar beleggingsportefeuille, producten met minimumgaranties en winstdelingsbepalingen een grote blootstelling aan de financiële markten. Door (geo)politieke instabiliteit, wereldwijde economische ontwikkelingen en besluiten van financiële autoriteiten kan volatiliteit op de financiële markten ontstaan met gevolgen voor de waardering van onze beleggingen en verplichtingen. Een specifiek risico is dat het beleggingsrendement structureel achterblijft als gevolg van lagere spreads en lagere overrendementen waardoor de Volatility Adjustment die wordt gebruikt bij de waardering van de verzekeringsverplichtingen op de economische balans niet kan worden terugverdiend. Specifiek aandacht gaat uit naar de gevolgen van de energietransitie op onze beleggingsportefeuille.	Dit risico wordt beheerst door de risicobeheersingsmaatregelen zoals beschreven in de paragraaf Marktrisico.
Cybercriminaliteit	Cybercriminaliteit is een maatschappelijk vraagstuk dat ook voor Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. in belang blijft toenemen. Dit betreft het risico dat materiële schade ontstaat door bijvoorbeeld verlies of ongewenste verwerking van gegevens, langdurig stilliggen van bedrijfsactiviteiten en hardware disrupties als gevolg van onvoldoende beveiligingsmaatregelen. Ook is hier sprake van het risico van negatieve reputatie van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. als gevolg van incidenten op social media en/of verlies/diefstal van privacygevoelige gegevens.	Via een specifiek volwassenheidsmodel voor Cybersecurity wordt de mate van beveiliging in kaart gebracht waarbij ook gebruik wordt gemaakt van scenario analyses. Voor de beheersing is een Integrale Security Aanpak geïmplementeerd waarbij veel aandacht wordt besteed aan awareness en uitbestedingen. De reputatie van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. wordt continu gemonitord. Daarnaast heeft Achmea een eigen cyberrisico verzekering afgesloten. Met informatiebeveiligings- en privacy beheersmaatregelen in het internal control framework worden de belangrijkste security en privacy risico's beheerst.
Zorgplicht	Het risico dat Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. meer moet uitkeren of vergoeden door mogelijke aansprakelijkheidsclaims en/of vanuit druk van media, klanten of toezichthouders.	Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. monitort klantsignalen, maatschappelijke en juridische ontwikkelingen ten aanzien van zorgplicht. Veel aandacht voor zorgplicht gaat uit naar productontwikkeling, periodieke reviews, distributievormen en reclame- en website uitingen.

D. RISICOMANAGEMENT SYSTEEM

Het risicomanagement systeem van Achmea waaronder Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. beschrijft hoe op Achmea niveau en per hoofd risico de risico's worden beheerst.

Voor een adequaat risicomanagement systeem binnen Achmea waaronder Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. is het belangrijk dat er begrip en duidelijkheid is over de belangrijkste uitgangspunten ten aanzien van risicomanagement in de organisatie en dat er uniform en integraal naar wordt gehandeld. In de risicostrategie van Achmea zijn hiervoor de belangrijkste uitgangspunten vastgelegd:

- Uitgangspunten ten aanzien van de risicobereidheid zoals het hebben van een solide kapitaals- en liquiditeitspositie waarmee Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. nu en in de toekomst aan haar verplichtingen kan voldoen.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

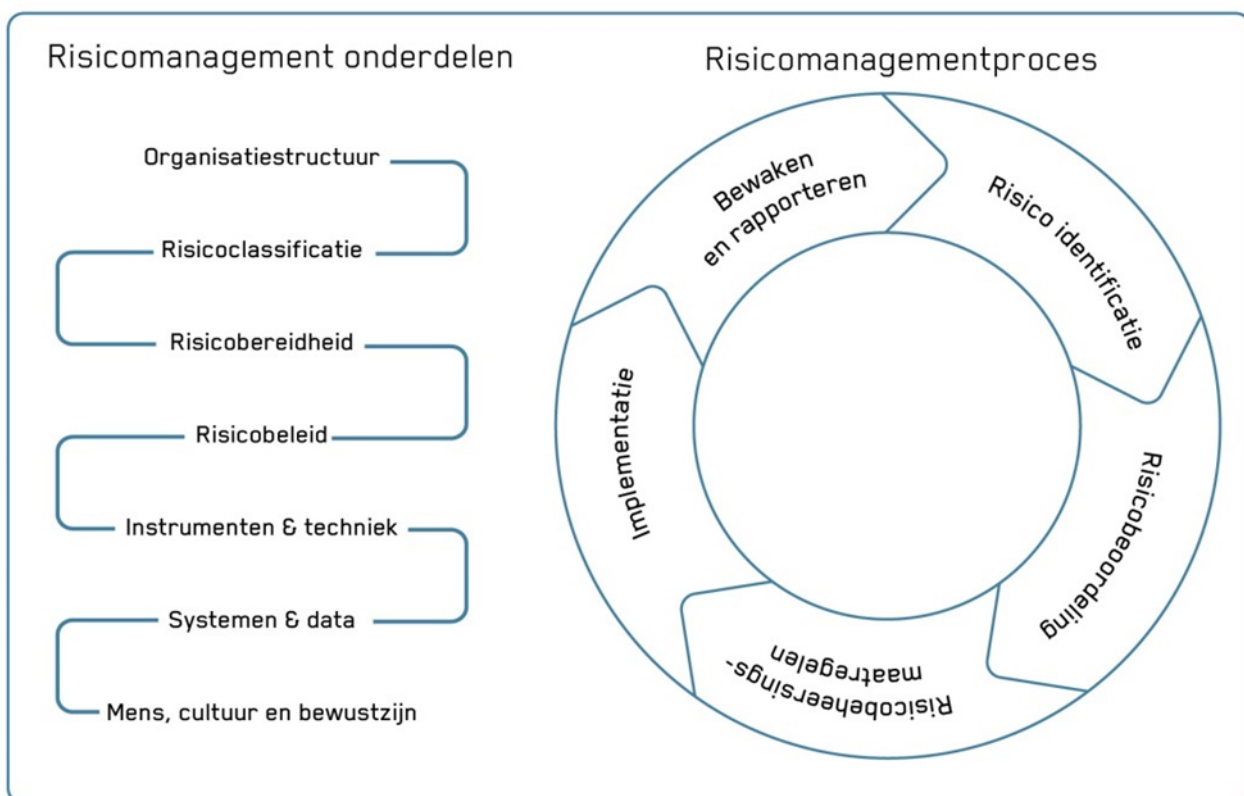
- Uitgangspunten ten aanzien van de inrichting van risicomanagement en de gekozen integrale benadering voor het beheersen van de risico's, waarbij de diverse risicotypes en risico's van verschillende bedrijfsonderdelen en onder toezicht staande entiteiten in onderlinge samenhang worden beheerst.
- Uitgangspunten ten aanzien van de cultuur zoals het door de Raad van Bestuur en het management van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. stimuleren van een open cultuur waarin risico's openlijk kunnen worden besproken en het baseren van besluitvorming op een evenwichtige balans tussen risico, kapitaal en verwacht rendement.

Het Integrale Risico Management Framework (IRMF) van Achmea beschrijft het risicomanagement systeem van Achmea waaronder Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. en geeft een nadere invulling van de uitgangspunten ten aanzien van de risicostrategie.

Integrale Risico Management Framework (IRMF)

Het IRMF beschrijft hoe de risico's bij Achmea worden beheerst bij het streven naar de realisatie van de bedrijfsdoelstellingen. Het IRMF draagt ertoe bij dat risico-informatie op een goede manier tot stand komt, wordt gerapporteerd en wordt gebruikt als basis voor besluitvorming en verantwoording op alle relevante organisatieniveaus. Ook ondersteunt het IRMF Achmea bij het effectief beheersen van haar risico's door het risicomanagement proces toe te passen op verschillende niveaus en binnen specifieke contexten van de Achmea organisatie.

RISICOMANAGEMENT RAAMWERK

Het IRMF bestaat uit zeven risicomanagement onderdelen die het risicomanagement proces ondersteunen bij de noodzakelijke stappen om risico's van alle risicotypes continu te identificeren, te beoordelen, te beheersen, te bewaken en te rapporteren.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

Three Lines model

Achmea's organisatiestructuur is gebaseerd op het 'Three Lines' model zoals op hoofdlijnen weergegeven in onderstaande figuur.

EERSTE LIJN	TWEEDE LIJN	DERDE LIJN
UITVOERING EN BEHEERSING	ONDERSTEUNING, BEWAKING EN BEHEERSING	TOETSING EN BEOORDELING
<ul style="list-style-type: none">- Raad van Bestuur en risk committees op groepsniveau- Business management en decentrale risk committees binnen de bedrijfsonderdelen	<ul style="list-style-type: none">- De afdelingen Compliance, Risk Management en Actuarial borgen de compliance, risicomanagement en actuariële functie onder Solvency II op groepsniveau en voor de Nederlandse onder toezicht staande verzekeringsentiteiten- De internationale verzekeringsentiteiten hebben eigen compliance, risicomanagement en actuariële functies onder Solvency II- Enkele entiteiten hebben een eigen compliance en risk management afdelingen vanwege afwijkende wettelijke eisen, specifieke kennis of efficiëntie.	<ul style="list-style-type: none">- De stafafdeling Internal Audit werkzaam op zowel groeps- als bedrijfszonderdeelniveau

Achmea's lijnorganisatie is primair verantwoordelijk voor risicomanagement. De Raad van Bestuur draagt zorg voor een adequate inrichting en uitvoering van het risicomanagement systeem. De aanwezigheid van een Chief Risk Officer binnen de Raad van Bestuur draagt bij aan de permanente aandacht voor risicomanagement in de bedrijfsvoering. De Raad van Bestuur legt verantwoording af aan de Raad van Commissarissen en aan de Algemene Vergadering van Achmea B.V. De eerste lijn wordt ondersteund door de tweede lijn die ook de uitvoering door de eerste lijn bewaakt en periodiek rapporteert over het risicoprofiel van Achmea. De derde lijn vult dit aan door periodiek de effectiviteit van interne beheersing, governance en risicomanagement te toetsen en hierover te rapporteren. Op het niveau van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. houdt de Raad van Commissarissen van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. toezicht op het bestuur.

Risico comités

Achmea heeft risico comités op zowel groepsniveau als binnen de bedrijfsonderdelen.

- Het Audit & Risk Committee ondersteunt de Raad van Commissarissen in zijn toezicht op onder andere financiële, administratief organisatorische en compliance zaken, alsmede over het risicoprofiel en de werking van het risicomanagement systeem. De Raad van Commissarissen van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. (inclusief de dochters van laatstgenoemde) heeft geen eigen Audit & Risk Committee, waarbij dit wordt ingevuld door het Audit & Risk Committee van Achmea B.V.
- Het Group Risk Committee (GRC) is een kaderstellend en adviserend comité van de Raad van Bestuur. Het is een platform voor de beleidsbepalers van Achmea bestaande uit leden van de Raad van Bestuur van Achmea, de directies van enkele bedrijfsonderdelen waaronder Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. en de compliance, risicomanagement en actuariële sleutelfunctiehouders op groepsniveau voor het beheer, monitoring en advisering ten aanzien van het risicomanagement systeem van Achmea inclusief de interne beheersing en de belangrijkste risico's.
- Het GRC heeft als subcommittees de Model Goedkeurings Commissie (MGC), de Privacy Board en Information Security Board ingesteld. Het MGC heeft hierbij een gedelegeerde verantwoordelijkheid voor het goedkeuren van modellen.
- Het Asset Liability Committee (ALCO) is een uitvoerend en adviserend comité van de Raad van Bestuur. Het is een platform voor de beleidsbepalers van Achmea bestaande uit leden van de Raad van Bestuur van Achmea, de directies van enkele bedrijfsonderdelen en stafafdelingen voor het optimaliseren en monitoren van de samenstelling van de bezittingen ("Assets") en verplichtingen ("Liabilities") van Achmea en Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. binnen de hiervoor gestelde beleidskaders van het GRC en de Raad van Bestuur.
- Analoog met het GRC op groepsniveau zijn er binnen de bedrijfsonderdelen waaronder Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. decentrale risico comités die zich richten op het beheersen van de risico's, eventueel aangevuld met specifieke comités zoals de Product Beoordelings Commissie voor de PARP.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

Solvency II sleutelfuncties

Voor alle onder toezicht staande entiteiten waaronder Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. is het 'Three Lines' model ingericht.

- Voor Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. zijn de compliance, risicomangement en actuariële functie ingericht, waarbij deze voor de Nederlandse verzekeringsentiteiten door de afdelingen Compliance, Risk Management en Actuarial op groepsniveau worden uitgevoerd. Deze functies rapporteren aan de statutaire besturen van de entiteiten, maar hebben ook formele informatie- en escalatielijnen naar de voorzitters van het Audit & Risk Committee en de Raad van Commissarissen en een directe, onbeperkte toegang tot alle bedrijfsonderdelen.
- De interne auditfunctie wordt op groepsniveau uitgevoerd door de afdeling Internal Audit. Deze functie rapporteert aan de voorzitter van de Raad van Bestuur, heeft een formele informatie- en escalatielijnen naar de voorzitters van het Audit & Risk Committee en de Raad van Commissarissen en heeft een directe, onbeperkte toegang tot alle bedrijfsonderdelen.

Model governance

In het Model Management & Validatie Beleid is vastgelegd dat de ontwikkeling, het beheer en de wijzigingen van modellen (zoals waarde- en kapitaalmodellen) ten behoeve van onder andere risicometing, financiële en bedrijfseconomische berekeningen onder een strikte model governance vallen. Dit zorgt ervoor dat de modellen adequaat worden beheerst. Hierbij wordt het risicobeeld van de modellen beoordeeld waarbij verplicht is gesteld dat modellen met een hoog bruto risico worden gedocumenteerd, geïmplementeerd, getest en periodiek gevalideerd door de onafhankelijke modelvalidatie afdeling binnen de stafafdeling Risk Management en goedgekeurd door het MGC. Onderdeel van het beheer is dat wijzigingen conform een beheerst wijzigingsproces worden doorgevoerd en goedgekeurd. Deze model governance is voor het partieel intern model voor Solvency II operationeel en wordt geleidelijk voor alle overige hoog bruto risico modellen geïmplementeerd binnen Achmea.

Het partieel intern model voor Solvency II is naast de behandeling in het MGC ook goedgekeurd door de Raad van Bestuur, het bestuur van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V., het Audit & Risk Committee en de Raad van Commissarissen. Na het doorlopen van de interne governance worden nieuw ontwikkelde modellen ter goedkeuring voorgelegd aan het college van toezichthouders. Grote modelwijzigingen worden na goedkeuring door het MGC ter goedkeuring voorgelegd aan het college van toezichthouders en worden pas na goedkeuring in gebruik genomen voor het vaststellen van de kapitaalspositie.

Risicobereidheid

De risicobereidheid ('risk appetite') geeft de houding aan van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. ten opzichte van het nemen van risico's en een indicatie van de bereidheid om een hoog of een laag risiconiveau te accepteren. De risicobereidheid bestaat uit een aantal uitgangspunten als onderdeel van de risicostrategie en een verdieping in kwalitatieve statements met bijbehorende Key Risk Indicators (KRI's) waarmee wordt bewaakt of het risicoprofiel binnen de grenzen van de risicobereidheid blijft.

In onderstaande kaders is een overzicht opgenomen van de uitgangspunten voor de risicobereidheid als onderdeel van de groepsbrede risicostrategie van Achmea en de doorvertaling hiervan in KRI's voor Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V.

Financieel	Uitgangspunten	KRI's
Rendement, resultaat en resultaatvolatiliteit	Achmea behaalt een verantwoord rendement dat een blijvende toegang tot de kapitaalmarkt waarborgt. Extreme schommelingen in het economisch resultaat worden voorkomen.	- Fixed Charge Coverage Ratio
Kapitaal	Achmea heeft een solide kapitaalpositie.	- Solvabiliteitsratio Solvency II - Economische solvabiliteit
Liquiditeit	Achmea's liquiditeitspositie is nu en in de toekomst voldoende om aan haar verplichtingen te kunnen voldoen.	- Beschikbare liquiditeit in een going concern situatie - Liquiditeitscapaciteit na een stress situatie
Financieel risicobeleid	Achmea kent als verzekeraar haar financiële risico's en voert een adequaat financieel risicobeleid dat er op gericht is om ongewenste risico concentraties te voorkomen. Achmea wendt een belangrijk deel van haar risicokapitaal aan voor het verzekeringsrisico.	- Afwijking marktrisicobudget - Impact renteschok Solvency II - Impact renteschok economische eigen vermogen - Limietoverschrijdingen bij tegenpartijen

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

Niet-financieel	Uitgangspunten	KRI's
Kwaliteit van producten en diensten	Achmea biedt een zekere en transparante oplossing aan klanten die voortdurend past bij de klantbehoefte, inclusief een faire prijsstelling.	- Klantbelang Centraal score
Operationeel risico / Interne beheersing	Achmea kent als verzekeraar en dienstverlener haar operationele risico's en voert een adequaat Operationeel risicobeleid dat gericht is op het voorkomen van materiële financiële schade als gevolg van ontoereikende of falende interne processen of mensen en systemen of van externe gebeurtenissen.	- Internal Control Framework - Reputatiescore - Financiële schade door operationele risico's - Very urgent issues - Uitval bedrijfskritische ketens
Compliance	Achmea heeft een adequaat Compliance beleid om te voldoen aan wet- en regelgeving. Medewerkers, klanten, leveranciers en overige samenwerkingspartners van Achmea handelen integer.	- Overtredingen wet- en regelgeving - Implementatie wet- en regelgeving - Integriteitsschendingen
Maatschappelijk verantwoord ondernemen	Achmea realiseert op een maatschappelijk verantwoorde wijze haar bedrijfsvoering uit en streeft ernaar via haar verzekerings- en beleggingsactiviteiten een aantoonbare maatschappelijke toegevoegde waarde te hebben. Bovendien speelt Achmea adequaat in op maatschappelijke ontwikkelingen en behoudt daarmee haar relevantie.	- MSCI ESG rating - Benchmark Vereniging van Beleggers voor Duurzame Ontwikkeling - Praktijkonderzoeken van de Eerlijke verzekeringswijzer

De risicobereidheid is hierbij langs de perspectieven van financiële en niet-financiële statements uitgewerkt, waarbij de uitgangspunten van de financiële statements invulling geven aan het financiële perspectief en de uitgangspunten van de niet-financiële statements aan de andere perspectieven van de Strategiekaart van Achmea. Verder worden met de risicobereidheid ook alle hoofdrisico's van de risicoclassificatie van Achmea afgedekt.

Risicomanagement proces

In het risicomanagement proces worden risico's geïdentificeerd, beoordeeld, beheerst, bewaakt en gerapporteerd. De risico's worden beoordeeld in verschillende risicoanalyses, per risico en op verschillende niveaus.

In deze paragraaf is een toelichting opgenomen op de risicobeoordelingen die gedurende het jaar worden uitgevoerd en is een toelichting opgenomen op de bewaking en rapportages. De risicobeheersingsmaatregelen worden beschreven in de volgende paragrafen waarin een toelichting is opgenomen op de diverse hoofdrisico's. Gedurende het jaar worden diverse risicobeoordelingen uitgevoerd:

- Risk Self Assessments zijn gericht op onder meer de strategie, projecten en operationele risico's. Dit betreft onder meer een kwalitatieve risicoanalyse met de bestuurders van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. en de Raad van Bestuur waarin de belangrijkste risico's worden geïdentificeerd en beoordeeld.
- Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. gebruikt risicomodellen voor het maken van een kwantitatieve inschatting van het risicoprofiel, waaronder het Solvency II partieel intern model. Deze risicomodellen worden onder meer gebruikt in de planning & control cyclus, productontwikkeling en premiestelling, bij het bepalen van het herverzekeringsprogramma, bij het opstellen van het beleggingsplan en bij balansmanagement.
- Tot slot bieden scenario en stress testen inzicht in wat er gebeurt onder extreme omstandigheden of in het geval dat een aantal factoren zich gelijktijdig voordoet. Deze scenario- en stress testen worden gebruikt in de reguliere bewaking van het risicoprofiel en jaarlijks worden de belangrijkste risico's hiermee nader geanalyseerd.

Jaarlijks wordt door Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. de Strategische Risico Analyse uitgevoerd met een kwalitatieve inschatting door management van de belangrijkste risico's. De inzichten uit deze Strategische Risico Analyse worden gebruikt voor het beheersen van de specifiek geïdentificeerde belangrijkste risico's, het herijken van de stress- en scenario set voor de ORSA en het Voorbereidend Crisisplan van Achmea en kunnen aanleiding zijn voor de evaluatie van de strategie. Aanvullend wordt een gedetailleerd inzicht in het integrale risicoprofiel van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V., onder toezicht staande organisaties en bedrijfsonderdelen verkregen door de output van alle risicomanagement processen, instrumenten en technieken binnen Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. op zowel strategisch, tactisch als operationeel niveau te consolideren en in samenhang te beoordelen in de Integrale Risico Analyse. Periodiek worden rapportages opgesteld voor het bestuur van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V., het Audit & Risk Committee en de Raad van Commissarissen. Voor de hoofdrisico's verifieert het lijnmanagement periodiek of het risico nog binnen de vastgestelde limieten van de risicobereidheid ligt. Aanvullend bewaakt het management de beheersing van de belangrijkste risico's. Tot slot wordt een raamwerk voor interne beheersing (Internal Control Framework) gebruikt om de belangrijkste beheersingsmaatregelen binnen de hele organisatie systematisch te bewaken. Binnen het raamwerk zijn referenties opgenomen naar onder meer het toetsingskader informatiebeveiliging en Solvency II.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

Naast de periodieke bewaking van het risicoprofiel wordt jaarlijks het groepsbrede risico- en solvabiliteits-beoordelingsrapport ORSA opgesteld. Deze rapportage geeft inzicht in en een beoordeling van de ontwikkeling van het risicoprofiel, solvabiliteit en liquiditeit in de planperiode, zowel onder normale als onder stressomstandigheden. Deze rapportages worden jaarlijks verstrekt aan het college van toezichthouders. In de ORSA wordt vastgesteld in hoeverre de huidige en toekomstige kapitaal- en liquiditeitspositie voldoende worden geacht onder normale en onder extreme omstandigheden. Tevens wordt in de ORSA de geschiktheid van het partieel intern model beoordeeld.

Het Voorbereidend Crisisplan van Achmea geeft inzicht in de effectiviteit van herstelmaatregelen die Achmea op groepsniveau en bij Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. kan inzetten om in het geval van een financiële crisis te kunnen herstellen.

E. VERZEKERINGSRISICO

Uit het perspectief van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. als verzekeraar is verzekeringsrisico het risico op verlies of op een negatieve ontwikkeling van de waarde van verplichtingen gerelateerd aan verzekeringscontracten, als gevolg van verschillen tussen actuele ontwikkelingen en niet-economische aannames of door het plaatsvinden van onwaarschijnlijke gebeurtenissen en omvat levenrisico's.

Het verzekeringsrisicobeleid beschrijft hoe onze verzekeringsrisico's worden beheerst. Een belangrijk onderdeel hiervan is de levenscyclusbenadering van producten (Product Life Cycle approach), waarin de volgende fasen worden onderscheiden: businessplanning – productontwikkeling – acceptatie – herverzekering – polisbeheer – schadebehandeling – vaststellen van grondslagen – reservering – productreview – rapportage en analyse.

De verschillende fasen van de levenscyclusbenadering van producten dragen bij aan de beheersing van het verzekeringsrisico. Hieronder en in de volgende paragrafen volgt een nadere toelichting.

Productontwikkeling en productreview

Voor het introduceren van nieuwe en de periodieke review van bestaande verzekeringsproducten heeft Achmea een productgoedkeurings- en reviewbeleid ('Product Approval & Review Process Policy') opgesteld. Achmea wil aan klanten een zekere en transparante oplossing bieden die voortdurend aansluit bij de klantbehoefte, inclusief een eerlijke prijsstelling. Producten mogen niet op de markt gebracht of gedistribueerd worden zonder een zorgvuldige afweging van de risico's en een zorgvuldige toetsing van andere relevante aspecten, waaronder de zorgplicht jegens de klant. Ook bestaande producten worden periodiek en dynamisch – met oog voor maatschappelijke ontwikkelingen – gereviewd en zo nodig aangepast om te borgen dat deze blijvend in het belang zijn van de klant. Daarnaast richt de periodieke review zich op het strategische belang van een product, de businesscase van een portefeuille, de premieopbouw, de winstgevendheid en de verhouding tot normrendement van het product.

Herverzekering

Achmea heeft een herverzekeringsbeleid waarin alle verantwoordelijkheden met betrekking tot het herverzekeringsproces zijn vastgelegd. Achmea Reinsurance Company N.V. (hierna te noemen: Achmea Reinsurance) is de herverzekeringsmaatschappij van de Groep waar het vanuit de drie rollen adviseur, risicodragers en inkoper de herverzekering voor de verzekeringsentiteiten van Achmea verzorgt. Zij sluit hiervoor herverzekeringscontracten met de verzekeringsentiteiten van Achmea, waaronder Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. De contracten worden via retrocessie gedeeltelijk geplaatst bij externe herverzekeraars.

Aanvullend op deze interne herverzekering heeft Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. een portefeuille die extern herverzekerd is.

Reservering

In het reserveringsproces wordt de waarde van de verplichtingen bepaald voor de lopende verzekeringscontracten. De methodologie die hiervoor wordt gebruikt kan per regime verschillen: IFRS verslaggeving, waaronder IFRS toereikendheidstoets, Solvency II. De verplichtingen gerelateerd aan verzekeringscontracten worden tenminste vier keer per jaar bepaald, waarbij deze aanvullend tenminste twee keer per jaar worden getoetst op toereikendheid, en vaker als dit noodzakelijk wordt geacht of wanneer dit wettelijk vereist is.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

Levensrisico

Levensrisico is het risico op verlies of op een ongunstige verandering in de waarde van verzekeringsverplichtingen door:

- Veranderingen in het niveau, de trend of volatiliteit van de onderliggende risicofactoren (sterftেকansen, kosten en vervalkansen);
- De grote onzekerheid van tarieven en aannames voor de voorzieningen in relatie tot extreme of onregelmatige gebeurtenissen. Hieronder vallen sterfte-, langlevens-, verval-, kosten- en catastroferisico's.

Risicoprofiel

In Nederland is Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. in 2016 gestopt met de verkoop van pensioenverzekeringen, het Centraal Beheer Algemeen Pensioenfonds (CB APF) biedt hiervoor alternatieven. Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. werkt aan gerichte groei met het aanbieden van Overlijdensrisicoverzekeringen (ORV) en Direct Ingaande Pensioenen/Lijfrentes (DIP/DIL).

De levenportefeuille bestaat uit levensverzekeringen met en zonder winstdeling en beleggingsverzekeringen:

- Levensverzekeringen met winstdeling zijn traditionele levensverzekeringsproducten met winstdelingen, zoals spaarproducten en collectieve verzekeringen.
- Traditionele levensverzekeringen zonder winstdeling omvatten vooral overlijdensrisicoverzekeringen, zowel als afzonderlijk product, als gekoppeld aan een hypotheek.
- Bij beleggingsverzekeringen ('unit-linked') zijn de beleggingsrisico's voor risico van de polishouder.

Het vereist kapitaal onder Solvency II geeft op kwantitatieve wijze inzicht in de samenstelling van het levensrisico.

LEVENRISICO

	(€ MILJOEN)	
	31 DECEMBER 2021	31 DECEMBER 2020
Sterfte	158	174
Langlevens	1.467	1.596
Arbeidsongeschiktheid	7	14
Verval	186	264
Kosten	713	678
Catastrofe	79	84
Diversificatie	-737	-804
Vereist kapitaal Levensrisico	1.873	2.006

Het vereist kapitaal van het levensrisico is in 2021 afgenomen van €2.006 miljoen naar €1.873 miljoen. Het vereist kapitaal is hierbij berekend met de standaardformule van Solvency II. De gestegen rente leidt tot een lagere voorziening en daarmee tot een daling van het vereist kapitaal, versterkt door een krimpende levenportefeuille. Niet economische aannames voor kosten en kosteninflatie zorgen voor een stijging.

Risicobeheersingsmaatregelen

Het PARP-beleid zorgt voor een adequate prijsstelling bij een juiste weerspiegeling van de risico's. Voor de beheersing van risico's op individueel niveau zijn tarieven gedifferentieerd naar risicocategorie (bijvoorbeeld roken/niet-roken) en is voor de acceptatie van levensverzekeringen een medische keuring vereist.

Op portefeuilleniveau vindt herverzekering plaats en kan een en-bloc clauseule worden toegepast op grond waarvan in extreme gevallen de premie kan worden verhoogd. Met dit instrument kunnen de gevolgen van een ongunstig sterftcijfer en gestegen kosten worden beperkt.

Het besluit om geen collectieve pensioenverzekeringen meer aan te bieden heeft als gevolg dat de instroom van nieuw langlevensrisico substantieel afgenomen is. Langlevensrisico wordt voor de individuele lijfrentes adequaat geprijsd. Het kostenrisico wordt onder andere beheerst door het kostenniveau in lijn te houden met de afname van de portefeuille.

Herverzekering wordt bij het levensrisico gebruikt om het sterfte- en catastroferisico te beperken.

Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. is beschermd door middel van herverzekering. Achmea Reinsurance heeft een quota-share overeenkomst met Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. waarvan het een deel extern plaatst. Aanvullend heeft Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. een portefeuille van ingegane tijdelijke lijfrentes die extern herverzekerd zijn.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

Deze contracten zijn gevoelig voor het sterfte- en catastroferisico. Het risico op een pandemie wordt door Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. niet herverzekerd, waarbij periodiek wordt geëvalueerd om te beoordelen of herverzekering gunstig is. In de afgelopen periode heeft Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. geconstateerd dat de oversterfte als gevolg van Covid-19 onder de verzekerde populatie beperkt is gebleven.

De sterftetabellen die in Nederland worden gebruikt, houden rekening met een toekomstige toename van de levensverwachting en worden aangepast aan het specifieke karakter en samenstelling van het verzekeringsbestand van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. De impact van Covid-19 op de levensverwachting is nog moeilijk te voorspellen doordat data beperkt beschikbaar is en toekomstige ontwikkelingen rondom dit virus nog niet duidelijk zijn.

F. MARKTRISICO

Marktrisico is het risico op verlies of op een ongunstige verandering in de financiële positie als direct of indirect gevolg van schommelingen in de marktprijzen van activa, verplichtingen en financiële instrumenten. Hieronder vallen renterisico, aandelenrisico, vastgoedrisico, spreadrisico, valutarisico en marktconcentratierisico. Inflatierisico wordt hierbij meegenomen als onderdeel van het renterisico.

Risicoprofiel

Als financiële dienstverlener loopt Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. marktrisico vanwege haar beleggingsportefeuille en, verzekeringsproducten (hypotheek, deposito's, spaarrekeningen en rekening-courant). Inzicht in de samenstelling van de beleggingsportefeuille wordt gegeven in Toelichting 3 Vastgoedbeleggingen en in Toelichting 4 Beleggingen.

MARKTRISICO

	(€ MILJOEN)	
	31 DECEMBER 2021	31 DECEMBER 2020
Rente	1.186	1.404
Aandelen	651	647
Vastgoed	344	296
Spread	833	984
Valuta	47	38
Diversificatie	-1.594	-1.669
Vereist kapitaal Marktrisico	1.467	1.700

Het vereist kapitaal voor marktrisico is in 2021 gedaald van €1.700 miljoen naar €1.467 miljoen. Het vereist kapitaal is hierbij berekend met een goedgekeurd partieel intern model. De hogere rente in 2021 leidt tot lagere marktwaardes waardoor het rente- en spreadrisico afnemen. In 2021 is het intern model voor marktrisico aangepast voor het aandelen- en vastgoedrisico. De aanpassing heeft een impact van +5%-punt op de solvabiliteit. Hierdoor zijn de weergaven van het risicoprofiel verbeterd. Het gewijzigde marktriscocomodel is vanaf het derde kwartaal van 2021 gehanteerd.

Conform de Q&A van DNB inzake spaarwaarden zijn in 2021 de spaarhypotheken zonder additionele zekerheden, meegenomen bij het spreadrisico. In 2020 werd dit meegenomen onder het kredietrisico.

De Solvency II solvabiliteitspositie is gevoelig voor marktschommelingen. De onderstaande tabel geeft inzicht in die gevoeligheden ten opzichte van de solvabiliteitspositie ultimo jaar.

SOLVENCY II GEVOELIGHEDEN

	31 DECEMBER 2021			31 DECEMBER 2020		
	IMPACT TOEGESTAAN SII EIGEN VERMOGEN	IMPACT VEREIST KAPITAAL	IMPACT RATIO (%)	IMPACT TOEGESTAAN SII EIGEN VERMOGEN	IMPACT VEREIST KAPITAAL	IMPACT RATIO (%)
Aandelen -20%	-321	-3	15%	-281	12	-12%
Rente -50 basispunten	418	220	-1%	451	209	4%
Rente +50 basispunten	-342	-133	-5%	-414	-147	-7%
Vastgoed -20%	-241	13	-12%	-227	12	-10%
Spread -50 basispunten	343	42	12%	455	52	14%
Spread +50 basispunten	-11	-54	4%	-132	-54	-2%

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

Bij de bepaling van de gevoeligheden voor rente (-/+ 50 basispunten) wordt de Ultimate Forward Rate (UFR) gelijk gehouden en niet geschokt. Bij de gevoeligheid voor spread wordt de Volatility Adjustment vastgesteld op basis van de gewijzigde spreads. De uitkomsten hangen samen met een gewijzigde samenstelling van de balans en kasstromen. Daarnaast wordt de impact bepaald op de gevoelige activa, passiva en kapitaaleis waarbij de risicomarge niet opnieuw bepaald wordt. De gevoeligheden zijn berekend met het goedgekeurd partieel intern model voor marktrisico. Rekening is gehouden met de bestaande hedgingstrategie zoals hieronder nader is toegelicht bij de risicobeheersingsmaatregelen.

De gevoeligheid aandelen -20% wordt bepaald door een verlaging van 20% van de marktwaarde van de aandelen. In 2021 leidt dit tot een daling van de solvabiliteit van 15%-punt (2020: -12%-punt). De impact in 2021 is hoger dan 2020 door hogere aandelenkoersen en een toename van de aandelen portefeuille. De gevoeligheid spread -/+50 basispunten wordt bepaald door een schok van -/+ 50 basispunten op alle spreadgevoelige beleggingen. In 2021 leidt de -50 basispunten schok tot een verhoging van de solvabiliteit van 12%-punt (2020: 14%-punt). De +50 basispunten schok heeft in 2021 een impact van 4%-punt op de solvabiliteit (2020: -2%-punt). De spreadgevoeligheid in 2021 is lager dan 2020 door lagere marktwaardes door gestegen rentes.

Risicobeheersingsmaatregelen

Het marktrisicobeleid beschrijft de onderdelen van het marktrisicomangementproces:

- Hedging van het renterisico voor verzekeringsactiviteiten heeft als primair doel om de Solvency II ratio te stabiliseren. Voor Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. wordt de rentegevoeligheid ook beleidsmatig beheerd vanuit economisch perspectief (lange termijn).
- Jaarlijks wordt een limiet op het marktrisico vastgesteld binnen de grenzen van de risicobereidheid als een vast bedrag voor Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V.
- In het beleggingsplan wordt vervolgens een optimale portefeuille (de strategische beleggingsmix) bepaald die voldoet aan het vastgestelde marktrisicobudget en het hoogste rendement biedt, gegeven additionele restricties voor bijvoorbeeld liquiditeit en maximum omvang per beleggingscategorie. Het marktrisico wordt periodiek bewaakt, waarbij specifiek gelet wordt op afwijkingen van de strategische mix en het beheersen van het renterisico.

Renterisico

Renterisico is het risico op verlies dat voortkomt uit de gevoeligheid van de waarde van activa en verplichtingen voor veranderingen in de rentetermijnstructuur (zowel nominaal als reëel) of rentevolatiliteit.

Zowel het resultaat als de Solvency II solvabiliteitsratio worden beïnvloed door de impact van de rentecurve die wordt gebruikt bij de waardering. Bij de waardering van de verplichtingen wordt de door EIOPA voorgeschreven en gepubliceerde curve UFR gehanteerd. Door de UFR beweegt de waarde van de langlopende verplichtingen (best estimate en risk margin) bij renteveranderingen niet gelijk mee met de waarde van de bezittingen. Als gevolg hiervan is de Solvency II ratio gevoelig voor rentebewegingen.

Het marktrisicobeleid beschrijft hoe dit renterisico wordt beheerd:

Het rentebeleid is gericht op het beheersen van het renterisico van de beleggingen en verplichtingen aan de hand van verschillende rentescenario's. Voor deze beoordeling worden renteschokken toegepast op de replicerende portefeuilles en de gerelateerde bestaande beleggingsportefeuilles. Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. hanteert een limiet voor de rentegevoeligheid van de Solvency II solvabiliteitsratio bij parallelle renteschokken van 50 basispunten. De rentegevoeligheid van de netto positie wordt maandelijks beoordeeld. Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. hanteert hiervoor specifiek een limiet voor de rentegevoeligheid van de Solvency II solvabiliteitsratio bij parallelle renteschokken van 50 basispunten en monitort de gevoeligheid van de rentevolatiliteit. Voor het sturen op de stabiliteit van de solvabiliteitsratio op termijn zijn de limieten voor de rentegevoeligheid van de Solvency II solvabiliteitsratio ruimer bij hogere niveaus van de Solvency II solvabiliteitsratio. Daarnaast worden voor Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. de langeretermijneffecten van parallelle rentebewegingen en vormveranderingen van de rentecurve gemonitord.

Het afdekken van het renterisico gebeurt door middel van een maandelijks rentebeheersingsproces dat gebruik maakt van rentederivaten (swaps en swaptions). De waarde van de rentederivatenpositie is €5.176 miljoen (2020: €6.540 miljoen) met een nominaal bedrag van €39,4 miljard (2020: €35,8 miljard).

Aandelenrisico

Aandelenrisico is het risico op verlies dat voortkomt uit de gevoeligheid van de waarde van de activa en verplichtingen voor veranderingen in het niveau of in de volatiliteit van marktprijzen van aandelen.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

Voor de Nederlandse verzekeringsentiteiten waaronder Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. is het doel van het beleggen in aandelen om de gemiddelde lange termijn risicopremie te verdienen. Aandelen geven de mogelijkheid om een hoger rendement te halen dan vastrentende waarden en geven diversificatiemogelijkheden. De aandelen worden gespreid over een aantal beleggingscategorieën, waarmee diversificatievoordelen worden behaald. Voor het beheersen van het aandelenrisico worden geen derivaten ingezet. Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. hanteert geen specifieke limieten voor aandelenrisico, maar wel op het niveau van marktrisico.

Vastgoedrisico

Het vastgoedrisico is het risico op verlies dat voortkomt uit de gevoeligheid voor veranderingen in het niveau of de volatiliteit van de marktprijzen van vastgoed. Een overzicht van de vastgoedbeleggingsportefeuille wordt gegeven onder Toelichting 3 Vastgoedbeleggingen.

Vastgoed maakt onderdeel uit van de beleggingsmix waarbij rekening wordt gehouden met verwacht rendement, volatiliteit en een correlatie met obligaties en aandelen. Diversificatie binnen de vastgoedportefeuille bestaat uit: diversificatie tussen en binnen verschillende regio's en sub beleggingscategorieën.

Spreadrisico

Het spreadrisico is het risico op verlies dat voortkomt uit de gevoeligheid voor veranderingen in het niveau of de volatiliteit van kredietopslagen ('credit spreads') in de rente. Hierbij wordt voor de berekening van het vereist kapitaal onder Solvency II ook het kredietrisico op hypotheek meegenomen.

Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. loopt spreadrisico op haar vastrentende beleggingen. Voor een verdeling van de vastrentende beleggingen over de creditratings wordt verwezen naar Toelichting 24 Kredietkwaliteit financiële activa. Bij de vaststelling van de economische balans gebruikt Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. ook de Volatility Adjustment voor de waardering van de verzekeringsverplichtingen. Wijzigingen in de spreads leiden tot veranderingen in de Volatility Adjustment en daardoor de waarde van de verzekeringsverplichtingen.

Spreadrisico wordt beheerst en gemonitord als onderdeel van het tegenpartijrisicobeleid en het marktrisicobeleid (zie onderdeel G Tegenpartijrisico voor een meer uitgebreide beschrijving van het raamwerk). Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. beperkt het spreadrisico met een conservatieve beleggingsstrategie die zorgt voor de juiste balans tussen de verschillende typen instrumenten (bedrijfsobligaties, obligaties van financiële instellingen (financials), gedekte obligaties, staatsgerelateerde obligaties, hypotheek en asset backed securities), de credit rating, het looptijdenprofiel en de regionale verdeling. Op basis van het goedgekeurde intern model voor marktrisico wordt de beleggingsportefeuille verder geoptimaliseerd.

Er is sprake van een gering spreadrisico tussen de verplichtingen uit hoofde van spaarwaarden, waarvoor de renteopbrengst is gebaseerd op de rente die de polishouder betaalt op zijn spaarhypotheek en de bijbehorende vorderingen op Rabobank.

Valutarisico

Valutarisico is het risico op verlies dat voortkomt uit de gevoeligheid van de waarde van de activa en verplichtingen voor veranderingen in het niveau of volatiliteit van valutakoersen.

Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. loopt valutarisico, met name in US dollars, als onderdeel van de reguliere beleggingsportefeuille (aandelen, vastrentende beleggingen en beursgenoteerde vastgoedondernemingen).

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

De onderstaande tabel over het valutarisico toont de totale blootstelling aan de belangrijkste valuta per balansdatum.

VALUTA RISICO

(€ MILJOEN)

	2021 TOTALE BLOOTSTELLING	2021 NOMINALE WAARDE VAN AFDEKKINGS- INSTRUMENTEN	2021 NETTO BLOOTSTELLING	2020 TOTALE BLOOTSTELLING	2020 NOMINALE WAARDE VAN AFDEKKINGS- INSTRUMENTEN	2020 NETTO BLOOTSTELLING
Netto-positie						
US dollar	830	755	75	589	576	13
Pond sterling	231	257	-26	97	117	-20
Japanse yen	71	72	-1	56	58	-2
Zwitserse franc	170	157	13	134	125	9
Hong Kong Dollar	14	7	7	11	5	6
Deense krone	12	0	12	44	35	9
Australische dollar	23	23	0	21	22	-1
Overige	83	28	55	76	24	52
Totaal	1.434	1.299	135	1.028	962	66

De exposure in de beleggingsportefeuille wordt afgedekt met valutatermijncontracten, met uitzondering van de exposure inzake commodities en beleggingen in emerging markets (zowel vastrentend als zakelijke waarden) in lijn met het beleggingsbeleid.

Marktconcentratierisico

Marktconcentratierisico is het risico op verlies dat voortkomt uit het gebrek aan diversificatie van beleggingen en verplichtingen binnen marktrisico of vanwege grote gevoeligheid voor faillissement van een individuele tegenpartij of groep van verwante tegenpartijen. De balans van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. bevat geen materiële marktconcentratierisico's.

G. TEGENPARTIJRISICO

Tegenpartijrisico is het risico op verlies dat voortkomt uit onverwachte faillissementen of een verslechtering van de kredietwaardigheid van de tegenpartijen en debiteuren van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V.

Risicoprofiel

Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. is blootgesteld aan tegenpartijrisico op het gebied van derivaten, herverzekeringen, tussenpersonen en polishouders. Het kredietrisico op hypotheek en landen wordt voor de berekening van het vereist kapitaal onder Solvency II meegenomen onder het spreadrisico.

Een overzicht van de financiële beleggingen naar credit rating, een overzicht van activa en verplichtingen waarop verrekening en vergelijkbare overeenkomsten van toepassing zijn en een overzicht van financiële activa met betalingsachterstanden of waarop bijzondere waardevermindering is toegepast zijn opgenomen in Toelichting 24 Kredietkwaliteit financiële activa en toelichting uitstel IFRS 9.

Het vereist kapitaal onder Solvency II geeft op kwantitatieve wijze inzicht in de hoogte van het tegenpartijrisico. In 2021 is het vereist kapitaal gedaald van €111 miljoen per ultimo 2020 naar €83 miljoen per ultimo 2021. De afname wordt met name veroorzaakt door de Q&A spaarwaarden. In 2021 zijn de spaarhypotheek die geen cessie of participatiestructuur kennen, onderdeel van het spreadrisico (zie paragraaf F 'Marktrisico'). In 2020 werd dit meegenomen onder het tegenpartijrisico. Door de hogere rente is het risico van de derivatenportefeuille afgenomen

Risicobeheersingsmaatregelen

Het tegenpartijrisicobeheersingsraamwerk op groepsniveau is uitgewerkt in het tegenpartijrisicobeleid waarin onder meer het proces voor het aangaan van transacties met nieuwe tegenpartijen, de limieten en verdeling per tegenpartij binnen de afdelingen en entiteiten van Achmea, waaronder Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. en het proces van herziening van de limieten en het bewaken hiervan is beschreven. Het belangrijkste 'preventiedoel' bij het beheersen van het tegenpartijrisico op groepsniveau is het voorkomen van ongewenste concentraties en het waarborgen dat de portefeuilles goed gediversifieerd zijn. Daarnaast zijn belangrijke maatregelen bij het beheersen van het tegenpartijrisico ingeregeld zoals gedegen terugvorderingsprocedures om kredietproblemen op te vangen.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

De limieten per rating in het tegenpartijrisicobeleid zijn opgenomen in onderstaande tabel:

MAXIMALE BLOOTSTELLING OP GROEPSNIVEAU	(€ MILJOEN)
AAA	700
AA+, AA, AA-	500
A+, A, A-	400
BBB+	250
BBB	200
BBB-	125
<=BB+ en geen rating	Wordt per geval bepaald

Het tegenpartijrisicobeleid bevat daarnaast voor specifieke blootstellingen afwijkende limieten zoals voor bepaalde overheden en banken en biedt de mogelijkheid om voor specifieke situaties een vrijstelling aan te vragen.

Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. gebruikt ratings van S&P, Moody's, Fitch, DBRS en AMBest (alleen voor herverzekeraars). Als er meerdere ratings beschikbaar zijn voor hetzelfde financiële instrument dan wordt de tweede beste beoordeling gebruikt. Zie Toelichting 24 Kredietkwaliteit financiële activa en toelichting uitstel IFRS 9. Voor tegenpartijen met een lagere rating of zonder een rating wordt dit per tegenpartij beoordeeld.

Het tegenpartijrisicobeleid bevat daarnaast voor specifieke blootstellingen afwijkende limieten en biedt de mogelijkheid om voor specifieke situaties een vrijstelling aan te vragen. Zo geldt er een afwijkend exposurelimiet op groepsniveau voor de blootstelling aan de Rabobank Groep. Deze blootstelling bestaat hoofdzakelijk uit aan kapitaalpolissen gekoppelde tegoeden, waarvoor de renteopbrengst is gebaseerd op de rente die de polishouder betaalt op zijn spaarhypotheek (Toelichting 4 Beleggingen). Met de Rabobank Groep zijn additionele zekerheden overeengekomen om dit risico te mitigeren. In Q3 2021 heeft DNB een Q&A document uit over de Solvency II behandeling van deze spaarwaarden uitgebracht. De impact van deze Q&A is beperkt; er is alleen sprake van tegenpartijrisico op het gedeelte van de portefeuille waar geen zekerheden voor zijn ingeregeld. Dit heeft tot een zeer geringe negatieve impact op de Solvency II ratio geleid.

Derivaten

Derivatentransacties worden alleen aangegaan met tegenpartijen die voldoen aan de rating- en onderpandvereisten van Achmea. ISDA-raamovereenkomsten (International Swaps and Derivative Association) zijn van kracht tussen de entiteiten van Achmea en de tegenpartijen voor derivaten. In het tegenpartijrisicobeleid zijn de onderpandvereisten gedefinieerd die moeten worden opgenomen in de individueel overeengekomen Credit Support Annexes (CSA). Alleen 'prime collateral' wordt geaccepteerd dat bestaat uit staatsobligaties die zijn uitgegeven door landen met een hoge rating en liquide onderpand in Euro's, Amerikaanse dollars, Britse ponden en Zwitserse francs. Onafhankelijke waardering van derivaten, dagelijkse afwikkeling van onderpand en verdergaande waarderingscorrecties met betrekking tot de resterende looptijd van het ontvangen onderpand, beperken verder het tegenpartijrisico. Bij het aangaan van nieuwe derivatentransacties wordt gebruik gemaakt van Central Clearing en inmiddels loopt het merendeel van de derivatenportefeuille via een Central Counterparty (CCP). Achmea maakt gebruik van twee CCPs en heeft voor beide een limiet ingeregeld om de maximale blootstelling te begrenzen. De CCPs accepteren alleen 'cash collateral' en het onderpand wordt dagelijks afgerekend. Daarnaast moeten clearing members bijdragen aan de reserves van de CCP om het tegenpartijrisico onder stress scenario's te beheersen.

Polishouders

Het tegenpartijrisico van vorderingen met betrekking tot polishouders wordt beheerst door maatregelen rondom het incasseren van de premies.

H. LIQUIDITEITSRISICO

Liquiditeitsrisico is het risico op verlies dat voortkomt uit het niet efficiënt kunnen voldoen aan de verwachte en onverwachte huidige en toekomstige kasstromen en behoefte voor onderpand zonder hiermee de dagelijkse bedrijfsvoering of de financiële positie van een onder toezicht staande entiteit negatief te beïnvloeden.

Risicoprofiel

Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. loopt liquiditeitsrisico. Het liquiditeitsrisico is met name verbonden aan stress scenario's zoals massale afkoop bij de levenactiviteiten. Looptijdanalyses van de verzekeringsverplichtingen worden gegeven in

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

Toelichting 5 Verplichtingen gerelateerd aan verzekeringscontracten. Daarnaast is liquiditeitsrisico verbonden aan onderpandverplichtingen die voortkomen uit derivatenposities die voornamelijk worden aangehouden voor het afdekken van het renterisico.

Risicobeheersingsmaatregelen

Het liquiditeitsbeleid beschrijft hoe het liquiditeitsrisico wordt beheerst. Achmea waaronder Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. heeft maatstaven gedefinieerd die geven inzicht in de liquiditeitspositie van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. en de blootstelling aan het liquiditeitsrisico voor verschillende tijdshorizonten onder normale omstandigheden, evenals voor een reeks stress scenario's.

In aansluiting op het businessplan vindt de liquiditeitsplanning op het niveau van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. plaats. Aanvullend zijn de procedures en maatregelen beschreven om te voorzien in liquide middelen in tijden van stress. Hierbij zijn mogelijke acties en financieringsbronnen beschreven waarbij ook rekening wordt gehouden met het gedrag van andere tegenpartijen. Jaarlijks wordt er een Liquidity Risk Assessment (LRA) opgesteld waarbij een zo volledig en actueel mogelijk beeld van de liquiditeitsrisico's wordt gegeven. Tevens wordt er een oordeel gegeven over de kwaliteit van de risicobeheersing. De aanbevelingen van het LRA dienen als input voor aanpassingen in het beleid, de risk appetite of de reguliere monitoring en reporting.

Voor het liquiditeitsrisico van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. in de liquiditeitsplanning rekening gehouden met alle inkomende en uitgaande kasstromen van verzekeringsactiviteiten. Daarnaast wordt er door elke verzekeraar een aantal stress scenario's opgesteld en regelmatig geactualiseerd. Onderwerpen van deze stress scenario's zijn bijvoorbeeld, een massale lapse voor levensverzekeringen en ook een mogelijke impact van wijzigende collateral-verplichtingen. Ieder kwartaal wordt hierover gerapporteerd door de entiteiten. Het liquiditeitsrisico binnen Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. wordt beperkt door de beschikbaarheid van liquide middelen en een hoog niveau van beleggingen in liquide activa.

I. OPERATIONEEL RISICO

Operationeel risico wordt gedefinieerd als het risico op verlies dat voortkomt uit ontoereikende of falende interne processen, medewerkers of systemen, of door externe gebeurtenissen. Dit kan leiden tot een financieel verlies, maar ook tot reputatieschade. Reputatierisico wordt hierbij niet gezien als een aparte risicocategorie, maar als een vorm van schade die kan voortvloeien uit de risico's die Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. loopt.

Risicoprofiel

Tot de belangrijkste operationele risico's behoren de risico's rond informatiebeveiliging en cybercriminaliteit, risico's samenhangend met het digitaliseren van onze dienstverlening en aansprakelijkheidsclaims uit producten en diensten. De risico's voor cybercriminaliteit zijn hoog, als gevolg van malware en ransomware aanvallen door cybercriminelen waarbij gebruik wordt gemaakt van veranderende technieken. Risico's rond de beveiliging van websites en privacygevoelige informatie blijven tevens hoog. Dit als gevolg van de digitalisering van onze diensten waarbij wijzigingen in de onze websites en IT-omgeving worden doorgevoerd. Het risico van onverantwoord omgaan met big data neemt toe in een wereld waarin data een steeds belangrijkere rol spelen. De reputatie van verzekeraars als onderdeel van de financiële sector staat nog steeds onder druk. Alles wat een verzekeraar doet, wordt beoordeeld in een maatschappelijke context.

Het vereist kapitaal onder Solvency II geeft op kwantitatieve wijze inzicht in de hoogte van het operationeel risico. In 2021 is het vereist kapitaal voor operationeel risico gedaald van €177 miljoen per ultimo 2020 naar €164 miljoen per ultimo 2021.

Risicobeheersingsmaatregelen

Het operationeel risicobeleid beschrijft hoe het operationeel risico wordt beheerst. Voor specifieke risicogebeurtenissen zijn daarnaast aanvullend beleid en procedures van kracht zoals voor informatiebeveiliging, business continuïteit en uitbestedingen:

- Informatiebeveiliging: Het geheel van activiteiten dat zich richt op het blijvend realiseren van een optimaal niveau van beschikbaarheid, integriteit en vertrouwelijkheid van informatie en informatiesystemen om de bedrijfscontinuïteit niet in gevaar te brengen, klantbelang niet te schaden, financiële schade en imagoschade te voorkomen en te voldoen aan wet- en regelgeving. In het Internal Control Framework zijn hiervoor beheersmaatregelen opgenomen gericht op de volgende thema's: Cybersecurity, IT Architectuur, Datacenter Facilities, IT Operations, Logische Toegangsbeveiliging en Wijzigingsbeheer.
- Business Continuity Management (BCM): Dit omvat het onderkennen van dreigingen en de potentiële impact daarvan, het vaststellen van het minimaal vereiste dienstenniveau aan klanten en andere belanghebbenden, en het uitvoeren en testen van maatregelen waarmee majeure verstoringen van bedrijfskritieke ketens worden voorkomen en de impact van de verstoringen

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

tot aanvaardbare proporties wordt beperkt. In het Internal Control Framework zijn hiervoor beheersmaatregelen opgenomen gericht op het voorkomen van langdurige systeemuitval en back up en recovery van data en systemen.

- **Uitbesteding:** Uitbestedingsprocessen dienen zorgvuldig en beheerst plaats te vinden, gebaseerd op een risico/rendement afweging en schriftelijke documentatie van wederzijdse verplichtingen. In het Internal Control Framework zijn hiervoor beheersmaatregelen opgenomen gericht op contractering, naleving van Service Level Agreements en registratie van uitbestedingen.

Jaarlijks worden risicoanalyses uitgevoerd om de operationele risico's en de hierbij behorende beheersmaatregelen te identificeren binnen Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. Ook gedurende het jaar worden op verschillende niveaus en op verschillende onderwerpen analyses uitgevoerd, bijvoorbeeld in de vorm van scenario analyses. Een scenario analyse met betrekking tot cybercriminaliteit heeft onder meer geleid tot het afsluiten van een cyberrisicoverzekering. Ook is er in de risicoanalyses aandacht voor innovaties die impact hebben op de bedrijfsvoering en de beheersing zoals de toepassing van algoritmes in de processen.

Voor de geïdentificeerde risico's en beheersmaatregelen wordt het Internal Control Framework gebruikt dat is gebaseerd op het COSO-model en gangbare marktstandaarden/normeringen en waarin gebruik wordt gemaakt van key risks en key controls. Jaarlijks na de uitvoering van de risicoanalyses worden de key risks en key controls in het framework geactualiseerd waarna het wordt gebruikt om de effectiviteit van de beheersing systematisch binnen de gehele organisatie te bewaken. In het framework zijn referenties opgenomen naar het toetsingskader informatiebeveiliging van DNB en Solvency II. Daarnaast is een organisatiebreed systematisch issue en incidentmanagementproces ingericht.

J. COMPLIANCE RISICO

Compliance risico is het risico van aantasting van de reputatie of bestaande of toekomstige bedreigingen van vermogen of resultaat van een organisatie als gevolg van een ontoereikende naleving van hetgeen bij of krachtens enig wettelijk voorschrift is voorgeschreven, alsmede die het gevolg kan zijn van een ontoereikende naleving van waarden, normen en (toezichts-)regels. Het niet naleven kan resulteren in juridische of bestuurlijke sancties, substantiële financiële verliezen of reputatieschade.

Risicoprofiel

Tot de belangrijkste compliance risico's behoren de risico's gerelateerd aan Zorgplicht, Productontwikkeling, Ken uw Client (CDD), Privacy (naleving Algemene Verordening Gegevensbescherming), Integriteit en Fraudebeheersing en Mededinging. Bij afwegingen is het belangrijk dat het belang van de klant centraal staat met aandacht voor duidelijke en tijdige productinformatie voor de klant en dynamische mogelijkheden voor het verbeteren van het beoordelen van de passendheid van het verkochte product en het distributieproces. Een substantieel aantal incidenten heeft betrekking op kleine privacy issues. Dit wordt enerzijds verklaard door de digitalisering en anderzijds de grotere maatschappelijke focus op kwesties rondom privacy.

Risicobeheersingsmaatregelen

Het compliance beleid beschrijft hoe het compliance risico wordt beheerst. Aanvullend beleid en regelingen zijn beschikbaar voor specifieke compliance onderwerpen zoals CDD, privacy, mededinging, de klokkenluidersregeling en de insidersregeling. Compliance is nauw betrokken bij het bewaken van de naleving van de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (Wwft) en Sanctiewet 1977 (Sw), privacy dilemma's en de naleving van de AVG, inclusief initiatieven over big data en ethiek in relatie tot artificial intelligence. Het integriteitsrisico als onderdeel van het compliance risico is uitgewerkt in de Algemene Gedragscode Achmea (AGA) en het Integriteit- & Fraudebeleid. In de AGA zijn de kernwaarden, kernkwaliteiten en gedragsregels van Achmea opgenomen. Deze algemene gedragsregels gelden voor alle Achmea-medewerkers. Het Integriteit- & Fraudebeleid beschrijft op welke wijze invulling wordt gegeven aan de beheersing van de integriteitsrisico's in de bedrijfsvoering zoals: anti-corruptie, geschenken, nevenfuncties, contractering van derde partijen en de uitvoering van de Systematische Integriteits Risico Analyse. De werking van de fraudebeheersingsmaatregelen wordt elk kwartaal getoetst via het Internal Control Framework.

Jaarlijks worden risicoanalyses uitgevoerd om de compliance risico's te identificeren binnen Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. Een belangrijke risicoanalyse vanuit Compliance is de IRA (Integrale Risico Analyse), die aan het jaarplan ten grondslag ligt en de jaarlijkse Systematische Integriteit Risicoanalyse (SIRA). Ook gedurende het jaar worden op verschillende niveaus en op verschillende onderwerpen analyses uitgevoerd. Met betrekking tot het naleven van wet- en regelgeving en interne gedragscodes worden de belangrijkste juridische bepalingen hierbij uitgedrukt in risico's. Voor de interne beheersing van de geïdentificeerde risico's en beheersmaatregelen wordt conform het operationeel risico het Internal Control Framework en issue- en incidentmanagementproces gebruikt.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

De Commissie Wet- en regelgeving van Achmea identificeert nieuwe en aankomende wijzigende wetgeving en stelt vast wat de impact daarvan is op de organisatie. Implementatie is de verantwoordelijkheid van het management. Wanneer er sprake is van verstrekende gevolgen voor Achmea, adviseert de Commissie de Raad van Bestuur om een uitgebreid implementatieproject op te starten. Achmea waaronder Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. borgt het signaleren van ontwikkelingen in wet- en regelgeving met behulp van een specifieke module in het Internal Control Framework en monitort de tijdige en juiste implementatie.

Onderzoeken van de toezichthouders hebben een grote invloed op de bedrijfsactiviteiten. De onderzoeken komen niet alleen voort uit lokale regelgeving, maar ook uit internationale wetgeving zoals EU wetgeving voor Zorgplicht, Uitbesteding, CDD en Duurzaamheid. De bijdrage die wordt geleverd aan onderzoeken van de toezichthouders vergt veel inspanning en dit wordt gecoördineerd door de Commissie Toezicht.

Privacy, CDD en Zorgplicht zijn in 2021 de belangrijkste aandachtsgebieden voor de compliance functie. Met kortcyclische monitoring wordt de compliance met wet- en regelgeving bewaakt. Waar wenselijk wordt pro-actief afstemming gezocht met toezichthoudende instanties. De bij de monitoring geconstateerde compliance issues worden geadresseerd door het verantwoordelijk management, waarmee afhandeling binnen de kaders van de gedefinieerde compliance en integriteit risk appetite is geborgd. Voor Privacy en CDD heeft Achmea in 2021 aanvullende besturing ingesteld in de vorm van een Task-Force met leden uit de Raad van Bestuur en voorzitters van divisiedirecties. In deze Task-Forces wordt de aanpak van divisie overstijgende issues, of issues met IT-afhankelijkheden afgestemd om extra voortgang te boeken.

Non- compliance

Met kort- cyclische monitoring bewaakt Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. de compliance met wet- en regelgeving en hierbij kunnen zich gevallen van non-compliance voordoen. Uit de monitoring zijn aandachtspunten geconstateerd op gebied van CDD en Privacy. Voor het onderdeel Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. is een on-site onderzoek uitgevoerd door DNB naar de naleving van de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme. De bevindingen van DNB naar aanleiding van dit onderzoek zijn ontvangen en bevindingen worden opgevolgd. Van handhaving is geen sprake. Alle Risk Management en Compliance rapportages en de daarin benoemde aandachtspunten en bijsturingsacties van de eerste lijn zijn gedeeld met de toezichthouders.

K. KAPITAALMANAGEMENT

Het doel van kapitaalmanagement is dat de Achmea-groep waaronder Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. te allen tijde adequaat gekapitaliseerd is om daarmee op de korte en lange termijn de belangen van alle stakeholders te waarborgen

Kapitaalpositie

Onderdeel B Kapitaalpositie bevat een toelichting op de solvabiliteitsratio onder Solvency II en de samenstelling van het toegestaan Solvency II eigen vermogen. In deze paragraaf wordt nader ingegaan op de gehanteerde kapitaalinstrumenten en de toegekende ratings door rating agencies.

Toegang tot de kapitaal- en geldmarkten vindt plaats vanuit Achmea B.V. Financiering van de verzekeringsentiteiten, waaronder Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V., vindt plaats vanuit de holding. Dit kan in de vorm van kapitaalstortingen of het verlenen van achtergestelde leningen.

Rating agencies hanteren hun eigen methodologie voor het beoordelen van de kredietwaardigheid van een onderneming. Hieronder is de rating opgenomen die door de rating agencies aan Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. is toegekend.

RATINGS

Entiteit	TYPE	S&P	FITCH
Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V.	FSR/IFS	A	A+

Deze ratings zijn op 2 augustus 2021 respectievelijk 5 augustus 2021 bevestigd.

Kapitaalbeleid

In het kapitaalbeleid is de risicobereidheid ten aanzien van kapitaal nader uitgewerkt met interne kapitaalsnormen alsmede limieten ten aanzien van leverage en rendement.

- Het primaire uitgangspunt van het kapitaalbeleid is dat alle entiteiten waaronder Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. adequaat gekapitaliseerd zijn, waarbij op entiteitsniveau een buffer aangehouden wordt boven het wettelijke minimumniveau dat voldoende is om tegenvallers te kunnen opvangen.
- Aanvullend wordt op groepsniveau een buffer aangehouden voor het opvangen van eventuele kapitaaltekorten van de entiteiten.
- Verder bevat het kapitaalbeleid een overzicht met de mogelijk te nemen maatregelen als interne limieten worden overschreden, waaronder verschillende mogelijkheden om het risicoprofiel te wijzigen.

De kapitaalpositie van Achmea Groep en de daaronder vallende entiteiten, waaronder Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. worden beheerst door het monitoren van de actuele kapitaalpositie, het prognosticeren en analyseren van de toekomstige kapitaalpositie inclusief het doorrekenen van scenario's en stresstesten en door het verdelen van kapitaal binnen Achmea Groep.

TOELICHTING ONDERDELEN BALANS EN WINST- EN VERLIESREKENING

3. VASTGOEDBELEGGINGEN

	(€ MILJOEN)	
	2021	2020
Balans per 1 januari	930	1.059
Aankopen	32	14
Verkopen	-92	-143
Reële waardeveranderingen opgenomen in de Winst- en verliesrekening	118	
Balans per 31 december	988	930

	(€ MILJOEN)	
	31 DECEMBER 2021	31 DECEMBER 2020
Woningen	676	543
Retail	168	194
Kantoren	144	193
Overige		
Totaal	988	930

Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V.'s contractuele verplichtingen tot onderhoud op vastgoedbeleggingen waren per eind 2021 gelijk aan €1 miljoen (31 december 2020: €1 miljoen).

Vastgoedbeleggingen worden verhuurd onder operationele leasecontracten met over het algemeen maandelijks vaste huurbetalingen die op contractueel overeengekomen momenten kunnen worden herzien. De minimale leasebetalingen onder niet-boetevrij opzegbare operationele leasecontracten van dit beleggingsvastgoed zijn als volgt:

	(€ MILJOEN)	
	31 DECEMBER 2021	31 DECEMBER 2020
Minder dan 1 jaar	19	26
1- 5 jaar	42	61
Langer dan 5 jaar	28	42
Totaal	89	129

BELANGRIJKSTE AANNAMES EN SCHATTINGEN BIJ DE WAARDERING VAN VASTGOEDBELEGGINGEN

De gebruikte methoden van het bepalen van de reële waarde van Vastgoedbeleggingen worden beschreven in Toelichting 6 Reële waarde hiërarchie. De aannames bij de toepassing van een aantal van deze methoden worden ondersteund door de bepalingen van bestaande huur- en andere relevante overeenkomsten en door externe bewijzen zoals recente en verwachte algemene economische trends, huidige huurprijzen in de markt voor vergelijkbare panden in dezelfde regio en conditie. De gehanteerde aannames en gebruikte waarderingstechnieken kunnen belangrijke gevolgen hebben voor de waardering.

Covid-19 beïnvloedt de inschatting van de toekomstige kasstromen die de basis vormen bij het bepalen van de reële waarde van met name de retail- en kantoorportefeuille. De onzekerheden van Covid-19 kunnen onder meer van invloed zijn op de mate waarin huurkortingen zullen worden verstrekt, de voortzetting van het gebruik van de panden door de huidige huurders en de wijze waarop de panden na opheffing van de lockdown-maatregelen zullen worden ingericht.

Er zijn voldoende referentietransacties aanwezig voor de waardering per 31 december 2021. Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. ziet geen aanleiding om de waarderingen van de externe taxateurs bij te stellen.

In de waardering van Vastgoedbeleggingen per 31 december 2021 is de aanpassing van de overdrachtsbelasting per 1 januari 2021 opgenomen.

WAARDERINGSGRONDSLAG VASTGOEDBELEGGINGEN

Beleggingen in onroerend goed worden gewaardeerd tegen reële waarde. Alle wijzigingen in de reële waarden worden in de Winst- en verliesrekening opgenomen onder Beleggingsopbrengsten - *Gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen*. Huuropbrengsten uit Vastgoedbeleggingen worden als directe Beleggingsopbrengsten verantwoord in de Winst- en verliesrekening.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

4. BELEGGINGEN

BELEGGINGEN NAAR CLASSIFICATIE

(€ MILJOEN)

	BELEGGINGEN - MET WAARDE VERANDERINGEN IN DE WINST-EN- VERLIESREKENING		BELEGGINGEN BESCHIKBAAR VOOR VERKOOP		LENINGEN EN VORDERINGEN		TOTAAL	
	31 DECEMBER 2021	31 DECEMBER 2020	31 DECEMBER 2021	31 DECEMBER 2020	31 DECEMBER 2021	31 DECEMBER 2020	31 DECEMBER 2021	31 DECEMBER 2020
Beleggingen voor eigen rekening								
Aandelen en soortgelijke beleggingen	5	28	1655	1.438			1.660	1.466
Vastrentende beleggingen ¹	2.398	2.702	24.047	24.999			26.445	27.701
Derivaten	6.282	8.979					6.282	8.979
Overige financiële beleggingen ¹			2.229	1.758	1.121	1.365	3.350	3.123
Beleggingen voor rekening en risico polishouders								
Aandelen en soortgelijke beleggingen	3.675	3.673					3.675	3.673
Vastrentende beleggingen	4.711	4.342					4.711	4.342
Derivaten	154	86					154	86
Overige financiële beleggingen ^{1 & 2}	6.717	7.088					6.717	7.088
Totaal per 31 december	23.942	26.898	27.931	28.195	1.121	1.365	52.994	56.458

¹. Bevat beleggingen van groepsmaatschappijen. In Toelichting 27 Transacties met verbonden partijen worden deze posten toegelicht.

². Onder Overige financiële beleggingen zijn mede opgenomen liquide middelen die betrekking hebben op beleggingen (in fondsen/depots) voor rekening en risico polishouders.

Beleggingen in aandelen en soortgelijke beleggingen voor eigen rekening van in totaal €1.660 miljoen (31 december 2020: €1.466 miljoen) betreffen genoteerde gewone aandelen €639 miljoen (31 december 2020: €491 miljoen), alternatieve beleggingen €620 miljoen (31 december 2020: €591 miljoen), beleggingen in vastgoedfondsen van €241 miljoen (31 december 2020: €228 miljoen) en beleggingen in vastrentende waarde fondsen van €160 miljoen (31 december 2020: €156 miljoen).

In 2021 bedragen de bijzondere waardeverminderingen €5 miljoen (2020: €36 miljoen) en zijn in de Winst- en verliesrekening verantwoord als onderdeel van de Gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen.

Overige financiële beleggingen voor eigen rekening geclassificeerd als Leningen en vorderingen betreffen met name aan spaarpolissen gekoppelde tegoeden, waarvoor de renteopbrengst is gebaseerd op de rente die de polishouder betaalt op zijn spaarhypotheek.

Voor meer informatie over de reële waarde en wijzigingen daarin zie Toelichting 6 Reële waarde hiërarchie.

VERLOOPOVERZICHT BELEGGINGEN

(€ MILJOEN)

	BELEGGINGEN VOOR EIGEN REKENING		BELEGGINGEN VOOR REKENING EN RISICO POLISHOUDERS		TOTAAL	
	2021	2020	2021	2020	2021	2020
Balans per 1 januari	41.269	37.388	15.189	15.706	56.458	53.094
Investerings en verstrekte leningen	13.877	13.990	5.297	11.496	19.174	25.486
Desinvesteringen en verkopen	-14.389	-13.755	-6.400	-12.674	-20.789	-26.429
Mutaties in de reële waarde	-3.564	3.039	872	398	-2.692	3.437
Valutakoersverschillen	-5	-21	51	-60	46	-81
Mutatie opgelopen rente	46	67	173	195	219	262
Mutaties liquide middelen			67	132	67	132
Herrubricering	-8	4	8	-4		
Overige mutaties ¹	511	557			511	557
Balans per 31 december	37.737	41.269	15.257	15.189	52.994	56.458

¹. Overige mutaties houden verband met het consolideren van een aantal beleggingspools. Deze pools worden door Achmea Pensioen- en levensverzekeringen N.V. meegeconsolideerd omdat er sprake is van control op grond van IFRS 10. De toename van het deel van de beleggingen waartoe Achmea Pensioen- en levensverzekeringen N.V niet gerechtigd is, wordt gepresenteerd als 'Overige mutaties'.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

Beleggingen voor eigen rekening

Beleggingen voor eigen rekening waarvoor Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. gebruik heeft gemaakt van de optie deze te classificeren als 'Tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de Winst- en verliesrekening' per 31 december 2021 bedroegen exclusief derivaten €2.403 miljoen (31 december 2020: €2.730 miljoen). Derivaten worden voor hedging-doeleinden gebruikt. Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. houdt geen financiële instrumenten aan voor handelsdoeleinden.

Op basis van de contractuele looptijd zal naar verwachting na twaalf maanden na balansdatum een bedrag van €27.189 miljoen (31 december 2020: €28.410 miljoen) aan vastrentende beleggingen en overige financiële beleggingen worden gerealiseerd. Voor alle activa zonder contractuele vervaldatum wordt verondersteld dat deze naar verwachting na twaalf maanden na balansdatum zullen worden gerealiseerd.

VASTRENTENDE BELEGGINGEN VOOR EIGEN REKENING NAAR SOORT

(€ MILJOEN)

	31 DECEMBER 2021	31 DECEMBER 2020
Staatsobligaties en door de overheid gegarandeerde obligaties	7.340	9.179
Gesecuritiseerde obligaties	601	361
Bedrijfsobligaties	8.557	8.673
Converteerbare obligaties	212	200
Leningen gedekt door hypotheek ¹	7.917	7.918
Leningen, deposito's en voorschotten aan kredietinstellingen ¹	1.818	1.370
	26.445	27.701

¹ Bevat beleggingen van groepsmaatschappijen. In Toelichting 27 Transacties met verbonden partijen worden deze posten toegelicht.

DERIVATEN NAAR SOORT

(€ MILJOEN)

	ACTIVA	VERPLICHTINGEN	31 DECEMBER 2021	ACTIVA	VERPLICHTINGEN	31 DECEMBER 2020
Rentederivaten	6.238	1.062	5.176	8.921	2.381	6.540
Valutaderivaten	4	10	-6	16	3	13
Aandelenderivaten	39	0	39	41		41
Overige derivaten	1	0	1	1		1
	6.282	1.072	5.210	8.979	2.384	6.595

ANALYSE OP BASIS VAN VERWACHTE TIJD TOT VERVALDATUM VAN NIET-VERDISCONTEERDE KASSTROMEN VAN DERIVATEN (VERPLICHTINGEN)

(€ MILJOEN)

	BINNEN 1 JAAR	1-3 JAAR	3-5 JAAR	> 5 JAAR	TOTAAL 31 DECEMBER 2021	BINNEN 1 JAAR	1-3 JAAR	3-5 JAAR	> 5 JAAR	TOTAAL 31 DECEMBER 2020
Rentederivaten	55	79	71	797	1.002	129	257	209	1.662	2.257
Valutaderivaten	10				10	3				3
	65	79	71	797	1.012	132	257	209	1.662	2.260

ANALYSE RENTE- EN VALUTADERIVATEN BELEGGINGEN EIGEN REKENING NAAR NOMINAAL BEDRAG VAN ONDERLIGGENDE WAARDE EN DE REËLE WAARDE

	31 DECEMBER 2021			31 DECEMBER 2020		
	NOMINALE WAARDE	REËLE WAARDE ACTIVA	REËLE WAARDE VERPLICHTING	NOMINAAL	REËLE WAARDE ACTIVA	REËLE WAARDE VERPLICHTING
Rentederivaten	38.886	6.238	1.018	35.548	8.921	2.370
Cross currency renteswaps	478		44	265		11
Valutatermijncontracten	1.069	4	10	833	16	3
	40.433	6.242	1.072	36.646	8.937	2.384

Beleggingen voor rekening en risico polishouders

Beleggingen voor rekening en risico van polishouders omvatten activa voor verzekeringscontracten met gesepareerde beleggingen, deposito's voor collectieve levensverzekeringscontracten met volledige winstdeling, beleggingsverzekeringspolissen,

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

beleggingscontracten en beleggingen die verplichtingen afdekken uit hoofde van verzekeringen waarbij de opbrengsten aan een indexcijfer zijn gekoppeld.

Beleggingen voor rekening en risico van polishouders worden gesepareerd van andere beleggingen en belegd in overeenstemming met contractuele bepalingen. Polishouders en houders van beleggingscontracten zijn gerechtigd tot alle geboekte winsten en op de totaalwaarde van de beleggingen die onder dit kopje worden getoond, maar ze dragen ook de eventuele verliezen. Om deze reden is de waardering van Verzekeringsverplichtingen waarbij polishouders het beleggingsrisico dragen gekoppeld aan deze beleggingen.

Een deel van de Beleggingen voor rekening en risico polishouders betreft niet beursgenoteerde vastrentende waarden die worden gewaardeerd op reële waarde met waardeveranderingen door de winst- en verliesrekening. Dit zijn met name aan spaarpolissen gekoppelde tegoeden, waarvan de renteopbrengst is gebaseerd op de rente die de polishouder betaalt op zijn spaarhypotheek. Een deel van de waardeverandering van deze beleggingen hangt samen met een veranderingen in het kredietrisico van het financiële actief. Omdat dit beleggingen voor rekening en risico polishouders betreft wordt deze waardeverandering volledig verwerkt in de Verplichtingen gerelateerd aan verzekeringscontracten en is er geen impact op het nettoresultaat

Voor bepaalde geblokkeerde spaarrekeningen gekoppeld aan spaarhypotheken binnen het segment Pensioen & Leven Nederland is de wijze waarop de tegenpartijkredietopslag in de disconteringscurve voor het bepalen van de reële waarde gewijzigd. De tegenpartijkredietopslag in de disconteringscurve was voorheen gebaseerd op het risico op oninbaarheid van gelijksoortige financiële instrumenten die door de betreffende partij waar de spaarrekening wordt aangehouden zijn uitgegeven. Door de publicatie van een Q&A en Good Practice door DNB in het tweede halfjaar 2021 met betrekking tot de waardering van spaarwaarden is een verfijning van de methodiek voor het bepalen van de opslag voor tegenpartijkredietrisico aangebracht. In de gewijzigde bepaling wordt de tegenpartijkredietopslag gebaseerd op het risico van oninbaarheid rekening houdend met de kasstroomkarakteristieken van de spaartegoeden. Afhankelijk van deze kasstroomkarakteristieken en verkregen zekerheden wordt de tegenpartijkredietopslag bepaald. Ingeval er geen sprake is van zekerheden blijft de tegenpartijkredietopslag gebaseerd op het risico op oninbaarheid van gelijksoortige financiële instrumenten die door de betreffende partij waar de spaarrekening wordt aangehouden zijn uitgegeven. Er worden in de verfijnde methodiek dus meerdere disconteringscurves gehanteerd, waarbij de tegenpartijkredietopslagen zijn verbijzonderd naar groepen met een gelijk tegenpartijkredietrisico. De schattingswijziging heeft op 31 december 2021 een positieve impact van €256 miljoen op de Beleggingen en een even grote impact op Verplichtingen gerelateerd aan verzekeringscontracten en derhalve geen impact op het Nettoresultaat en het Totaal eigen vermogen.

Beleggingen voor rekening en risico van polishouders worden namens polishouders beheerd op een reële waardebasis. Alhoewel individuele instrumenten (al dan niet) een vervaldatum kunnen hebben afhankelijk van het soort instrument, heeft dit geen effect op de liquiditeitspositie van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V.

BELANGRIJKSTE AANNAMES EN SCHATTINGEN BIJ HET BEOORDELEN VAN DE WAARDERING VAN BELEGGINGEN

Beoordelen van bijzondere waardeverminderingen op financiële activa

Op elke balansdatum beoordeelt Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. of sprake is geweest van een situatie die een bijzondere waardevermindering tot gevolg heeft voor een belegging. Wanneer de financiële situatie van de tegenpartij verandert beoordeelt Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. of een tegenpartij zowel de hoofdsom- als rentebetalingen op een vastrentende belegging kan voldoen. Objectieve aanwijzingen voor een bijzondere waardevermindering van een belegging in aandelen, geclassificeerd als 'Beschikbaar voor verkoop' omvatten informatie over belangrijke veranderingen met een nadelig effect in de markt, technologische, economische of juridische omgeving waarin de tegenpartij actief is, en geven aan dat de kostprijs van de belegging in aandelen wellicht niet realiseerbaar is. Ook een aanzienlijke of langdurige daling van de reële waarde van een belegging in aandelen beneden de kostprijs vormt een objectieve aanwijzing voor een bijzondere waardevermindering. Op aangehouden aandelenbeleggingen in een ongerealiseerde verliespositie die langer dan twaalf aaneengesloten maanden onder de kostprijs zitten of een reële waarde hebben die ver beneden de kostprijs (20%) is op balansdatum, wordt een bijzondere waardevermindering toegepast. Voordat deze grenzen worden bereikt bij het bepalen van de bijzondere waardevermindering worden ook kwalitatieve indicatoren gebruikt.

Reële waarde van beleggingen vastgesteld met behulp van waarderingstechnieken

Bij afwezigheid van een (actieve) markt wordt de reële waarde van niet-beursgenoteerde beleggingen geschat op basis van de contante waarde van de kasstromen of andere waarderingstechnieken. Voor een gedetailleerde beschrijving van de gebruikte methodes wordt verwezen naar de Toelichting 6 Reële waarde hiërarchie. Waarderingstechnieken zijn van nature subjectief van aard en kunnen een significante impact hebben op de bepaling van de reële waarden voor bepaalde beleggingen. Waarderingstechnieken bevatten verschillende aannames voor de prijsbepalende factoren. De toepassing van verschillende waarderingstechnieken en aannames kunnen effect hebben op de reële waarde.

WAARDERINGSGRONDSLAGEN BELEGGINGEN

Classificatie beleggingen

Algemeen uitgangspunt bij de classificatie van de beleggingen, en daarmee de waarderingsgrondslagen van de beleggingen, is dat deze wordt afgestemd op de waardering van gerelateerde verplichtingen. Hierbij volgt Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. het volgende raamwerk:

- Beleggingen die worden aangehouden voor verzekeringsverplichtingen gekoppeld aan spaarrekeningen voor eigen rekening worden geassocieerd als 'Leningen en vorderingen';
- Beleggingen die worden aangehouden voor verzekeringsverplichtingen waarvan de kasstromen contant zijn gemaakt op basis van actuele rentepercentages, verzekeringsverplichtingen waarbij de polishouder het beleggingsrisico draagt worden geassocieerd als 'Tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de Winst- en verliesrekening';
- Beleggingen die worden aangehouden voor handelsdoeleinden, voornamelijk derivaten, en beleggingen in Private equity (durfkapitaal) in de vorm van kapitaalbelangen in beleggingsfonds(en) worden geassocieerd als 'Tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de Winst- en verliesrekening'. Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. gebruikt derivaten om haar blootstelling aan marktrisico's die voortvloeien uit operationele activiteiten, investeringsactiviteiten en/of financieringsactiviteiten te beheersen;
- Overige beleggingen worden geassocieerd als 'Beschikbaar voor verkoop'.

Waardering bij eerste opname in de balans

Een belegging wordt bij eerste opname gewaardeerd op reële waarde verhoogd met transactiekosten die direct gerelateerd zijn aan de aankoop of uitgifte van een belegging tenzij een belegging wordt geassocieerd als 'Tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de Winst- en verliesrekening'. In dat geval is de eerste waardering gelijk aan de reële waarde en worden transactiekosten direct in de Winst- en verliesrekening verwerkt.

Vervolgwaardering

Beleggingen geassocieerd als 'Leningen en vorderingen'

Deze beleggingen worden opgenomen tegen geamortiseerde kostprijs, verminderd met een voorziening voor oninbaarheid. Indien er objectieve aanwijzingen zijn dat er een bijzondere waardevermindering is opgetreden op 'Leningen en vorderingen', wordt het verlies bepaald als het verschil tussen de boekwaarde van het actief en de contante waarde van de geschatte toekomstige kasstromen (uitgezonderd toekomstige kredietverliezen die nog niet zijn opgetreden), contant gemaakt tegen de oorspronkelijke effectieve rentevoet van het financieel actief (dat wil zeggen de bij eerste opname berekende effectieve rentevoet). Een nieuw geamortiseerd kostprijsschema wordt vastgesteld voor het opnemen van de toekomstige rentebaten in de Winst- en verliesrekening.

Beleggingen geassocieerd als 'Beschikbaar voor verkoop'

Beleggingen geassocieerd als 'Beschikbaar voor verkoop' worden gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van overige veranderingen in de reële waarde in de Herwaarderingsreserve onder Totaal eigen vermogen, onder aftrek van latente belastingen. Valutakoersverschillen die voortvloeien uit veranderingen van de geamortiseerde kostprijs van vastrentende beleggingen worden verantwoord in de Winst- en verliesrekening.

Bij het niet langer opnemen in de balans van de belegging worden cumulatieve ongerealiseerde winsten of verliezen zoals opgenomen onder Totaal eigen vermogen als gerealiseerd overgeboekt naar de Winst- en verliesrekening. Rentebaten uit vastrentende beleggingen worden bepaald op basis van de effectieve rentemethode. Wanneer keuzedividenden worden opgenomen in de vorm van aandelen, wordt een bedrag gelijk aan het dividend in contanten opgenomen in de Winst- en verliesrekening.

Beleggingen geassocieerd als 'Tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de Winst- en verliesrekening'

Beleggingen geassocieerd als 'Tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de Winst- en verliesrekening' worden gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van veranderingen in de reële waarde en valutaomrekeningsverschillen in de Winst- en verliesrekening. Wanneer keuzedividenden worden opgenomen als aandelen, wordt de dividendopbrengst gelijk aan het dividend in contanten opgenomen in de Winst- en verliesrekening.

Derivaten die deel uitmaken van andere financiële instrumenten worden daarvan afgezonderd en apart gewaardeerd indien zij niet nauw verbonden zijn met het onderliggende instrument. Een converteerbare obligatie wordt gescheiden in een obligatiedeel dat wordt geassocieerd als 'Beschikbaar voor verkoop' en een conversierecht dat wordt geassocieerd als derivaat. Het obligatiedeel wordt gewaardeerd volgens de waarderingstechniek van een vergelijkbare obligatie met dezelfde karakteristieken. Afhankelijk van hun waarde worden derivaten ofwel opgenomen onder Beleggingen (activa) of Derivaten (verplichtingen). Derivaten activa en passiva die betrekking hebben op dezelfde tegenpartij worden in de meeste gevallen niet gesaldeerd in de balans opgenomen aangezien niet aan de IFRS vereisten voor saldering is voldaan.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

5. VERPLICHTINGEN GERELATEERD AAN VERZEKERINGSCONTRACTEN EN AANDEEL HERVERZEKERAARS IN VERZEKERINGSVERPLICHTINGEN

SAMENSTELLING VERPLICHTINGEN GERELATEERD AAN VERZEKERINGSCONTRACTEN

(€ MILJOEN)

	31 DECEMBER 2021 BRUTO	31 DECEMBER 2021 HERVERZEKERING	31 DECEMBER 2020 BRUTO	31 DECEMBER 2020 HERVERZEKERING
Levensverzekeringen				
Voorziening voor levensverzekeringen	19.432	73	20.291	95
Voorziening voor oprenting verzekeringsverplichtingen	10.186		12.480	
Verzekeringsverplichtingen waarbij polishouders het beleggingsrisico dragen	14.614		14.748	
Totaal Verplichtingen gerelateerd aan verzekeringscontracten	44.232	73	47.519	95

Onderstaande tabel toont de Verplichtingen gerelateerd aan verzekeringscontracten geanalyseerd op basis van geschatte tijd tot vervaldatum. Hierbij zijn de levensverzekeringen geanalyseerd op basis van de contant gemaakte in- en uitgaande kasstromen.

ANALYSE OP BASIS VAN GESCHATTE TIJD TOT VERVALDATUM VAN VERPLICHTINGEN GERELATEERD AAN VERZEKERINGSCONTRACTEN

(€ MILJOEN)

	BINNEN 1 JAAR	1-5 JAAR	5-15 JAAR	LANGER DAN 15 JAAR	TOTAAL
Levensverzekeringen per 31 december 2021	2.164	6.377	16.567	19.124	44.232
Levensverzekeringen per 31 december 2020	2.313	6.278	17.440	21.488	47.519

ANALYSE PORTEFEUILLE LEVENSVZERKERINGEN

(€ MILJOEN)

	31 DECEMBER 2021		31 DECEMBER 2020	
	VERZEKERINGS- VERPLICHTINGEN	%	VERZEKERINGS- VERPLICHTINGEN	%
Levensverzekeringen met garanties t.a.v. beleggingsopbrengsten ¹	29.618	67%	32.771	69%
Overige levensverzekeringen	14.614	33%	14.748	31%
	44.232	100%	47.519	100%

¹. Omvat levensverzekeringen voor eigen rekening met garantie voor de (tarief)rente en levensverzekeringen waarbij de polishouders het beleggingsrisico dragen en een minimumgarantie kennen t.a.v. beleggingsopbrengsten.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

VERLOOPOVERZICHT VERZEKERINGSVERPLICHTINGEN LEVEN

(€ MILJOEN)

	2021		2020	
	VERPLICHTINGEN GERELATEERD AAN VERZEKERINGS-CONTRACTEN	AANDEEL HER-VERZEKERAARS IN VERZEKERINGS-VERPLICHTINGEN	VERPLICHTINGEN GERELATEERD AAN VERZEKERINGS-CONTRACTEN	AANDEEL HER-VERZEKERAARS IN VERZEKERINGS-VERPLICHTINGEN
VOORZIENING VOOR LEVENSVZERKERINGEN				
Balans per 1 januari	20.291	95	20.890	124
Betaalde uitkeringen	-1.738	-28	-1.787	-32
Netto ontvangen premies	519	19	596	21
Technisch resultaat	-87	-12	-51	-20
Oprenting	530	-1	628	2
Vrijval van kostendekking	-57		-62	
Mutaties als gevolg van herrubricering ¹	-27		73	
Afschrijving overlopende rentestandkorting	1		4	
Balans per 31 december	19.432	73	20.291	95
VOORZIENING VOOR OPRENTING VERZEKERINGSVERPLICHTINGEN				
Balans per 1 januari	12.480		10.342	
Mutaties voor (on)gerealiseerde herwaardering van gerelateerde beleggingen in vastrentende waarden via het Vermogen	-748		827	
Mutaties voor (on)gerealiseerde herwaardering van gerelateerde beleggingen in vastrentende waarden en interestderivaten via de Winst- en verliesrekening	-1.605		1.259	
Toegekende winstdelingsrechten ²	59		52	
Balans per 31 december	10.186		12.480	
VERZEKERINGSVERPLICHTINGEN WAARBIJ POLISHOUDERS HET BELEGGINGSRISICO DRAGEN				
Balans per 1 januari	14.748		15.313	
Betaalde uitkeringen	-1.418		-1.346	
Netto ontvangen premies	345		413	
Technisch resultaat	-27		-59	
Oprenting	40		40	
Vrijval van kostendekking	-25		-26	
Effect van mutaties in de reële waarde	924		486	
Mutaties als gevolg van herrubricering ¹	27		-73	
Balans per 31 december	14.614		14.748	
TOTAAL VERZEKERINGSVERPLICHTINGEN LEVEN	44.232	73	47.519	95

¹ Mutaties als gevolg van herrubricering bevat in zowel 2021 als 2020 wijzigingen van en naar Verzekeringsverplichtingen waar polishouders het beleggingsrisico dragen door veranderingen in classificatie.

² Afhankelijk van het behaalde beleggingsrendement komt een deel van de Toegerekende winstdelingsrechten toe aan Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. Deze bedraagt naar verwachting 40 bps van de gemiddelde gerelateerde verzekeringverplichtingen

De Voorziening voor levensverzekeringen omvat een bedrag van €2,5 miljard (31 december 2020: €2,7 miljard) voor contracten zonder winstdeling. Deze voorziening is berekend op basis van actuele rentepercentages.

Van de Voorziening voor levensverzekeringen (voor herverzekeringen) en Verzekeringsverplichtingen waarbij polishouders het beleggingsrisico dragen, heeft €17 miljard (31 december 2020: €17,8 miljard) respectievelijk €14,6 miljard (31 december 2020: €14,7 miljard) betrekking op de service-book activiteiten; uitkeringen gerelateerd aan de service-book activiteiten bedragen €1,4 miljard (2020: €1,5 miljard), respectievelijk €1,4 miljard (2020: €1,3 miljard).

Met betrekking tot Levensverzekeringen heeft Achmea in 2012 een compensatieregeling voor beleggingsverzekeringen uitgevoerd die was overeengekomen met consumentenorganisaties. Achmea voldoet bovendien aan de destijds door de minister van Financiën geformuleerde aanvullende maatregelen. Volgens een aantal klanten zijn de compensatieregeling en het flankerend beleid niet voldoende geweest. Hiermee is bij de berekening van de voorziening verzekeringverplichtingen rekening gehouden. In januari 2019 ontving Achmea een dagvaarding van Vereniging Woekerpolis.nl en de Consumentenbond. De rechtbank Gelderland deed in juni

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

2020 uitspraak. Het vonnis van de rechtbank was voor de Vereniging Woekerpolis.nl en de Consumentenbond reden om in hoger beroep te gaan. Op 19 oktober 2021 is de memorie van grieven ingediend door de Vereniging Woekerpolis.nl en Achmea dient nu een memorie van antwoord in te dienen. De recentelijke uitspraak van de Hoge Raad op 11 februari 2022 in een casus van een andere verzekeraar met betrekking tot de compensatieregeling voor beleggingsverzekeringen is door Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. overwogen en heeft niet geleid tot aanpassing van de voorziening verzekeringsverplichtingen.

Voor informatie over de schattingswijziging voor het bepalen van de reële waarde van de tegoeden gekoppeld aan spaarpolissen wordt verwezen naar Toelichting 4 Beleggingen onder sectie 'Beleggingen voor rekening en risico polishouders'.

BELANGRIJKSTE AANNAMES EN SCHATTINGEN BIJ DE BEPALINGEN VAN DE VERPLICHTINGEN GERELATEERD AAN VERZEKERINGSCONTRACTEN

De waardering van Verplichtingen gerelateerd aan verzekeringscontracten is een inherent onzeker proces dat aannames omvat voor wijzigingen in wetgeving, sociale, economische en demografische trends, inflatie, rendementen, gedrag van de polishouder en andere factoren. In het bijzonder vallen onder de aannames met betrekking tot deze aspecten rentetarieven, sterftcijfers en trends hierin en aannames die in de toereikendheidstoets worden gebruikt. Waar mogelijk maakt Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. gebruik van waarneembare marktvariabelen en modellen/technieken die algemeen worden gebruikt in de markt. Niet in de marktwaarneembare aannames zijn gebaseerd op een combinatie van de ervaringen binnen Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. en benchmarks vanuit de markt, zoals verstrekt door de afdeling statistiek van het Verbond van Verzekeraars, het Actuarieel Genootschap en vergelijkbare instellingen in Europa. De toepassing van verschillende aannames bij deze evaluatie kan effect hebben op de Verplichtingen gerelateerd aan verzekeringscontracten en de Netto lasten uit verzekeringscontracten.

De disconteringsvoet die is gebruikt om de voorzieningen te bepalen voor levensverzekeringen waarvan de waardering van de kasstromen is gebaseerd op vaste aannames heeft een bandbreedte tussen 3% en 4%. Voorzieningen voor levensverzekeringen waarvan de kasstromen zijn verdisconteerd op basis van marktrente zijn gebaseerd op de Euro Swap Curve, inclusief een illiquiditeitspremie afhankelijk van de winstdelingskenmerken van het verzekeringscontract, die is geëxtrapoleerd door middel van een Ultimate Forward Rate (UFR, ultimo 2021: 3,6%, ultimo 2020: 3,75%). De UFR wordt gebruikt om de risicovrije disconteringsvoet na de 'Last Liquid Point (LLP)' in de euroswapmarkt te bepalen en is gebaseerd op een langetermijnevenwichtswaarde van historische gegevens.

Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. beoordeelt de toereikendheid van de verzekeringsverplichtingen en daaraan gerelateerde activa op elke rapportagemoment (zie Waarderingsgrondslagen van Verplichtingen gerelateerd aan verzekeringscontracten). Voor het beoordelen van de toereikendheid worden actuele schattingen betrokken van alle contractuele kasstromen van de verzekeringsverplichtingen, waarbij deze contant worden gemaakt. De gehanteerde curve is gebaseerd op de Euro Swap Curve, inclusief een aanpassing voor kredietrisico, een landen-opslag en een opslag voor illiquiditeit, geëxtrapoleerd met een UFR. Deze UFR is gelijk aan de UFR zoals gehanteerd voor de Solvency II berekening op hetzelfde rapportagemoment (ultimo 2021: 3,6%, ultimo 2020: 3,75%). Bij het bepalen van de toereikendheid maakt

Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. gebruik van de meest recente sterftetafels (AG2020), aangepast aan het specifieke karakter en samenstelling van het verzekeringsbestand van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V.

In de Verplichtingen gerelateerd aan verzekeringscontracten is ook rekening gehouden met het effect van minimumgaranties die in bepaalde verzekeringscontracten zijn opgenomen. De waardering van deze garanties is afhankelijk van het verschil tussen het potentiële minimumbedrag aan uit te keren vergoedingen en de opgebouwde waarde, het verwachte sterftcijfer en de afkooptarieven. Bij het bepalen van het potentiële minimumbedrag aan uit te keren vergoedingen worden ook aannames gebruikt over inflatie, rendementen, gedrag van de polishouder en ziekte- en sterftcijfers. De toepassing van verschillende aannames bij deze factoren kan effect hebben op de Verplichtingen gerelateerd aan verzekeringen en Netto lasten uit verzekeringscontracten.

WAARDERINGSGRONDSLAGEN VAN VERPLICHTINGEN GERELATEERD AAN VERZEKERINGSCONTRACTEN

Algemene waarderingsprincipes

Verzekeringscontracten worden gedefinieerd als contracten die een significant verzekeringsrisico overdragen. Er is sprake van een verzekeringsrisico als er een scenario bestaat met commerciële betekenis waarbij er op basis van een verzekerde gebeurtenis, aanvullende betalingen moeten worden gedaan. Het verzekeringsrisico wordt als significant aangemerkt als er tussen betaling in geval van het optreden van een verzekerde gebeurtenis en betaling bij het uitblijven van de gebeurtenis, een verschil van minimaal 10% is. Opties, garanties en derivaten inbegrepen in een verzekeringscontract die zelfstandig geen verzekeringsrisico bevatten en niet nauw zijn verbonden aan het onderliggend verzekeringscontract worden apart opgenomen als derivaat. Opties en garanties die nauw zijn verbonden aan het verzekeringscontract worden in de berekening van de verzekeringsverplichtingen meegenomen.

Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. beoordeelt de toereikendheid van de verzekeringsverplichtingen en daaraan gerelateerde activa (overlopende acquisitiekosten, zie toelichting 12 Vorderingen en overlopende activa inzake de vorderingen in overlopende activa) op elke rapportagemoment en vaker indien noodzakelijk. In de toetsing worden actuele schattingen betrokken van alle contractuele kasstromen van de verzekeringsverplichtingen, inclusief de verwachte bedrijfskosten, garanties en opties. Als uit de toetsing blijkt dat de verzekeringsverplichtingen niet toereikend zijn, wordt eerst de overlopende acquisitiekosten verlaagd ten laste van de winst- en verliesrekening. Elk resterend tekort wordt vervolgens gecompenseerd door het verhogen van de gerelateerde verzekeringsverplichtingen.

Voorziening voor oprenting verzekeringsverplichtingen (Leven)

De Voorziening voor oprenting verzekeringsverplichtingen omvat bedragen die voortkomen uit de waardering op reële waarde van bepaalde beleggingen gerelateerd aan verplichtingen uit hoofde van verzekeringscontracten waarvan de kasstromen zijn gebaseerd op vaste ('locked') aannames. Het betreft beleggingen in vastrentende waarden gewaardeerd tegen reële waarde en derivaten die worden gehouden om het

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

renerisico inherent aan de gerelateerde verzekeringsverplichtingen, te beperken. (On-)gerealiseerde winsten en verliezen die samenhangen met de waardering van deze beleggingen worden overgeboekt naar Voorziening voor oprenting verzekeringsverplichtingen. Deze voorziening heeft als effect dat de totale waarde van deze verplichtingen uit hoofde van deze verzekeringscontracten (dus Voorziening voor levensverzekering en Voorziening voor oprenting verzekeringsverplichtingen gezamenlijk) meebeweegt met de actuele rentepercentages. De toevoegingen en onttrekkingen aan de Voorziening voor oprenting verzekeringsverplichtingen volgen uit de overboekingen vanuit de beleggingen en worden als volgt verantwoord:

- Ongerealiseerde herwaarderingen op gerelateerde rentederivaten via de Winst- en verliesrekening;
- Ongerealiseerde herwaardering op gerelateerde vastrentende waarden het Totaal eigen vermogen (voor instrumenten geclassificeerd als 'Available for sale') of Winst- en verliesrekening (voor instrumenten geclassificeerd als 'Fair value through Profit and Loss');
- Gerealiseerde herwaardering op gerelateerde vastrentende waarden via de Winst- en verliesrekening (verkoopresultaten van instrumenten geclassificeerd als 'Available for sale').

De vrijval uit de Voorziening voor oprenting verzekeringsverplichtingen wordt bepaald als het verschil tussen de directe beleggingsopbrengsten van de gerelateerde vastrentende waarden en de benodigde interest voor de verzekeringsverplichtingen rekening houdend met een beleggingsmarge. De overboeking van de (on-)gerealiseerde waardeveranderingen op gerelateerde beleggingen aan Voorziening voor oprenting verzekeringsverplichtingen vindt niet langer plaats wanneer Voorziening voor oprenting verzekeringsverplichtingen negatief zou worden. Indien de Voorziening voor oprenting verzekeringsverplichtingen naderhand weer positief wordt (door positieve waardeveranderingen van gerelateerde beleggingen) worden de eerder genoemde overboekingen naar Voorziening voor oprenting verzekeringsverplichtingen weer voortgezet

Voorzieningen voor levensverzekering

Verplichtingen gerelateerd aan verzekeringscontracten voor traditionele levensverzekeringscontracten worden vastgesteld met behulp van een netto premie methode en gebaseerd op de actuariële en economische aannames (bijvoorbeeld ziekte-, sterfte- en rentepercentages). Er worden verschillende waarderingsgrondslagen gebruikt om de levensverzekeringsverplichtingen te waarderen, waarbij de waarderingsgrondslag is afgestemd op de waardering van de gerelateerde (financiële) activa, het specifieke karakter van de verzekeringsportefeuilles, winstdeling en besloten opties.

- Verplichtingen gerelateerd aan verzekeringscontracten gewaardeerd tegen de reële waarde. Alle gebruikte aannames zijn gebaseerd op actuele aannames en actuele rentepercentages. Mutaties in de reële waarde van de verzekeringsverplichtingen worden opgenomen in de Winst- en verliesrekening. De gerelateerde financiële beleggingen worden geclassificeerd als 'Tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de Winst- en verliesrekening'.
- Verplichtingen gerelateerd aan verzekeringscontracten waarvan de kasstromen zijn gebaseerd op vaste ('locked') aannames en contant zijn gemaakt op basis van actuele rentepercentages dan wel op basis van het (verwachte) marktrendement van gerelateerde financiële beleggingen. Mutaties in de waarde van deze verzekeringsverplichtingen worden opgenomen in de Winst- en verliesrekening. De gerelateerde financiële beleggingen worden geclassificeerd als 'Tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de Winst- en verliesrekening'.
- Verplichtingen gerelateerd aan verzekeringscontracten waarvan de kasstromen zijn gebaseerd op vaste ('locked') aannames en contant worden gemaakt tegen vaste disconteringsvoeten (veelal 3% of 4% afhankelijk van de ingangsdatum van het contract). Voor de levensverzekeringsbranche wordt voor deze verzekeringscontracten een Voorziening voor oprenting verzekeringsverplichtingen aangehouden als onderdeel van de verzekeringsverplichtingen in verband met de waardeverandering van bepaalde beleggingen die worden aangehouden om de renterisico's uit hoofde van deze verzekeringsverplichtingen af te dekken.
- Verplichtingen gerelateerd aan verzekeringscontracten waarvan de kasstromen rechtstreeks worden beïnvloed door winstdeling, worden gecorrigeerd door middel van 'shadow accounting'. Ongerealiseerde wijzigingen in de reële waarde van beleggingen (geclassificeerd als 'Beschikbaar voor verkoop') die deze verzekeringsverplichtingen afdekken, worden overgeboekt naar Totaal eigen vermogen. De gerelateerde wijziging in de waarde van de verzekeringsverplichting wordt ook opgenomen in Totaal eigen vermogen.

De voorziening voor niet-verdiende premies, de voorziening voor premietekorten en lopende risico's en de voorziening voor te betalen uitkeringen zijn inbegrepen in de voorziening voor levensverzekering.

Verzekeringsverplichtingen waarbij polishouders het beleggingsrisico dragen

Verplichtingen gerelateerd aan verzekeringscontracten voor beleggingsverzekeringen en overige verzekeringscontracten waarbij de polishouder het beleggingsrisico draagt worden verantwoord tegen de waarde van de gerelateerde beleggingen. De Verplichtingen gerelateerd aan verzekeringscontracten voor contracten met gesepareerde beleggingen worden doorgaans berekend op basis van de contractuele bepalingen voor het verzekeringscontract. In geval van een overschot van deze gesepareerde beleggingen worden de bedragen opgenomen onder Financiële verplichtingen - *Overige schulden*.

Aandeel herverzekeraars in verplichtingen gerelateerd aan verzekeringscontracten

Uitgaande herverzekeringspremies en de van herverzekeraars te ontvangen aandelen in verrichte uitkeringen worden in mindering gebracht op de desbetreffende opbrengsten- en kostenrekeningen. De bedragen die verhaald kunnen worden op herverzekeraars worden geschat op een wijze die consistent is met de bepaling van verplichtingen gerelateerd aan verzekeringscontracten verbonden aan het herverzekerde risico. Een bijzondere waardevermindering wordt verantwoord als objectief kan worden aangetoond dat als gevolg van een opgetreden gebeurtenis Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. niet alle bedragen ontvangt die haar contractueel toekomen en als dit bedrag betrouwbaar kan worden vastgesteld. Op deze wijze worden de opbrengsten en kosten met betrekking tot de herverzekeringsovereenkomsten consistent verantwoord in overeenstemming met het onderliggende risico van de herverzekerde bedrijfsactiviteiten.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

6. REËLE WAARDE HIËRARCHIE

Reële waarde hiërarchie en reële waardebepaling

Deze toelichting geeft een analyse van activa en verplichtingen die na eerste opname worden gewaardeerd tegen reële waarde. Deze activa en verplichtingen worden ingedeeld in drie categorieën op basis van het belang van de gebruikte inputs om de reële waarde te bepalen (reële waarde hiërarchie). De hiërarchie bestaat uit de volgende categorieën:

- Categorie 1: Genoteerde prijzen (niet-gecorrigeerd) op actieve markten voor identieke activa of schulden.
- Categorie 2: Waarderingstechnieken op basis van waarneembare inputs, hetzij direct (dat wil zeggen als prijzen), hetzij indirect (afgeleid van prijzen). Deze categorie heeft betrekking op activa en verplichtingen die worden gewaardeerd op basis van genoteerde prijzen op actieve markten voor vergelijkbare activa en verplichtingen, genoteerde prijzen voor identieke of vergelijkbare activa en verplichtingen op minder actieve markten of waarderingstechnieken waar alle belangrijke inputs direct of indirect waarneembaar zijn vanuit de marktgegevens.
- Categorie 3: Waarderingstechnieken gebaseerd op belangrijke niet-waarneembare inputs. Deze categorie omvat alle activa en verplichtingen waarvoor de waarderingstechniek inputs omvat die niet zijn gebaseerd op waarneembare gegevens en waarbij de niet-waarneembare inputs een belangrijk effect hebben op de waardering van de activa en verplichtingen, zoals beleggingen in vastgoed, durfkapitaal en private equity, consumptieve kredieten en hypothecaire leningen.

Liquide middelen worden geclassificeerd als categorie 1 wanneer hierop geen restricties van toepassing zijn. Commercial papers, onderdeel van deposito's bij kredietinstellingen, worden geclassificeerd als categorie 1 vanwege het feit dat deze worden verhandeld op geldmarkten. Overige deposito's bij kredietinstellingen worden over het algemeen geclassificeerd als categorie 2 doordat deze niet worden verhandeld en hierop restricties van toepassing zijn.

ACTIVA EN VERPLICHTINGEN GEWAARDEERD TEGEN REËLE WAARDE OP TERUGKERENDE EN INCIDENTELE BASIS PER 31 DECEMBER 2021

(€ MILJOEN)

	CATEGORIE 1	CATEGORIE 2	CATEGORIE 3	TOTAAL 31 DECEMBER 2021
Activa				
Terugkerende reële waardebepaling				
Vastgoedbeleggingen			988	988
Beleggingen				
Aandelen en soortgelijke beleggingen	4.678	100	557	5.335
Vastrentende beleggingen	20.449	2.788	7.919	31.156
Derivaten	90	6.346		6.436
Overige financiële beleggingen	769	8.177		8.946
Liquide middelen	101			101
Totaal activa gewaardeerd tegen reële waarde op een terugkerende basis	26.087	17.411	9.464	52.962
Verplichtingen				
Terugkerende reële waardebepaling				
Financiële verplichtingen				
Leningen en opgenomen gelden		171		171
Derivaten	4	1.068		1.072
Totaal verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde op een terugkerende basis	4	1.239		1.243

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

ACTIVA EN VERPLICHTINGEN GEWAARDEERD TEGEN REËLE WAARDE OP TERUGKERENDE EN INCIDENTELE BASIS PER 31 DECEMBER 2020

(€ MILJOEN)

	CATEGORIE 1	CATEGORIE 2	CATEGORIE 3	TOTAAL 31 DECEMBER 2020
Activa				
Terugkerende reële waardebeoordeling				
Vastgoedbeleggingen			930	930
Beleggingen				
Aandelen en soortgelijke beleggingen	4.093	517	529	5.139
Vastrentende beleggingen	22.022	2.314	7.707	32.043
Derivaten	2	9.063		9.065
Overige financiële beleggingen	713	8.133		8.846
Liquide middelen	359			359
Totaal activa gewaardeerd tegen reële waarde op een terugkerende basis	27.189	20.027	9.166	56.382
Verplichtingen				
Terugkerende reële waardebeoordeling				
Financiële verplichtingen				
Leningen en opgenomen gelden		2		2
Derivaten	1	2.383		2.384
Totaal verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde op een terugkerende basis	1	2.385		2.386

Belangrijkste wijzigingen in de reële waarde hiërarchie in 2020

Ieder rapportagemoment beoordeelt Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. de classificatie van activa en verplichtingen die zijn gewaardeerd tegen de reële waarde. Voor de bepaling van de classificatie in de reële waarde hiërarchie is een belangrijke mate van inschatting vereist, bijvoorbeeld het belang van (niet-)waarneembare inputs die worden gebruikt voor het bepalen van de reële waarde of met betrekking tot de marktactiviteit. Bij inactieve markten is een beoordeling vereist van de waarderingstechnieken die worden gebruikt om de reële waarde te bepalen, evenals van de interpretatie van de categorie van de (markt)gegevens die wordt gebruikt. De uitkomst van het classificatieproces kan daardoor verschillen per boekjaar. Het beleid van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. is overboekingen naar en van de categorieën binnen de reële waarde hiërarchie aan het begin van de verslagperiode in de balans te verwerken. Er waren geen overdrachten tussen niveau 1 en 2 voor terugkerende waarderingen tegen reële waarde gedurende het jaar. Zie tabel hieronder voor overdrachten van en naar niveau 3-metingen.

VERLOOPOVERZICHT VAN CATEGORIE 3 ACTIVA EN VERPLICHTINGEN GEWAARDEERD TEGEN REËLE WAARDE OP EEN TERUGKERENDE BASIS 2021

(€ MILJOEN)

	VASTGOED- BELEGGINGEN	AANDELEN EN SOORTGELIJKE BELEGGINGEN	VASTRENTENDE BELEGGINGEN	ACTIVA TOTAAL 2021
Balans per 1 januari	930	529	7.707	9.166
Investerings en verstrekte leningen	32	45	1.063	1.140
Desinvesteringen en verkopen	-92	-131	-814	-1.037
Mutaties in de reële waarde opgenomen in de Winst- en verliesrekening	118	1	-2	117
Mutaties in de reële waarde opgenomen in Overig totaalresultaat		102	-35	67
Mutaties in de reële waarde hiërarchie (naar categorie 3)		11		11
Balans per 31 december	988	557	7.919	9.464

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

VERLOOPOVERZICHT VAN CATEGORIE 3 ACTIVA EN VERPLICHTINGENGEWAARDEERD TEGEN REËLE WAARDE OP EEN TERUGKERENDE BASIS 2020

	VASTGOED-BELEGGINGEN	AANDELEN EN SOORTGELIJKE BELEGGINGEN	VASTRENTENDE BELEGGINGEN	ACTIVA TOTAAL 2020
Balans per 1 januari	1.059	560	7.152	8.771
Investerings en verstrekte leningen	191	6	1.207	1.404
Desinvesteringen en verkopen	-320	-50	-705	-1.075
Mutaties in de reële waarde opgenomen in de Winst- en verliesrekening		8	-2	6
Mutaties in de reële waarde opgenomen in Overig totaalresultaat		-14	53	39
Mutaties in de reële waarde hiërarchie (naar categorie 3)		19	2	21
Balans per 31 december	930	529	7.707	9.166

BELANGRIJKE NIET-WAARNEEMBARE INPUTS VOOR ALS CATEGORIE 3 GECLASSIFICEERDE ACTIVA EN VERPLICHTINGEN GEWAARDEERD TEGEN REËLE WAARDE

BESCHRIJVING	REËLE WAARDE PER 31 DECEMBER 2021 IN MILJOENEN	GEBRUIKTE WAARDERINGS-TECHNIEK	NIET WAAR-NEEMBARE INPUTS	RANGE (GEWOGEN GEMIDDELDE)	RELATIE VAN NIET-WAARNEEMBARE INPUTS MET REËLE WAARDE
Vastgoedbeleggingen	988	Huurwaarde-kapitalisatie-methode	Bruto aanvangs-rendement	3.0 - 10.0 (5.2) %	Toename leidt tot waardedaling
<i>Beleggingen</i>					
Aandelen en soortgelijke beleggingen	557	Netto Vermogens-waarde	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Vastrentende beleggingen voor eigen rekening	7.919	Contant gemaakte kasstromen	Totale spread	118 -356 (bp)	Een toename heeft geen direct effect op de Winst- en verliesrekening of het Totaal eigen vermogen, maar wordt overgeboekt naar het Fonds voor toekomstige winstdeling middels een rechtstreekse vermogensboeking.

BESCHRIJVING	REËLE WAARDE PER 31 DECEMBER 2020 IN MILJOENEN	GEBRUIKTE WAARDERINGS-TECHNIEK	NIET WAAR-NEEMBARE INPUTS	RANGE (GEWOGEN GEMIDDELDE)	RELATIE VAN NIET-WAARNEEMBARE INPUTS MET REËLE WAARDE
Vastgoedbeleggingen	930	Huurwaarde-kapitalisatie-methode	Bruto aanvangs-rendement	3.4 - 18.3 (6.1) (%)	Toename leidt tot waardedaling
<i>Beleggingen</i>					
Aandelen en soortgelijke beleggingen	529	Netto Vermogens-waarde	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Vastrentende beleggingen voor eigen rekening	7.707	Contant gemaakte kasstromen	Totale spread	120 -352 (bp)	Een toename heeft geen direct effect op de Winst- en verliesrekening of het Totaal eigen vermogen, maar wordt overgeboekt naar het Fonds voor toekomstige winstdeling middels een rechtstreekse vermogensboeking.

Aandelen en soortgelijke beleggingen bestaan voornamelijk uit beleggingen in private equity, ter waarde van €204 miljoen (31 december 2020: €198 miljoen), vastgoedfondsen ter hoogte van €224 miljoen (31 december 2020: €213 miljoen) en infrastructuur fondsen ter hoogte van €113 miljoen (31 december 2020: €103 miljoen). De private equity beleggingen hebben een hoge diversificatie wat betreft sector, geografische regio en type belegging. Omdat voor het grootste deel van deze investeringen de reële waarde van deze beleggingen wordt bepaald met behulp van de intrinsieke waarde (netto vermogenswaarde) zoals gerapporteerd door de fondsbeheerder of de beherend vennoot, is er geen belangrijke niet-waarneembare input of combinatie van inputs die kan worden gebruikt om een gevoeligheidsanalyse uit te voeren voor deze portefeuille.

GEBRUIKTE WAARDERINGSTECHNIEKEN EN WAARDERINGS-PROCESSEN BINNEN ACHMEA PENSIOEN- EN LEVENSVZERKERINGEN N.V. VOOR CATEGORIE 2 EN 3 WAARDERINGEN.

Afhankelijk van de specifieke activa en verplichtingen heeft Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. waarderingsrichtlijnen en -procedures opgesteld voor het bepalen van de reële waarde. Voor elk type activa of verplichting wordt hieronder een samenvatting gegeven van het waarderingsproces, een beschrijving van de gebruikte techniek en de relevante inputs. Als gevolg van Covid-19 is de onzekerheid bij het bepalen van de reële waarde van een aantal balansposten toegenomen, met name die balansposten waarvan de reële waarde beïnvloed wordt door Achmea's eigen aannames en schattingen (bij het ontbreken van een marktinput). De onzekerheid hangt samen met de toegenomen bandbreedte waarbinnen aannames en schattingen kunnen fluctueren als gevolg van de financiële/economische impact van Covid-19. Meer informatie hierover is opgenomen in de toelichting bij de betreffende balanspost

Vastgoedbeleggingen

Onder vastgoedbeleggingen vallen commercieel vastgoed en woningen. De reële waarde wordt gebaseerd op prijzen in een actieve markt, indien nodig aangepast voor verschillen in aard, locatie of conditie van het specifieke actief. Al het vastgoed wordt elk kwartaal getaxeerd. De waarderingen worden uitgevoerd door externe onafhankelijke erkende taxateurs met relevante professionele kwalificaties. Alle waarderingen worden uitgevoerd volgens in de branche gebruikelijke waarderingsrichtlijnen.

De categorie 3 vastgoedbeleggingen binnen Beleggingen bevinden zich in Nederland. De reële waarde van deze vastgoedbeleggingen wordt bepaald aan de hand van de inkomstenkapitalisatie-methode en daarnaast getoetst op basis van de Discounted Cash Flow (DCF)-methode. Volgens de inkomstenkapitalisatie methode wordt de reële waarde van een object geschat op basis van de genormaliseerde huuropbrengsten gedeeld door het geactualiseerde rendementsperscentage voor het vastgoedobject (het marktrendement). Voor het verschil tussen bruto en netto huuropbrengsten gelden dezelfde kostencategorieën als bij de DCF-methode, behalve dat bepaalde kosten niet aan de periode van de kasstroom worden toegerekend, maar de gemiddelde kosten over de looptijd van de huurovereenkomst in de genormaliseerde huuropbrengsten worden meegenomen.

In het geval van de DCF-methode wordt de reële waarde van de vastgoedbeleggingen bepaald op basis van schattingen van toekomstige kasstromen, gebruik makend van een disconteringsvoet die de huidige marktonzekerheden weergeeft van de waarde en tijdstip van de kasstromen. Transacties van verkocht vastgoed in Nederland kunnen niet (eenvoudig) worden vergeleken door het gebrek aan openbaar beschikbare informatie. Hierdoor heeft de waardering van een vastgoedbelegging een hogere mate van onzekerheid in vergelijking tot een actievare marktsituatie waar vergelijkbare, actuele, transacties worden gebruikt om het waarderingsproces te valideren. De aannames bij de toepassing van de genoemde waarderingsmethoden worden ondersteund door huur- en andere relevante overeenkomsten en door externe bewijzen zoals recente en verwachte algemene economische trends en huidige huurprijzen in de markt voor vergelijkbare panden in dezelfde regio en conditie. Reguliere kosten en verplichtingen met betrekking tot vastgoedbeleggingen zoals leegstand, huurvrije periodes, onderhoud en reparatie, evenals eventuele verplichtingen die de realiseerbaarheid van de inkomsten en opbrengsten bij verkoop van het vastgoed beperken, zijn meegewogen in de DCF-methode. Huurverhogingstarieven zijn gebaseerd op algemene economische trends waarbij rekening is gehouden met de specifieke kenmerken van het vastgoed dat wordt gewaardeerd. Bij de DCF-methode worden prognoses voor de kasstromen voor ten minste 10 jaar gemaakt. De gebruikte disconteringsvoet is afhankelijk van zowel het type vastgoed dat wordt gewaardeerd (dat wil zeggen commercieel vastgoed en woningen) als van de specifieke kenmerken van het vastgoed dat wordt gewaardeerd. Vanwege de karakteristieken van de inputs voor beide waarderingsmethoden worden alle vastgoedbeleggingen in Nederland geclassificeerd als categorie 3.

Beleggingen - Aandelen en soortgelijke beleggingen

Voor zover beschikbaar maakt Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. gebruik van genoteerde marktprijzen op actieve markten om de reële waarde te bepalen van aandelen en soortgelijke beleggingen. De reële waarde van beleggingen die worden gehouden in niet-genoteerde beleggingsfondsen wordt bepaald door het management waarbij informatie die door de fondsbeheerders wordt verstrekt, wordt meegewogen. Indien er geen marktprijzen beschikbaar zijn, worden interne modellen gebruikt om de reële waarde te bepalen.

De als categorie 2 geclassificeerde Aandelen en soortgelijke beleggingen zijn hoofdzakelijk Beleggingen voor rekening en risico van polishouders, die voornamelijk bestaan uit beleggingen in unit-linked fondsen. Beleggingen voor rekening en risico van polishouders zijn beleggingen die betrekking hebben op verzekeringscontracten waarbij de polishouder beleggingsrisico's draagt. Deze beleggingen worden geclassificeerd als 'Tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de Winst- en verliesrekening'. De reële waarde van de beleggingen in unit-linked fondsen is Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V.'s aandeel in de Nettovermogenswaarde van deze fondsen. Deze unit-linked fondsen beleggen voornamelijk in genoteerde effecten en daarmee is de nettovermogenswaarde van het fonds afgeleid van waarneembare input (onder andere genoteerde prijzen voor deze effecten in actieve markten).

De resterende als categorie 2 geclassificeerde Aandelen en soortgelijke beleggingen bestaan uit commodityfondsen (grondstoffenfondsen) en vastgoedfondsen. De reële waarde van commodityfondsen, geclassificeerd als 'Tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de Winst- en verliesrekening' vertegenwoordigt een geschat te ontvangen bedrag van of te betalen bedrag aan een derde partij bij de afwikkeling van deze instrumenten. Deze instrumenten worden gewaardeerd door de broker gebruikmakend van marktprijzen indien beschikbaar. De reële waarde van vastgoedfondsen, geclassificeerd als 'Beschikbaar voor verkoop', vertegenwoordigt de nettovermogenswaarde van fondsen die worden beheerd door Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. beoordeelt de reële waarden en voert analytische procedures en trendanalyses uit om ervoor te zorgen dat de reële waarden juist zijn.

De als categorie 3 geclassificeerde Aandelen en soortgelijke beleggingen bestaan uit private equity en alternatieve beleggingen die hoofdzakelijk zijn geclassificeerd als beleggingen 'Beschikbaar voor verkoop'. De private equity-beleggingsportefeuille bestaat hoofdzakelijk uit beleggingen met een hoge diversificatie wat betreft sector, geografische regio en type belegging. De alternatieve beleggingsportefeuille, geclassificeerd als 'Beschikbaar voor verkoop', bestaat hoofdzakelijk uit beleggingen met betrekking tot infrastructuur. De reële waarde van deze portefeuilles wordt bepaald op basis van de nettovermogenswaarde, zoals gerapporteerd door de fondsbeheerder of general partner. Dit wordt beschouwd als de beste benadering voor reële waarde van de belegging. Als er een correctie moet worden aangebracht in de gerapporteerde nettovermogenswaarde, komt dit tot uitdrukking in de reële waarde. Een deel van de private equity-beleggingsportefeuille heeft betrekking op het durfkapitaal van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. en wordt geclassificeerd als 'Tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de Winst- en verliesrekening'. De waarderingsmodellen zijn gebaseerd op modellen die worden aanbevolen in de International Private Equity and Venture Capital Valuation Guidelines (IPEV-waarderingsrichtlijnen). Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. beoordeelt de waarderingen en voert analytische procedures en trendanalyses uit om ervoor te zorgen dat de reële waarden plausibel zijn.

Beleggingen - Vastrentende beleggingen

In de regel wordt de reële waarde van deze vastrentende beleggingen door middel van een netto contante waarde-methode bepaald op basis van geschatte toekomstige kasstromen, waarbij rekening wordt gehouden met actuele rentevoeten die van toepassing zijn op financiële instrumenten die vergelijkbaar zijn qua rendement-, kredietkwaliteit- en looptijdkenmerken.

De als categorie 2 geclassificeerde Obligaties en overige vastrentende beleggingen hebben hoofdzakelijk betrekking op het obligatiedeel van een converteerbare obligatie. Het gerelateerde derivatendeel van het instrument wordt gepresenteerd als onderdeel van derivaten. In het algemeen is de converteerbare obligatie genoteerd en de waarde van het instrument is daardoor op de markt waarneembaar. Voor het aparte obligatiedeel is dit echter niet het geval. De reële waarde wordt geschat aan de hand van de waardering van een vergelijkbare obligatie met dezelfde kenmerken, of wanneer die niet beschikbaar is, op basis van geschatte toekomstige kasstromen, waarbij rekening wordt gehouden met actuele rentevoeten die van toepassing zijn op financiële instrumenten die vergelijkbaar zijn qua rendement-, kredietkwaliteit- en looptijdkenmerken.

De als categorie 2 geclassificeerde Leningen en hypotheekleningen bestaan hoofdzakelijk uit investeringskredieten. De reële waarde van deze investeringskredieten wordt door middel van een netto contante waarde-methode bepaald op basis van een intern berekend rendement waarbij rekening wordt gehouden met actuele rentevoeten die van toepassing zijn op financiële instrumenten die vergelijkbaar zijn qua rendement-, kredietkwaliteit- en looptijdkenmerken.

De als categorie 3 geclassificeerde Leningen en hypotheekleningen bestaan hoofdzakelijk uit hypothecaire leningen. De reële waarde van deze hypotheekleningen wordt bepaald aan de hand van waarderingmodellen die zijn gebaseerd op de contant gemaakte waarde van geschatte toekomstige kasstromen, gebruik makend van actuele rentevoeten. De rentevoet is gebaseerd op de tarieven in de consumentenmarkt aangepast met een totale spread voor het prijsrisico tijdens de offerte periode. Een deel van de aannames die zijn gebruikt bij het bepalen van de reële waarde zijn niet-waarneembaar. De uit het tariefmodel afgeleide reële waarde wordt opnieuw afgezet tegen marktinformatie die is afgeleid van recente markttransacties voor vergelijkbare hypotheekleningen (voor zover beschikbaar) en/of interne prijzen gebruikt bij de uitgifte van hypothecaire leningen.

De als categorie 2 geclassificeerde Deposito's bij kredietinstellingen bestaan uit kortetermijndeposito's bij banken met een vaste looptijd. Deze deposito's zijn niet verhandelbaar en er zijn restricties vanwege de vaste looptijd. De reële waarde van deze deposito's is in het algemeen gelijk aan de nominale waarde waarbij rekening is gehouden met de tijds waarde van geld, voor zover materieel.

Beleggingen - Derivaten (activa en verplichtingen)

De als categorie 2 geclassificeerde derivaten bestaan uit rentederivaten (inclusief swaptions), valutaderivaten en aandelenderivaten. Wanneer er geen genoteerde marktprijzen beschikbaar zijn, wordt gebruikgemaakt van andere waarderingstechnieken zoals een optiewaarderingsmodel of stochastische modellering. De waardering wordt uitgevoerd door een dataleverancier. In de waarderingstechnieken worden alle factoren meegenomen die een marktpartij zou afwegen en worden, voor zover beschikbaar, gebaseerd op waarneembare marktgegevens. De reële waarde van rentederivaten (inclusief swaptions), aandelenderivaten en valutaderivaten vertegenwoordigt een te ontvangen of een aan een derde partij te betalen geschat bedrag op moment van afwikkeling van deze instrumenten. Deze derivaten worden gewaardeerd aan de hand van direct waarneembare prijzen van op de beurs verhandelde derivaten of externe pricing bureaus of, wanneer die niet beschikbaar zijn, met behulp van waarderingmodellen gebaseerd op de netto contante waarde-methode bepaald op basis van de geschatte toekomstige kasstromen. De waarderingmodellen die worden gebruikt zijn waarderingmodellen die standaard zijn in de branche (zoals het Black-Scholes-model) en maken gebruik van actuele marktgegevens. De marktgegevens voor rentederivaten en cross currency rentederivaten bestaan voornamelijk uit de swap curve van de gerelateerde renteperiode en valuta, waar nodig aangepast voor contractuele vergoedingen en marge (indien onderdeel van de contractuele kasstromen van het derivaat). In de regel beperkt Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. het tegenpartijrisico bij derivatencontracten door waar mogelijk zekerheden in contracten op te nemen.

Beleggingen - Overige financiële beleggingen

De als categorie 2 geclassificeerde Overige financiële beleggingen bestaan voornamelijk uit spaarrekeningen, onderdeel van Beleggingen voor rekening en risico van polishouders. De reële waarde wordt door middel van een netto contante waarde-methode bepaald op basis van geschatte toekomstige kasstromen gedurende de rentevaste periode, rekening houdend met actuele rentevoeten en de tegenpartijkredietopslag in de disconteringscurve die gebaseerd is op het risico op oninbaarheid van gelijksoortige financiële instrumenten uitgegeven door de partij waar de spaarrekening wordt aangehouden.

Financiële verplichtingen - Leningen en opgenomen gelden

De als categorie 2 geclassificeerde Leningen en opgenomen gelden betreffen leningen in verband met waardeoverdrachten. De reële waarde van deze leningen wordt bepaald door middel van waarderingmodellen waarbij de contractuele toekomstige kasstromen contant worden gemaakt door middel van actuele rentevoeten op basis van de swapcurve inclusief een credit spread.

Mutaties in de reële waarde met betrekking tot Vastgoedbeleggingen en Aandelen en soortgelijke beleggingen opgenomen in de Winst- en verliesrekening worden gepresenteerd als onderdeel van Gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen; mutaties in de reële waarde met betrekking tot Vastrentende beleggingen opgenomen in de Winst- en verliesrekening worden gepresenteerd als onderdeel van Beleggingsopbrengsten. Mutaties in de reële waarde opgenomen in Overig totaalresultaat met betrekking tot Aandelen en soortgelijke beleggingen en Leningen en hypotheekleningen worden gepresenteerd als onderdeel van de Mutaties in de herwaarderingreserve.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

Onderstaande tabellen geven een overzicht van alle activa en verplichtingen die niet zijn gewaardeerd tegen de reële waarde, maar waarvan de reële waarde wordt toegelicht.

(€ MILJOEN)					
	BOEKWAARDE PER 31 DECEMBER 2021	GENOTEERDE PRIJZEN OP ACTIEVE MARKTEN VOOR VERGELIJKBARE INSTRUMENTEN	BELANGRIJKE OVERIGE WAARNEEMBARE INPUTS	BELANGRIJKE NIET- WAARNEEMBARE INPUTS	REËLE WAARDE PER 31 DECEMBER 2021
		CATEGORIE 1	CATEGORIE 2	CATEGORIE 3	TOTAAL
Activa					
Beleggingen					
Overige financiële beleggingen	1.121		1.230		1.230
Vorderingen	297		297		297
Verplichtingen					
Financiële verplichtingen - Overige schulden	5.325		5.325		5.325

(€ MILJOEN)					
	BOEKWAARDE PER 31 DECEMBER 2020	GENOTEERDE PRIJZEN OP ACTIEVE MARKTEN VOOR VERGELIJKBARE INSTRUMENTEN	BELANGRIJKE OVERIGE WAARNEEMBARE INPUTS	BELANGRIJKE NIET- WAARNEEMBARE INPUTS	REËLE WAARDE PER 31 DECEMBER 2020
		CATEGORIE 1	CATEGORIE 2	CATEGORIE 3	TOTAAL
Activa					
Beleggingen					
Overige financiële beleggingen	1.365		1.504		1.504
Vorderingen	279		279		279
Verplichtingen					
Financiële Verplichtingen - Overige schulden	4.859		4.859		4.859

GEbruikte WaarderingsTechnieken en WaarderingsProcessen Binnen Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. voor Waarderings voor Categorie 2 en 3

Afhankelijk van de specifieke activa en verplichtingen heeft Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. waarderingsrichtlijnen en -procedures opgesteld voor het bepalen van de reële waarde. Voor elk type activa of schuld wordt een samenvatting gegeven van het waarderingsproces, een beschrijving van de gebruikte techniek en de relevante inputs.

Beleggingen - Vastrentende beleggingen

De als categorie 2 geclassificeerde Beleggingen bestaan hoofdzakelijk uit spaarrekeningen gerelateerd aan de lopende verzekeringspolissen gekoppeld aan hypotheek. De reële waarde wordt door middel van een netto contante waarde-methode bepaald op basis van geschatte toekomstige kasstromen gedurende de rentevaste periode rekening houdend met actuele rentevoeten en de tegenpartijkredietopslag in de disconteringscurve die gebaseerd is op het risico op oninbaarheid van gelijksoortige financiële instrumenten uitgegeven door de partij waar de spaarrekening wordt aangehouden.

Vorderingen

Vorderingen worden in het algemeen geclassificeerd als categorie 2 vanwege het feit dat de aanpassing op de reële waarde voor tegenpartijrisico te verwaarlozen is in vergelijking met de reële waarde van de nominale kasstromen van deze vorderingen. Indien aanpassing voor tegenpartijrisico niet te verwaarlozen is, worden deze activa geclassificeerd als categorie 3.

De als categorie 2 en 3 geclassificeerde Vorderingen bestaan hoofdzakelijk uit bedragen die op korte termijn te ontvangen zijn in verband met de reguliere bedrijfsactiviteiten van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. Deze vorderingen worden gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs minus cumulatieve bijzondere waardeverminderingverliezen.

De reële waarde van deze vorderingen wordt bepaald op basis van de contant gemaakte waarde van de verwachte kasstromen, waarbij rekening wordt gehouden met verwachte kredietverliezen. De waarderingsmodellen zijn gebaseerd op actuele marktgegevens, zoals de Euro Swap Curve. Naast de swapcurve zijn er ook niet-waarneembare markt-inputs. De niet-waarneembare markt-inputs kunnen spreads bevatten die zijn besloten in de disconteringscurve. Voor vorderingen die naar verwachting binnen twaalf maanden na balansdatum worden ontvangen is de boekwaarde een redelijke schatting van de reële waarde.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

Financiële verplichtingen

De reële waarde van de categorie 2 leningen wordt bepaald aan de hand van waarderingmodellen die zijn gebaseerd op de contant gemaakte waarde van geschatte toekomstige kasstromen. De waarderingmodellen zijn gebaseerd op actuele marktgegevens, zoals de Euro Swap Curve. Naast de swapcurve zijn er ook niet-waarneembare markt-inputs. De niet-waarneembare markt-inputs kunnen spreads bevatten die zijn besloten in de disconteringscurve.

Overige schulden, met uitzondering van schuld aan kredietinstellingen, worden geclassificeerd als categorie 2 vanwege het feit dat er geen actieve markt is voor deze financiële instrumenten. Schuld in contanten wordt geclassificeerd als categorie 1. De als categorie 2 geclassificeerde Overige schulden bestaan hoofdzakelijk uit rekeningen die op korte termijn verschuldigd zijn in verband met de reguliere bedrijfsactiviteiten van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. Deze overige schulden worden gewaardeerd op geamortiseerde kostprijs. De reële waarde van deze schulden wordt bepaald op basis van de contant gemaakte waarde van de verwachte kasstromen. Voor Overige schulden die naar verwachting binnen twaalf maanden na balansdatum worden afgewikkeld is de boekwaarde een redelijke schatting van de reële waarde.

7. NETTO VERDIENDE PREMIES

	(€ MILJOEN)	
	2021	2020
Bruto geschreven premies leven	864	1.009
Herverzekeringspremies	-19	-21
Totaal netto verdiende premies	845	988

UITSPLITSING BRUTO GESCHREVEN PREMIES

	(€ MILJOEN)	
	2021	2020
Koopsommen eigen rekening	285	340
Periodieke premies eigen rekening	234	267
Koopsommen verzekeringen waarbij polishouders het beleggingsrisico dragen	43	38
Periodieke premies verzekeringen waarbij polishouders het beleggingsrisico dragen	302	364
Totaal Bruto geschreven premies	864	1.009

WAARDERINGSGRONDSLAGEN VAN NETTO VERDIENDE PREMIES

Bruto geschreven premies voor Levensverzekeringscontracten worden over het algemeen opgenomen in de Winst- en verliesrekening zodra deze verschuldigd zijn. Wanneer de premies worden verwerkt, wordt een verplichting voor toekomstige uitkeringen uit hoofde van verzekeringcontracten opgenomen, zodat de uitkeringen en kosten worden gematcht met de opbrengsten en ontvangsten die gedurende de looptijd van de contracten worden verantwoord.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

8. BELEGGINGSOPBRENGSTEN

(€ MILJOEN)								
	BELEGGINGEN - MET WAARDE- VERANDERINGEN IN DE WINST- EN VERLIES REKENING ¹		BELEGGINGEN - BESCHIKBAAR VOOR VERKOOP		BELEGGINGEN - LENINGEN EN VORDERINGEN		TOTAAL	
	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020
Directe beleggingsopbrengsten								
Beleggingen voor eigen rekening	356	351	402	433	62	66	820	850
Beleggingen voor rekening en risico polishouders	217	237					217	237
Beleggingskosten ²								
Directe bedrijfskosten vastgoedbeleggingen	-8	-9	-42	-43			-50	-52
	-15	-18					-15	-18
Gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen op financiële activa en derivaten								
Beleggingen voor eigen rekening	-1.484	1.305	414	386			-1.070	1.691
Beleggingen voor rekening en risico polishouders	870	406					870	406
Bijzondere waardeverminderingen								
			-5	-36			-5	-36
Valutakoersverschillen ³								
	-15	-21	28	-18			13	-39
Totaal beleggingsopbrengsten	-79	2.251	797	722	62	66	780	3.039

¹ In de Beleggingen met waardeveranderingen door de Winst- en verliesrekening zijn tevens de beleggingsopbrengsten uit vastgoedbeleggingen opgenomen. De gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen op financiële activa en derivaten voor Beleggingen voor eigen rekening van €-1,5 miljard bestaat voornamelijk uit ongerealiseerd resultaat op rentederivaten.

² In 2021 is €15 miljoen van de beleggingskosten geherrubriceerd naar de Directe beleggingsopbrengsten voor eigen rekening, voor vergelijkingsdoeleinden zijn de vergelijkende cijfers met €14 miljoen aangepast

³ De Valutakoersverschillen worden middels valutaderivaten voor een belangrijk deel afgedekt. De posities van de valutaderivaten zijn verwerkt onder de Beleggingen voor eigen rekening en de Beleggingen voor rekening en risico polishouders. Voor meer informatie omtrent deze afdekking zie Toelichting 22 Hedge accounting

De opbrengsten uit de beleggingsportefeuille bedragen in 2021 €0,8 miljard (2020: €3,0 miljard). De lagere opbrengsten worden met name veroorzaakt door een daling van de gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen van Beleggingen voor eigen rekening (€2,8 miljard). De lagere (on)gerealiseerde waardeveranderingen van Beleggingen voor eigen rekening komen hoofdzakelijk door gestegen rentes in 2021. Daartegenover staan positieve ontwikkelingen van de aandelenmarkten welke zorgen voor hogere opbrengsten van de (on)gerealiseerde waardeveranderingen van Beleggingen voor rekening en risico polisher (€0,5 miljard).

Een totaal van €0,1 miljoen (2020: €0,1 miljoen) van de Directe bedrijfskosten vastgoedbeleggingen heeft betrekking op vastgoed dat geen huuroopbrengsten heeft gegenereerd in 2021.

DIRECTE OPBRENGSTEN NAAR SOORT

(€ MILJOEN)						
	BELEGGINGEN EIGEN REKENING		BELEGGINGEN REKENING EN RISICO POLISHOUDERS		TOTAAL	
	2021	2020	2021	2020	2021	2020
Dividenden	32	30	10	13	42	43
Huuroopbrengsten	46	55			46	55
Rente ¹	742	765	207	224	949	989
Totaal	820	850	217	237	1.037	1.087

¹ In 2021 is om het inzicht van de gebruiker te verbeteren een deel van de beleggingskosten geherrubriceerd naar de Directe beleggingsopbrengsten voor eigen rekening, voor vergelijkingsdoeleinden zijn de vergelijkende cijfers aangepast.

Onder directe renteopbrengsten uit hoofde van beleggingen voor eigen rekening geassocieerd als 'Tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de Winst- en verliesrekening' is mede begrepen opbrengsten uit hoofde van derivaten van €271 miljoen (2020: €265 miljoen).

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

Gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen die voortvloeien uit financiële activa die bij eerste opname zijn aangemerkt als 'Tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de Winst- en verliesrekening' bedroegen voor de beleggingen eigen rekening €-46 miljoen (2020: €83 miljoen), beleggingen en voor rekening en risico polishouders €921 miljoen (2020: €346 miljoen).

Een totaal van €-1.243 miljoen (2020: €1.584 miljoen) van de ongerealiseerde resultaten uit wijzigingen in de reële waarde heeft betrekking op beleggingen voor eigen rekening die zijn gewaardeerd gebruikmakend van een waarderingstechniek. Deze hebben hoofdzakelijk betrekking op vastgoedbeleggingen, niet-genoteerde derivaten en aandelen.

Bijzondere waardevermindingsverliezen op beleggingen geassocieerd als 'Aangehouden voor verkoop' bedroegen in 2021 €5 miljoen (2020: €36 miljoen). In 2021 zijn geen bijzondere waardevermindingsverliezen op beleggingen geassocieerd als 'Leningen en vorderingen' opgetreden (2020: nihil).

WAARDERINGSGRONDSLAGEN VAN BELEGGINGSOPBRENGSTEN

De waarderingsgrondslagen voor beleggingsopbrengsten hangen nauw samen met de grondslagen voor beleggingen. Zie hiervoor Toelichting 4 Beleggingen.

9. NETTO LASTEN UIT VERZEKERINGSCONTRACTEN

	(€ MILJOEN)			
	2021 BRUTO	2021 HERVERZEKERING	2020 BRUTO	2020 HERVERZEKERING
Leven				
Uitkeringen eigen rekening	1.738	28	1.787	32
Uitkeringen voor verzekeringen waarbij polishouders het beleggingsrisico dragen	1.418		1.346	
Mutaties in verzekeringsverplichtingen voor eigen rekening	-861	-23	-602	-28
Mutaties in verzekeringsverplichtingen waarbij polishouders het beleggingsrisico dragen ¹	-132		-566	
	2.163	5	1.965	4
Voorziening voor oprenting verzekeringsverplichtingen				
Afschrijving rentestandkortingen	1		4	
Uitkeringen aan polishouders	161		39	
Mutaties in de voorziening voor Voorziening voor oprenting verzekeringsverplichtingen voor gerealiseerde herwaardering van gerelateerde beleggingen in vastrentende waarden via het Vermogen	344		322	
Mutaties in de voorziening voor Voorziening voor oprenting verzekeringsverplichtingen voor (on)gerealiseerde herwaardering van gerelateerde beleggingen in vastrentende waarden en derivaten via de Winst- en verliesrekening	-1.605		1.259	
Mutaties in de voorziening voor Voorziening voor oprenting verzekeringsverplichtingen uit hoofde van toegekende winstdelingsrechten en overige mutaties	59		52	
	-1.040		1.676	
Totaal netto lasten uit verzekeringscontracten	1.123	5	3.641	4

¹ De lasten onder Mutaties in verzekeringsverplichtingen waarbij polishouders het beleggingsrisico dragen zijn afgenomen door de daling van de (on)gerealiseerde waardeveranderingen van Beleggingen voor rekening en risico polishouders als gevolg van marktontwikkelingen.

De waardeontwikkeling van rentederivaten die worden gebruikt ter afdekking van het renterisico van de verzekeringsverplichtingen wordt opgenomen als onderdeel van de Voorziening voor oprenting verzekeringsverplichtingen. Het gaat hierbij om de verplichtingen waarvan de kasstromen zijn gebaseerd en contant gemaakt op basis van vaste aannames.

WAARDERINGSGRONDSLAG NETTO LASTEN UIT VERZEKERINGSCONTRACTEN

De waarderingsgrondslagen voor Netto lasten uit verzekeringscontracten hangen nauw samen met de grondslagen van de Verplichtingen gerelateerd aan verzekeringscontracten en Aandeel herverzekeraars in verzekeringsverplichtingen. Zie hiervoor Toelichting 5 Verplichtingen gerelateerd aan Verzekeringscontracten.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

OVERIGE TOELICHTINGEN

10. GEASSOCIEERDE DEELNEMINGEN

(€ MILJOEN)									
NAAM VAN DE MAATSCHAPPIJ	LAND	BESCHRIJVING VAN BEDRIJFSACTIVITEITEN	DATUM VAN OVERNAME / INGANGSDATUM	% EIGENDOM 2021	% EIGENDOM 2020	NETTO VERMOGENS -WAARDE 2021	NETTO VERMOGENS -WAARDE 2020	BOEKWAARDE PER 31 DECEMBER 2021	BOEKWAARDE PER 31 DECEMBER 2020
Achmea Investment Management Green Bond Fund	Nederland	Beleggingspool	02.11.2018	45%	45%	55	57	55	57
Achmea Investment Management Euro Corporate bonds	Nederland	Beleggingspool	15.11.2019	48%	50%	51	51	51	51
Achmea Investment Management Global Defensive equities	Nederland	Beleggingspool	09.04.2020	50%	50%	35	30	35	30
Achmea Woninghypotheken III B.V.	Nederland	Beleggen in hypothecaire leningen	01.05.2021	25%		13		13	
								154	138

De stijging van de boekwaarde met €16 miljoen valt voor €12 miljoen te verklaren uit de aankoop van het belang in Achmea Woninghypotheken III B.V. en voor €4 miljoen door het resultaat boekjaar. De drie beleggingspools zijn beleggingsfondsen voor gemene rekening van onder andere de Achmea groep. Omdat er sprake is van invloed van betekenis, wordt het aandeel in het betreffende fonds als deelneming gepresenteerd. Het overige belang in deze fondsen wordt voornamelijk gehouden door maatschappijen binnen de Achmea groep. Achmea Investment Management B.V. beheert en heeft de zeggenschap over deze fondsen.

In mei 2021 heeft Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. een belang van 25% verkregen in Achmea Woninghypotheken III B.V. De overige 75% in Achmea Woninghypotheken III B.V. is in handen van de groepsmaatschappij Achmea Schadeverzekeringen N.V.

De boekwaarde van de geassocieerde deelnemingen wordt vastgesteld op basis van de (IFRS-) jaarrekeningen van hetzelfde boekjaar van die entiteiten (welke grondslagen voor waardering niet significant afwijken van de grondslagen van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V.) voor zover beschikbaar. Indien die niet beschikbaar is, baseert Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. de boekwaarde op voorlopige, niet-gecontroleerde cijfers, afkomstig van de geassocieerde deelneming of joint venture. Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. heeft vastgesteld dat er in het verleden geen materiële verschillen waren tussen die voorlopige, niet-gecontroleerde cijfers en de (IFRS-) jaarrekening van de betreffende geassocieerde deelneming of joint venture.

11. LATENTE BELASTINGVORDERINGEN EN -VERPLICHTINGEN

De mutaties in latente belastingvorderingen en -verplichtingen gedurende het boekjaar kunnen als volgt worden gespecificeerd:

(€ MILJOEN)				
	BALANS PER 31 DECEMBER 2020	OPGENOMEN IN RESULTAAT	OPGENOMEN IN EIGEN VERMOGEN	BALANS PER 31 DECEMBER 2021
Beleggingen	-2.282	512	-31	-1.801
Vorderingen en overlopende activa	-3	3		
Verplichtingen gerelateerd aan verzekeringscontracten	3.016	-499	-2	2.515
Financiële verplichtingen		-44		-44
	731	-28	-33	670
Omvat:				
Latente belastingvorderingen				670

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

	(€ MILJOEN)			
	BALANS PER 1 JANUARI 2020	OPGENOMEN IN RESULTAAT	OPGENOMEN IN EIGEN VERMOGEN	BALANS PER 31 DECEMBER 2020
Beleggingen	-1.836	-456	10	-2.282
Vorderingen en overlopende activa	-3			-3
Verplichtingen gerelateerd aan verzekeringscontracten	2.463	553		3.016
Financiële verplichtingen				
Tariefswijzigingen	-93	102	-9	0
	531	199	1	731
Omvat:				
Latente belastingvorderingen				731

In het Belastingplan 2022 is besloten om het vennootschapsbelastingtarief per 1 januari 2022 van 25% naar 25,8% te verhogen. Door Achmea is een inschatting gemaakt van de impact van deze tariefswijzigingen op de latente belastingposities en hierbij zijn verwachte toekomstige realisaties aan specifieke boekjaren toegerekend.

De gebruikte belastingtarieven voor het berekenen van de latente belastingvorderingen en -verplichtingen bedragen in 2021 25,8% en in 2020 25%.

Een bedrag van €2.515 miljoen (2020: €3.013 miljoen) binnen Latente belastingvorderingen en -verplichtingen wordt naar verwachting over meer dan twaalf maanden na balansdatum afgewikkeld.

De Latente belastingvorderingen en -verplichtingen betreffen vorderingen op respectievelijk schulden aan Achmea B.V., aangezien Achmea B.V. aan het hoofd van de fiscale eenheid staat.

BELANGRIJKSTE AANNAMES EN SCHATTINGEN BIJ DE BEPALING VAN DE BELASTINGLATENTIES

Latente belastingvorderingen worden opgenomen voor het fiscale voordeel met betrekking tot aftrekbare tijdelijke verschillen, voorwaartse compensatie van nog niet gebruikte fiscale verliezen en voorwaartse compensatie van fiscaal nog niet gebruikte aftrekposten wanneer het, naar het oordeel van het management, waarschijnlijk is dat Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. deze fiscale voordelen zal verkrijgen. Een inschattingswijziging kan een groot effect hebben op de waarde van een belastinglatentie. Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. heeft bij de bepaling van de belastingpositie haar inschatting van de hieraan verbonden uitstroom van middelen opgenomen. Bovendien neemt het management fiscale planningsstrategieën in overweging die de kans dat de belastingvorderingen worden gerealiseerd, vergroten.

WAARDERINGSGRONDSLAG LATENTE BELASTINGVORDERINGEN EN VERPLICHTINGEN

Latente belastingen worden berekend op basis van de 'verplichtingen' methode voor tijdelijke verschillen tussen de boekwaarde voor financiële verslaggevingsdoeleinden van activa en verplichtingen en de fiscale boekwaarde van deze activa en verplichtingen. De hoogte van de latente belastingvordering wordt berekend op basis van de verwachte manier van realiseren of afwickelen van de boekwaarde van activa en verplichtingen. Latente belastingvorderingen worden opgenomen voor zover het waarschijnlijk is dat er toekomstige fiscale winst beschikbaar zal zijn waarmee ongebruikte fiscale verliezen en aftrekposten kunnen worden verrekend. Latente belastingvorderingen worden verlaagd voor zover het niet langer waarschijnlijk is dat het betreffende belastingvoordeel zal worden gerealiseerd.

12. VORDERINGEN EN OVERLOPENDE ACTIVA

	(€ MILJOEN)	
	2021	2020
Overlopende acquisitiekosten	5	6
Vorderingen uit directe verzekeringen	34	47
Vorderingen uit hoofde van beleggingen	86	72
Belastingen en premies sociale verzekeringen	92	96
Vorderingen op groepsmaatschappijen	43	21
Te ontvangen inkomsten en overige vooruitbetalingen	1	7
Overig	36	30
Balans per 31 december	297	279

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

Een bedrag van €5 miljoen (31 december 2020: €4 miljoen) van de Vorderingen en overlopende activa zal naar verwachting na twaalf maanden na balansdatum worden gerealiseerd. Voor vorderingen die naar verwachting binnen twaalf maanden na balansdatum worden afgewikkeld, is de boekwaarde een redelijke schatting van de reële waarde. De reële waarde van vorderingen die naar verwachting over meer dan twaalf maanden na balansdatum worden afgewikkeld, bedraagt €38 miljoen per 31 december 2021 (31 december 2020: €4 miljoen). Bijzondere waardeverminderingen die in 2021 zijn opgenomen met betrekking tot Vorderingen en overlopende activa zijn nihil (31 december 2020: nihil) en zijn opgenomen onder Overige lasten.

BELANGRIJKSTE AANNAMES EN SCHATTINGEN VORDERINGEN EN OVERLOPENDE ACTIVA – OVERLOPENDE ACQUISITIEKOSTEN

Deze staan toegelicht bij de toelichting van belangrijkste aannames en schattingen van Verplichtingen gerelateerd aan verzekeringscontracten.

WAARDERINGSGRONDSLAGEN VORDERINGEN EN OVERLOPENDE ACTIVA

Vorderingen en overlopende activa worden gewaardeerd op basis van de geamortiseerde kostprijs, die meestal gelijk is aan de nominale waarde, gecorrigeerd voor cumulatieve bijzondere waardeverminderingen.

Overlopende acquisitiekosten die direct of indirect betrekking hebben op de verkoop van verzekeringscontracten die niet gewaardeerd zijn tegen reële waarde, worden geactiveerd voor zover deze gedekt worden uit toekomstige opbrengsten. Overlopende acquisitiekosten moeten worden getoetst op inbaarheid op het moment van het uitgeven van de polis en worden, aan het einde van elke verslagperiode, in aanmerking genomen bij de toereikendheidstoets op de verzekeringsverplichtingen. Elke oninbaarheid van overlopende acquisitiekosten die blijkt uit de toereikendheidstoets wordt verwerkt als een bijzondere waardevermindering en verantwoord onder Bedrijfskosten. Overlopende acquisitiekosten worden afgeschreven over de looptijd van de gerelateerde contracten.

13. LIQUIDE MIDDELEN

De liquide middelen bestaan uit banktegoeden en bedragen €101 miljoen (31 december 2020: €359 miljoen). De liquide middelen staan ter vrije beschikking van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. Hieronder worden banktegoeden opgenomen. Het liquiditeitenbeheer vindt plaats op groepsniveau van Achmea B.V. Rekening-courantposities in de cashpool van Achmea B.V. die direct opeisbaar zijn vormen een integraal onderdeel van dit liquiditeitenbeheer, en maken derhalve onderdeel uit van de liquide middelen van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V.

WAARDERINGSGRONDSLAG LIQUIDE MIDDELEN

Liquide middelen bestaan uit kas- en banksaldi en direct opvraagbare deposito's en worden tegen reële waarde gewaardeerd.

14. EIGEN VERMOGEN TOEKOMEND AAN HOUDERS VAN EIGEN VERMOGENSINSTRUMENTEN IN DE VENNOOTSCHAP

De mutaties in het Eigen vermogen zijn gespecificeerd in het Geconsolideerd mutatieoverzicht van het totaal eigen vermogen.

Gestort en opgevraagd kapitaal

Het maatschappelijk kapitaal bestaat uit 1.010 aandelen van elk €454 nominaal. Hiervan zijn 1.003 aandelen geplaatst en volgestort. Het gestort en opgevraagd kapitaal bedraagt derhalve €455.362,-. In 2021 en 2020 zijn er geen mutaties in het gestorte en opgevraagde kapitaal geweest.

Agio

In het Geconsolideerd mutatieoverzicht van het totaal eigen vermogen per 31 december 2021 is een bedrag van €1.836 miljoen opgenomen als Agio. In 2021 hebben zich, evenals in 2020, geen mutaties in de agioreserve voorgedaan.

Herwaarderingsreserve

Op basis van de waarderingsgrondslagen die door Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. worden gebruikt, wordt er een herwaarderingsreserve gevormd. Daarnaast moet Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. op basis van Nederlandse regelgeving een beklemde reserve aanleggen voor alle positieve ongerealiseerde reële waardemutaties voor activa die niet zijn genoteerd op actieve markten en waarvoor de ongerealiseerde reële waardemutaties zijn opgenomen in de Winst- en verliesrekening, 2021 €358 miljoen (31 december 2020: €285 miljoen). De reserve wordt gevormd door het overboeken van de vereiste bedragen van Overige reserves naar de Herwaarderingsreserve. Vanwege positieve reële waardemutaties voor activa in 2021 is een bedrag van €74 miljoen overgeboekt van de Overige reserves naar de Herwaarderingsreserve. In 2020 werd door negatieve reële waardemutaties €31 miljoen van de Herwaarderingsreserve naar de Overige reserves overgeboekt.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

De totale Herwaarderingsreserve bedraagt €689 miljoen (31 december 2020: €534 miljoen) en bevat een bedrag van €42 miljoen (31 december 2020: €79 miljoen) met betrekking tot ongerealiseerde verliezen na aftrek van uitgestelde belastingen op activa gewaardeerd tegen reële waarde. De positieve Herwaarderingsreserve bedraagt derhalve €731 miljoen (31 december 2020: €613 miljoen), welke niet kan worden uitgekeerd aan de aandeelhouders.

Overige reserves

De overige reserves staan ter beschikking aan de aandeelhouders van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V.

Het voorstel inzake de resultaatbestemming is opgenomen in de enkelvoudige jaarrekening 2021 van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V., Toelichting 29 Voorstel inzake bestemming van het resultaat.

In 2021 heeft Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. ten laste van de overige reserves een bedrag van €200 miljoen uitgekeerd aan de aandeelhouder van de vennootschap. (2020: nihil).

WAARDERINGSGRONDSLAG EIGEN VERMOGEN

Elk minderheidsbelang in dochtermaatschappijen wordt als een apart onderdeel gepresenteerd binnen het Totaal eigen vermogen en is gelijk aan het minderheidsbelang in het Eigen vermogen van de dochtermaatschappij op basis van de waarderingsgrondslagen van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V.

15. OVERIGE VOORZIENINGEN

	(€ MILJOEN)	
	2021	2020
Balans per 1 januari	2	5
Toevoegingen		
Vrijgevallen	0	-3
Balans per 31 december	2	2
Kortlopend	2	2
Balans per 31 december	2	2

Juridische claims

Deze voorziening heeft betrekking op juridische claims en de mogelijke vergoedingen die hieruit volgen met betrekking tot verzekerings- en niet-verzekeringsactiviteiten van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. Door de aard van deze voorzieningen is de verwachte looptijd onzeker, maar de meeste claims zullen naar verwachting een langere looptijd hebben dan twaalf maanden na balansdatum. De waarde van juridische claims wordt bepaald op basis van het oordeel van het management, externe professionele beoordeling en ervaring. In de Winst- en verliesrekening zijn de kosten gerelateerd aan deze voorziening gepresenteerd als het bedrag na aftrek van ingeschatte restituties. In 2021 hebben de juridische claims een geringe impact op het Nettoresultaat.

BELANGRIJKSTE AANNAMES EN SCHATTINGEN OVERIGE VOORZIENINGEN

Het vaststellen van voorzieningen is een inherent onzeker proces dat schattingen omvat over de omvang en het tijdstip van kasstromen.

WAARDERINGSGRONDSLAG OVERIGE VOORZIENINGEN

Overige voorzieningen worden opgenomen wanneer er een wettelijke of feitelijke verplichting bestaat, die voortkomt uit een eerdere gebeurtenis, het waarschijnlijk is dat een uitstroom van economische voordelen nodig is om de verplichting af te handelen en die betrouwbaar kan worden geschat. Als de voorziening over een periode langer dan een jaar moet worden aangewend, worden de verwachte kasstromen contant gemaakt.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

16. FINANCIËLE VERPLICHTINGEN

	(€ MILJOEN)	
	31 DECEMBER 2021	31 DECEMBER 2020
Leningen en opgenomen gelden	171	2
Overige schulden	5.325	4.859
Totaal financiële verplichtingen	5.496	4.861

De nominale waarde van de leningen gewaardeerd tegen reële waarde bedraagt €171 miljoen (31 december 2020: €2 miljoen).

	(€ MILJOEN)	
	TOTAAL 2021	TOTAAL 2020
1-5 jaar	171	1
Langer dan 5 jaar	0	1
	171	2

Overige schulden

	(€ MILJOEN)	
	31 DECEMBER 2021	31 DECEMBER 2020
Verplichtingen uit directe verzekering		
Polishouders	217	200
Overwaarde in gesepareerde beleggingsdepots	689	534
Verplichtingen uit herverzekering	5	6
Terugbetalingsverplichting van ontvangen onderpand in de vorm van liquide middelen ¹	2.679	2.888
Aandeel minderheidsbelang in deelnemingen in beleggingsfondsen	1.510	994
Overige beleggingsschulden	15	50
Belastingen en sociale verzekeringspremies	23	30
Schulden aan groepsmaatschappijen	50	42
Overlopende verplichtingen	4	11
Overige	133	104
	5.325	4.859

¹. De terugbetalingsverplichting van ontvangen onderpand in de vorm van liquide middelen heeft betrekking op bedragen die Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. ontvangt aan cash collateral afhankelijk van de actuele waarde van het derivaat. De ontvangen liquide middelen worden door Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. aangewend voor beleggingen.

Een bedrag van €492 miljoen (31 december 2020: €407 miljoen) opgenomen onder Overige schulden wordt naar verwachting over meer dan twaalf maanden na balansdatum afgewikkeld. Voor Overige schulden die naar verwachting binnen twaalf maanden na balansdatum worden afgewikkeld, is de boekwaarde een redelijke benadering van de reële waarde. De reële waarde van schulden die naar verwachting over meer dan twaalf maanden na balansdatum worden afgewikkeld, bedraagt €45 miljoen per 31 december 2021 (31 december 2020: €407 miljoen).

BELANGRIJKSTE AANNAMES EN SCHATTINGEN BIJ DE BEPALINGEN VAN DE REËLE WAARDE VAN FINANCIËLE VERPLICHTINGEN

Bij afwezigheid van een (actieve) markt wordt de reële waarde van niet-beursgenoteerde financiële verplichtingen geschat op basis van de contante waarde of andere waarderingstechnieken. Voor een gedetailleerde beschrijving van de gebruikte methodes wordt verwezen naar Toelichting 6 Reële waarde hiërarchie. Waarderingstechnieken zijn van nature subjectief van aard en kunnen een significante impact hebben op de bepaling van de reële waarden voor bepaalde financiële verplichtingen. Waarderingstechnieken bevatten verschillende aannames voor de prijsbepalende factoren. De toepassing van verschillende waarderingstechnieken en aannames kunnen effect hebben op de reële waarde.

WAARDERINGSGRONDSLAGEN VAN FINANCIËLE VERPLICHTINGEN

Financiële verplichtingen worden initieel gewaardeerd tegen reële waarde en vervolgens opgenomen tegen de geamortiseerde kostprijs, met uitzondering van Leningen en opgenomen gelden. Deze verplichtingen worden geclassificeerd als 'Reële waarde met waardeveranderingen via het resultaat'.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

17. OVERIGE OPBRENGSTEN

De Overige opbrengsten bestaan uit diverse posten, zoals afwikkeling van oude contracten.

OVERIGE OPBRENGSTEN

Er zijn twee categorieën overige opbrengsten te onderscheiden. Ten eerste opbrengsten uit een eenmalige prestatie die wordt verantwoord in de periode waarin de prestatie is geleverd. Ten tweede opbrengsten uit doorlopende dienstverlening in een periode. Indien het resultaat van een dergelijke transactie op betrouwbare wijze kan worden geschat, worden de opbrengsten met betrekking tot die transactie naar rato van de verrichte prestaties verantwoord. Het resultaat van een transactie kan op een betrouwbare wijze worden geschat wanneer de omvang van de opbrengsten betrouwbaar kan worden gemeten, de economische voordelen naar alle waarschijnlijkheid naar Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. zullen vloeien, de mate van afronding van de transactie aan het einde van het boekjaar betrouwbaar kan worden gemeten en de voor de transactie gemaakte kosten en de kosten voor afronding van de transactie betrouwbaar kunnen worden gemeten. Indien het resultaat van een transactie waarbij doorlopende diensten worden verricht niet op een betrouwbare wijze kan worden geschat, worden alleen opbrengsten verantwoord tot het bedrag van de gemaakte kosten die worden terugverdiend (zero profit-methode). Opbrengsten worden gewaardeerd tegen de reële waarde van de vergoeding die is ontvangen of waarop recht is verkregen.

De opbrengsten worden verantwoord op basis van de voortgang, waarbij de voortgang afhankelijk is van de aard van de overeenkomst. Indien een overeenkomst hoofdzakelijk betrekking heeft op het verlenen van diensten, worden de opbrengsten verantwoord naar de mate waarin de diensten tot een bepaalde datum zijn geleverd als percentage van de totaal te leveren diensten. Indien de dienst een bepaald aantal handelingen omvat binnen een specifieke periode, worden de opbrengsten lineair verantwoord.

18. BEDRIJFSKOSTEN

	(€ MILJOEN)	
	2021	2020
Acquisitiekosten (deels doorbelast)	15	15
Overige (doorbelaste) kosten	137	141
Ontvangen provisies van herverzekeraars	-8	-7
	144	149

Kosten van shared service centers en holdingkosten worden toegerekend aan Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. op basis van voornamelijk ervaringscijfers met betrekking tot de tijdsbesteding van medewerkers, uitgevoerd werk en verwerkte transacties.

Voor meer informatie ten aanzien van doorbelaste kosten zie Toelichting 27 Transacties met verbonden partijen van de geconsolideerde jaarrekening.

Personeel

Alle personeelsleden zijn in dienst van Achmea Interne Diensten N.V. De met de activiteiten van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. verband houdende personeelskosten en overige bedrijfskosten worden doorbelast.

Door Achmea Interne Diensten N.V. vindt toerekening van de pensioenlasten plaats aan de onderdelen binnen de Achmea Groep. Toerekening vindt plaats op basis van het pensioengevend salaris van de actieve werknemers. Nadere toelichting wordt gegeven in Toelichting 27 Transacties met verbonden partijen van de geconsolideerde jaarrekening.

Accountantskosten

Op grond van artikel 2:382a lid 3 van het Burgerlijk Wetboek wordt geen uitsplitsing gegeven van de honoraria van onze externe accountant. Hiervoor wordt verwezen naar de geconsolideerde jaarrekening van Achmea B.V.

Andere controlediensten die door onze externe accountant worden uitgevoerd (anders dan de controle van de statutaire jaarrekening en de controle en review ten behoeve van de jaarrekening van Achmea B.V.) zijn:

- Controle van de Solvency II verslagstaten ten behoeve van De Nederlandsche Bank;
- Controle van de opgave premie-inkomen ten behoeve van het Verbond van Verzekeraars.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

WAARDERINGSGRONDSLAGEN VAN BEDRIJFSKOSTEN

De waarderingsgrondslagen voor bedrijfskosten hangen nauw samen met de grondslagen van gerelateerde balansposten. Hiervoor verwijzen we naar de waarderingsgrondslagen van de gerelateerde balansposten.

19. OVERIGE LASTEN

De Overige lasten bestaan uit diverse posten, zoals dotatie Overige voorzieningen en mutatie voorziening dubieuze debiteuren.

Reorganisatielasten zijn nihil (2020: €1 miljoen) en worden toegerekend aan de Overige lasten. Voor meer informatie wordt verwezen naar Toelichting 27 Transacties met verbonden partijen.

20. VENNOOTSCHAPSBELASTING

RECONCILIATIE EFFECTIEF BELASTINGTARIEF

(€ MILJOEN)

	2021	2020
Resultaat voor belasting	392	251
Tarief vennootschapsbelasting	25,0%	25,0%
Vennootschapsbelasting	98	63
Belastingeffect op:		
Deelnemingsvrijstelling	-2	-3
Tariëfswijzigingen	-29	-101
Effectieve belastingdruk	67	-41

De effectieve belastingdruk in 2021 bedroeg 17,2% (2020: -16,4%).

UITSPLITSING ACUTE EN LATENTE VENNOOTSCHAPSBELASTING

(€ MILJOEN)

	2021	2020
Acute belasting		
Huidig boekjaar	39	159
Overboeking acuut/latent		-1
	39	158
Latente belasting		
Huidig jaar	28	-99
Overboeking acuut/latent		1
Tariëfswijzigingen		-101
	28	-199
Totale vennootschapsbelasting in de Winst- en verliesrekening	67	-41

De Latente belasting van €28 miljoen (2020: €-199 miljoen) is nader toegelicht in Toelichting 11 Latente Belastingvorderingen en -verplichtingen.

Waardering verschuldigde vennootschapsbelasting

De waardering van de acute vennootschapsbelasting is onder andere afhankelijk van de toepassing van de fiscale wetgeving en uitspraken in gerechtelijke procedures. Het kan onduidelijk zijn hoe een specifieke bepaling binnen de fiscale wetgeving van toepassing is op een bepaalde transactie of omstandigheid. De daadwerkelijk acute vennootschapsbelasting kan daarom leiden tot andere kasstromen uit hoofde van de fiscale positie.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

WAARDERINGSGRONDSLAG VENNOOTSCHAPSBELASTING

Vennootschapsbelasting op de winst of het verlies voor het boekjaar bestaat uit huidige en latente belastingen. Vennootschapsbelasting wordt opgenomen in de Winst- en verliesrekening tenzij deze betrekking heeft op posten opgenomen onder Totaal eigen vermogen, in welk geval deze posten netto (na belasting) worden opgenomen onder Totaal eigen vermogen. Verwachte te ontvangen/betalen belastingen worden gebaseerd op de belastbare winst of verlies voor het boekjaar op basis van de op de balansdatum vastgestelde of substantieel vastgestelde belastingtarieven, evenals op eventuele aanpassingen in de te ontvangen of verschuldigde vennootschapsbelasting over voorgaande jaren. Bij de berekening van de actuele vennootschapsbelastingpositie is rekening gehouden met onzekerheden over inbaarheid.

21. NETTO OVERIG TOTAALRESULTAAT

	(€ MILJOEN)					
	2021			2020		
	OVERIG TOTAAL- RESULTAAT VOOR BELASTING	VENNOOTSCHAPS BELASTING	NETTO OVERIG TOTAAL- RESULTAAT	OVERIG TOTAAL- RESULTAAT VOOR BELASTING	VENNOOTSCHAPS BELASTING	NETTO OVERIG TOTAAL- RESULTAAT
Ongerealiseerde waardeveranderingen bij financiële instrumenten geclassificeerd als 'Beschikbaar voor verkoop'	-544	131	-413	827	-214	613
Mutaties van de voorziening voor Voorziening voor oprenting verzekeringsverplichtingen uit hoofde van ongerealiseerde beleggingsopbrengsten	748	-187	561	-827	207	-620
Reclassificatie naar de Winst- en verliesrekening als Voorziening voor oprenting verzekeringsverplichtingen uit hoofde van gerealiseerde beleggingsopbrengsten	344	-86	258	323	-81	242
Waardeveranderingen uit financiële instrumenten 'Beschikbaar voor verkoop' gereclassificeerd naar de Winst- en verliesrekening bij verkoop	-439	110	-329	-392	98	-294
Bijzondere waardeverminderingen financiële instrumenten 'Beschikbaar voor verkoop' gereclassificeerd naar de Winst- en verliesrekening bij verkoop	5	-1	4	35	-9	26
Totaal Overig totaalresultaat voor het boekjaar	114	-33	81	-34	1	-33

22. HEDGE ACCOUNTING

Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. past reële waarde hedge accounting toe voor de portefeuilles die blootgesteld zijn aan valutarisico. Reële waarde hedge accounting houdt in dat de reële waarde mutaties van het hedging instrument en van de afgedekte positie, worden opgenomen in de Winst- en verliesrekening.

Valutaderivaten worden gebruikt als afdekkingsinstrumenten. De reële waarde van de valutaderivaten aangewezen als afdekkingsinstrument voor de toepassing van reële waarde hedge accounting per 31 december 2021 bedroeg €-4 miljoen (31 december 2020: €9 miljoen). De reële waarde van de valutacontracten wijzigt met de veranderingen in de wisselkoers, die correspondeert met de reële waardeveranderingen gerelateerd aan valutakoersverschillen van een belegging in vreemde valuta. Daarnaast heeft een wijziging van de forward premie impact op de waardeontwikkeling van het derivaat, waarbij dit deel van de waardeontwikkeling niet in de hedge accounting wordt betrokken. Het nettoresultaat op hedge accounting is €11 miljoen (2020: €2 miljoen). De veranderingen in de reële waarde van de beleggingen toe te rekenen aan het afgedekte risico bedroegen €-26 miljoen (2020: €29 miljoen) en veranderingen in de reële waarde van de gerelateerde derivaten bedroegen €37 miljoen (2020: €-28 miljoen), inclusief waardewijzigingen als gevolg van de wijzigingen in de forward premie.

WAARDERINGSGRONDSLAG HEDGE ACCOUNTING

Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. past 'reële waarde hedge accounting' toe voor bepaalde beleggingsportefeuilles. Wanneer Achmea 'reële waarde hedge accounting' toepast wordt een reële waardeverandering van de afgedekte positie in de Winst- en verliesrekening verantwoord die samenhangt met het afgedekte risico. Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. beoordeelt de effectiviteit van de hedgerelatie op elk rapportagemoment. De hedgerelatie wordt verbroken wanneer de effectiviteit buiten de bandbreedte van 80%-125% valt of wanneer de hedge wordt beëindigd of ingetrokken. Wanneer de hedgerelatie is beëindigd schrijft Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. de hieraan gerelateerde reële waardeaanpassing af over de resterende looptijd van de afgedekte positie.

23. NIET UIT DE BALANS BLIKENDE RECHTEN EN VERPLICHTINGEN

Gerechtelijke procedures

Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. en de maatschappijen die deel uitmaken van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. zijn betrokken in gerechtelijke en arbitrageprocedures. Deze procedures hebben betrekking op claims die ingediend zijn door en tegen deze maatschappijen, voortvloeiend uit reguliere bedrijfsactiviteiten, inclusief de activiteiten die zijn uitgevoerd in de hoedanigheid als verzekeraar, dienstverlener, belegger en belastingbetaler. Alhoewel het niet mogelijk is om de uitkomst van lopende of toekomstige gerechtelijke procedures te voorspellen of te bepalen, is het bestuur van mening dat het niet waarschijnlijk is dat de uitkomst van de procedures een materieel negatief effect zullen hebben op de financiële positie van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V.

Garanties

Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. heeft aan Nederlandse Herverzekeringsmaatschappij voor Terrorismeschaden N.V. garanties verstrekt tot een maximum van €6 miljoen (2020: €6 miljoen). Nederlandse Herverzekeringsmaatschappij voor Terrorismeschaden N.V. is een maatschappij waarbinnen de deelnemende verzekeringsmaatschappijen de claims en risico's met betrekking tot terrorisme in een pool hebben gebundeld.

NIET IN DE BALANS OPGENOMEN CONTRACTUELE VERPLICHTINGEN

	(€ MILJOEN)	
	31 DECEMBER 2021	31 DECEMBER 2020
Kredietfaciliteiten bouwdepot overeenkomsten	69	51
Investeringsverplichtingen gerelateerd aan de verstrekte hypotheekoffertes	520	196
Overige investeringsverplichtingen uit hoofde van beleggingen	94	100
	683	347

Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. kent ultimo boekjaar 2021 contractuele verplichtingen in verband met aan klanten toegezegde kredieten die een onderdeel zijn van bouwdepotovereenkomsten. Indien de klanten voldoen aan de voorwaarden, heeft Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. de verplichting om €69 miljoen (2020: €51 miljoen) aan kredieten te verstrekken.

Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. verstrekt hypothecaire leningen voor eigen rekening. In deze hoedanigheid kent zij onherroepelijke faciliteiten die voortvloeien uit de verstrekte offertes voor hypothecaire leningen. Indien de klanten de offertes accepteren heeft Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. de verplichting om €520 miljoen (2020: €196 miljoen) aan hypothecaire leningen te verstrekken.

Fiscale eenheid

Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. maakt deel uit van de fiscale eenheid voor de omzetbelasting en de fiscale eenheid voor de vennootschapsbelasting van Achmea B.V. en is uit dien hoofde hoofdelijk aansprakelijk voor de belastingschuld van de fiscale eenheid als geheel.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

24. KREDIETKWALITEIT FINANCIËLE ACTIVA

Onderstaande tabel geeft inzicht in de kredietkwaliteit van de financiële activa door informatie te geven over de hoogte van de (externe) rating. Tevens is aangegeven voor welk deel van de financiële activa geen (externe) rating beschikbaar is.

EXTERNE CREDIT RATING ACTIVA

(€ MILJOEN)

31 DECEMBER 2021	AAA STAATS-OBLIGATIES	AAA	AA	A	BBB	ONDER BBB	GEEN RATING	TOTAAL
Beleggingen								
Vastrentende beleggingen ¹	6.225	2.608	3.921	4.005	5.580	489	8.328	31.156
Derivaten		90	3.624	1.985	6	8	723	6.436
Overige financiële beleggingen				8.583	3		1.481	10.067
Aandeel herverzekeraars in verzekeringsverplichtingen			73					73
Vorderingen en overlopende activa		5	1				291	297
Liquide middelen			67	34				101

¹ Vastrentende beleggingen zonder rating hebben voor €5,744 miljoen betrekking op hypotheke die met NHG zijn verstrekt.

De tabel hierboven en hieronder bevatten de rating van de financiële instrumenten. Verschillende externe ratingbureaus worden gebruikt om de rating van deze financiële instrumenten te bepalen. In lijn met het interne beleid van Achmea voor het monitoren van marktrisico's, worden deze ratings vertaald naar de S&P-taxonomieën. Als er meerdere ratings beschikbaar zijn voor hetzelfde financiële instrument, wordt de tweede beste beoordeling gebruikt. Als een instrument geen externe rating heeft, wordt de rating van de uitgevende partij beschouwd als een passende rating van de financiële instrumenten. Als het instrument echter door een derde partij wordt gegarandeerd of als de uitgevende partij zelf geen rating heeft, wordt de rating van de partij die het financiële instrument waarborgt, gebruikt. In alle andere gevallen zijn de instrumenten in de bovenstaande / onderstaande tabel opgenomen als geen rating beoordeeld.

EXTERNE CREDIT RATING ACTIVA

(€ MILJOEN)

31 DECEMBER 2020	AAA STAATS-OBLIGATIES	AAA	AA	A	BBB	ONDER BBB	GEEN RATING	TOTAAL
Beleggingen								
Vastrentende beleggingen ¹	7.332	2.513	4.258	3.884	5.614	440	8.002	32.043
Derivaten			5.661	2.842	93	7	462	9.065
Overige financiële beleggingen			1.365	7.872	3		971	10.211
Aandeel herverzekeraars in verzekeringsverplichtingen			94				1	95
Vorderingen en overlopende activa		4	7				268	279
Liquide middelen			44	315				359

¹ Vastrentende beleggingen zonder rating hebben voor €6.030 miljoen betrekking op hypotheke die met NHG zijn verstrekt.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

De tabel hieronder geeft een overzicht van de boekwaarde van de financiële activa met betalingsachterstanden of waarop bijzondere waardevermindering is toegepast.

FINANCIËLE ACTIVA MET BETALINGSACHTERSTANDEN OF WAAROP BIJZONDERE WAARDEVERMINDERING IS TOEGEPAST

31 DECEMBER 2021	BETALINGSACHTERSTANDEN, MAAR NIET AFGEWAARDEERD				BIJZONDERE WAARDE- VERMINDERING ACTIVA
	0 - 3 MAANDEN	3 MAANDEN - 1 JAAR	OUDER DAN EEN JAAR	BEDRAG BETALINGS- ACHTERSTANDEN	BOEKWAARDE NA BIJZONDERE WAARDE- VERMINDERING
Beleggingen					
Vastrentende beleggingen					2
Vorderingen en overlopende activa					
31 DECEMBER 2020					
Beleggingen					
Vastrentende beleggingen					1
Vorderingen en overlopende activa					

Onderstaande tabel geeft een overzicht van activa en verplichtingen waarop verrekening, afdwingbare Master Netting Agreements (verrekeningsovereenkomsten) en vergelijkbare overeenkomsten van toepassing zijn.

FINANCIËLE ACTIVA WAAR VERREKENING OP VAN TOEPASSING IS, AFDWINGBARE MASTER NETTING OVEREENKOMSTEN EN VERGELIJKBARE OVEREENKOMSTEN

(€ MILJOEN)

31 DECEMBER 2021	BRUTO BEDRAGEN VAN OPGENOMEN FINANCIËLE ACTIVA	BRUTO BEDRAGEN VAN OPGENOMEN FINANCIËLE VERPLICHTINGEN	NETTO BEDRAGEN VAN FINANCIËLE ACTIVA/ VERPLICHTINGEN, OPGENOMEN IN DE BALANS	SALDO VAN DE IN DE BALANS OPGENOMEN ACTIVA EN VERPLICHTINGEN	ONTVANGEN ZEKERHEDEN IN DE VORM VAN FINANCIËLE INSTRUMENTEN	ONTVANGEN CONTANTE ZEKERHEDEN (EXCLUSIEF OVER- SCHOT AAN ZEKERHEDEN)	NETTO BEDRAG
Derivaten actief	6.240		6.240				
Derivaten verplichting		1.072	-1.072				
				5.168	1.657	2.735	776
Liquide middelen	935	822	113	113			113
31 DECEMBER 2020							
Derivaten actief	8.979		8.979				
Derivaten verplichting		2.384	-2.384				
				6.595	2.860	2.888	847
Liquide middelen	1.352	1.224	128	128			128

Toelichtingen in het kader van uitstel IFRS 9

IFRS 9 is per 1 januari 2018 in werking getreden. Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. heeft op peildatum 31 december 2015 beoordeeld of zij in aanmerking komt voor uitstel van IFRS 9. Het toepassen van de uitstel benadering (deferral approach) is mogelijk wanneer de verzekering gerelateerde verplichtingen ten opzichte van de totale verplichtingen groter zijn dan 90% of wanneer deze tussen de 80% en 90% zijn en kan worden aangetoond dat er geen significante niet verzekering gerelateerde activiteiten zijn.

Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. heeft sindsdien jaarlijks vastgesteld dat uitstel van toepassing van IFRS 9 is toegestaan. Met ingang van boekjaar 2021 voert Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. deze beoordeling niet meer uit, omdat deze niet meer relevant is. IFRS 17 is in 2021 goedgekeurd door de EU en van kracht per 1 januari 2023. Dit heeft tot gevolg dat Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V., ongeacht of het voldoet aan de voorwaarden van de uitstel benadering, IFRS 9 per 1 januari 2023 zal toepassen.

Als gevolg van het feit dat Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. de invoering van IFRS 9 heeft uitgesteld moet additionele informatie worden opgenomen over de kasstroomkarakteristieken van financiële instrumenten en, voor die financiële instrumenten

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

waarvan de contractuele kasstromen bestaan uit aflossingen van de hoofdsom en interestbetalingen, informatie over de kredietkwaliteit. Deze informatie is opgenomen in de tabellen op de volgende pagina.

In de eerste tabel is voor alle financiële activa informatie opgenomen over de kasstroomkarakteristieken. Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. is momenteel bezig met de invulling van de beginselen in IFRS 9, waaronder de invulling van het business model. Vooruitlopend op een definitieve invulling van het business model zijn beleggingen ten bedrage van €567 miljoen (31 december 2020: €549 miljoen), waarvan €355 miljoen (31 december 2020: €345 miljoen) betrekking heeft op beleggingen in vastrentende waarden, in de tabel op de volgende pagina opgenomen onder de kolom Overige (niet-“Solely Payments of Principal and Interest” (hierna niet-SPPI), inclusief aangehouden voor handelsdoeleinden dan wel beheerd op een reële waarde basis). Deze beleggingen werden onder IAS 39 geïnclassificeerd als Beschikbaar voor verkoop. De opname van deze financiële instrumenten onder de kolom Overige is het gevolg van het feit dat deze beleggingen naar verwachting zullen vallen onder de categorie ‘Beheerd op een reële waarde basis’. Voor deze beleggingen is geen SPPI test noodzakelijk onder IFRS 9 en als gevolg daarvan heeft Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. er voor gekozen (nog) geen SPPI-test op te zetten voor deze financiële instrumenten. De definitieve invulling van het business model onder IFRS 9 moet nog plaatsvinden, hetgeen kan betekenen dat deze instrumenten in toekomst wel zullen worden betrokken in de SPPI-test.

Tevens zijn in de volgende tabel alle beleggingen die worden aangemerkt als rekening risico polishouders en die onder IAS 39 zijn aangewezen als Fair Value through Profit & Loss (FVPL) opgenomen onder de kolom Overige (niet SPPI, inclusief aangehouden voor handelsdoeleinden dan wel beheerd op een reële waarde basis). Dit op basis van de verwachting dat deze beleggingen bij introductie van IFRS 9 in combinatie met IFRS 17 zullen worden gewaardeerd als FVPL vanwege de accounting mismatch die ontstaat door het naar verwachting te hanteren waarderingmodel voor de verzekeringsverplichtingen onder IFRS 17 dan wel het business model voor deze beleggingen. Concreet gaat het hierbij om de Beleggingen voor rekening en risico polishouders voor een bedrag van €15.148 miljoen (31 december 2020: €15.080 miljoen) waarvan €10.638 miljoen (31 december 2020: €10.758) betrekking heeft op beleggingen in vastrentende waarden. Indien de voorlopige conclusies over het business model wijzigen dan wel de voorlopige conclusies over het te hanteren waarderingmodel voor de verzekeringsverplichtingen onder IFRS 17 kan dit impact hebben op de toelichting zoals opgenomen in de tabel op de volgende pagina en kan een groter deel van de financiële activa worden opgenomen als SPPI compliant.

KASSTROOMKARAKTERISTIEKEN FINANCIËLE ACTIVA BINNEN SCOPE IFRS9

(€ MILJOEN)

	FINANCIËLE ACTIVA MET CONTRACTUELE KASSTROMEN BESTAANDE UIT HOOFDSOM- EN INTERESTBETALINGEN (SPPI, EXCL. AANGEHOUDEN VOOR HANDELSDOELEINDEN DAN WEL BEHEERD OP EEN REËLE WAARDE BASIS)			OVERIGE (NIET SPPI, INCL. AANGEHOUDEN VOOR HANDELSDOELEINDEN DAN WEL BEHEERD OP EEN REËLE WAARDE BASIS)			TOTAAL		
	BOEKWAARDE PER 31 DECEMBER 2021	REËLE WAARDE PER 31 DECEMBER 2021	MUTATIE REËLE WAARDE IN 2021	BOEKWAARDE PER 31 DECEMBER 2021	REËLE WAARDE PER 31 DECEMBER 2021	MUTATIE REËLE WAARDE IN 2021	BOEKWAARDE PER 31 DECEMBER 2021 ¹	REËLE WAARDE PER 31 DECEMBER 2021	MUTATIE REËLE WAARDE IN 2021
Beleggingen									
Aandelen en soortgelijke beleggingen				5.335	5.335	1.181	5.335	5.335	1.181
Vastrentende beleggingen	25.497	25.497	-851	5.659	5.659	-48	31.156	31.156	-899
Derivaten				6.436	6.436	-2.831	6.436	6.436	-2.831
Overige financiële beleggingen	1.869	1.978	-39	8.198	8.198	-136	10.067	10.176	-175
Vorderingen en overlopende activa	113	113					113	113	
Liquide middelen	101	101					101	101	

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

KASSTROOMKARAKTERISTIEKEN FINANCIËLE ACTIVA BINNEN SCOPE IFRS 9

(€ MILJOEN)

	FINANCIËLE ACTIVA MET CONTRACTUELE KASSTROMEN BESTAANDE UIT HOOFDSOM- EN INTERESTBETALINGEN (SPPI, EXCL. AANGEHOUDEN VOOR HANDELSDOELEINDEN DAN WEL BEHEERD OP EEN REËLE WAARDE BASIS)			OVERIGE (NIET SPPI, INCL. AANGEHOUDEN VOOR HANDELSDOELEINDEN DAN WEL BEHEERD OP EEN REËLE WAARDE BASIS)			TOTAAL		
	BOEKWAARDE PER 31 DECEMBER 2020	REËLE WAARDE PER 31 DECEMBER 2020	MUTATIE REËLE WAARDE IN 2020	BOEKWAARDE PER 31 DECEMBER 2020	REËLE WAARDE PER 31 DECEMBER 2020	MUTATIE REËLE WAARDE IN 2020	BOEK- WAARDE PER 31 DECEMBER 2020 ¹	REËLE WAARDE PER 31 DECEMBER 2020	MUTATIE REËLE WAARDE IN 2020
Beleggingen									
Aandelen en soortgelijke beleggingen				5.139	5.139	520	5.139	5.139	520
Vastrentende beleggingen	26.743	26.743	781	5.300	5.300	58	32.043	32.043	839
Derivaten				9.065	9.065	2.216	9.065	9.065	2.216
Overige financiële beleggingen	2.152	2.291	-23	8.059	8.059	-125	10.211	10.350	-148
Vorderingen en overlopende activa	92	92					92	92	
Liquide middelen	359	359					359	359	

¹ In bovenstaande tabel en de tabel op de vorige pagina zijn alleen de financiële instrumenten opgenomen die naar verwachting onder IFRS 9 zullen vallen. Een aantal financiële instrumenten zal naar verwachting onder IFRS 17 als onderdeel van de waardering van de verzekeringsverplichting worden opgenomen. Hierdoor wijkt de boekwaarde af van de bedragen zoals opgenomen in Toelichting 4 Beleggingen en Toelichting 12 Vorderingen en overlopende activa. Dit betreft bijvoorbeeld premiedebiteuren.

In de volgende tabel is de kredietkwaliteit van alle instrumenten die voldoen aan de SPPI-test opgenomen. In de laatste kolom is per categorie financiële activa het bedrag aangegeven van financiële instrumenten waarvoor er geen sprake is van een laag kredietrisico. Dit is gedefinieerd als instrumenten met een rating lager dan 'below investment grade'. Deze beleggingen zijn opgenomen onder "Financiële activa die geen laag kredietrisico hebben".

Voor financiële instrumenten opgenomen onder Beleggingen met 'geen rating' moet de invulling van laag kredietrisico nog plaatsvinden. Deze zijn in de tabel op de volgende pagina vooralsnog opgenomen onder "Financiële activa die geen laag kredietrisico hebben". Voor een bedrag van €7.917 miljoen (31 december 2020: €7.704 miljoen) gaat het om hypothecaire vorderingen waarvoor het de verwachting is dat geen gebruik zal worden gemaakt van de toegestane vereenvoudiging voor het bepalen of er sprake is geweest van een significante verslechtering in kredietkwaliteit. Tevens zijn in de tabel Vorderingen opgenomen in de kolom "Financiële activa die geen laag kredietrisico hebben", omdat Achmea voornemens is om bij de toepassing van IFRS 9 de zogenaamde vereenvoudigde methodiek voor het bepalen van kredietverliezen te gaan toepassen. Hierbij worden verwachte kredietverliezen over de gehele looptijd van een instrument berekend waardoor het niet noodzakelijk is om vast te stellen of er sprake is geweest van een significant verslechtering in kredietkwaliteit.

FINANCIËLE ACTIVA MET CONTRACTUELE KASSTROMEN BESTAANDE UIT HOOFDSOM- EN INTERESTBETALINGEN (SPPI, EXCL. AANGEHOUDEN VOOR HANDELSDOELEINDEN DAN WEL BEHEERD OP EEN REËLE WAARDE BASIS)

(€ MILJOEN)

31 DECEMBER 2021								FINANCIËLE ACTIVA DIE GEEN LAAG KREDIETRISICO HEBBEN		
	AAA STAATS- OBLIGATIES	AAA	AA	A	BBB	ONDER BBB	GEEN RATING	BOEK- WAARDE SPPI ASSET TOTAAL	TOTALE REËLE WAARDE	TOTALE BOEK- WAARDE
Beleggingen										
Vastrentende beleggingen	4.711	2.444	2.350	3.244	4.533	16	8.199	25.497	8.215	8.215
Overige financiële beleggingen				1.869				1.869		
Vorderingen en overlopende activa							113	113	113	113
Liquide middelen			67	34				101		

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

FINANCIËLE ACTIVA MET CONTRACTUELE KASSTROMEN BESTAANDE UIT HOOFDSOM- EN INTERESTBETALINGEN (SPPI, EXCL. AANGEHOUDEN VOOR HANDELSDOELEINDEN DAN WEL BEHEERD OP EEN REËLE WAARDE BASIS)

(€ MILJOEN)

31 DECEMBER 2020								FINANCIËLE ACTIVA DIE GEEN LAAG KREDIETRISICO HEBBEN		
	AAA STAATS - OBLIGATIES	AAA	AA	A	BBB	ONDER BBB	GEEN RATING	BOEK-WAARDE SPPI ASSET TOTAAL	TOTALE REËLE WAARDE	TOTALE BOEK-WAARDE
Beleggingen										
Vastrentende beleggingen	5.822	2.378	2.850	3.254	4.539	34	7.866	26.743	7.900	7.900
Overige financiële beleggingen			1.365	787				2.152		
Vorderingen en overlopende activa							92	92	92	92
Liquide middelen			44	315				359		

25. OVERDRACHT VAN FINANCIËLE ACTIVA EN ZEKERHEDEN

Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. draagt financiële activa over op het moment dat zij de contractuele rechten op de ontvangst van kasstromen uit financiële activa overdraagt. Daarnaast draagt Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. financiële activa over wanneer ze de genoemde contractuele rechten behoudt, maar een contractuele verplichting aangaat om de ontvangen kasstromen aan één of meer derden te betalen. Bij Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. worden de volgende transacties in het kader van overdracht van rechten (activa en zekerheden) onderscheiden:

- Overgedragen financiële activa die niet (in zijn geheel) van de balans worden gehaald in geval van securities lending. Bij deze transacties draagt Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. juridisch (maar niet economisch) activa over en ontvangt onderpand in de vorm van beleggingen dan wel liquide middelen. De overgedragen activa blijven in de balans opgenomen;
- Overgedragen financiële activa die in hun geheel van de balans worden gehaald en waarbij Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. geen verdere betrokkenheid heeft (normale verkoop).

De volgende toelichtingen geven nadere details omtrent de overgedragen financiële activa die niet (in zijn geheel) van de balans worden gehaald en toelichtingen omtrent onderpand die als zekerheid wordt verkregen c.q. verstrekt.

SECURITIES LENDING ACTIVITEITEN ¹

(€ MILJOEN)

	31 DECEMBER 2021	31 DECEMBER 2020
Boekwaarde uitgeleende beleggingen in de balans	2.710	3.179
Reële waarde ontvangen onderpand niet in de balans opgenomen	2.836	3.386
Netto positie	-126	-207

¹ De beleggingen en de bijbehorende onderpanden in het kader van Asset switch zijn niet in deze tabel opgenomen. Omdat hierbij sprake is van een relatie met een groepsmaatschappij is de informatie hierover opgenomen onder de verbonden partijen.

Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. leent obligaties uit en ontvangt hiervoor een vergoeding (ook wel securities lending genoemd). Het proces van securities lending wordt gefaciliteerd door een lending agent die tegen een vergoeding bemiddelt tussen Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. en de inlener. Bij securities lending gaat het juridische eigendom over naar de inlener, maar blijft het economisch eigendom bij Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. De uitgeleende effecten blijven daarom opgenomen in de balans.

Tot zekerheid van nakoming van de verplichting tot retournering van de geleende effecten door de inlener stort deze onderpand (collateral) in de vorm van andere hoogwaardige en liquide effecten. De vaststelling van de waarde van de geleende effecten en van het daarmee verband houdende onderpand, vindt dagelijks plaats door middel van zogenaamde 'margin calls'. Het onderpand kan bestaan uit obligaties of aandelen. Dit onderpand wordt juridisch eigendom van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V., maar de inlener blijft economisch eigenaar. Het onderpand is derhalve niet in de balans opgenomen. De waarde van het onderpand is minimaal 2-7% hoger (zogenaamde 'haircut') dan de waarde van de uitgeleende stukken. Bij onderpanden in de vorm van aandelen vraagt Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V., gezien de hogere volatiliteit van de waarde van de aandelen, een hogere haircut. Op het moment dat een inlener in gebreke blijft bij het retourneren van geleende stukken, zal de lending agent het onderpand liquideren en vervolgens dezelfde stukken aankopen die Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. heeft uitgeleend en aan Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. leveren. Een eventueel verlies is niet voor rekening van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. Mocht de lending agent niet in staat zijn om dezelfde stukken terug te leveren, dan krijgt Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. de marktwaarde van de uitgeleende stukken vergoed. Het ontvangen onderpand is niet vrij verkoopbaar en kan niet als onderpand dienen bij andere transacties.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

ONTVANGEN C.Q. GESTORT ONDERPAND BELEGGINGEN IN HET KADER VAN DERIVATEN TRANSACTIES

	(€ MILJOEN)	
	31 DECEMBER 2021	31 DECEMBER 2020
Netto positie activa en verplichtingen derivaten	5.210	6.595
Waarvan gedekt door effecten	1.657	2.860
In onderpand ontvangen liquide middelen	2.735	2.888
Netto positie	818	847

In geval van onderpand zijn afspraken vastgelegd in de vorm van zogenaamde ISDA Credit Support Annex overeenkomsten. Hierin is tevens vastgelegd onder welke omstandigheden – de zogenoemde ‘default events’ – de tegenpartij het gestorte onderpand kan aanwenden voor het beperken van eventuele verliezen. Overdracht van het onderpand in de vorm van effecten geschiedt op basis van “transfer of title” waarbij het juridisch eigendom aan Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. wordt overgedragen aan de ontvanger van het onderpand. De economische voordelen zoals bijvoorbeeld rente-inkomsten, gaan niet over naar de ontvanger van het onderpand. In het merendeel van de gevallen bestaat het ontvangen onderpand uit liquide beleggingen, voornamelijk liquide activa zoals staatsobligaties en liquide middelen.

Met de verschillende tegenpartijen zijn bilaterale afspraken gemaakt over te ontvangen of te storten onderpand. Daarbij wordt uitgegaan van de netto positie van de derivaten bij het bepalen van het te ontvangen of te storten onderpand met de betreffende tegenpartij. Het verschil tussen de derivaten en het onderpand (de netto positie) past binnen de contractuele afspraken met betrekking tot de initial margin en de bijstortverplichtingen.

In de meeste gevallen is sprake van centrale clearing van derivatenposities, waarbij altijd een initial margin wordt gestort door Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. De initial margin wordt aangevuld met een te storten of te ontvangen variation margin die afhankelijk is van de gezamenlijke positie van activa en verplichtingen-derivaten met de betreffende clearing partner. In de totale waarde van het aangehouden onderpand ultimo 2021 is mede opgenomen een gestort onderpand, initial margin, van €851 miljoen (31 december 2020: €917 miljoen). Voor alle derivaten waarbij er sprake is van centrale clearing geldt dat de netto positie van activa en verplichtingen uit hoofde van derivaten per individuele tegenpartij volledig is gedekt door onderpand.

Asset switch met Achmea Bank N.V.

Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. heeft in het verleden een Asset switch overeenkomst met Achmea Bank N.V. gesloten. Deze overdracht van financiële activa wordt toegelicht onder Toelichting 27 Transacties met verbonden partijen.

26. BELANGEN IN DOCHTERMAATSCHAPPIJEN

Onderstaand overzicht toont de dochtermaatschappijen van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. per 31 december 2021. Dit zijn de dochtermaatschappijen die direct dan wel indirect in volledig eigendom zijn, tenzij anders aangegeven, en zijn betrokken bij vermogensbeheer of aan deze activiteiten gekoppelde diensten. Het stemrecht van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. in deze dochtermaatschappijen is conform het aandelenbezit. In het land van oprichting of vestiging vinden tevens in hoofdzaak de bedrijfsactiviteiten plaats.

	Statutaire vestiging	% deelneming
Achmea Woninghypotheken B.V.	Zeist (NL)	95%
Achmea Woninghypotheken II B.V.	Zeist (NL)	100%
Woonalliantie Woerden C.V.	Amsterdam (NL)	98%
Achmea Vastgoed Beheer B.V.	Apeldoorn (NL)	100%

In 2021 is dochtermaatschappij AP&L Beleggingen B.V., een 100%-dochter van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V., door fusie opgegaan in Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V.

Belangrijke beperkingen met betrekking tot dochtermaatschappijen

Er zijn geen andere restricties of verplichtingen en voorwaardelijke verplichtingen door of vanwege dochtermaatschappijen.

27. TRANSACTIES MET VERBONDEN PARTIJEN

Aard van transacties met verbonden partijen

Partijen worden als verbonden aangemerkt als een partij zeggenschap of belangrijke invloed kan uitoefenen op de andere partij (bijvoorbeeld een dochtermaatschappij) bij het nemen van financiële of operationele beslissingen. Aangezien Achmea B.V. als groepshoofd direct of indirect control uitoefent over alle juridische entiteiten die deel uitmaken van de Achmea groep worden deze entiteiten door Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. als verbonden partijen aangemerkt.

Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. beschouwt ook de Stichting Pensioenfonds Achmea als een verbonden partij. Leden van het bestuur, de Raad van Commissarissen en hun naaste familie worden eveneens beschouwd als verbonden partijen van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V.

Als onderdeel van de reguliere activiteiten van de vennootschap (met name op gebied van verzekeringen) onderhoudt Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. zakelijke relaties met verbonden partijen. Dergelijke transacties met verbonden partijen worden zowel individueel als geaggregeerd niet als materieel beschouwd voor Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V.

De kosten voor shared service centers en holdingkosten worden toegerekend aan Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. op basis van vaste bedragen die met name zijn gebaseerd op ervaringen met betrekking tot de tijdsbesteding van personeel, verrichte werkzaamheden en verwerkte transacties. Deze kostendoorbelasting is gepresenteerd als onderdeel van de Bedrijfskosten en de Overige lasten.

Beloning van het bestuur van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V.

In 2021 zijn het lid van de Raad van Bestuur van Achmea B.V. dat optreedt als referent voor de divisie Pensioen & Leven, de heer R. Otto (tot 12 oktober) respectievelijk mevrouw D.C. de Kluis (vanaf 12 oktober), en de Vicevoorzitter/CFO van de Raad van Bestuur van Achmea B.V., de heer M.A.N. Lamie, de statutaire bestuurders van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. Zij worden op grond van IAS 24 beschouwd als degenen die de sleutelposities bekleden voor deze entiteit. Als lid van de Raad van Bestuur van Achmea B.V. zijn zij verantwoordelijk voor de activiteiten van de Achmea groep als geheel. Daarnaast vervullen zij voor de dochteronderneming Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. de rol van statutair bestuurder en zijn in die hoedanigheid verantwoordelijk voor deze dochteronderneming. Zij ontvangen alleen een beloning in hun hoedanigheid als lid van de Raad van Bestuur van Achmea B.V.

OVERZICHT BELONING VAN HET VOORMALIG BESTUUR VAN ACHMEA PENSIOEN- EN LEVENSVZERKERINGEN N.V. TEN LASTE VAN HET BOEKJAAR

	(x €1.000)	
	2021	2020
Korte termijn personeelsbeloning		31
Overige lange termijn beloning		31
Totaal	nihil	62

Nadere toelichting

Achmea B.V. belast aan Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. geen beloning door van leden van de Raad van Bestuur van Achmea B.V. voor hun rol van statutair bestuurder van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. In het bovenstaande overzicht bedraagt de totale beloning ten laste van het boekjaar 2021 derhalve nihil.

Tot 1 september 2019 waren de divisievoorzitter en de financieel directeur van de Divisie Pensioen & Leven de statutaire bestuurders van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. In 2020 omvat de beloning aan bestuurders van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. nog een last van deze twee voormalige bestuurders met betrekking tot het boekjaar. Die last betreft de variabele beloning van het voormalige bestuur over het prestatiejaar tot 1 september 2019. Bij de variabele beloning gaat het namelijk om de bedragen die in enig boekjaar zijn toegekend met betrekking tot het voorgaande boekjaar of wel prestatiejaar, omdat ten tijde van de vaststelling van de jaarrekening over het voorgaande boekjaar nog niet was besloten om variabele beloning over dat prestatiejaar toe te kennen. Over het prestatiejaar 2019 is de besluitvorming over de toekenning variabele beloning 2019 na de vaststelling van de jaarrekening 2019 afgerond en is variabele beloning over 2019 toegekend aan het voormalige bestuur van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. In de jaarlast 2020 is derhalve €62 duizend als de naar rato last begrepen voor variabele beloning over prestatiejaar 2019 die aan de twee voormalige bestuurders is toegekend. Deze bestaat voor de helft uit korte termijn variabele beloning en voor de helft uit lange termijn variabele beloning).

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

Beëindigingsvergoedingen

Zowel in 2021 als in 2020 is er geen sprake van toekenning van beëindigingsvergoedingen ten laste van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V.

'Claw back'

In 2021 hebben er met betrekking tot het bestuur geen aanpassingen of terugvorderingen van beloningen uit eerdere jaren plaatsgevonden. Dit was evenmin het geval in 2020.

Leningen

De statutaire bestuurders van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. hebben in 2021 geen leningen uitstaan bij verbonden partijen.

Beloning van de leden van de Raad van Commissarissen

In onderstaande tabel staat de beloning van de commissarissen van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. over 2021.

OVERZICHT BELONING VAN DE LEDEN VAN DE RAAD VAN COMMISSARISSEN PER JAAR

(€ DUIZEND)

	2021	2020
Raad van Commissarissen per 31 december 2021		
J. (Jan) van den Berg, Voorzitter	10	10
W.H. (Wim) de Weijer, Vicevoorzitter	10	10
T.R. (Tjahny) Bercx (per 13 oktober 2021)	2	-
M.R. (Miriam) van Dongen	10	7
P.H.M. (Petri) Hofsté	10	10
A.M. (Lex) Kloosterman	10	10
A.C.W. (Lineke) Sneller	10	10
R.Th. (Roel) Wijmenga	10	10
Voormalige leden van de Raad van Commissarissen		
A.W. (Aad) Veenman (Voorzitter tot 13 april 2021)	3	10
M. (Mijntje) Lückerath (tot 13 april 2021)	3	10
Totaal	78	87

In 2021 waren er mutaties in de bezetting van zetels door leden van de Raad van Commissarissen van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. De heer Veenman en mevrouw Lückerath zijn per 13 april teruggetreden als voorzitter resp. lid van de Raad van Commissarissen in verband met het bereiken van hun maximale zittingstermijn. De heer van den Berg die al lid was van de Raad van Commissarissen, heeft op 13 april het voorzitterschap overgenomen van de heer Veenman. De heer Bercx trad per 13 oktober toe tot de Raad van Commissarissen.

Alle commissarissen van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. ontvangen in 2021 op jaarbasis een zelfde bedrag aan commissarisbeloning voor hun activiteiten en tijdsbesteding ten behoeve van deze entiteit. Deze beloning bedraagt € 10.000,- per jaar. De heer Veenman en mevrouw Lückerath ontvingen het bedrag naar rato, tot het moment van terugtreden uit de Raad van Commissarissen. De heer Bercx ontving een naar rato bedrag, vanaf het moment van zijn benoeming.

Bestuurdersaansprakelijkheid

Voor de bestuurders en commissarissen van Achmea B.V. en haar groepsmaatschappijen, onder wie de bestuurders van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V., heeft Achmea een bestuurdersaansprakelijkheidsverzekering afgesloten. Een deel van deze bestuurders en commissarissen is, onder bepaalde voorwaarden, eveneens gevrijwaard voor vermogensschade op grond van aanspraken van derden voor zover deze schade de verzekerde dekking te boven gaat.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

Transacties met aandeelhouder en uiteindelijke moedermaatschappij

De aandeelhouder van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. is Achmea B.V. die per 31 december 2021 100% van de aandelen (100% van het stemrecht) in bezit had.

TRANSACTIES MET AANDEELHOUDER

(€ MILJOEN)

	31 DECEMBER 2021	31 DECEMBER 2020
Verschuldigde vennootschapsbelasting		
- Achmea B.V.	36	22

Lasten die betrekking hebben op het kapitaalmanagement van Achmea B.V. worden doorbelast aan Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. Deze zijn niet direct gerelateerd aan de verzekeringsactiviteiten en worden opgenomen onder de Overige lasten.

Transacties met de groepsmaatschappijen

TRANSACTIES MET GELIEERDE MAATSCHAPPIJEN ACHMEA GROEP

(€ MILJOEN)

	31 DECEMBER 2021	31 DECEMBER 2020
Beleggingsactiviteiten:		
<i>Beleggingen in groepsmaatschappijen:</i>		
- Achmea Bank N.V. - Hypotheekgerelateerde spaardelen (Beleggingen voor eigen rekening)	748	787
- Achmea Bank N.V. - Hypotheekgerelateerde spaardelen (Beleggingen voor rekening en risico polishouders)	21	20
- Achmea Bank N.V. - Liquide middelen (Beleggingen voor rekening en risico polishouders)	86	88
- Achmea Woninghypotheken III B.V. – Hypothecaire leningen	215	
- Achmea Interne Diensten N.V. - Hypothecaire leningen	209	214
<i>Vorderingen op en schulden aan groepsmaatschappij:</i>		
- Achmea Bank N.V.	43	21
- Achmea Investment Management B.V.	-5	-5
<i>Rentebaten obligaties uitgegeven door en vorderingen op groepsmaatschappijen:</i>		
- Achmea Bank N.V.	29	30
- Achmea Interne Diensten N.V.	3	3
<i>Beleggingslasten:</i>		
- Achmea Bank N.V.	6	9
- Achmea Investment Management B.V.	19	19
- Syntrus Achmea Real Estate & Finance B.V.	5	5
Financieringsactiviteiten		
<i>Financiering door groepsmaatschappijen:</i>		
- Achmea Schadeverzekeringen N.V. van de dochtermaatschappij Achmea Woninghypotheken B.V.	169	
Operationele activiteiten		
<i>Bedrijfskosten en personeelskosten:</i>		
- Achmea Interne Diensten N.V. (Acquisitiekosten)	7	7
- Achmea Interne Diensten N.V. (Overige bedrijfskosten)	138	141
- Achmea Interne Diensten N.V. (Overige lasten)	1	1
<i>Vorderingen op en schulden aan groepsmaatschappijen:</i>		
- Achmea Interne Diensten N.V.	-43	-35
- Achmea Schadeverzekeringen N.V.	-1	-2

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

<i>Herverzekeringsactiviteiten:</i>		
Achmea Reinsurance Company N.V.		
- Uitgaande herverzekeringspremies	16	15
- Inkomende herverzekeringsuitkeringen	5	4
- Bedrijfskosten - Commissie ontvangen van herverzekerelaar	8	7

Achmea Bank N.V.

De vordering op Achmea Bank N.V. bestaat uit hypotheekgerelateerde spaardelen. Het rentepercentage van de hypotheekgerelateerde spaardelen is afhankelijk van de bijbehorende hypotheeken. Contractueel zullen deze leningen uiterlijk in 2048 vervallen.

Achmea Interne Diensten N.V.

De vorderingen op Achmea Interne Diensten N.V. betreft een tweetal leningen ter financiering van vastgoed in eigen gebruik en vastgoed voor eigen gebruik in ontwikkeling. De leningen hebben een rentepercentage van 0,75% en 4,49% (2020:0,75% tot 4,49%) en zullen contractueel vervallen in het jaar 2022 respectievelijk 2035 (31 december 2020: 2022 respectievelijk 2035). Voor deze leningen heeft Achmea Interne Diensten N.V. hypotheekrechten verstrekt aan Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V.

Asset switch

In 2015 heeft Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. een Asset switch overeenkomst met Achmea Bank N.V. gesloten. Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. heeft de juridische rechten (niet economisch) van bepaalde staatsobligaties uitgewisseld tegen de juridische rechten van bepaalde hypothecaire leningen. Voor de uitwisseling is sprake van een marktwaarde ratio van 100:110. Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. ontvangt voor de uitwisseling een vergoeding, die getoetst is op marktconformiteit. Op 31 december 2021 is de boekwaarde van de uitgewisselde staatsobligaties €474 miljoen (31 december 2020: €539 miljoen).

Herverzekeringsactiviteiten

Achmea Reinsurance Company N.V. is de herverzekerelaar binnen de Achmea Groep. Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. heeft een deel van haar herverzekeringsactiviteiten bij deze vennootschap ondergebracht. De contracten worden via retrocessie gedeeltelijk geplaatst bij externe herverzekerelaars.

Bedrijfskosten en personeelskosten

Kosten van shared service centers en holding kosten worden toegerekend aan entiteiten op basis van voornamelijk ervaringscijfers met betrekking tot de tijdsbesteding van medewerkers, uitgevoerd werk en verwerkte transacties. Deze kosten worden opgenomen onder de Bedrijfskosten.

Alle personeelsleden zijn in dienst van Achmea Interne Diensten N.V., een entiteit van Achmea B.V. De pensioenverplichtingen van de Achmea Groep zijn ondergebracht bij Stichting Pensioenfonds Achmea. De met de activiteiten verband houdende personeelskosten en overige bedrijfskosten worden doorbelast aan Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. De toerekening van daarmee samenhangende pensioenlasten vindt plaats op basis van het pensioengevend salaris van actieve medewerkers.

Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. heeft als onderdeel van de Achmea Groep veel transacties met andere groepsmaatschappijen, onder meer op het gebied van interne dienstverlening, zoals facilitaire zaken en IT. De met de activiteiten verband houdende bedrijfskosten worden zoveel mogelijk doorbelast aan Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. De vorderingen en schulden voortvloeiend uit deze transacties betreffen rekening-courantsaldi.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

Andere verbonden partijen

Rabobank

TRANSACTIES, VORDERINGEN EN SCHULDEN MET ANDERE VERBONDEN PARTIJEN

(€ MILJOEN)

	31 DECEMBER 2021	31 DECEMBER 2020
Rabobank Groep		
Spaardelen (Overige financiële beleggingen voor eigen rekening)	1.121	1.365
Rentebaten Spaardelen (Overige financiële beleggingen voor eigen rekening)	48	55
Spaarrekeningen hypotheek (Overige financiële beleggingen voor rekening en risico polishouders)	5.923	6.351
Rentebaten Spaarrekeningen hypotheek (Overige financiële beleggingen voor rekening en risico polishouders)	178	195

Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. maakt voor haar activiteiten gebruik van diverse reguliere bankdiensten van de Rabobank Groep. Alle diensten en transacties met de Rabobank zijn reguliere transacties en gebaseerd op reguliere markttarieven.

Lokale Rabobankkantoren vormen een belangrijk distributiekanaal voor Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. Voor de distributie van verzekeringsproducten heeft Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. over 2021 €7,5 miljoen aan commissie betaald aan lokale Rabobanken (2020: €8,2 miljoen).

Stichting Pensioenfonds Achmea

De pensioentoezeggingen aan medewerkers die werkzaam zijn ten dienste van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. zijn door Achmea Interne Diensten N.V. ondergebracht bij Stichting Pensioenfonds Achmea (SPA).

De pensioenregeling is een zogenaamde collectief beschikbare premieregeling. De financiële en actuariële risico's zijn hiermee overgedragen aan de werknemers, wat onder andere betekent dat de toekomstige stijging van verworven rechten afhankelijk is van de financiële situatie van het fonds. Toerekening van daarmee samenhangende pensioenlasten door Achmea Interne Diensten N.V. aan Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. vindt plaats op basis van het pensioengevend salaris van de actieve medewerkers. De voorziening wordt bepaald op basis van het aantal actieve dienstjaren tot aan de balansdatum, het geraamde salariscategorie op het moment van de verwachte pensioneringsdatum en de marktrente op de door de ondernemingen uitgegeven obligaties van hoge kwaliteit. Deze verplichtingen worden verminderd met eventuele activa met betrekking tot de regeling.

IAS 19 Personeelsbeloningen is van toepassing op Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. aangezien de toegezegde pensioenregelingen de risico's spreiden over entiteiten die onder gemeenschappelijke zeggenschap vallen. Voor de toelichting op de IAS 19 Personeelsbeloningen (gebaseerd op IAS 19.150) wordt verwezen naar Toelichting 15 Overige voorzieningen van de jaarrekening 2021 van Achmea B.V.

De in 2021 aan Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. doorbelaste pensioenkosten bedragen €35 miljoen (2020: €32 miljoen).

28. GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM

Het verloop van de gebeurtenissen in Oekraïne, internationale maatregelen en de economische impact hiervan op de financiële markten en de inflatie worden nadrukkelijk gevolgd. De omvang van de beleggingen die Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. in Oekraïne, Rusland en Belarus houdt is zeer beperkt.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

ONDERTEKENING VAN DE GECONSOLIDEERDE JAARREKENING

Zeist, 7 april 2022

De bestuurders van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V.

D.C. (Daphne) de Kluis

M.A.N. (Michel) Lamie

Raad van Commissarissen

J. (Jan) van den Berg, Voorzitter

W.H. (Wim) de Weijer, Vice-voorzitter

T.R. (Tjahny) Bercx

M.R. (Miriam) van Dongen

P.H.M. (Petri) Hofsté

A.M. (Lex) Kloosterman

A.C.W. (Lineke) Sneller

R.Th. (Roel) Wijmenga

ENKELVOUDIG OVERZICHT VAN DE FINANCIËLE POSITIE

(VOOR BESTEMMING VAN HET RESULTAAT)

(€ MILJOEN)

	TOELICHTING	31 DECEMBER 2021	31 DECEMBER 2020
Activa			
Dochtermaatschappijen, Geassocieerde deelnemingen	3	1.246	1.172
Vastgoedbeleggingen	4	952	898
Beleggingen	5		
Beleggingen voor eigen rekening		34.857	39.173
Beleggingen voor rekening en risico van polishouders		15.257	15.188
Latente belastingvorderingen	11	852	917
Aandeel herverzekeraars in verzekeringsverplichtingen	6	73	95
Vorderingen en overlopende activa	12	233	232
Te ontvangen vennootschapsbelasting			
Liquide middelen	13	49	299
Totaal activa		53.519	57.974
Eigen vermogen			
Eigen vermogen toekomend aan houders van eigen vermogensinstrumenten in de vennootschap	14	4.403	4.201
Totaal eigen vermogen		4.403	4.201
Verplichtingen			
Verplichtingen gerelateerd aan verzekeringscontracten	6		
Verzekeringsverplichtingen eigen rekening		29.618	32.771
Verzekeringsverplichtingen waarbij polishouders beleggingsrisico dragen		14.614	14.748
Overige voorzieningen	15	2	2
Financiële verplichtingen	16	3.815	3.868
Derivaten	5	1.072	2.384
Verschuldigde vennootschapsbelasting		-5	
Totaal verplichtingen		49.116	53.773
Totaal eigen vermogen en verplichtingen		53.519	57.974

ENKELVOUDIGE WINST- EN VERLIESREKENING

	TOELICHTING	(€ MILJOEN)	
		2021	2020
Bruto geschreven premies		864	1.009
Herverzekeringspremies		-19	-21
Netto verdiende premies	8	845	988
Opbrengsten uit Dochtermaatschappijen, geassocieerde deelnemingen		169	81
Beleggingsopbrengsten	9	597	2.950
Overige opbrengsten	17	3	5
Totale baten		1.614	4.024
Bruto lasten uit verzekeringscontracten		1.123	3.641
Aandeel herverzekeraars		-5	-4
Netto lasten uit verzekeringscontracten	10	1.118	3.637
Rente en vergelijkbare lasten		5	5
Bedrijfskosten	18	144	149
Overige lasten	19	0	-1
Totale lasten		1.267	3.790
Resultaat voor belasting		347	234
Vennootschapsbelasting naar het resultaat		56	40
Vennootschapsbelasting effect tariefswijziging		-29	-98
Totaal vennootschapsbelasting	20	27	-58
Nettoresultaat		320	292

ENKELVOUDIG OVERZICHT VAN HET TOTAALRESULTAAT

		(€ MILJOEN)	
	TOELICHTING	2021	2020
Posten die niet worden gereclassificeerd naar de Winst- en verliesrekening			
Posten die kunnen worden gereclassificeerd naar de Winst- en verliesrekening ^{1,2}			
Ongerealiseerde waardeveranderingen bij financiële instrumenten geassocieerd als 'Beschikbaar voor verkoop'		-360	615
Aandeel in overig totaalresultaat van Dochtermaatschappijen, geassocieerde deelnemingen		-53	-2
Mutaties van de voorziening voor Voorziening voor oprenting verzekeringsverplichtingen uit hoofde van ongerealiseerde beleggingsopbrengsten		561	-620
Reclassificatie naar de Winst- en verliesrekening als Voorziening voor oprenting verzekeringsverplichtingen uit hoofde van gerealiseerde beleggingsopbrengsten		258	242
Waardeveranderingen uit financiële instrumenten 'Beschikbaar voor verkoop' gereclassificeerd naar de Winst- en verliesrekening bij verkoop		-329	-294
Bijzondere waardeverminderingen op financiële instrumenten 'Beschikbaar voor verkoop' gereclassificeerd naar de Winst- en verliesrekening bij verkoop		4	26
		81	-33
Netto overig totaalresultaat	21	81	-33
Nettoresultaat		320	292
Totaalresultaat		401	259

^{1.} Binnen dit overzicht is de netto positie, (na belastingen) weergegeven.

^{2.} Verantwoord als onderdeel van de Herwaarderingsreserve.

ENKELVOUDIG MUTATIEOVERZICHT VAN HET TOTAAL EIGEN VERMOGEN

	(€ MILJOEN)				
	AANDELEN KAPITAAL / AGIO	HERWAAR- DERINGS-RESERVE	OVERIGE RESERVES	RESULTAAT OVER HET BOEKJAAR	TOTAAL EIGEN VERMOGEN
Balans 1 januari 2020	1.836	598	1.193	314	3.941
Netto overig totaalresultaat		-33			-33
Nettoresultaat				292	292
Totaalresultaat		-33		292	259
Bestemming van reserves		-31	346	-314	1
Balans 31 december 2020	1.836	534	1.539	292	4.201
Netto overig totaalresultaat		81			81
Nettoresultaat				320	320
Totaalresultaat		81		320	401
Bestemming van reserves		74	219	-292	1
Dividendbetalingen			-200		-200
Balans 31 december 2021	1.836	689	1.558	320	4.403

De verdeling van het aandelenkapitaal/agio is opgenomen in Toelichting 14 Eigen vermogen.

De resultaatbestemming is opgenomen in de Toelichting 29 Voorstel inzake bestemming van het resultaat.

Enkelvoudige jaarrekening

ENKELVOUDIG KASSTROOMOVERZICHT

	TOELICHTING	(€ MILJOEN)	
		2021	2020
Kasstroom uit operationele activiteiten			
Resultaat voor belasting		347	234
<i>Aanpassingen voor items zonder kasstromen en herrubriceringen:</i>			
Ongerealiseerde waardeveranderingen op Beleggingen, inclusief resultaten vreemde valuta, mutatie voorziening voor oninbaarheid, opgelopen rente en amortisatie.		381	-1.855
Opbrengsten uit Geassocieerde deelnemingen		-143	-81
		585	-1.702
<i>Mutaties in operationele activa en verplichtingen:</i>			
Mutaties in Vorderingen en overlopende activa (exclusief overlopende acquisitiekosten) en Overige schulden opgenomen onder Financiële verplichtingen		-54	948
Mutaties in Verplichtingen gerelateerd aan verzekeringscontracten na aftrek aandeel herverzekeraars		-2.516	176
Mutaties in Overige voorzieningen		0	-3
Mutaties in Geassocieerde deelnemingen die gekwalificeerd zijn als beleggingen		6	-15
Mutaties in Vastgoedbeleggingen		60	128
Mutaties in Beleggingen		1.855	728
		-649	1.962
<i>Operationele kasstromen niet begrepen in het resultaat voor belasting:</i>			
Ontvangen/betaalde vennootschapsbelasting		-4	-174
Overige mutaties		-11	
		-15	-174
Totaal Kasstroom uit operationele activiteiten		-79	86
Kasstroom uit investeringsactiviteiten			
Aankopen van dochtermaatschappijen, geassocieerde deelnemingen en Verstrekte leningen aan groepsmaatschappijen		-11	0
Verkopen van dochtermaatschappijen, geassocieerde deelnemingen en aflossingen op leningen aan groepsmaatschappijen		41	7
		30	7
Kasstroom uit financieringsactiviteiten			
Dividenden en couponbetalingen		-200	
Aflossing leningen en opgenomen gelden		-1	
		-201	
Netto kasstroom		-250	93
Netto liquide middelen per 1 januari		299	206
Netto liquide middelen per 31 december		49	299
Liquide middelen omvatten de volgende posten:			
Kas- en banksaldi	13	49	299
Liquide middelen per 31 december		49	299

In de kasstromen uit operationele activiteiten over 2021 zijn ontvangen rente van €555 miljoen (2020: €615 miljoen), ontvangen dividenden van €41 miljoen (2020: €43 miljoen) en betaalde rente van €5 miljoen (2020: €5 miljoen) inbegrepen.

Toelichting op de enkelvoudige jaarrekening

ALGEMEEN

1. ALGEMENE WAARDERINGSGRONDSLAGEN

Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. stelt op basis van art. 2:362 lid 8 BW haar enkelvoudige jaarrekening op waarbij (EU-)IFRS integraal wordt toegepast (combinatie 4, RJ 100.108). Dit betekent dat de grondslagen voor de waardering van activa en verplichtingen en bepaling van het Resultaat na belastingen die zijn toegepast in de enkelvoudige jaarrekening van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. dezelfde zijn als die zijn toegepast in de geconsolideerde jaarrekening van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. Door gebruik te maken van deze combinatie is het Eigen vermogen toekomstig aan houders van eigen vermogensinstrumenten in de geconsolideerde jaarrekening en in de enkelvoudige jaarrekening gelijk.

Voor een beschrijving van de toegepaste waarderingsgrondslagen wordt verwezen naar Toelichting 1 Algemene waarderingsgrondslagen in de Geconsolideerde jaarrekening en de specifieke waarderingsgrondslagen onder de Toelichtingen in de Geconsolideerde jaarrekening.

Alle bedragen in de enkelvoudige jaarrekening zijn in miljoenen euro's, tenzij anders is vermeld.

Wijzigingen in de belangen van de deelnemingen

Op 31 december 2021 zijn AP&L Beleggingen B.V. (als verdwijnende vennootschap) en Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. (als verkrijgende vennootschap) gefuseerd. In geval van een juridische fusie is het beleid van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. om deze te verantwoorden op basis van de 'pooling of interest'-methode. Bij toepassing van de 'pooling of interest'-methode worden de vergelijkende cijfers 2020 aangepast als of Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. vanaf 1 januari 2020 100% van de aandelen van AP&L Beleggingen B.V. in haar bezit had.

EFFECT FUSIE OP VERMOGEN EN RESULTAAT ACHMEA PENSIOEN- EN LEVENSVZERKERINGEN N.V.

(E. MILJOEN)

	1 januari 2021		1 januari 2020	
	Gepubliceerd	Proforma	Gepubliceerd	Proforma
Dochtermaatschappijen, Geassocieerde deelnemingen	1.634	1.172	1.431	1.045
Beleggingen	53.610	54.361	50.936	51.529
Latente belastingvorderingen	997	917	772	705
Vorderingen en overlopende activa	231	232	212	214
Te ontvangen vennootschapsbelasting	7	0	0	0
Liquide middelen	289	299	199	206
Financiële verplichtingen	3.750	3.868	2.822	2.902
Derivaten	2.289	2.384	1.363	1.420
Verschuldigde vennootschapsbelasting	0	0	25	37
	2020			
	Gepubliceerd	Proforma		
Opbrengsten uit Dochtermaatschappijen, geassocieerde deelnemingen	99	81		
Beleggingsopbrengsten	2.932	2.950		
Vennootschapsbelasting naar het resultaat	35	40		
Vennootschapsbelasting effect tariefswijziging	-93	-98		

2. KAPITAAL- EN RISICOMANAGEMENT

Voor een beschrijving van het kapitaal- en risicomanagement van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. wordt verwezen naar Toelichting 2 Kapitaal- en risicomanagement van de Geconsolideerde jaarrekening.

TOELICHTING ONDERDELEN BALANS EN WINST- EN VERLIESREKENING

3. DOCHTERMAATSCHAPPIJEN EN GEASSOCIEERDE DEELNEMINGEN

(€ MILJOEN)									
NAAM VAN DE MAATSCHAPPIJ	LAND	BESCHRIJVING VAN BEDRIJFSACTIVITEITEN	DATUM VAN OVERNAME / INGANGSDATUM	% EIGENDOM 2021	% EIGENDOM 2020	NETTO VERMOGENS- WAARDE 2021	NETTO VERMOGENS- WAARDE 2020	BOEKWAARDE PER 31 DECEMBER 2021	BOEKWAARDE PER 31 DECEMBER 2020
Achmea Woninghypotheken B.V.	NL	Beleggen in hypothecaire leningen	07-05-2015	95%	96%	671	660	671	660
Achmea Woninghypotheken II B.V.	NL	Beleggen in hypothecaire leningen	16-12-2015	100%	96%	334	292	334	292
Achmea Woninghypotheken III B.V.	NL	Beleggen in hypothecaire leningen	01-05-2021	25%		13		13	
Woonalliantie Woerden C.V.	NL	Beleggen in terreinen en gebouwen	29-10-1998	97%	97%	36	32	36	32
Residex B.V. (opgehouden te bestaan per 7-06-2021)	NL	Beleggen in financiële activa	19-12-2015		100%		7		7
Achmea Vastgoed Beheer B.V.	NL	Vastgoedmanagement	29-12-1976	100%	100%	1	1	1	1
Achmea Investment Management Green Bond Fund ¹	NL	Beleggen	02-11-2018	45%	43%	55	61	55	61
Achmea Investment Management Euro Corporate bonds ¹	NL	Beleggen	15-11-2019	48%	48%	51	50	51	50
Achmea Investment Management Global Defensive equities ¹	NL	Beleggen	09-04-2020	50%	48%	35	29	35	29
Achmea Investment Management Grondstoffen Fonds ^{1,2}	NL	Beleggen	15-04-2019	12%	10%	50	40	50	40
						1.246	1.172	1.246	1.172

¹. Het opgenomen percentage betreft het (economisch) belang van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. in de beleggingspool.

². De getoonde percentage eigendomspercentage betreft het deel dat opgenomen is onder de Dochtermaatschappijen en geassocieerde deelnemingen. Daarnaast heeft Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. een belang van 80% in deze pool die opgenomen is onder de Beleggingen voor rekening en risico polishouders.

Bovenstaand overzicht toont de dochtermaatschappijen en geassocieerde deelnemingen van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. per jaareinde. Alle deelnemingen zijn betrokken bij verzekeringsactiviteiten, vermogensbeheer of aan deze activiteiten gekoppelde diensten. Het stemrecht van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. in deze deelnemingen is conform het economisch belang.

In december 2021 is dochtermaatschappij AP&L Beleggingen B.V. (als verdwijnende vennootschap) gefuseerd met Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. (als verdwijnende vennootschap). De 4% belangen van AP&L Beleggingen B.V. in deelnemingen van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. zijn als gevolg van de fusie voor rekening en risico gekomen van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V.

In mei 2021 heeft Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. een belang van 25% in Achmea Woninghypotheken III B.V. overgenomen van de groepsmaatschappij Achmea Schadeverzekeringen N.V. Tegelijkertijd heeft Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. een belang van 5% in Achmea Woninghypotheken B.V. verkocht aan Achmea Schadeverzekeringen N.V.

De drie beleggingspools zijn beleggingsfondsen voor gemene rekening van onder andere de Achmea Groep. Omdat er sprake is van invloed van betekenis, wordt het aandeel in de betreffende fondsen als deelneming gepresenteerd. De overige belangen in deze fondsen worden voornamelijk gehouden door maatschappijen binnen de Achmea Groep. Achmea Investment Management B.V. beheert en heeft de zeggenschap over deze fondsen.

De boekwaarde van de Dochtermaatschappijen en geassocieerde deelnemingen wordt vastgesteld op basis van de (IFRS-) jaarrekeningen van hetzelfde boekjaar van die entiteiten (met grondslag voor waardering van de betreffende entiteit) voor zover beschikbaar. Indien die niet beschikbaar is, baseert Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. de boekwaarde op voorlopige,

Toelichting op de enkelvoudige jaarrekening

niet-gecontroleerde cijfers, afkomstig van de geassocieerde deelneming of joint venture. Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. heeft vastgesteld dat er in het verleden geen materiële verschillen waren tussen die voorlopige, niet-gecontroleerde cijfers en de (IFRS-) jaarrekening van de betreffende geassocieerde deelneming of joint venture.

In het land van oprichting of vestiging vinden tevens in hoofdzaak de bedrijfsactiviteiten plaats.

VERLOOPOVERZICHT DEELNEMINGEN IN GROEPSMAATSCHAPPIJEN

	(€ MILJOEN)	
	2021	2020
Balans per 1 januari	1.172	1.045
Investerings	12	52
Desinvesteringen en verkopen	-49	-43
Ontvangen dividend	-1	-1
Resultaat boekjaar	143	81
Reële waardeveranderingen	-31	38
Balans per 31 december	1.246	1.172

4. VASTGOEDBELEGGINGEN

	(€ MILJOEN)	
	2021	2020
Balans per 1 januari	898	1.027
Aankopen	32	14
Verkopen	-92	-142
Reële waardeveranderingen opgenomen in de Winst- en verliesrekening	114	-1
Balans per 31 december	952	898

	(€ MILJOEN)	
	31 DECEMBER 2021	31 DECEMBER 2020
Woningen	640	511
Retail	168	194
Kantoren	144	193
Totaal	952	898

Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V.'s contractuele verplichtingen tot onderhoud op vastgoedbeleggingen waren per eind 2021 gelijk aan €1 miljoen (31 december 2020: €1 miljoen).

Vastgoedbeleggingen worden verhuurd aan huurders (uitzondering leegstand) onder operationele leasecontracten met over het algemeen maandelijks vaste huurbetalingen die op contractueel overeengekomen momenten kunnen worden herzien. De minimale leasebetalingen onder niet- boetevrij opzegbare operationele leasecontracten van dit beleggingsvastgoed zijn als volgt:

	(€ MILJOEN)	
	31 DECEMBER 2021	31 DECEMBER 2020
Minder dan 1 jaar	18	25
1- 5 jaar	42	61
Langer dan 5 jaar	28	42
Totaal	88	128

Toelichting op de enkelvoudige jaarrekening

5. BELEGGINGEN

BELEGGINGEN NAAR CLASSIFICATIE

(€ MILJOEN)

	BELEGGINGEN - MET WAARDE VERANDERINGEN IN DE WINST- EN-VERLIESREKENING		BELEGGINGEN BESCHIKBAAR VOOR VERKOOP		BELEGGINGEN LENINGEN EN VORDERINGEN		TOTAAL	
	31 DECEMBER 2021	31 DECEMBER 2020	31 DECEMBER 2021	31 DECEMBER 2020	31 DECEMBER 2021	31 DECEMBER 2020	31 DECEMBER 2021	31 DECEMBER 2020
Beleggingen voor eigen rekening								
Aandelen en soortgelijke beleggingen	5	29	1.655	1.437			1.660	1.466
Vastrentende beleggingen ¹	2.325	2.642	22.721	23.934			25.046	26.576
Derivaten	6.282	8.979					6.282	8.979
Overige financiële beleggingen ¹			748	787	1.121	1.365	1.869	2.152
Beleggingen voor rekening en risico polishouders								
Aandelen en soortgelijke beleggingen	7.869	7.339					7.869	7.339
Vastrentende beleggingen	1.057	1.161					1.057	1.161
Derivaten	154	86					154	86
Overige financiële beleggingen ^{1 & 2}	6.177	6.602					6.177	6.602
Totaal per 31 december	23.869	26.838	25.124	26.158	1.121	1.365	50.114	54.361

¹ Bevat beleggingen van groepsmaatschappijen.

² Onder Overige financiële beleggingen zijn mede opgenomen liquide middelen die betrekking hebben op beleggingen (in fondsen/depots) voor rekening en risico polishouders.

Beleggingen in aandelen en soortgelijke beleggingen voor eigen rekening van in totaal €1.660 miljoen (31 december 2020: €1.466 miljoen) betreffen genoteerde gewone aandelen €499 miljoen (31 december 2020: €372 miljoen), alternatieve beleggingen €620 miljoen (31 december 2020: €591 miljoen), beleggingen in vastgoedfondsen van €241 miljoen (31 december 2020: €228 miljoen), beleggingen in vastrentende waarde fondsen van €160 miljoen (31 december 2020: €156 miljoen) en overige beleggingen van €140 miljoen (31 december 2020: €119 miljoen).

Overige financiële beleggingen voor eigen rekening geclassificeerd als Leningen en vorderingen betreffen met name aan spaarpolissen gekoppelde tegoeden, waarvoor de renteopbrengst is gebaseerd op de rente die de polishouder betaalt op zijn spaarhypotheek.

VERLOOPOVERZICHT BELEGGINGEN

(€ MILJOEN)

	BELEGGINGEN VOOR EIGEN REKENING		BELEGGINGEN VOOR REKENING EN RISICO POLISHOUDERS		TOTAAL	
	2021	2020	2021	2020	2021	2020
Balans per 1 januari	39.173	35.823	15.188	15.706	54.361	51.529
Investerings en verstrekte leningen	13.675	13.908	2.815	2.375	16.490	16.283
Desinvesteringen en verkopen	-14.484	-13.590	-3.861	-3.423	-18.345	-17.013
Mutaties in de reële waarde	-3.540	2.983	872	398	-2.668	3.381
Valutakoersverschillen	-5	-22	51	-60	46	-82
Mutatie opgelopen rente	46	67	173	195	219	262
Mutaties liquide middelen			11	1	11	1
Herrubricering	-8	4	8	-4		
Balans per 31 december	34.857	39.173	15.257	15.188	50.114	54.361

Toelichting op de enkelvoudige jaarrekening

Beleggingen voor eigen rekening

Beleggingen voor eigen rekening waarvoor Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. gebruik heeft gemaakt van de optie deze te classificeren als 'Tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de Winst- en verliesrekening' per 31 december 2021 bedroegen €2.330 miljoen (31 december 2020: €2.671 miljoen). Derivaten worden voor hedging-doeleinden gebruikt. Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. houdt geen financiële instrumenten aan voor handelsdoeleinden.

Op basis van de contractuele looptijd zal naar verwachting na twaalf maanden na balansdatum een bedrag van €24.382 miljoen (31 december 2020: €26.343 miljoen) aan vastrentende beleggingen en overige financiële beleggingen worden gerealiseerd. Voor alle activa zonder contractuele vervaldatum wordt verondersteld dat deze naar verwachting na twaalf maanden na balansdatum zullen worden gerealiseerd.

VASTRENTENDE BELEGGINGEN VOOR EIGEN REKENING NAAR SOORT

	(€ MILJOEN)	
	31 DECEMBER 2021	31 DECEMBER 2020
Staatsobligaties en door de overheid gegarandeerde obligaties	7.267	9.118
Gesecuritiseerde obligaties	601	361
Bedrijfsobligaties ¹	8.557	8.672
Converteerbare obligaties	211	200
Leningen gedekt door hypotheek ¹	939	403
Leningen, deposito's en voorschotten aan kredietinstellingen ¹	7.471	7.822
	25.046	26.576

¹. Bevat beleggingen van groepsmaatschappijen.

BELEGGINGEN IN GROEPSMAATSCHAPPIJEN

	(€ MILJOEN)	
	31 DECEMBER 2021	31 DECEMBER 2020
Overige leningen		
- Achmea Interne Diensten N.V. (Hypothecaire leningen)	209	214
- Achmea Woninghypotheken B.V. - Financiering beleggingsactiviteiten lening	3.224	3.633
- Achmea Woninghypotheken II B.V. - Financiering beleggingsactiviteiten lening	2.429	2.604
- Achmea Woninghypotheken III B.V. - Financiering beleggingsactiviteiten lening	215	
Overige financiële beleggingen		
- Achmea Bank N.V. - Hypotheekgerelateerde spaardelen	748	787
	6.825	7.238

Achmea Woninghypotheken B.V.

De vordering op Achmea Woninghypotheken B.V. bestaat uit tegoeden inzake een rekeningcourantverhouding met een maximum van €4,5 miljard (2020: €4,5 miljard). Over het uitstaande bedrag ontvangt Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. (95% belang) een rente van 3 maands-Euribor plus een markt equivalent spread van -0,087 % (2020: 0,106%). Deze overeenkomst eindigt per 14 september 2030.

Achmea Woninghypotheken II B.V.

De vordering op Achmea Woninghypotheken II B.V. bestaat uit tegoeden inzake een rekeningcourantverhouding met een maximum van €2,7 miljard (2020: €2,2 miljard). Over het uitstaande bedrag ontvangt Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. (100% belang) een rente van 3 maands-Euribor plus een markt equivalent spread van -0,087 % (2020: 0,106%). Deze overeenkomst eindigt per 31 december 2024.

Achmea Woninghypotheken III B.V.

De vordering op Achmea Woninghypotheken III B.V. bestaat uit tegoeden inzake een rekeningcourantverhouding met een maximum van €1,2 miljard. Over het uitstaande bedrag ontvangt Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. (25% belang) een rente van 3 maands-Euribor plus een markt equivalent spread van -0,087 % Deze overeenkomst eindigt per 14 september 2030.

Toelichting op de enkelvoudige jaarrekening

Achmea Bank N.V.

De vordering op Achmea Bank N.V. bestaat uit hypotheekgerelateerde spaardelen. Het rentepercentage van de hypotheekgerelateerde spaardelen is afhankelijk van de bijbehorende hypotheeken. Contractueel zullen deze leningen uiterlijk in 2048 vervallen. Vanaf 2019 hebben we zekerheden gekregen in de vorm van cessie en retrocessie.

Achmea Interne Diensten N.V.

De vorderingen op Achmea Interne Diensten N.V. betreft een tweetal leningen ter financiering van vastgoed in eigen gebruik. De leningen hebben een rentepercentage van 0,75% en 4,49% (2020: 0,75% tot 4,49%) en zullen contractueel vervallen op 2022 resp. 2035 (31 december 2020: 2022 respectievelijk 2035). Voor deze leningen heeft Achmea Interne Diensten N.V. hypotheekrechten verstrekt aan Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V.

DERIVATEN NAAR SOORT

(€ MILJOEN)

	ACTIVA	VERPLICHTINGEN	31 DECEMBER 2021	ACTIVA	VERPLICHTINGEN	31 DECEMBER 2020
Rentederivaten	6.238	1.062	5.176	8.920	2.381	6.539
Valutaderivaten	4	10	-6	17	3	14
Aandelenderivaten	39		39	41		41
Overige derivaten	1		1	1		1
	6.282	1.072	5.210	8.979	2.384	6.595

ANALYSE OP BASIS VAN VERWACHTE TIJD TOT VERVALDATUM VAN NIET-VERDISCONTEERDE KASSTROMEN VAN DERIVATEN (VERPLICHTINGEN)

(€ MILJOEN)

	BINNEN 1 JAAR	1-3 JAAR	3-5 JAAR	> 5 JAAR	TOTAAL 31 DECEMBER 2021	BINNEN 1 JAAR	1-3 JAAR	3-5 JAAR	> 5 JAAR	TOTAAL 31 DECEMBER 2020
Rentederivaten	55	79	71	797	1.002	128	256	209	1.663	2.256
Valutaderivaten	10				10	3				3
	65	79	71	797	1.012	131	256	209	1.663	2.259

ANALYSE RENTE- EN VALUTADERIVATEN BELEGGINGEN EIGEN REKENING NAAR NOMINAAL BEDRAG VAN ONDERLIGGENDE WAARDE EN DE REËLE WAARDE

	31 DECEMBER 2021			31 DECEMBER 2020		
	NOMINALE WAARDE	REËLE WAARDE ACTIVA	REËLE WAARDE VERPLICHTING	NOMINAAL	REËLE WAARDE ACTIVA	REËLE WAARDE VERPLICHTING
Rentederivaten	38.886	6.238	1.018	35.547	8.920	2.370
Cross currency renteswaps	478		44	266		11
Valutatermijncontracten	1.069	4	10	832	17	3
	40.433	6.242	1.072	36.645	8.937	2.384

Beleggingen voor rekening en risico polishouders

Beleggingen voor rekening en risico van polishouders omvatten activa voor verzekeringscontracten met gesepareerde beleggingen, deposito's voor collectieve levensverzekeringscontracten met volledige winstdeling, beleggingsverzekeringsspolissen, beleggingscontracten en beleggingen die verplichtingen afdekken uit hoofde van verzekeringen waarbij de opbrengsten aan een indexcijfer zijn gekoppeld.

Beleggingen voor rekening en risico van polishouders worden gesepareerd van andere beleggingen en belegd in overeenstemming met contractuele bepalingen. Polishouders en houders van beleggingscontracten zijn gerechtigd tot alle geboekte winsten en op de totaalwaarde van de beleggingen die onder dit kopje worden getoond, maar ze dragen ook de eventuele verliezen. Om deze reden is de waardering van Verzekeringsverplichtingen waarbij polishouders het beleggingsrisico dragen gekoppeld aan deze beleggingen.

Een deel van de Beleggingen voor rekening en risico polishouders betreft niet beursgenoteerde vastrentende waarden die worden gewaardeerd op reële waarde met waardeveranderingen door de winst- en verliesrekening. Dit zijn met name aan spaarpolissen gekoppelde tegoeden, waarvan de renteopbrengst is gebaseerd op de rente die de polishouder betaalt op zijn spaarhypotheek. Een deel van de waardeverandering van deze beleggingen hangt samen met een veranderingen in het kredietrisico van het financiële actief. Omdat dit beleggingen voor rekening en risico polishouders betreft wordt deze waardeverandering volledig verwerkt in de Verplichtingen gerelateerd aan verzekeringscontracten en is er geen impact op het nettoresultaat.

Toelichting op de enkelvoudige jaarrekening

Beleggingen voor rekening en risico van polishouders worden namens polishouders beheerd op een reële waardebasis. Alhoewel individuele instrumenten (al dan niet) een vervaldatum kunnen hebben afhankelijk van het soort instrument, heeft dit geen effect op de liquiditeitspositie van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V.

Voor de schattingen bij het beoordelen van de waardering en de waarderingsgrondslagen van Beleggingen wordt verwezen naar Toelichting 4 Beleggingen in de geconsolideerde jaarrekening.

6. VERPLICHTINGEN GERELATEERD AAN VERZEKERINGSCONTRACTEN EN AANDEEL HERVERZEKERAARS IN VERZEKERINGSVERPLICHTINGEN

Voor een toelichting van de post Verplichtingen gerelateerd aan verzekeringscontracten wordt verwezen naar Toelichting 5 Verplichtingen gerelateerd aan verzekeringscontracten en aandeel herverzekeraars in verzekeringsverplichtingen van de geconsolideerde jaarrekening.

7. REËLE WAARDE HIËRARCHIE

Voor een beschrijving van de Reële waarde hiërarchie wordt verwezen naar Toelichting 6 Reële waarde hiërarchie in de geconsolideerde jaarrekening.

ACTIVA EN VERPLICHTINGEN GEWAARDEERD TEGEN REËLE WAARDE OP TERUGKERENDE EN INCIDENTELE BASIS PER 31 DECEMBER 2021

(€ MILJOEN)

	CATEGORIE 1	CATEGORIE 2	CATEGORIE 3	TOTAAL 31 DECEMBER 2021
Activa				
Terugkerende reële waardebeoordeling				
Vastgoedbeleggingen			952	952
Beleggingen				
Aandelen en soortgelijke beleggingen	1.687	7.285	557	9.529
Vastrentende beleggingen	16.722	8.441	941	26.104
Derivaten	90	6.346		6.436
Overige financiële beleggingen	228	6.696		6.924
Liquide middelen	49			49
Totaal activa gewaardeerd tegen reële waarde op een terugkerende basis	18.776	28.768	2.450	49.994
Verplichtingen				
Terugkerende reële waardebeoordeling				
Financiële verplichtingen				
Leningen en opgenomen gelden		1		1
Derivaten	4	1.068		1.072
Totaal verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde op een terugkerende basis	4	1.069		1.073

Toelichting op de enkelvoudige jaarrekening

ACTIVA EN VERPLICHTINGEN GEWAARDEERD TEGEN REËLE WAARDE OP TERUGKERENDE EN INCIDENTELE BASIS PER 31 DECEMBER 2020

(€ MILJOEN)

	CATEGORIE 1	CATEGORIE 2	CATEGORIE 3	TOTAAL 31 DECEMBER 2020
Activa				
Terugkerende reële waardebeoordeling				
Vastgoedbeleggingen			898	898
Beleggingen				
Aandelen en soortgelijke beleggingen	1.286	6.990	529	8.805
Vastrentende beleggingen	18.781	8.551	405	27.737
Derivaten	2	9.063		9.065
Overige financiële beleggingen	227	7.162		7.389
Liquide middelen	299			299
Totaal activa gewaardeerd tegen reële waarde op een terugkerende basis	20.595	31.766	1.832	54.193
Verplichtingen				
Terugkerende reële waardebeoordeling				
Financiële verplichtingen				
Leningen en opgenomen gelden		2		2
Derivaten	1	2.383		2.384
Totaal verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde op een terugkerende basis	1	2.385		2.386

Toelichting op de enkelvoudige jaarrekening

VERLOOPOVERZICHT VAN CATEGORIE 3 ACTIVA EN VERPLICHTINGEN GEWAARDEERD TEGEN REËLE WAARDE OP EEN TERUGKERENDE BASIS 2021

(€ MILJOEN)

	VASTGOED-BELEGGINGEN	AANDELEN EN SOORTGELIJKE BELEGGINGEN	VASTRENTENDE BELEGGINGEN	TOTAAL 2021
Balans per 1 januari	898	529	405	1.832
Investerings en verstrekte leningen	32	45	633	710
Desinvesteringen en verkopen	-92	-131	-99	-322
Mutaties in de reële waarde opgenomen in de Winst- en verliesrekening	114	1		115
Mutaties in de reële waarde opgenomen in Overig totaalresultaat		102	2	104
Mutaties in de reële waarde hiërarchie (naar categorie 3)		11		11
Balans per 31 december	952	557	941	2.450

VERLOOPOVERZICHT VAN CATEGORIE 3 ACTIVA EN VERPLICHTINGEN GEWAARDEERD TEGEN REËLE WAARDE OP EEN TERUGKERENDE BASIS 2020

(€ MILJOEN)

	VASTGOED-BELEGGINGEN	AANDELEN EN SOORTGELIJKE BELEGGINGEN	VASTRENTENDE BELEGGINGEN	TOTAAL 2020
Balans per 1 januari	1.027	560	446	2.033
Investerings en verstrekte leningen	192	6	2	200
Desinvesteringen en verkopen	-320	-50	-43	-413
Mutaties in de reële waarde opgenomen in de Winst- en verliesrekening	-1	8		7
Mutaties in de reële waarde opgenomen in Overig totaalresultaat		-14	-2	-16
Mutaties in de reële waarde hiërarchie (naar categorie 3)		19	2	21
Balans per 31 december	898	529	405	1.832

BELANGRIJKE NIET-WAARNEEMBARE INPUTS VOOR ALS CATEGORIE 3 GECLASSIFICEERDE ACTIVA EN VERPLICHTINGEN GEWAARDEERD TEGEN REËLE WAARDE

BESCHRIJVING	REËLE WAARDE PER 31 DECEMBER 2021 IN MILJOENEN	GEBRUIKTE WAARDERINGS-TECHNIEK	NIET WAAR-NEEMBARE INPUTS	RANGE (GEWOGEN GEMIDDELDE)	RELATIE VAN NIET-WAARNEEMBARE INPUTS MET REËLE WAARDE
Vastgoedbeleggingen	952	Huurwaarde-kapitalisatie-methode	Bruto aanvangs-rendement	3.0 - 10.0 (5.2) (%)	Toename leidt tot waardedaling
Beleggingen					
Aandelen en soortgelijke beleggingen	557	Netto Vermogens Waarde	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Vastrentende beleggingen Voor eigen rekening	941	Contant gemaakte kas-stromen	Totale spread	118 -356 (bp)	Een toename heeft geen direct effect op de Winst- en verliesrekening of het Totaal eigen vermogen, maar wordt overgeboekt naar het Fonds voor toekomstige winstdeling middels een rechtstreekse vermogensboeking.

BESCHRIJVING	REËLE WAARDE PER 31 DECEMBER 2020 IN MILJOENEN	GEBRUIKTE WAARDERINGS-TECHNIEK	NIET WAAR-NEEMBARE INPUTS	RANGE (GEWOGEN GEMIDDELDE)	RELATIE VAN NIET-WAARNEEMBARE INPUTS MET REËLE WAARDE
Vastgoedbeleggingen	898	Huurwaarde-kapitalisatie-methode	Bruto aanvangs-rendement	3.4 - 18.3 (6.1) (%)	Toename leidt tot waardedaling
Beleggingen					
Aandelen en soortgelijke beleggingen	529	Netto Vermogens Waarde	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Vastrentende beleggingen Voor eigen rekening	405	Contant gemaakte kas-stromen	Totale spread	120 -352 (bp)	Een toename heeft geen direct effect op de Winst- en verliesrekening of het Totaal eigen vermogen, maar wordt overgeboekt naar het Fonds voor toekomstige winstdeling middels een rechtstreekse vermogensboeking.

¹ Waar bij de hantering van modellen gebruik wordt gemaakt van de netto vermogenswaarde wordt deze netto vermogenswaarde bepaald op basis van een reële waarde waardering van de onderliggende activa en passiva.

Toelichting op de enkelvoudige jaarrekening

Aandelen en soortgelijke beleggingen bestaan voornamelijk uit beleggingen in private equity, ter waarde van €204 miljoen (31 december 2020: €198 miljoen), vastgoedfondsen ter hoogte van €223 miljoen (31 december 2020: €212 miljoen) en Infrastructuur fondsen ter hoogte van €113 miljoen (31 december 2020: €103 miljoen). De private equity beleggingen hebben een hoge diversificatie wat betreft sector, geografische regio en type belegging. Omdat voor het grootste deel van deze investeringen de reële waarde van deze beleggingen wordt bepaald met behulp van de intrinsieke waarde (netto vermogenswaarde) zoals gerapporteerd door de fondsbeheerder of de beherend vennoot, is er geen belangrijke niet-waarneembare input of combinatie van inputs die kan worden gebruikt om een gevoeligheidsanalyse uit te voeren voor deze portefeuille.

ONDERSTAANDE TABELLEN GEVEN EEN OVERZICHT VAN ALLE ACTIVA EN VERPLICHTINGEN DIE NIET ZIJN GEWAARDEERD TEGEN DE REËLE WAARDE, MAAR WAARVAN DE REËLE WAARDE WORDT TOEGELICHT.

(€ MILJOEN)

	BOEKWAARDE PER 31 DECEMBER 2021	GENOTEERDE PRIJZEN OP ACTIEVE MARKTEN VOOR VERGELIJKBARE INSTRUMENTEN	BELANGRIJKE OVERIGE WAARNEEMBARE INPUTS	BELANGRIJKE NIET- WAARNEEMBARE INPUTS	REËLE WAARDE PER 31 DECEMBER 2021
		CATEGORIE 1	CATEGORIE 2	CATEGORIE 3	TOTAAL
Activa					
Beleggingen					
Overige financiële beleggingen	1.121		1.230		1.230
Vorderingen en overlopende activa	233		233		233
Verplichtingen					
Financiële verplichtingen					
Overige schulden	3.814		3.814		3.814

(€ MILJOEN)

	BOEKWAARDE PER 31 DECEMBER 2020	GENOTEERDE PRIJZEN OP ACTIEVE MARKTEN VOOR VERGELIJKBARE INSTRUMENTEN	BELANGRIJKE OVERIGE WAARNEEMBARE INPUTS	BELANGRIJKE NIET- WAARNEEMBARE INPUTS	REËLE WAARDE PER 31 DECEMBER 2020
		CATEGORIE 1	CATEGORIE 2	CATEGORIE 3	TOTAAL
Activa					
Beleggingen					
Overige financiële beleggingen	1.365		1.504		1.504
Vorderingen en overlopende activa	232		232		232
Verplichtingen					
Financiële Verplichtingen					
Overige schulden	3.866		3.866		3.866

8. NETTO VERDIENDE PREMIES

Voor de toelichting op de Netto verdiende premies wordt verwezen naar Toelichting 7 Netto verdiende premies in de geconsolideerde jaarrekening.

Toelichting op de enkelvoudige jaarrekening

9. BELEGGINGSOPBRENGSTEN

(€ MILJOEN)								
	BELEGGINGEN MET WAARDE- VERANDERINGEN IN DE WINST- EN VERLIES REKENING ¹		BELEGGINGEN AANGEHOUDEN VOOR VERKOOP		BELEGGINGEN LENINGEN EN VORDERINGEN		TOTAAL	
	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020
Directe beleggingsopbrengsten								
Beleggingen voor eigen rekening	354	349	226	335	62	65	642	749
Beleggingen voor rekening en risico polishouders	217	237					217	237
Beleggingskosten								
Directe bedrijfskosten vastgoedbeleggingen	-8	-9	-30	-29			-38	-38
	-14	-18					-14	-18
Gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen op financiële activa en derivaten								
Beleggingen voor eigen rekening	-1.502	1.301	414	386			-1.088	1.687
Beleggingen voor rekening en risico polishouders	870	407					870	407
Bijzondere waardeverminderingen								
			-5	-35			-5	-35
Valutakoersverschillen ²								
	-14	-21	27	-18			13	-39
Totaal beleggingsopbrengsten	-97	2.246	632	639	62	65	597	2.950

¹ In de Beleggingen - met waardeveranderingen door de Winst- en verliesrekening zijn tevens de beleggingsopbrengsten uit vastgoedbeleggingen opgenomen.

² In 2021 is €15 miljoen van de beleggingskosten geherrubriceerd naar de Directe beleggingsopbrengsten voor eigen rekening, voor vergelijkingsdoeleinden zijn de vergelijkende cijfers met €14 miljoen aangepast

³ De Valutakoersverschillen worden middels valutaderivaten voor een belangrijk deel afgedekt. De posities van de valutaderivaten zijn verwerkt onder de Beleggingen voor eigen rekening en de Beleggingen voor rekening en risico polishouders. Voor meer informatie omtrent deze afdekking zie Toelichting 22 Hedge accounting.

De opbrengsten uit de beleggingsportefeuille bedragen in 2021 €0,6 miljard (2020: €3,0 miljard). De lagere opbrengsten worden met name veroorzaakt door een daling van de ongerealiseerde waardeveranderingen van Beleggingen voor eigen rekening (€2,8 miljard). De lagere (on)gerealiseerde waardeveranderingen van Beleggingen voor eigen rekening komen hoofdzakelijk door gestegen rentes in 2021. Daartegenover staan positieve ontwikkelingen van de aandelenmarkten welke zorgen voor hogere opbrengsten van de (on)gerealiseerde waardeveranderingen van Beleggingen voor rekening en risico polishouder (€0,5 miljard).

Een totaal van €0,1 miljoen (2020: €0,1 miljoen) van de Directe bedrijfskosten vastgoedbeleggingen heeft betrekking op vastgoed dat geen huuropbrengsten heeft gegenereerd in 2020.

DIRECTE OPBRENGSTEN NAAR SOORT

(€ MILJOEN)								
	BELEGGINGEN EIGEN REKENING		BELEGGINGEN REKENING EN RISICO POLISHOUDERS		TOTAAL			
	2021	2020	2021	2020	2021	2020		
Dividenden	31	30	10	13	41	43		
Huuropbrengsten	44	53			44	53		
Rente ¹	567	666	207	224	774	890		
Totaal	642	749	217	237	859	986		

¹ In 2021 is om het inzicht van de gebruiker te verbeteren een deel van de beleggingskosten geherrubriceerd naar de Directe beleggingsopbrengsten voor eigen rekening, voor vergelijkingsdoeleinden zijn de vergelijkende cijfers aangepast.

Onder directe renteopbrengsten uit hoofde van beleggingen geïnclassificeerd als 'Tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de Winst- en verliesrekening' is mede begrepen opbrengsten uit hoofde van derivaten van €271 miljoen (2020: €265 miljoen).

Gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen die voortvloeien uit financiële activa die bij eerste opname zijn aangemerkt als 'Tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de Winst- en verliesrekening' bedroegen voor de beleggingen eigen rekening €-60 miljoen (2020:€80 miljoen), beleggingen voor rekening en risico polishouders €921 miljoen negatief (2020: €346 miljoen).

Toelichting op de enkelvoudige jaarrekening

Een totaal van €-1.243 miljoen (2020: €1.583 miljoen) van de ongerealiseerde resultaten uit wijzigingen in de reële waarde heeft betrekking op beleggingen voor eigen rekening die zijn gewaardeerd gebruikmakend van een waarderingstechniek. Deze hebben hoofdzakelijk betrekking op vastgoedbeleggingen, niet-genoteerde derivaten en aandelen.

Onder de beleggingsopbrengsten zijn opbrengsten opgenomen dat behaald is met groepsmaatschappijen van Achmea. Deze opbrengsten zijn als volgt te specificeren:

OPBRENGSTEN UIT GROEPSMAATSCHAPPIJEN EN DEELNEMINGEN

(€ MILJOEN)

	RESULTAAT UIT DOCHTERMAATSCHAPPIJEN, GEASSOCIEERDE DEELNEMINGEN		DIRECTE BELEGGINGSOPBRENGSTEN VAN GROEPSMAATSCHAPPIJEN EN DEELNEMINGEN		TOTAAL	
	2021	2020	2021	2020	2021	2020
Achmea Woninghypotheken B.V.	78	51	1	45	79	96
Achmea Woninghypotheken B.V. verkoopresultaat	26				26	
Achmea Woninghypotheken II B.V.	41	17		29	41	46
Achmea Woninghypotheken III B.V.	2				2	
Woonalliantie Woerden C.V.	5	2			5	2
Achmea Bank N.V.			29	30	29	30
Achmea Interne Diensten N.V.			3	3	3	3
Associated companies	17	11			17	11
	169	81	33	107	202	188

10. NETTO LASTEN UIT VERZEKERINGSCONTRACTEN

Voor de toelichting op de Netto lasten uit verzekeringscontracten wordt verwezen naar Toelichting 9 Netto lasten uit verzekeringscontracten in de geconsolideerde jaarrekening.

Toelichting op de enkelvoudige jaarrekening

OVERIGE TOELICHTINGEN

11. LATENTE BELASTINGVORDERINGEN EN -VERPLICHTINGEN

De mutaties in latente belastingvorderingen en -verplichtingen gedurende het boekjaar kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	(€ MILJOEN)			
	BALANS PER 1 JANUARI 2021	OPGENOMEN IN RESULTAAT	OPGENOMEN IN EIGEN VERMOGEN	BALANS PER 31 DECEMBER 2021
Beleggingen	-2.096	521	-44	-1.619
Vorderingen en overlopende activa	1	-1		
Verplichtingen gerelateerd aan verzekeringscontracten	3.012	-495	-2	2.515
Financiële verplichtingen		-44		-44
	917	-19	-46	852
Omvat:				
Latente belastingvorderingen				852

	(€ MILJOEN)			
	BALANS PER 1 JANUARI 2020	OPGENOMEN IN RESULTAAT	OPGENOMEN IN EIGEN VERMOGEN	BALANS PER 31 DECEMBER 2020
Beleggingen	-1.664	-441	9	-2.096
Vorderingen en overlopende activa	1			1
Verplichtingen gerelateerd aan verzekeringscontracten	2.552	460		3.012
Financiële verplichtingen				
Tariefswijzigingen	-91	97	-6	
	798	116	3	917
Omvat:				
Latente belastingvorderingen				917

In het Belastingplan 2022 is besloten om het vennootschapsbelastingtarief per 1 januari 2022 van 25% naar 25,8% te verhogen. Door Achmea is een inschatting gemaakt van de impact van deze tariefswijzigingen op de latente belastingposities en hierbij zijn verwachte toekomstige realisaties aan specifieke boekjaren toegerekend.

De gebruikte belastingtarieven voor het berekenen van de latente belastingvorderingen en -verplichtingen bedragen in 2021 25,8% en in 2020 25%.

Een bedrag van €2.515 miljoen (2020: €3.012 miljoen) binnen Latente belastingvorderingen en -verplichtingen wordt naar verwachting over meer dan twaalf maanden na balansdatum afgewikkeld.

De Latente belastingvorderingen en – verplichtingen betreffen vorderingen op respectievelijk schulden aan Achmea B.V., aangezien Achmea B.V. aan het hoofd van de fiscale eenheid staat.

Toelichting op de enkelvoudige jaarrekening

12. VORDERINGEN EN OVERLOPENDE ACTIVA

	(€ MILJOEN)	
	2021	2020
Overlopende acquisitiekosten	5	6
Vorderingen uit directe verzekeringen	34	47
Vorderingen uit hoofde van beleggingen	86	60
Belastingen en premies sociale verzekeringen	92	96
Vorderingen op groepsmaatschappijen	5	5
Te ontvangen inkomsten en overige vooruitbetalingen	1	7
Overig	10	11
Balans per 31 december	233	232

Een bedrag van €6 miljoen (31 december 2020: €3 miljoen) van de Vorderingen en overlopende activa zal naar verwachting na twaalf maanden na balansdatum worden gerealiseerd. Voor vorderingen die naar verwachting binnen twaalf maanden na balansdatum worden afgewikkeld, is de boekwaarde een redelijke schatting van de reële waarde. De reële waarde van vorderingen die naar verwachting over meer dan twaalf maanden na balansdatum worden afgewikkeld, bedraagt €39 miljoen per 31 december 2020 (31 december 2020: €3 miljoen). Bijzondere waardeverminderingen die in 2021 zijn opgenomen met betrekking tot Vorderingen en overlopende activa bedroegen nihil (31 december 2020: nihil) en zijn opgenomen onder Overige lasten.

VORDERINGEN OP GROEPSMAATSCHAPPIJEN

	(€ MILJOEN)	
	2021	2020
Achmea Bank N.V.	5	5
Balans per 31 december	5	5

13. LIQUIDE MIDDELEN

De liquide middelen bestaan uit banktegoeden en bedragen €49 miljoen (31 december 2020: €299 miljoen). De liquide middelen staan ter vrije beschikking van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. Het liquiditeitenbeheer vindt plaats op groepsniveau van Achmea B.V. Rekening-courantposities in de cashpool van Achmea B.V. die direct opeisbaar zijn vormen een integraal onderdeel van dit liquiditeitenbeheer, en maken derhalve onderdeel uit van de liquide middelen van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V.

14. EIGEN VERMOGEN

Voor de toelichting op het Eigen vermogen wordt verwezen naar Toelichting 14 Eigen vermogen toekomend aan houders van eigen vermogensinstrumenten in de vennootschap in de geconsolideerde jaarrekening.

15. OVERIGE VOORZIENINGEN

Voor de toelichting op de Overige voorzieningen wordt verwezen naar Toelichting 15 Overige voorzieningen in de geconsolideerde jaarrekening.

Toelichting op de enkelvoudige jaarrekening

16. FINANCIËLE VERPLICHTINGEN

	(€ MILJOEN)	
	31 DECEMBER 2021	31 DECEMBER 2020
Leningen en opgenomen gelden	1	2
Overige schulden	3.814	3.866
Totaal financiële verplichtingen	3.815	3.868

Voor de toelichting op de Leningen en opgenomen gelden wordt verwezen naar Toelichting 16 Financiële verplichtingen in de geconsolideerde jaarrekening.

Overige schulden

	(€ MILJOEN)	
	31 DECEMBER 2021	31 DECEMBER 2020
Verplichtingen uit directe verzekering		
Polishouders	217	199
Tussenpersonen	1	1
Overwaarde in gesepareerde beleggingsdepots	689	534
Terugbetalingsverplichting van ontvangen onderpand in de vorm van liquide middelen ¹	2.692	2.940
Overige beleggingsschulden	5	5
Belastingen en sociale verzekeringspremies	23	31
Schulden aan groepsmaatschappijen	50	42
Overlopende verplichtingen	4	10
Overige	133	104
	3.814	3.866

¹ De terugbetalingsverplichting van ontvangen onderpand in de vorm van liquide middelen heeft betrekking op bedragen die Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. ontvangt aan cash collateral afhankelijk van de actuele waarde van het derivaat. De ontvangen liquide middelen worden door Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. aangewend voor beleggingen.

Een bedrag van €492 miljoen (31 december 2020: €407 miljoen) opgenomen onder Overige schulden wordt naar verwachting over meer dan twaalf maanden na balansdatum afgewikkeld. Voor Overige schulden die naar verwachting binnen twaalf maanden na balansdatum worden afgewikkeld, is de boekwaarde een redelijke benadering van de reële waarde. De reële waarde van schulden die naar verwachting over meer dan twaalf maanden na balansdatum worden afgewikkeld, bedraagt €46 miljoen per 31 december 2021 (31 december 2020: €407 miljoen).

Voor de schattingen bij het beoordelen van de waardering en de waarderingsgrondslagen van Financiële verplichtingen wordt verwezen naar Toelichting 16 Financiële verplichtingen in de geconsolideerde jaarrekening.

SCHULDEN AAN GROEPSMAATSCHAPPIJEN

	(€ MILJOEN)	
	2021	2020
Achmea Investment Management B.V.	5	5
Achmea Interne Diensten N.V.	44	35
Achmea Schadeverzekeringen N.V.	1	2
Balans per 31 december	50	42

17. OVERIGE OPBRENGSTEN

De Overige opbrengsten bestaan uit diverse posten, zoals afwikkeling van oude contracten.

18. BEDRIJFSKOSTEN

Voor de toelichting op de bedrijfskosten wordt verwezen naar Toelichting 18 Bedrijfskosten in de geconsolideerde jaarrekening.

Toelichting op de enkelvoudige jaarrekening

19. OVERIGE LASTEN

De Overige lasten bestaan uit diverse posten, zoals dotatie Overige voorzieningen en mutatie voorziening dubieuze debiteuren.

Reorganisatielasten zijn nihil(2020: €1 miljoen) en worden toegerekend aan de Overige lasten. Voor meer informatie wordt verwezen naar Toelichting 27 Transacties met verbonden partijen in de geconsolideerde jaarrekening.

20. VENNOOTSCHAPSBELASTING

RECONCILIATIE EFFECTIEF BELASTINGTARIEF

(€ MILJOEN)

	2021	2020
Resultaat voor belasting	347	234
Tarief vennootschapsbelasting	25%	25%
Vennootschapsbelasting	87	59
Belastingeffect op:		
Deelnemingsvrijstelling	-32	-19
Overige	1	
Tariëfswijzigingen	-29	-98
Effectieve belastingdruk	27	-58

De effectieve belastingdruk in 2021 bedroeg 7,7% (2020: -25,1%).

UITSPLITSING ACUTE EN LATENTE VENNOOTSCHAPSBELASTING

(€ MILJOEN)

	2021	2020
Acute belastinglasten		
Huidig boekjaar	8	59
Overboeking acuut/latent		-1
	8	58
Latente belastinglasten		
Huidig jaar	19	-19
Overboeking acuut/latent		1
Tariëfswijzigingen		-98
	19	-116
Totale vennootschapsbelasting in de Winst- en verliesrekening	27	-58

De Latente belasting van €19 miljoen (2020: €-116 miljoen) is nader toegelicht in Toelichting 11 Latente Belastingvorderingen en -verplichtingen.

Toelichting op de enkelvoudige jaarrekening

21. NETTO OVERIG TOTAALRESULTAAT

	(€ MILJOEN)					
	2021			2020		
	OVERIG TOTAAL- RESULTAAT VOOR BELASTING	VENNOOTSCHAPS BELASTING	NETTO OVERIG TOTAAL- RESULTAAT	OVERIG TOTAAL- RESULTAAT VOOR BELASTING	VENNOOTSCHAPS BELASTING	NETTO OVERIG TOTAAL- RESULTAAT
Ongerealiseerde waardeveranderingen bij financiële instrumenten geassocieerd als 'Beschikbaar voor verkoop'	-478	118	-360	827	-212	615
Aandeel in overig totaalresultaat van Dochtermaatschappijen en geassocieerde deelnemingen	-53		-53	-2		-2
Mutaties van de voorziening voor oprenting ongerealiseerde beleggingsopbrengsten	748	-187	561	-826	206	-620
Reclassificatie naar de Voorziening voor oprenting gerealiseerde beleggingsopbrengsten	344	-86	258	322	-80	242
Waardeveranderingen uit financiële instrumenten 'Beschikbaar voor verkoop' gereclassificeerd naar de Winst- en verliesrekening bij verkoop	-439	110	-329	-392	98	-294
Bijzondere waardeverminderingen financiële instrumenten 'Beschikbaar voor verkoop' gereclassificeerd naar de Winst- en verliesrekening bij verkoop	5	-1	4	35	-9	26
Totaal Overig totaalresultaat voor het boekjaar	127	-46	81	-36	3	-33

22. HEDGE ACCOUNTING

Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. past reële waarde hedge accounting toe voor de portefeuilles die blootgesteld zijn aan valutarisico. Reële waarde hedge accounting houdt in dat de reële waarde mutaties van het hedging instrument en de bewegingen van de reële waarde van de afgedekte positie die toe te schrijven zijn aan de afdekking van de risico's, worden opgenomen in de Winst- en verliesrekening.

Valutaderivaten worden gebruikt als afdekkingsinstrumenten. De reële waarde van de valutaderivaten aangewezen als afdekkingsinstrument voor de toepassing van fair value hedge accounting per 31 december 2021 bedroeg €-4 miljoen (31 december 2020 : €9 miljoen). De reële waarde van de valutacontracten wijzigt met de veranderingen in de wisselkoers, die correspondeert met de reële waardeveranderingen gerelateerd aan valutakoersverschillen van een belegging in vreemde valuta. Daarnaast heeft een wijziging van de forward premie impact op de waardontwikkeling van het derivaat, waarbij dit deel van de waardeontwikkeling niet in de hedge accounting wordt betrokken. Het nettoresultaat op hedge accounting is €11 miljoen (2020 : €2 miljoen). De veranderingen in de reële waarde van de beleggingen toe te rekenen aan het afgedekte risico bedroegen €-26 miljoen (2020 : €29 miljoen) en veranderingen in de reële waarde van de gerelateerde derivaten bedroegen €37 miljoen (2020 : €-28 miljoen), inclusief waardewijzigingen als gevolg van de wijzigingen in de forward premie.

23. NIET UIT DE BALANS BLIJKENDE RECHTEN EN VERPLICHTINGEN

Gerechtelijke procedures

Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. is betrokken in gerechtelijke en arbitrageprocedures. Deze procedures hebben betrekking op claims die ingediend zijn door en tegen deze vennootschap, voortvloeiend uit reguliere bedrijfsactiviteiten, inclusief de activiteiten die zijn uitgevoerd in de hoedanigheid als verzekeraar, kredietverstrekker, dienstverlener, belegger en belastingbetaler. Alhoewel het niet mogelijk is om de uitkomst van lopende of komende gerechtelijke procedures te voorspellen of te bepalen, is het bestuur van mening dat het niet waarschijnlijk is dat de uitkomst van de procedures een materieel negatief effect zullen hebben op de financiële positie van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V.

Garanties

Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. heeft aan Nederlandse Herverzekeringsmaatschappij voor Terrorismeschaden N.V. garanties verstrekt tot een maximum van €6 miljoen (2020: €6 miljoen). Nederlandse Herverzekeringsmaatschappij voor Terrorismeschaden N.V. is een maatschappij waarbinnen de deelnemende verzekeringsmaatschappijen de claims en risico's met betrekking tot terrorisme in een pool hebben gebundeld.

Toelichting op de enkelvoudige jaarrekening

NIET IN DE BALANS OPGENOMEN CONTRACTUELE VERPLICHTINGEN

	(€ MILJOEN)	
	31 DECEMBER 2021	31 DECEMBER 2020
Kredietfaciliteiten bouwdepot overeenkomsten	36	1
Investeringsverplichtingen gerelateerd aan de verstrekte hypotheekoffertes	324	47
Overige investeringsverplichtingen uit hoofde van beleggingen	94	100
	454	148

Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. kent ultimo boekjaar 2021 contractuele verplichtingen in verband met aan klanten toegezegde kredieten die een onderdeel zijn van bouwdepotovereenkomsten. Indien de klanten voldoen aan de voorwaarden, heeft Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. de verplichting om €36 miljoen (2020: €1 miljoen) aan kredieten te verstrekken.

Fiscale eenheid

Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. maakt deel uit van de fiscale eenheid voor de omzetbelasting en de fiscale eenheid voor de vennootschapsbelasting van Achmea B.V. en is uit dien hoofde hoofdelijk aansprakelijk voor de belastingschuld van de fiscale eenheid als geheel.

24. KREDIETKWALITEIT FINANCIËLE ACTIVA

Onderstaande tabel geeft inzicht in de kredietkwaliteit van de financiële activa door informatie te geven over de hoogte van de (externe) rating. Tevens is aangegeven voor welk deel van de financiële activa geen (externe) rating beschikbaar is.

EXTERNE CREDIT RATING ACTIVA

	(€ MILJOEN)							
31 DECEMBER 2021	AAA STAATS- OBLIGATIES	AAA	AA	A	BBB	ONDER BBB	GEEN RATING	TOTAAL
Beleggingen								
Vastrentende beleggingen ¹	5.760	2.444	2.292	9.293	4.860	114	1.341	26.104
Derivaten		90	3.624	1.985	6	8	723	6.436
Overige financiële beleggingen ²				8.042	3			8.045
Aandeel herverzekeraars in verzekeringsverplichtingen			73					73
Vorderingen en overlopende activa		5	1				227	233
Liquide middelen			66	-17				49

¹ Vastrentende beleggingen zonder rating hebben voor €498 miljoen betrekking op hypotheeklen die met NHG zijn verstrekt.

De tabel hierboven en op de volgende pagina bevatten de rating van het financiële instrument. Verschillende externe ratingbureaus worden gebruikt om de rating van deze financiële instrumenten te bepalen. In lijn met het interne beleid van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. voor het monitoren van marktrisico's, worden deze ratings vertaald naar de S&P-taxonomieën. Als er meerdere ratings beschikbaar zijn voor hetzelfde financiële instrument, wordt de tweede beste beoordeling gebruikt. Als een instrument geen externe rating heeft, wordt de rating van de uitgevende partij beschouwd als een passende rating van de financiële instrumenten. Als het instrument echter door een derde partij wordt gegarandeerd of als de uitgevende partij zelf geen rating heeft, wordt de rating van de partij die het financiële instrument waarborgt, gebruikt. In alle andere gevallen zijn de instrumenten in de bovenstaande / onderstaande tabel opgenomen als geen rating beoordeeld.

Toelichting op de enkelvoudige jaarrekening

EXTERNE CREDIT RATING ACTIVA

(€ MILJOEN)

31 DECEMBER 2020	AAA STAATS-OBLIGATIES	AAA	AA	A	BBB	ONDER BBB	GEEN RATING	TOTAAL
Beleggingen								
Vastrentende beleggingen ¹	6.970	2.379	2.813	9.643	5.125	128	679	27.737
Derivaten		1	5.660	2.843	92	6	463	9.065
Overige financiële beleggingen ²			1.365	7.385	3		1	8.754
Aandeel herverzekeraars in verzekeringsverplichtingen			94				1	95
Vorderingen en overlopende activa		4	6				222	232
Liquide middelen			42	257				299

¹ Vastrentende beleggingen zonder rating hebben voor €332 miljoen betrekking op hypotheeklen die met NHG zijn verstrekt.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de boekwaarde van de financiële activa met betalingsachterstanden of waarop bijzondere waardevermindering is toegepast.

FINANCIËLE ACTIVA MET BETALINGSACHTERSTANDEN OF WAAROP BIJZONDERE WAARDEVERMINDERING IS TOEGEPAST

31 DECEMBER 2021	BETALINGSACHTERSTANDEN, MAAR NIET AFGEWAARDEERD			BIJZONDERE WAARDEVERMINDERING ACTIVA
	0 - 3 MAANDEN	3 MAANDEN - 1 JAAR	OUDER DAN EEN JAAR	BOEKWAARDE NA BIJZONDERE WAARDE-VERMINDERING
Beleggingen				
Vastrentende beleggingen				2
Vorderingen en overlopende activa				

FINANCIËLE ACTIVA MET BETALINGSACHTERSTANDEN OF WAAROP BIJZONDERE WAARDEVERMINDERING IS TOEGEPAST

31 DECEMBER 2020	BETALINGSACHTERSTANDEN, MAAR NIET AFGEWAARDEERD			BIJZONDERE WAARDEVERMINDERING ACTIVA
	0 - 3 MAANDEN	3 MAANDEN - 1 JAAR	OUDER DAN EEN JAAR	BOEKWAARDE NA BIJZONDERE WAARDE-VERMINDERING
Beleggingen				
Vastrentende beleggingen				1
Vorderingen en overlopende activa	1			1

Onderstaande tabel geeft een overzicht van activa en verplichtingen waarop verrekening, afdwingbare Master Netting Agreements (verrekeningsovereenkomsten) en vergelijkbare overeenkomsten van toepassing zijn.

FINANCIËLE ACTIVA WAAR VERREKENING OP VAN TOEPASSING IS, AFDWINGBARE MASTER NETTING OVEREENKOMSTEN EN VERGELIJKBARE OVEREENKOMSTEN

(€ MILJOEN)

31 DECEMBER 2021	BRUTO-BEDRAGEN VAN OPGENOMEN FINANCIËLE ACTIVA	BRUTO-BEDRAGEN VAN OPGENOMEN FINANCIËLE VERPLICHTINGEN	NETTO-BEDRAGEN VAN FINANCIËLE ACTIVA/PASSIVA, OPGENOMEN IN DE BALANS	SALDO VAN DE IN DE BALANS OPGENOMEN ACTIVA EN VERPLICHTINGEN	ONTVANGEN ZEKERHEDEN IN DE VORM VAN FINANCIËLE INSTRUMENTEN	ONTVANGEN CONTANTE ZEKERHEDEN (EXCLUSIEF OVERSCHOT AAN ZEKERHEDEN)	NETTO BEDRAG
Derivaten actief	6.240		6.240				
Derivaten verplichting		1.072	-1.072				
				5.168	1.657	2.735	776
Liquide middelen	888	822	66	66			66
31 DECEMBER 2020							
Derivaten actief	8.979		8.979				
Derivaten verplichting		2.384	-2.384				
				6.595	2.860	2.888	847
Liquide middelen	1.296	1.224	72	72			72

Toelichtingen in het kader van uitstel IFRS 9

IFRS 9 is per 1 januari 2018 in werking getreden. Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. heeft op peildatum 31 december 2015 beoordeeld of zij in aanmerking komt voor uitstel van IFRS 9. Het toepassen van de deferral benadering is mogelijk wanneer de verzekering gerelateerde verplichtingen ten opzichte van de totale verplichtingen groter zijn dan 90% of wanneer deze tussen de 80% en 90% zijn en kan worden aangetoond dat er geen significante niet verzekering gerelateerde activiteiten zijn. De uitkomst van deze beoordeling was dat de verzekering gerelateerde verplichtingen ten opzichte van de totale verplichtingen groter zijn dan 90%. Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. kan daarom uitstel van IFRS 9 toepassen. Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. maakt gebruik van deze optie.

Na de initiële beoordeling op peildatum 31 december 2015 moet Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. bij een significante wijziging in haar activiteiten beoordelen of zij nog in aanmerking komt voor uitstel van IFRS 9. Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. heeft triggers voor significante wijzigingen gedefinieerd en voert een toets uit wanneer deze zich voordoen. Deze triggers hebben betrekking op wijzigingen in de structuur, het afstoten van bedrijfsonderdelen die vallen binnen de definitie van beëindigde bedrijfsactiviteit, aankopen van materiële bedrijfsonderdelen en significante mutaties van de totale verplichtingen. Er zijn in 2020 geen significante wijzigingen in de activiteiten van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. geweest. Conclusie is dan ook dat Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. nog steeds in aanmerking komt voor een tijdelijke vrijstelling van IFRS 9 en zal van deze mogelijkheid gebruik blijven maken.

Als gevolg van het feit dat Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. de invoering van IFRS 9 heeft uitgesteld moet additionele informatie worden opgenomen over de kasstroomkarakteristieken van financiële instrumenten en, voor die financiële instrumenten waarvan de contractuele kasstromen bestaan uit aflossingen van de hoofdsom en interestbetalingen, informatie over de kredietkwaliteit. Deze informatie is opgenomen in de volgende tabellen.

In de eerste tabel is voor alle financiële activa informatie opgenomen over de kasstroomkarakteristieken. Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. is momenteel bezig met de invulling van de beginselen in IFRS 9, waaronder de invulling van het business model. Vooruitlopend op een definitieve invulling van het business model zijn beleggingen ten bedrage van €567 miljoen (31 december 2020: €549 miljoen), waarvan €355 miljoen (31 december 2020: €345 miljoen) betrekking heeft op beleggingen in vastrentende waarden, in de tabel op de volgende pagina opgenomen onder de kolom Overige (niet SPPI, inclusief aangehouden voor handelsdoeleinden dan wel beheerd op een reële waarde basis). Deze beleggingen werden onder IAS 39 geïnclassificeerd als Available for sale. De opname van deze financiële instrumenten onder de kolom Overige is het gevolg van het feit dat deze beleggingen naar verwachting zullen vallen onder de categorie 'Beheerd op een reële waarde basis'. Voor deze beleggingen is geen SPPI test noodzakelijk onder IFRS 9 en als gevolg daarvan heeft Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. er voor gekozen (nog) geen SPPI-test op te zetten voor deze financiële instrumenten. De definitieve invulling van het business model onder IFRS 9 moet nog plaatsvinden, hetgeen kan betekenen dat deze instrumenten in toekomst wel zullen worden betrokken in de SPPI-test.

Tevens zijn in de volgende tabel alle beleggingen die worden aangemerkt als rekening risico polishouders en die onder IAS 39 zijn aangewezen als Fair Value through Profit & Loss (FVPL) opgenomen onder de kolom Overige (niet SPPI, inclusief aangehouden voor handelsdoeleinden dan wel beheerd op een reële waarde basis). Dit op basis van de verwachting dat deze beleggingen bij introductie van IFRS 9 in combinatie met IFRS 17 zullen worden gewaardeerd als FVPL vanwege de accounting mismatch die ontstaat door het naar verwachting te hanteren waarderingmodel voor de verzekeringsverplichtingen onder IFRS 17 dan wel het business model voor deze beleggingen. Concreet gaat het hierbij om de Beleggingen voor rekening en risico polishouders voor een bedrag van €15.148 miljoen (31 december 2020: €15.080 miljoen), waarvan €10.637 miljoen (31 december 2020: €10.758 miljoen) betrekking heeft op beleggingen in vastrentende waarden. Indien de voorlopige conclusies over het business model wijzigen dan wel de voorlopige conclusies over het te hanteren waarderingmodel voor de verzekeringsverplichtingen onder IFRS 17 kan dit impact hebben op de toelichting zoals opgenomen in de onderstaande tabel en kan een groter deel van de financiële activa worden opgenomen als SPPI compliant.

Toelichting op de enkelvoudige jaarrekening

KASSTROOMKARAKTERISTIEKEN FINANCIËLE ACTIVA BINNEN SCOPE IFRS9

(€ MILJOEN)

	FINANCIËLE ACTIVA MET CONTRACTUELE KASSTROMEN BESTAANDE UIT HOOFDSOM- EN INTERESTBETALINGEN (SPPI, EXCL. AANGEHOUDEN VOOR HANDELSDOELEINDEN DAN WEL BEHEERD OP EEN REËLE WAARDE BASIS)			OVERIGE (NIET SPPI, INCL. AANGEHOUDEN VOOR HANDELSDOELEINDEN DAN WEL BEHEERD OP EEN REËLE WAARDE BASIS)			TOTAAL		
	BOEKWAARDE PER 31 DECEMBER 2021	REËLE WAARDE PER 31 DECEMBER 2021	MUTATIE REËLE WAARDE IN 2021	BOEKWAARDE PER 31 DECEMBER 2021	REËLE WAARDE PER 31 DECEMBER 2021	MUTATIE REËLE WAARDE IN 2021	BOEK- WAARDE PER 31 DECEMBER 2021 ¹	REËLE WAARDE PER 31 DECEMBER 2021	MUTATIE REËLE WAARDE IN 2021
Beleggingen									
Aandelen en soortgelijke beleggingen				9.529	9.529	1.181	9.529	9.529	1.181
Vastrentende beleggingen	24.099	24.099	-826	2.005	2.005	-48	26.104	26.104	-874
Derivaten				6.436	6.436	-2.831	6.436	6.436	-2.831
Overige financiële beleggingen	1.869	1.978	-39	6.176	6.176	-136	8.045	8.154	-175
Vorderingen en overlopende activa	86	86					86	86	
Liquide middelen	49	49					49	49	

KASSTROOMKARAKTERISTIEKEN FINANCIËLE ACTIVA BINNEN SCOPE IFRS9

(€ MILJOEN)

	FINANCIËLE ACTIVA MET CONTRACTUELE KASSTROMEN BESTAANDE UIT HOOFDSOM- EN INTERESTBETALINGEN (SPPI, EXCL. AANGEHOUDEN VOOR HANDELSDOELEINDEN DAN WEL BEHEERD OP EEN REËLE WAARDE BASIS)			OVERIGE (NIET SPPI, INCL. AANGEHOUDEN VOOR HANDELSDOELEINDEN DAN WEL BEHEERD OP EEN REËLE WAARDE BASIS)			TOTAAL		
	BOEKWAARDE PER 31 DECEMBER 2020	REËLE WAARDE PER 31 DECEMBER 2020	MUTATIE REËLE WAARDE IN 2020	BOEKWAARDE PER 31 DECEMBER 2020	REËLE WAARDE PER 31 DECEMBER 2020	MUTATIE REËLE WAARDE IN 2020	BOEK- WAARDE PER 31 DECEMBER 2020 ¹	REËLE WAARDE PER 31 DECEMBER 2020	MUTATIE REËLE WAARDE IN 2020
Beleggingen									
Aandelen en soortgelijke beleggingen				8.805	8.805	520	8.805	8.805	520
Vastrentende beleggingen	25.618	25.618	727	2.119	2.119	58	27.737	27.737	785
Derivaten				9.065	9.065	2.216	9.065	9.065	2.216
Overige financiële beleggingen	2.152	2.291	-23	6.602	6.602	-125	8.754	8.893	-148
Vorderingen en overlopende activa	60	60					60	60	
Liquide middelen	299	299					299	299	

In de tabellen op de volgende pagina is de kredietkwaliteit van alle instrumenten die voldoen aan de SPPI-test opgenomen. In de laatste kolom is per categorie financiële activa het bedrag aangegeven van financiële instrumenten waarvoor er geen sprake is van een laag kredietrisico. Dit is vooralsnog gedefinieerd als instrumenten met een rating lager dan 'below investment grade'. Deze beleggingen zijn vooralsnog opgenomen onder "Financiële activa die geen laag kredietrisico hebben".

Voor financiële instrumenten opgenomen onder Beleggingen met 'geen rating' moet de invulling van laag kredietrisico nog plaatsvinden en zijn in onderstaande tabel vooralsnog opgenomen onder "Financiële activa die geen laag kredietrisico hebben". Voor een bedrag van €939 miljoen (31 december 2020: €403 miljoen) gaat het om hypothecaire vorderingen waarvoor het de verwachting is dat geen gebruik zal worden gemaakt van de toegestane vereenvoudiging voor het bepalen of er sprake is geweest van een significante verslechtering in kredietkwaliteit. Tevens zijn in de tabel hieronder Vorderingen opgenomen in de kolom "Financiële activa die geen laag kredietrisico hebben", omdat Achmea voornemens is om bij de toepassing van IFRS 9 de zogenaamde vereenvoudigde methodiek voor het bepalen van kredietverliezen te gaan toepassen. Hierbij worden verwachte kredietverliezen over de gehele looptijd van een instrument berekend waardoor het niet noodzakelijk is om vast te stellen of er sprake is geweest van een significant verslechtering in kredietkwaliteit.

Toelichting op de enkelvoudige jaarrekening

FINANCIËLE ACTIVA MET CONTRACTUELE KASSTROMEN BESTAANDE UIT HOOFDSOM- EN INTERESTBETALINGEN (SPPI, EXCL. AANGEHOUDEN VOOR HANDELSDOELEINDEN DAN WEL BEHEERD OP EEN REËLE WAARDE BASIS)

(€ MILJOEN)

31 DECEMBER 2021	AAA STAATS- OBLI- GATIES	AAA	AA	A	BBB	ONDER BBB	GEEN RATING	BOEK- WAARDE SPPI ASSET TOTAAL	FINANCIËLE ACTIVA DIE GEEN LAAG KREDIETRISICO HEBBEN	
									TOTALE REËLE WAARDE	TOTALE BOEK- WAARDE
Beleggingen										
Vastrentende beleggingen	4.706	2.444	2.282	9.104	4.326	16	1.221	24.099	1.237	1.237
Overige financiële beleggingen				1.869				1.869		
Vorderingen en overlopende activa										
							86	86	86	86
Liquide middelen										
			66	-17				49		

FINANCIËLE ACTIVA MET CONTRACTUELE KASSTROMEN BESTAANDE UIT HOOFDSOM- EN INTERESTBETALINGEN (SPPI, EXCL. AANGEHOUDEN VOOR HANDELSDOELEINDEN DAN WEL BEHEERD OP EEN REËLE WAARDE BASIS)

(€ MILJOEN)

31 DECEMBER 2020	AAA STAATS- OBLI- GATIES	AAA	AA	A	BBB	ONDER BBB	GEEN RATING	BOEK- WAARDE SPPI ASSET TOTAAL	FINANCIËLE ACTIVA DIE GEEN LAAG KREDIETRISICO HEBBEN	
									TOTALE REËLE WAARDE	TOTALE BOEK- WAARDE
Beleggingen										
Vastrentende beleggingen	5.822	2.379	2.790	9.491	4.538	34	564	25.618	598	598
Overige financiële beleggingen			1.365	787				2.152		
Vorderingen en overlopende activa										
							60	60	60	60
Liquide middelen										
			42	257				299		

25. OVERDRACHT VAN FINANCIËLE ACTIVA EN ZEKERHEDEN

Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. draagt financiële activa over op het moment dat zij de contractuele rechten op de ontvangst van kasstromen uit financiële activa overdraagt. Daarnaast draagt Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. financiële activa over wanneer ze de genoemde contractuele rechten behoud, maar een contractuele verplichting aangaat om de ontvangen kasstromen aan één of meer derden te betalen. Bij Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. worden de volgende transacties in het kader van overdracht van rechten (activa en zekerheden) onderscheiden:

- Overgedragen financiële activa die niet in zijn geheel van de balans worden gehaald in geval van securities lending. Bij deze transacties draagt Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. juridisch (maar niet economisch) activa over en ontvangt onderpand in de vorm van beleggingen dan wel liquide middelen. De overgedragen activa blijven in de balans opgenomen;
- Overgedragen financiële activa die in hun geheel van de balans worden gehaald en waarbij Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. geen verdere betrokkenheid heeft (normale verkoop).

De volgende toelichtingen geven nadere details omtrent de overgedragen financiële activa die niet (in zijn geheel) van de balans worden gehaald en toelichtingen omtrent onderpand die als zekerheid wordt verkregen c.q. verstrekt.

SECURITIES LENDING ACTIVITEITEN ¹

(€ MILJOEN)

	31 DECEMBER 2021	31 DECEMBER 2020
Boekwaarde uitgeleende beleggingen in de balans	2.710	3.179
Reële waarde ontvangen onderpand niet in de balans opgenomen	2.836	3.386
Netto positie	-126	-207

¹ De beleggingen en de bijbehorende onderpanden in het kader van Asset switch zijn niet in deze tabel opgenomen. Omdat hierbij sprake is van een relatie met een groepsmaatschappij is de informatie hierover opgenomen onder de verbonden partijen.

Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. leent obligaties uit en ontvang hiervoor een vergoeding (ook wel securities lending genoemd). Het proces van securities lending wordt gefaciliteerd door een lending agent die tegen een vergoeding bemiddelt tussen Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. en de inlener. Bij securities lending gaat het juridische eigendom over naar de

Toelichting op de enkelvoudige jaarrekening

inlener, maar blijft het economisch eigendom bij Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. De uitgeleende effecten blijven daarom opgenomen in de balans.

Tot zekerheid van nakoming van de verplichting tot retournering van de geleende effecten door de inlener stort deze onderpand (collateral) in de vorm van andere hoogwaardige en liquide effecten. De waarde en collateral vaststelling vindt dagelijks plaats. Het onderpand kan bestaan uit obligaties of aandelen. Dit onderpand wordt juridisch eigendom van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V., maar de inlener blijft economisch eigenaar. Het onderpand is derhalve niet in de balans opgenomen. De waarde van het onderpand is minimaal 2-7% hoger (zogenaamde 'haircut') dan de waarde van de uitgeleende stukken. Bij collateral in de vorm van aandelen vraagt Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V., gezien de hogere volatiliteit van de waarde van de aandelen, een hogere haircut. Op het moment dat een inlener in gebreke blijft bij het retourneren van geleende stukken, zal de lending agent het onderpand liquideren en vervolgens dezelfde stukken aankopen die Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. heeft uitgeleend en aan Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. leveren. Een eventueel verlies is niet voor rekening van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. Mocht de lending agent niet in staat zijn om dezelfde stukken terug te leveren, dan krijgt Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. de marktwaarde van de uitgeleende stukken vergoed. Het ontvangen onderpand is niet vrij verkoopbaar en kan niet als onderpand dienen bij andere transacties.

ONTVANGEN C.Q. GESTORT ONDERPAND BELEGGINGEN IN HET KADER VAN DERIVATEN TRANSACTIES

	(€ MILJOEN)	
	31 DECEMBER 2021	31 DECEMBER 2020
Netto positie activa en verplichtingen derivaten	5.210	6.595
Waarvan gedekt door effecten	1.657	2.860
In onderpand ontvangen liquide middelen	2.735	2.888
Netto positie	818	847

In geval van onderpand zijn afspraken vastgelegd in de vorm van zogenaamde ISDA Credit Support Annex overeenkomsten. Hierin is tevens vastgelegd onder welke omstandigheden – de zogenoemde 'default events' – de tegenpartij het gestorte onderpand kan aanwenden voor het beperken van eventuele verliezen. Overdracht van het onderpand in de vorm van effecten geschiedt op basis van "transfer of title" waarbij het juridisch eigendom aan Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. wordt overgedragen. De economische voordelen zoals bijvoorbeeld rente-inkomsten, gaan niet over naar de ontvanger van het onderpand.

Met de verschillende tegenpartijen zijn bilaterale afspraken gemaakt over te ontvangen c.q. te storten onderpand. Daarbij wordt uitgegaan van de netto positie van de derivaten bij het bepalen van het te ontvangen c.q. te storten onderpand met de betreffende tegenpartij. Het verschil tussen de derivaten en het onderpand (de netto positie) past binnen de contractuele afspraken met betrekking tot de initial margin en de bijstortverplichtingen.

In de meeste gevallen is sprake van centrale clearing van derivatenposities, waarbij altijd een initial margin, wordt gestort door Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. De initial margin wordt aangevuld met een te storten of te ontvangen variation margin die afhankelijk is van de gezamenlijke positie van activa en verplichtingen-derivaten met de betreffende clearing partner. In de totale waarde van het aangehouden onderpand ultimo 2021 is mede opgenomen een gestort collateral, initial margin, van €851 miljoen (31 december 2020: €917 miljoen). Voor alle derivaten waarbij er sprake is van centrale clearing geldt dat de netto positie van activa en verplichtingen uit hoofde van derivaten per individuele tegenpartij volledig is gedekt door onderpand.

Asset switch met Achmea Bank N.V.

Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. heeft in het verleden een Asset switch overeenkomst met Achmea Bank N.V. gesloten. Deze overdracht van financiële activa wordt toegelicht onder Toelichting 27 Transacties met verbonden partijen in geconsolideerde jaarrekening.

26. TRANSACTIES MET VERBODEN PARTIJEN

Voor een toelichting over de transacties met verbonden partijen wordt verwezen naar Toelichting 27 Transactie met verbonden partijen in de geconsolideerde jaarrekening en naar de toelichting 5 Beleggingen in de enkelvoudige jaarrekening.

27. STATUTAIRE VESTIGING

Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. is statutair gevestigd te Apeldoorn (Nederland). De vennootschap houdt kantoor aan de Laan van Malkenschoten 20 te Apeldoorn en is ingeschreven in het Handelsregister van de Kamer van Koophandel onder nummer 08077009.

28. GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM

Het verloop van de gebeurtenissen in Oekraïne, internationale maatregelen en de economische impact hiervan op de financiële markten en de inflatie worden nadrukkelijk gevolgd. De omvang van de beleggingen die Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. in Oekraïne, Rusland en Belarus houdt is zeer beperkt.

29. VOORSTEL INZAKE BESTEMMING VAN HET RESULTAAT

Resultaatbestemming over het boekjaar 2020

De jaarrekening 2020 is op 5 mei 2021 vastgesteld door de Algemene Vergadering. De Algemene Vergadering heeft, conform het voorstel van het bestuur, het resultaat over het boekjaar 2020 van €292 miljoen geheel toegevoegd aan de overige reserves.

Voorstel tot resultaatbestemming over het boekjaar 2021

Het bestuur stelt aan de Algemene Vergadering voor het resultaat over het boekjaar 2021 ten bedrage van €320 miljoen geheel aan de overige reserves toe te voegen. Dit voorstel is nog niet in de jaarrekening verwerkt.

Toelichting op de enkelvoudige jaarrekening

ONDERTEKENING VAN DE ENKELVOUDIGE JAARREKENING

Zeist, 7 april 2022

De bestuurders van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V.

D.C. (Daphne) de Kluis

M.A.N. (Michel) Lamie

Raad van Commissarissen

J. (Jan) van den Berg, Voorzitter

W.H. (Wim) de Weijer, Vice-voorzitter

T.R. (Tjahny) Bercx

M.R. (Miriam) van Dongen

P.H.M. (Petri) Hofsté

A.M. (Lex) Kloosterman

A.C.W. (Lineke) Sneller

R.Th. (Roel) Wijmenga

OVERIGE INFORMATIE

STATUTAIRE REGELING INZAKE BESTEMMING VAN HET RESULTAAT

De statuten van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. bevatten de volgende bepalingen met betrekking tot de bestemming van het resultaat.

- 30.1 Uitkering van winst ingevolge het in dit artikel bepaalde geschiedt na vaststelling van de jaarrekening waaruit blijkt dat zij geoorloofd is.
- 30.2 De winst staat ter vrije beschikking van de algemene vergadering. Bij staking van stemmen over de uitkering of reservering van winst wordt de winst, waarop het voorstel betrekking heeft, gereserveerd.
- 30.3 De vennootschap kan aan de aandeelhouders en andere gerechtigden tot de voor uitkering vatbare winst slechts uitkeringen doen voor zover haar eigen vermogen groter is dan het bedrag van het geplaatste kapitaal vermeerderd met de reserves die krachtens de wet moeten worden aangehouden.
- 30.4 Ten laste van de door de wet voorgeschreven reserves mag een tekort slechts worden gedelgd voor zover de wet toestaat.

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: de aandeelhouder en raad van commissarissen van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V.

Verklaring over de in het jaarrapport opgenomen jaarrekening 2021

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening voor het boekjaar geëindigd op 31 december 2021 van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. te Apeldoorn gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarrapport opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. per 31 december 2021 en van het resultaat en de kasstromen over 2021 in overeenstemming met International Financial Reporting Standards zoals aanvaard binnen de Europese Unie (EU-IFRS) en met Titel 9 Boek 2 BW.

De jaarrekening bestaat uit:

- het geconsolideerd en enkelvoudig overzicht van de financiële positie per 31 december 2021
- de volgende overzichten over 2021: de geconsolideerde en enkelvoudige winst- en verliesrekening, het geconsolideerd overzicht en enkelvoudig mutatieoverzicht van het totaal resultaat, het geconsolideerd en enkelvoudig mutatieoverzicht van het totaal eigen vermogen en het geconsolideerd en enkelvoudig kasstroomoverzicht
- de toelichting met een overzicht van de belangrijke grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie *Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening*.

Wij zijn onafhankelijk van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. (hierna: Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen, de groep of de vennootschap) zoals vereist in de Europese verordening betreffende specifieke eisen voor de wettelijke controles van financiële overzichten van organisaties van openbaar belang, de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Ons inzicht in de groep

Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen staat aan het hoofd van een groep van entiteiten die voornamelijk actief zijn op het gebied van pensioen- en levensverzekeringen voor pensioenverzekeringsovereenkomsten en individuele levensverzekeringen in Nederland. Wij hebben bijzondere aandacht in onze controle besteed aan een aantal onderwerpen op basis van de activiteiten van de groep en onze risicoanalyse. Verwijzingen naar functies en afdelingen in deze sectie zijn betrokken functies en afdelingen van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen en/of Achmea B.V.

Wij beginnen met het bepalen van de materialiteit en het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten, om in reactie op deze risico's de controlewerkzaamheden te bepalen ter verkrijging van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.

Materialiteit

Materialiteit	€80 miljoen
Toegepaste benchmark	Circa 2% van eigen vermogen toekomend aan houders van eigen vermogensinstrumenten in de vennootschap
Nadere toelichting	Wij beschouwen het eigen vermogen en de solvabiliteit van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen, alsmede het vermogen te kunnen voldoen aan verplichtingen van polishouders, als de belangrijke indicatoren voor de gebruikers van de jaarrekening. Bij het bepalen van het toegepaste percentage hebben wij de solvabiliteitsratio van de vennootschap in aanmerking genomen.

Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn.

Wij zijn met de raad van commissarissen overeengekomen dat wij aan de raad tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven €4 miljoen rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

Reikwijdte van de groepscontrole

Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen staat aan het hoofd van een groep van entiteiten. De financiële informatie van deze groep is opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de groepscontrole. In dit kader hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden voor de groepsonderdelen. Bepalend hierbij zijn de omvang en/of het risicoprofiel van de groepsonderdelen of de activiteiten. Op grond hiervan hebben wij de groepsonderdelen geselecteerd waarbij een controle of beoordeling van de volledige financiële informatie of specifieke posten noodzakelijk was.

De groepscontrole heeft zich met name gericht op de significante entiteiten Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V., Achmea Woninghypotheken B.V., Achmea Woninghypotheken II B.V., Achmea Vastgoed Beheer B.V. en Achmea Investment Management Grondstoffen Fonds en op de significante activiteiten met betrekking tot de beleggingen, de bedrijfskosten en de fiscale positie. Wij hebben bij deze entiteiten en activiteiten als groepsaccountant en accountants van de onderdelen, zelf controlewerkzaamheden uitgevoerd

In totaal vertegenwoordigen bovengenoemde werkzaamheden 100% van de totale activa, 99% van het resultaat voor belastingen en 99% van het eigen vermogen toekomend aan houders van eigen vermogensinstrumenten in de vennootschap.

Door bovengenoemde werkzaamheden bij de entiteiten en activiteiten, gecombineerd met aanvullende werkzaamheden op groepsniveau, hebben wij voldoende en geschikte controle-informatie met betrekking tot de financiële informatie van de groep verkregen om een oordeel te geven over de geconsolideerde jaarrekening.

Oprichtsteam en gebruikmaken van het werk van specialisten en interne auditors

Wij hebben zorggedragen dat het opdrachtteam zowel op het niveau van de groep als op het niveau van de activiteiten over de juiste kennis en vaardigheden beschikt die nodig zijn voor de controle van een levensverzekeraar. Wij hebben in het opdrachtteam specialisten opgenomen op het gebied van IT audit, forensische accountancy en juridische en belastingsspecialisten. Daarnaast hebben wij eigen actuarissen en deskundigen ingeschakeld voor de controle van de waardering van de verplichtingen gerelateerd aan verzekeringscontracten en de waardering van niet-beursgenoteerde beleggingen, vastgoed en derivaten.

Wij werken in onze controle samen met Internal Audit van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen en maken gebruik van de diepgaande kennis van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen en van de uitgevoerde werkzaamheden door Internal Audit. Wij hebben vooraf overeenstemming bereikt over de gezamenlijke planning van de controlewerkzaamheden, de aard en omvang van de uit te voeren werkzaamheden, rapportages en vastleggingen. Wij hebben de inhoud van het werk van Internal Audit geëvalueerd en getoetst om te bepalen of de werkzaamheden adequaat waren voor de doeleinden van onze controle en hebben vastgesteld welke werkzaamheden ons eigen opdrachtteam zelfstandig diende uit te voeren.

Onze focus op fraude en het niet-naleven van wet- en regelgeving

Onze verantwoordelijkheid

Hoewel wij niet verantwoordelijk zijn voor het voorkomen van fraude of het niet-naleven van wet- en regelgeving en van ons niet verwacht kan worden dat wij het niet-naleven van iedere wet- en regelgeving ontdekken, is het onze verantwoordelijkheid om een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen dat de jaarrekening als geheel geen afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude.

Onze controle-aanpak met betrekking tot frauderisico's

Wij identificeren en schatten risico's in op een afwijking van materieel belang op de jaarrekening die het gevolg is van fraude. Wij hebben tijdens onze controle inzicht verkregen in de vennootschap en haar omgeving, de componenten van het interne beheersingssysteem, waaronder het risico-inschattingsproces en de wijze waarop de directie inspeelt op frauderisico's en het interne beheersingssysteem monitort en de wijze waarop de raad van commissarissen toezicht uitoefent, alsmede de uitkomsten daarvan.

Wij verwijzen naar hoofdstuk Kapitaal- en Risicomanagement van het jaarrapport, waarin de directie haar (fraude)risicoanalyse heeft opgenomen.

Wij hebben de opzet en de relevante aspecten van het interne beheersingssysteem en in het bijzonder de frauderisicoanalyse geëvalueerd alsook bijvoorbeeld de gedragscode, klokkenluidersregeling en de incidentenregistratie. Wij hebben de opzet en het bestaan geëvalueerd, en voor zover wij noodzakelijk achten, de werking getoetst van interne beheersmaatregelen gericht op het mitigeren van frauderisico's.

Als onderdeel van ons proces voor het identificeren van frauderisico's, hebben wij frauderisicofactoren overwogen met betrekking tot frauduleuze financiële verslaggeving, oneigenlijke toe-eigening van activa en omkoping en corruptie in nauwe samenwerking met onze forensische en juridische specialisten. Wij hebben geëvalueerd of deze factoren een indicatie vormden voor de aanwezigheid van het risico op afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude.

In onze controle bouwen wij een element in van onvoorspelbaarheid. Ook hebben wij de uitkomst van andere controlewerkzaamheden beoordeeld en overwogen of er bevindingen zijn die aanwijzing geven voor fraude of het niet-naleven van wet- en regelgeving.

Zoals in al onze controles houden wij rekening met het risico dat het management interne beheersmaatregelen kan doorbreken. Vanwege dit risico hebben wij onder meer data analyse gebruikt om journaalposten met een verhoogd risico te signaleren en te toetsen. Verder hebben wij onder meer oordeelsvorming en schattingen beoordeeld op tendenties die mogelijk een risico vormen op een afwijking van materieel belang met name gericht op belangrijke gebieden die

oordeelsvorming vereisen en significante schattingsposten, zoals toegelicht in de toelichting op de jaarrekening onder J Belangrijkste aannames en schattingen voor waardering en de toelichtingen per balanspost, waaronder toelichting 2 Kapitaal- en risicomanagement en 5 Verplichtingen gerelateerd aan verzekeringscontracten en aandeel herverzekeraars in verzekeringsverplichtingen. Wij verwijzen naar het kernpunt ‘Schattingen gehanteerd in de berekening van de verplichtingen gerelateerd aan verzekeringscontracten’ waarin onze controleaanpak is beschreven.

Wij hebben kennis genomen van de beschikbare informatie en om inlichtingen gevraagd bij leden van de directie, management (waaronder Internal Audit, juridische zaken en de compliance & risk management afdelingen) en de raad van commissarissen.

Uit de door ons geïdentificeerde frauderisico's, ontvangen inlichtingen en andere beschikbare informatie volgen geen specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude met een mogelijk materieel belang voor het beeld van de jaarrekening.

Onze controle-aanpak met betrekking tot het risico van niet voldoen aan wet- en regelgeving

Wij hebben de omstandigheden ingeschat met betrekking tot het risico van niet-naleven van wet- en regelgeving waarvan redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze van materiële invloed kunnen zijn op de jaarrekening, op basis van onze ervaring in de sector, door afstemming met de directie, het kennis nemen van de systematische integriteitsrisicoanalyse (SIRA), het lezen van notulen, het kennismaken van rapporten van Internal Audit en de Compliance & Risk Management afdelingen, communicatie met en lezen van correspondentie van relevante regelgevende en toezichthoudende autoriteiten, het kennismaken van verbeterplannen en het uitvoeren van gegevensgerichte werkzaamheden gericht op transactiestromen, jaarrekeningposten en toelichtingen. Wij verwijzen naar toelichting 2 ‘Kapitaal-en risicomanagement’ in de jaarrekening.

We hebben verder kennis genomen van advocatenbrieven en correspondentie met toezichthouders en zijn alert gebleven op indicaties voor een (mogelijke) niet-naleving gedurende de controle, in het bijzonder met betrekking tot indicaties voor eventuele tekortkomingen in relatie tot naleving van de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme en privacy. In het geval van een mogelijke niet-naleving van wet- en regelgeving die van materiële invloed kan zijn op de jaarrekening, zijn wij nagegaan of Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen een toereikend proces heeft ingericht om de impact te evalueren op haar activiteiten en de financiële verslaggeving, en indien van toepassing, of Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen maatregelen heeft genomen om de gevolgen ongedaan te maken en om herhaling te voorkomen. Ten slotte hebben we schriftelijk de bevestiging ontvangen dat alle bekende gebeurtenissen van niet-naleving van wet- en regelgeving met ons zijn gedeeld.

Onze controle-aanpak met betrekking tot de continuïteitsveronderstelling

Zoals vermeld in de ‘Basis voor presentatie’ onder de ‘Algemene waarderingsgrondslagen’, heeft de directie een specifieke beoordeling gemaakt van de mogelijkheid van de vennootschap om haar continuïteit te handhaven en de activiteiten voort te zetten voor tenminste de komende 12 maanden. Wij hebben de specifieke beoordeling met de directie besproken en professioneel-kritisch geëvalueerd.

Wij hebben overwogen of de specifieke beoordeling van de directie op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, alle gebeurtenissen en omstandigheden bevat waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de vennootschap haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, waarbij wij ons ook hebben gericht op de vraag of de vennootschap kan blijven voldoen aan de wettelijke solvabiliteitsvereisten voor een verzekeraar. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen.

Op basis van onze werkzaamheden hebben wij geen serieuze bedreiging van de continuïteit geïdentificeerd voor de komende 12 maanden. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze

Overige informatie

controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een vennootschap haar continuïteit niet langer kan handhaven.

De kernpunten van onze controle

In de kernpunten van onze controle beschrijven wij zaken die naar ons professionele oordeel het meest belangrijk waren tijdens onze controle van de jaarrekening. De kernpunten van onze controle hebben wij met de raad van commissarissen gecommuniceerd, maar vormen geen volledige weergave van alles wat is besproken.

Schattingen gehanteerd in de berekening van verplichtingen gerelateerd aan verzekeringscontracten

Risico

Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen heeft € 44,2 miljard aan verplichtingen gerelateerd aan verzekeringscontracten die 87% van de totale verplichtingen van de groep vertegenwoordigen. De waardering van verplichtingen gerelateerd aan verzekeringscontracten vereist oordeelsvorming omtrent onzekere toekomstige uitkomsten, waarbij verschillende aannames worden gedaan ten aanzien van de uiteindelijke afwikkelingswaarde van de verzekeringsverplichtingen en van garanties afgegeven aan polishouders. Wij houden hierbij rekening met het risico dat management interne beheersingsmaatregelen kan doorbreken.

Het gebruik van andere actuariële technieken en veronderstellingen kan leiden tot materieel andere uitkomsten van schattingen inzake de verplichtingen gerelateerd aan verzekeringscontracten. Wij beschouwen derhalve de schattingen die worden gehanteerd bij de berekening van de verplichtingen gerelateerd aan verzekeringscontracten als een kernpunt in onze controle.

Voor de berekening van verplichtingen gerelateerd aan verzekeringscontracten worden verschillende economische en niet-economische veronderstellingen gebruikt om deze lange termijn verplichtingen te ramen, zowel voor de in de balans opgenomen verzekeringsverplichtingen als voor de toereikendheidstoets.

De in de balans opgenomen verzekeringsverplichtingen worden nagenoeg geheel berekend op basis van een prudente prospectieve actuariële methode waarbij de veronderstellingen initieel worden vastgesteld op de datum van afgifte van de polis. De toereikendheidstoets wordt uitgevoerd om na te gaan of de verplichtingen uit hoofde van levensverzekeringscontracten toereikend zijn in het kader van de verwachte uitgaande kasstromen in de toekomst. De toereikendheidstoets voor de verplichtingen met betrekking tot individuele levensverzekeringen en collectieve pensioencontracten vereist significante oordeelsvorming bij de vaststelling van de veronderstellingen inzake toekomstige kosten (waaronder de schaalbaarheid van doorlopende kosten), sterfte- en levensverwachting, verval, disconteringsvoet en inflatie. Verder moet voor de waardering van verplichtingen inzake beleggingsverzekeringen een inschatting gemaakt worden van de financiële impact van de uitkomsten van juridische claims en procedures tegen de vennootschap en de mogelijke schadevergoedingen.

Wij verwijzen naar toelichting 5 'Verplichtingen gerelateerd aan verzekeringscontracten en aandeel herverzekeraars in verzekeringsverplichtingen' van de jaarrekening.

Onze controleaanpak

Onze controlewerkzaamheden omvatten onder meer een beoordeling van de geschiktheid van de grondslagen voor financiële verslaggeving van de vennootschap met betrekking tot de waardering van verzekeringsverplichtingen en de toereikendheidstoets om vast te stellen of deze voldoen aan IFRS 4 'Verzekeringscontracten'. Wij hebben verder beoordeeld of de gehanteerde veronderstellingen en methoden voor het bepalen van schattingen passend zijn en consistent zijn toegepast.

Wij hebben onze actuariële specialisten ingezet om ons te assisteren bij de controlewerkzaamheden op dit gebied. Onze belangrijkste controlewerkzaamheden omvatten een evaluatie van de methodologie die de

	<p>vennootschap hanteert voor het berekenen van verzekeringsverplichtingen en de evaluatie van de opzet van gerelateerde interne beheersmaatregelen. Wij hebben hierbij de analyses van het verloop van de verzekeringsverplichtingen gedurende het jaar overwogen. Wij hebben beoordeeld of de mutaties in overeenstemming zijn met de door de vennootschap toegepaste wijzigingen in veronderstellingen, bestandsontwikkeling, ons begrip van de ontwikkelingen in de branche en onze verwachtingen op basis van ervaringen in de markt. Wij hebben hierbij de deugdelijkheid van de toereikendheidstoets van de vennootschap overwogen. Dit is een belangrijke toets die wordt uitgevoerd om te bepalen of de opgenomen verzekeringsverplichtingen toereikend zijn, waarbij gebruik wordt gemaakt van actuele schattingen van toekomstige kasstromen uit hoofde van verzekeringscontracten en een risicomarge.</p> <p>Verder omvatten onze specifieke werkzaamheden een evaluatie van de redelijkheid van de gehanteerde methodologie voor de toereikendheidstoets inclusief de geprojecteerde kasstromen en het professioneel-kritisch evalueren van gehanteerde veronderstellingen, zoals veronderstellingen ten aanzien van kosten, waaronder de schaalbaarheid van doorlopende kosten, ervaringssterfte, verval, disconteringsvoet en inflatie, op basis van bedrijfsspecifieke en sectorspecifieke ervaringsgegevens en verwachte marktontwikkelingen en trends. Voorts hebben wij documentatie inzake 'de positie van de groep inzake beleggingsverzekeringen beoordeeld en besproken met management en interne juridische adviseurs. Wij hebben in dit kader een advocatenbrief ontvangen van de externe juridisch adviseur van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen over de ontwikkelingen met betrekking tot de positie inzake de beleggingsverzekeringen en de mogelijke gevolgen daarvan voor de waardering van de verplichtingen gerelateerd aan verzekeringscontracten.</p> <p>We hebben de toelichtingen van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen met betrekking tot verzekeringsverplichtingen en uitkomsten van de toereikendheidstoets geëvalueerd in overeenstemming met IFRS 4 'Verzekeringscontracten'. We hebben in dit kader met name beoordeeld of in de toelichtingen de mate van schattingonzekerheid op adequate wijze is weergegeven.</p>
Belangrijke observaties	<p>Wij zijn van mening dat de schattingen die zijn gebruikt bij de berekening van de verplichtingen gerelateerd aan verzekeringscontracten redelijk zijn. De toelichtingen omtrent de verzekeringsverplichtingen inclusief gerelateerde resultaten voldoen aan de vereisten van EU-IFRS.</p>

Waardering van beleggingen en de gerelateerde toelichtingen

Risico	<p>Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen investeert in verschillende soorten activa waarvan 96% in de balans tegen reële waarde wordt gewaardeerd. Van de totale activa betreft 49% beleggingen waarvoor geen gepubliceerde prijzen op actieve markten beschikbaar zijn. De waardering tegen reële waarde kan subjectief zijn, vooral in gebieden die afhankelijk zijn van waardering op basis van een model. De waarderingmethode voor hypotheken, leningen, vastgoedbeleggingen, niet-genoteerde aandelen en obligaties en derivaten vereisen dat veronderstellingen worden gemaakt met betrekking tot factoren die de prijs bepalen. Andere waarderingmethoden en veronderstellingen kunnen een significant andere schatting van reële waarde opleveren. De gerelateerde toelichtingen zijn complex en afhankelijk van kwalitatief hoogwaardige gegevens. Derhalve beschouwen wij de bepaling van de reële waarde van beleggingen en de bijbehorende toelichtingen als een kernpunt in onze controle.</p> <p>De waardering van de 'level 3' activa vormt een specifiek aandachtspunt in onze controle waarbij in de waarderingmethode significante niet-waarneembare inputs zijn gebruikt.</p> <p>Wij verwijzen naar toelichting 3 'vastgoedbeleggingen', toelichting 4 'beleggingen' en toelichting 6 'reële waarde hiërarchie' in de jaarrekening.</p>
--------	---

<p>Onze controleaanpak</p>	<p>Onze controlewerkzaamheden omvatten, onder andere, het beoordelen van de geschiktheid van de door Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen toegepaste waarderingsgrondslagen met betrekking tot de waardering tegen reële waarde van beleggingen in overeenstemming met IFRS13 'Waardering tegen reële waarde'. Tevens hebben wij beoordeeld of de waarderingstechnieken en inputgegevens die zijn gehanteerd in de bepaling van de reële waarde passend zijn en consistent zijn toegepast.</p> <p>Wij hebben de opzet geëvalueerd en de effectieve werking getoetst van de interne beheersmaatregelen met betrekking tot de waardering, onafhankelijke verificatie van waarderings, parallelle waardering en validatie en goedkeuring van modellen. Wij hebben aanvullende gegevensgerichte werkzaamheden uitgevoerd en daarbij waar nodig geacht onze waarderingsspecialisten ingezet. Deze werkzaamheden omvatten, voor zover van toepassing, het vergelijken van de gehanteerde oordeelsvorming met huidige en opkomend gebruik in de markt en het steekproefsgewijs narekenen van waarderings. Wij hebben als onderdeel van onze werkzaamheden ook het effect beoordeeld van andere beschikbare informatie over reële waarde, waaronder winsten of verliezen die zijn gerealiseerd op verkochte beleggingen en informatie over reële waarde van aankooptransacties van de vennootschap.</p> <p>Ten slotte hebben we de gerelateerde toelichtingen geëvalueerd in overeenstemming met IFRS 7 'Financiële instrumenten: informatieverschaffing' en IFRS 13 'Waardering tegen reële waarde'. In het bijzonder hebben wij geëvalueerd of de toelichtingen de mate van schattingsonzekerheid en de bandbreedtes voor significante niet-waarneembare inputs adequaat overbrengen.</p>
<p>Belangrijke observaties</p>	<p>Op basis van onze werkzaamheden, zijn wij van mening dat de reële waarde van de beleggingen die in de balans tegen reële waarde zijn gewaardeerd is vastgesteld binnen een redelijke bandbreedte. De toelichtingen omtrent de reële waarde van beleggingen voldoen aan de vereisten van EU-IFRS.</p>

Solvency II toelichting

<p>Risico</p>	<p>Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen heeft haar kapitaalpositie op basis van Solvency II grondslagen toegelicht in toelichting 2 'Kapitaal- en risicomanagement' van de jaarrekening. Deze toelichting geeft inzicht in de kapitaalpositie van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen op basis van Solvency II-grondslagen ten opzichte van de kapitaalpositie onder IFRS. De bepaling van de solvabiliteitsratio vereist oordeelsvorming, onder andere in relatie tot de toegepaste methodes en de bepaling van de 'best estimate' veronderstellingen. Dit geldt met name voor de berekening van de technische voorzieningen, de risicomarge en het vereiste kapitaal, rekening houdend met de verliescompensatie uit hoofde van belastingen (LAC DT).</p> <p>Achmea hanteert bij de bepaling van de kapitaalsvereisten een partieel intern model dat is goedgekeurd door het college van toezichthouders. Dit model omvat de bepaling van het marktrisico. Voor de overige risico's gebruikt Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen bij het bepalen van de kapitaalsvereisten de standaardformule.</p> <p>Wij hebben de nauwkeurigheid en redelijkheid van de Solvency II ratio van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen zoals toegelicht in de jaarrekening als kernpunt van onze controle aangemerkt.</p>
<p>Onze controleaanpak</p>	<p>Wij hebben met inzet van onze actuariële specialisten controlewerkzaamheden uitgevoerd op de Solvency II berekeningen. Deze omvatten onder andere:</p> <ul style="list-style-type: none"> • het overwegen van de geschiktheid van de veronderstellingen op het gebied van toekomstige kosten (waaronder de schaalbaarheid van doorlopende kosten), sterfte- en levensverwachting, verval en inflatie die worden gebruikt bij de waardering van de 'best estimate' van de technische voorzieningen. Wij hebben bij

	<p>onze overweging gebruik gemaakt van bedrijfsspecifieke en sectorspecifieke gegevens en verwachtingen inzake toekomstige ontwikkelingen op het gebied van sterfte en kosten.</p> <ul style="list-style-type: none"> • het overwegen van de geschiktheid van de methodiek gehanteerd voor de schatting van de risicomarge in vergelijking met bedrijfsspecifieke en sectorspecifieke gegevens en algemeen geaccepteerde methoden in de actuariële praktijk. • het beoordelen van de uitgevoerde modelvalidaties (waaronder het partieel interne model dat wordt gebruikt voor de bepaling van de kapitaalvereisten, inclusief nieuwe elementen waaronder het aandelen- en vastgoedrisico) en het evalueren van het effect van eventuele bevindingen van de Risk Management en de Actuariële Functie. • het evalueren van de methodologie en veronderstellingen voor de verwerking van verliescompensatievermogen van belastingen (LACT DT) in de berekening van het kapitaalvereiste in vergelijking met bedrijfs- en sectorgegevens en de uitkomsten van interne en externe beoordelingen die gedurende het jaar zijn gemaakt met betrekking tot de methodologie en de veronderstellingen. • het lezen van correspondentie met de toezichthouder en eventuele punten ter opvolging. <p>Wij hebben de opzet en bestaan van interne beheersmaatregelen met betrekking tot Solvency II berekeningen geëvalueerd en waar nodig geacht de effectieve werking getoetst. De evaluatie omvatte, waar relevant, de interpretatie van richtlijnen, veronderstellingen en het steekproefsgewijs herhalen van berekeningen.</p> <p>Wij hebben beoordeeld of de toelichting van het kapitaal- en risico management, inclusief uiteenzetting van de veronderstellingen die door Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen zijn gemaakt en de impact hiervan, in toelichting 2 'Kapitaal- en risicomangement' van de jaarrekening in overeenstemming zijn met de vereisten van IAS 1 'Presentation of Financial statements'.</p>
Belangrijke observaties	Wij zijn van mening dat de toelichting van de Solvency II ratio inclusief gehanteerde veronderstellingen en de impact daarvan toereikend is en voldoet aan de vereisten van EU-IFRS.

Betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking

Risico	<p>Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen is voor de continuïteit van de bedrijfsprocessen en voor de financiële verslaglegging sterk afhankelijk van de betrouwbaarheid en beschikbaarheid van haar geautomatiseerde systemen. Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen heeft een complex IT landschap waar verschillende partijen bij betrokken zijn. Effectieve algemene IT beheersmaatregelen met betrekking tot wijzigingsbeheer, logische toegangsbeveiliging, infrastructuur en bedrijfsvoering, ondersteunen de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking en de effectieve werking van de geautomatiseerde beheersmaatregelen. Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen is als online opererende verzekeraar, inherent onderhevig aan hogere risico's op cyberaanvallen.</p> <p>Op basis van het bovenstaande hebben wij de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking aangemerkt als kernpunt in onze controle.</p> <p>Wij verwijzen naar de toelichting 1. 'Operationeel risico' in Toelichting 2. Kapitaal- en risicomangement.</p>
Onze controleaanpak	Wij hebben met inzet van IT-auditprofessionals, die integraal onderdeel uitmaken van het controleteam, de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking onderzocht voor zover dit relevant is in het kader van de jaarrekeningcontrole. Onze controle is niet primair gericht op het geven van een oordeel over de continuïteit en de betrouwbaarheid van de geautomatiseerde gegevensverwerking (of onderdelen daarvan) door Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen en wij hebben daartoe ook geen opdracht gekregen van het management. Als onderdeel van onze controlewerkzaamheden hebben wij de

	<p>impact van wijzigingen in de IT-omgeving gedurende het jaar beoordeeld. Verder hebben wij de volgende werkzaamheden uitgevoerd:</p> <ul style="list-style-type: none">• het evalueren van de opzet van de algemene IT beheersmaatregelen en het toetsen van de effectieve werking van de algemene IT beheersmaatregelen voor de voornaamste IT processen. Deze werkzaamheden zijn uitgevoerd voor de IT applicaties binnen de reikwijdte van onze controle en voor het onderliggende besturingssysteem en omvatten tevens databasemanagement en tooling ter ondersteuning van de IT-processen.• het bepalen en uitvoeren van gegevensgerichte werkzaamheden in geval IT beheersmaatregelen ontbraken of de effectieve werking van de IT beheersmaatregelen niet kon worden vastgesteld.• het beoordelen van relevante SOC-rapporten (ISAE) van serviceorganisaties wanneer één of meer van de voornaamste IT-processen zijn uitbesteed, met inbegrip van kritieke cloud computing-uitbesteding en SaaS-oplossingen• het testen van essentiële interne beheersmaatregelen op applicatieniveau met betrekking tot het verwerken van data, invoer van gegevens en interfaces voor zover relevant voor de financiële verslaglegging.• het evalueren van belangrijke IT-gerelateerde projecten en migraties van gegevens die relevant zijn in het kader van de jaarrekeningcontrole. <p>Onze controle is niet gericht op het doen van een uitspraak over procedures, interne beheersmaatregelen en rapportages van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen in relatie tot cybersecurity. Wij hebben echter wel werkzaamheden uitgevoerd om inzicht te verkrijgen in de procedures, interne beheersmaatregelen en rapportages die Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen uitvoert met betrekking tot cybersecurity.</p>
Belangrijke observaties	<p>Op basis van de uitgevoerde testwerkzaamheden inzake algemene IT beheersmaatregelen en gegevensgerichte IT werkzaamheden hebben wij voldoende zekerheid verkregen omtrent de betrouwbaarheid van de geautomatiseerde gegevensverwerking van IT-systemen die relevant zijn in het kader van de jaarrekeningcontrole.</p>

Verklaring over de in het jaarrapport opgenomen andere informatie

Het jaarrapport omvat andere informatie naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist voor het bestuursverslag en de overige gegevens.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De directie is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Verklaring betreffende overige door wet- of regelgeving gestelde vereisten

Benoeming

Wij zijn door de algemene vergadering op 16 december 2019 benoemd als accountant van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. vanaf de controle van het boekjaar 2021 en zijn sinds dat boekjaar tot nu toe de externe accountant.

Geen verboden diensten

Wij hebben geen verboden diensten geleverd als bedoeld in artikel 5, lid 1 van de Europese verordening betreffende specifieke eisen voor de wettelijke controles van financiële overzichten van organisaties van openbaar belang.

Beschrijving van verantwoordelijkheden voor de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van de directie en de raad van commissarissen voor de jaarrekening

De directie is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met EU-IFRS en met Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is de directie verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die de directie noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de directie afwegen of de vennootschap in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsels moet de directie de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de directie het voornemen heeft om de vennootschap te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. De directie moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de vennootschap haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van commissarissen is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de vennootschap.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. De sectie 'Informatie ter ondersteuning van ons oordeel' hierboven, bevat een informatieve samenvatting van onze verantwoordelijkheden en de uitgevoerde werkzaamheden als basis voor ons oordeel.

Onze controle bestond verder onder andere uit:

- Het in reactie op de ingeschatte risico's uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de vennootschap
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de directie en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen
- Het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen

Overige informatie

Communicatie

Wij communiceren met de raad van commissarissen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

In dit kader geven wij ook een verklaring aan het audit & risk committee van de raad van commissarissen op grond van artikel 11 van de Europese verordening betreffende specifieke eisen voor de wettelijke controles van financiële overzichten van organisaties van openbaar belang. De in die aanvullende verklaring verstrekte informatie is consistent met ons oordeel in deze controleverklaring.

Wij bevestigen aan de raad van commissarissen dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met de raad over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Wij bepalen de kernpunten van onze controle van de jaarrekening op basis van alle zaken die wij met de raad van commissarissen hebben besproken. Wij beschrijven deze kernpunten in onze controleverklaring, tenzij dit is verboden door wet- of regelgeving of in buitengewoon zeldzame omstandigheden wanneer het niet vermelden in het belang van het maatschappelijk verkeer is.

Amsterdam, 7 april 2022

Ernst & Young Accountants LLP

w.g. W.J. Smit